การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุชานันท์ อ้อหิรัญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
ธันวาคม 2559

การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุชานันท์ อ้อหิรัญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
ธันวาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทคัดย่อ

ของ

สุชานันท์ อ้อหิรัญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
ธันวาคม 2559

สุชานันท์ อ้อหิรัญ. (2559). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์, รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล, อาจารย์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร, อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต.

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ 2) สร้าง และ 3) ประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบจากการศึกษาเอกสาร และการใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง 409 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน 2) สร้างรูปแบบตามผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ประเมินความสอดคล้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบในระดับมาก และ 3) ประเมินรูปแบบโดยการทดลองแบบ One-Group Pretest-posttest Design กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสนทนากลุ่ม หลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบประเมิน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบทดสอบวัดความรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ภูมิปัญญาที่พบเห็นเป็นประจำ ได้แก่ หมอน้ำมัน ลิเก แตรวง วงปีพาทย์ การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ การไหว้ครูและครอบครูบูชาครู ที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ หมอจับเส้น พิธีการตักบาตร พิธีถวายสังฆทาน การปลูกบ้าน และการตั้งศาลพระภูมิ/ศาลเจ้าที่ ที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ปิดตาตีหม้อ การโกนผมไฟ และการอยู่ไฟ ที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ โขนสด ละครชาตรี หมอเสก/หมอเป่า การทำเสน่ห์ ลูกดิ่ง และขนมลูกจัน ปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ได้แก่ การทอดทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่น การไม่นำองค์ความรู้ดั้งเดิมมาพัฒนาต่อยอด และการขาดแคลนผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย : ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข และเรียนรู้จากประสบการณ์ 2) การเรียนรู้ : มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง และมี

ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) การมีส่วนร่วม : ขั้นตอนการมีส่วนร่วม และระดับการมีส่วนร่วม 4) กิจกรรม : กิจกรรมการพบกลุ่ม และกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ 5) องค์ความรู้ : แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน องค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล และประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น 6) การสนับสนุน : การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนเวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ ทรัพยากร และการสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน 7) ผลประโยชน์ : กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ความสัมพันธ์ทางสังคม และอาชีพ

3. ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่าย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น 2) ขั้นประสานงาน 3) ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ และ 4) ขั้นบริหารจัดการ

4. ประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

4.1 ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) การเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.770 ซึ่งมากกว่า 0.50 ขึ้นไป เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.3 ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีความพึงพอใจต่อรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก

4.4 ผลการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยตนเอง เพื่อนผู้เข้าร่วมเครือข่าย และวิทยากร ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก

4.5 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เข้าร่วมเครือข่าย อยู่ในระดับมากที่สุด

4.6 ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (เฟซบุ๊กกลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) พบว่า การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีการขยายเครือข่ายเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 440.00 มีความสนใจด้านโภชนาการ ด้านปรัชญาศาสนาและประเพณี และด้านศิลปกรรม

DEVELOPMENT OF A LOCAL WISDOM LEARNING NETWORK MODEL OF LOCAL ADMINISTRATION ORGANIZATIONS CASE STUDY : PAKHAI DISTRICT PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

SUCHANAN ORHIRAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the

Doctor of Education degree in Aduit Education

at Srinakharinwirot University

December 2016

Suchanan Orhiran. (2016). *Development of a Local Wisdom Learning Network Model of Local Administration Organizations Case Study : Pakhai District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province*. Dissertation, Ed.D. (Adult Education) Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr.Ong-art Naiyapatana, Assoc. Prof. Dr. Snong Lohitwisas, Assist. Prof. Dr. Chanoknart Boonwatthanakul, Dr. Komkrit Chankajon, Dr. Suttirak Hongsamat

The research on the development of a local wisdom learning network model of local administration organizations in Pakhai district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province aimed to 1) investigate situations, problems, and needs; 2) construct; and 3) evaluate the model for a local wisdom learning network of sub-district administrative organizations. The model was developed in three steps, namely: the first step was to study the situations, problems, and needs of the model by analyzing documents and questionnaire. The sample of four hundred and nine were people derived from multi-stage random sampling. The second step was to construct a model through survey analysis and the assessment of seven experts that demonstrated that the congruence and feasibility of the model was at a high level. The third step was to evaluate the model by the experiment one-group pretest-posttest design with purposive sampling of thirty participants. The research instruments used in the study consisted of the following: a questionnaire, a focus group form, curriculum, lesson plans, a self-evaluation form, a satisfaction measurment form and a performance assessment form. The data was analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows:

1. With regard to the situation of local wisdom in Pakhai District, the types of wisdom that were seen most frequently included the oil healer, musical folk drama (Li-Ke show),a brass band, a Thai orchestra (peepart), house-warming ceremories, and a teacher's spirit ceremory. Other types of windom, which are quite often include osteopaths, offering food to monks, offering dedications to monks, home grown and setting up a shrine house. Seen least infrequently were blindfold pot-hitting, hair present at birth, and the fire after child birth. Rarely practiced were khon sod, lakorn cha-tree, magical healer/blow healer, charming, plumb and candy nutmeg. The problems with local wisdom in the Pakhai District were the neglect of local wisdom, no further development of original Thai knowledge, and the lack of people who could transfer knowledge into local wisdom.

2. The model for a local wisdom learning network of local administration organization consisted of seven components as follows: 1) the philosophy and principles of the network was focused on : learning, the desire of all human beings to be happy and learn from experiences; 2) Learning: public awareness of the preservation of traditional knowledge, promoting traditional culture and local wisdom, understanding of local knowledge and the skills to work with others; 3) The engagement, process and level of participation; 4) Activities: group activities and online network activity; 5) Body of knowledge : local wisdom resources, local wisdom learning in the community and knowledge from individuals gained through practice, and category of wisdom; 6) Support including the participation in local wisdom learning networks should be supported in terms of time, knowledge, techniques, methods, resources and the development and support of local wisdom in the community; 7) Benefits : knowledge of management learning resources, social relationships and career.

3. The network development consisted of four steps; 1) the awareness of problems, needs, and necessity, 2) coordination, 3) developing and maintaining a relationship and, 4) management

4. The results of the effectiveness study of the model were as follows:

4.1 After using the model, the post-test score was higher than the pre-test with a statiscal significance at the 0.1 level.

4.2 The effectiveness index (E.I.) was found to be at 0.770 This value was greater than 0.50 and met the criterion.

4.3 The satisfaction of the network on their performance assessment was at a high level.

4.4 The assessment of knowledge, skills, self-learning activities participation in the network and resource persens were a high level.

4.5 Assessment of the participation in terms of the activities of participants on the network was at the highest level.

4.6 The network participation, through learning activities, and network online (facebook groups of conservative wisdom) revealed that the local wisdom learning networks had been expanded to the percentage of 440.00, and interested in nutrition, philosophy, religious and tradition, and fine arts.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ของ
สุชานันท์ อ้อหิรัญ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2559

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

.....ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

.....ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ)

.....ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.คมกฤช จันทร์ขจร)

.....ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ)

.....กรรมการ
(ดร.คมกฤช จันทร์ขจร)

.....กรรมการ
(ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต)

.....กรรมการ
(ดร.กัมปนาท บริบูรณ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตากรุณา ในความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ตลอดระยะเวลาการทำปริญญานิพนธ์ จากรองศาสตราจารย์ ดร. สนอง โลหิตวิเศษ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอกราบของพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ เป็นประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร และดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต กรรมการที่ปรึกษา ที่คอยดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญ และสละเวลาอันมีค่าที่กรุณาตอบแบบสอบถามการวิจัย ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่า

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล และอาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์ ที่เมตตารับเป็นประธานและกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และให้ข้อแนะนำที่มีคุณค่าอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้ วิทยาการต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณคุณครูอารมณ์ สุภาพเนตรวิทยากร ที่คอยให้ความช่วยเหลือและแนะนำในการลงพื้นที่วิจัย และขอขอบคุณดร.อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์ และเพื่อนนิสิตระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาการศึกษาผู้ใหญ่ รุ่นที่ 7 ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอรำลึกความทรงจำที่ดีไว้ตลอดไป

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบไว้เพื่อทดแทนคุณบิดามารดา พ่ออองอาจ อ้อหิรัญ แม่อัญชลี อ้อหิรัญ พี่ชายนายอิทธินันท์ อ้อหิรัญและครูอาจารย์ทุกท่านที่คอยแนะนำ สั่งสอนตั้งแต่เยาว์วัยจนประสบกับความสำเร็จในการศึกษา

สุชานันท์ อ้อหิรัญ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	15
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	15
	ความเป็นมา.....	15
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการศึกษา.....	16
	แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่.....	18
	ปรัชญาการศึกษา.....	18
	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่.....	20
	หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่.....	20
	แนวคิด ทฤษฎีเครือข่าย.....	21
	ความหมายของเครือข่าย.....	22
	ความหมายของเครือข่ายการเรียนรู้.....	22
	องค์ประกอบเครือข่ายการเรียนรู้.....	22
	ประเภทของเครือข่ายการเรียนรู้.....	23
	ลักษณะความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกันภายในเครือข่าย.....	24
	การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม.....	25
	แนวคิดเกี่ยวกับเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network).....	30
	ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network).....	30
	เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้.....	31
	ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	32
	ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	32
	ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	33
	ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	33
	องค์ประกอบของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	34
	ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
บริบทพื้นที่การวิจัย	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
งานวิจัยในประเทศ	42
งานวิจัยต่างประเทศ	50
แนวทางการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	63
ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	68
ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	82
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	102
ตอนที่ 3 ผลการทดลองการใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	139
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	156
ความมุ่งหมายของการวิจัย	156
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	156
วิธีดำเนินการวิจัย	159
สรุปผลการวิจัย	157
อภิปรายผลการวิจัย	166

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

5 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะการวิจัย..... 176

บรรณานุกรม..... 178

ภาคผนวก..... 192

ภาคผนวก ก 193

ภาคผนวก ข 196

ภาคผนวก ค 213

ภาคผนวก ง 256

ภาคผนวก จ 264

ภาคผนวก ฉ 289

ภาคผนวก ช 313

ภาคผนวก ซ 320

ประวัติย่อผู้วิจัย 326

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	องค์ประกอบและขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	53
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนก ประเภทผู้นำ และประชาชน ตาม อบต./เทศบาล	64
3	แสดงลำดับขั้นตอน วิธีการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	78
4	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพเสริม/อาชีพรอง ตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพในชุมชน)	82
5	แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของการพบเห็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	84
6	แสดงรายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ โดยสรุปในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา	90
7	แสดงค่าความถี่ และร้อยละของระดับความสำคัญของปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	92
8	แสดงความต้องการของประชาชนในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ อันดับ 1-5	93
9	แสดงผลวิเคราะห์ความต้องการรายองค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	94
10	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นด้วยในรายองค์ประกอบ และรายข้อ	95
11	ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจำแนกรายองค์ประกอบและรายข้อกับร่างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	103
12	สรุปผลการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการวิจัย	110
13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบ และขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	125
14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรายองค์ประกอบ รายขั้นตอนการพัฒนา และรายข้อย่อยของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	126
15	ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง	140

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	แสดงค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียน (E.I.)	140
17	แสดงผลการประเมินความพึงพอใจในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญฉาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (รายองค์ประกอบ และรายขั้นตอนการพัฒนา)	141
18	แสดงผลการประเมินความพึงพอใจในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (รายองค์ประกอบ รายขั้นตอนการพัฒนา และรายข้อ)	142
19	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ผู้เข้าร่วมเครือข่าย)	146
20	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (เพื่อนร่วมเครือข่าย)	146
21	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยากร)	147
22	แสดงผลการประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	147
23	แสดงจำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	148
24	แสดงผลการใช้งานผ่านกิจกรรมเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา : phakhai)	150
25	แสดงกิจกรรมการตั้งหัวข้อการโพสต์ผ่านเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย	151
26	แสดงจำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	153
27	แสดงกิจกรรมการใช้ไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญาของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	153
28	แสดงกิจกรรมการใช้งานผ่านการโพสต์ข้อความ	155

บัญชีภาพประกอบ

ตาราง		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2	แผนที่แสดงเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	37
3	แผนที่แสดงเขตอำเภอผักไห่.....	40
4	แสดงตัวอย่างหน้าจอของการใช้เฟซบุ๊ก.....	149
5	แสดงตัวอย่างหน้าจอของการเริ่มเปิดใช้งานกลุ่ม (Group) ในเฟซบุ๊ก และแสดงรายการเมื่อมีการเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่าย……....	149
6	ตัวอย่างการใช้ไลน์ (Line) ในการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันในกลุ่ม...	152
7	การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	160

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันควรเน้นการมีและใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งนี้ เพราะการให้ความสำคัญกับแหล่งการเรียนรู้เพียงแห่งเดียวนั้นอาจไม่สามารถพัฒนาบุคคลให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต อาชีพ วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และทรัพยากรของชุมชน และอาจจะทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ขาดความสามารถทักษะการดำรงชีวิตและพัฒนาตนเองตามวิถีของชุมชน เนื่องจากไม่มีแหล่งการเรียนรู้อื่นเข้ามาเสริม (สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2555: 1) การมีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายจึงมีความสำคัญในฐานะเป็นโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ (Lifelong Learning Infrastructure) ที่สำคัญในการส่งเสริมให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ระบุไว้ว่า การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องพัฒนาคนไทยทุกกลุ่มวัยให้มีศักยภาพ ด้วยการเสริมสร้างทักษะให้มีจิตสาธารณะ 5 ด้าน ทั้งการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต คิดเป็น ทำเป็น การสังเคราะห์ความรู้สั่งสม และต่อยอดสู่นวัตกรรมความรู้การฝึกฝนจนเกิดความคิดสร้างสรรค์ การเปิดใจกว้างพร้อมรับทุกความคิดเห็น และการปลูกฝังจิตใจที่มีคุณธรรม รวมทั้งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ชุมชน และสังคมให้มั่นคง และเอื้อต่อการพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554: ออนไลน์)

การปฏิรูปการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 4 ให้ความหมายของการศึกษาว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน การให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.2555: ออนไลน์) รวมถึงรัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) สร้างคนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายภายในปี 2561 ให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็น คือ 1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย 2) โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้อย่าง

ต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึก และภาคภูมิใจในความเป็นไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 1-12) ประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 54 ระบุให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ และมาตรา 57 (1) รัฐต้องอนุรักษ์ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 78 ระบุให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนของการกระจายอำนาจ (3) ว่า “การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ได้รับการบริการอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.2553: 25) และหมวด 9 มาตรา 282 ถึง 290 ได้กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย

เพื่อให้หลักการในรัฐธรรมนูญฯ ที่บัญญัติเป็นไปตามเจตนารมณ์และเป้าหมาย รัฐได้มีการกำหนดกลไก และเครื่องมือ โดยเฉพาะการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ซึ่งวางหลักการให้มีแผนปฏิบัติการการกระจายอำนาจในการถ่ายโอนภารกิจจากรัฐสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบโดยผ่านแผนการกระจายอำนาจฯ นอกจากกลไกในเชิงการจัดทำแผนปฏิบัติการการกระจายอำนาจฯ และยังมีกลไกในเชิงกฎหมายเพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจ ภารกิจที่ถ่ายโอนจัดเป็น 6 กลุ่มภารกิจ ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2555: ออนไลน์)การผลักดันการ

กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีภารกิจความรับผิดชอบทดแทนภาครัฐเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทรัพยากรและงานจำนวนมากของส่วนราชการได้ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นตามลำดับ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องใช้ความรู้ความสามารถในเชิงบริหารจัดการ ทั้งด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ความสามารถในการสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมท้องถิ่น และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ รวมทั้งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคชุมชน ประชาสังคม และความเป็นธรรมาภิบาลท้องถิ่น (โกวิทย์ พวงงาม. 2553: 16) และจากการรองรับการถ่ายโอนภารกิจทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการทำงานอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชน ภาคประชาสังคม และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบได้ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง และด้านการบริการสาธารณะเพื่อตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลรวมทั้งเกิดประโยชน์และความพึงพอใจแก่ประชาชนสูงสุด

มาตรฐานด้านการบริการสาธารณะ แบ่งออกเป็น 16 ด้านได้แก่ ด้านถนน ทางเดิน และทางเท้า ด้านไฟฟ้าสาธารณะ ด้านระบบระบายน้ำ ด้านน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ด้านการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน ด้านการส่งเสริมกีฬา ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ด้านการส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส ด้านงานสาธารณสุข ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2555 :1)

ดังนั้นความสำเร็จของการบริหารงานและการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมิใช่อยู่ที่การจัดระบบ กระบวนการ หรือการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในองค์การเพียงอย่างเดียวเท่านั้นการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ภายในองค์การเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งหลายต่อหลายองค์การได้เริ่มตระหนักและให้ความสำคัญกับการสร้าง และปรับเปลี่ยนองค์การให้เป็นองค์การแห่งความรู้และการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยเริ่มปลูกฝังให้บุคลากรในองค์การสามารถแสวงหาความรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองก่อนที่จะนำไปปรับใช้กับบุคคลทั่วไป โดยได้นำแนวคิดเรื่องการพัฒนาตนเอง (Self Development) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Learning) นั้นต้องเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างองค์การ และบุคลากรในองค์การ การสร้างเครือข่าย (Net Working) จึงเป็นรูปแบบการพัฒนาตนเองอีกรูปแบบหนึ่ง

ผนวกกับหลักการสำคัญของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (Partnership Networks) ที่ประกอบด้วย บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาน

ประกอบการ และสถานศึกษาอื่น ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้บุคคลมีโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค เท่าเทียม ทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ (Learning Network) ที่จัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2559 : 24)

ปัจจุบันสังคมไทยเข้าสู่วิกฤตต่าง ๆ มากมายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นอุทกภัย วิกฤติเศรษฐกิจ วิกฤติการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากการเผาทำลายวัชพืชต่าง ๆ ทำให้เกิดมลพิษ ทุกอย่างล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย และจากสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เกิดปัญหาอุทกภัยนั้น สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการขาดการมีส่วนร่วม ขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ และการประสานความร่วมมือ ขาดแคลนบุคลากรทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และข้อจำกัดด้านงบประมาณ ชี้ให้เห็นว่าการที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มจากชุมชนและท้องถิ่นก่อน การแก้ปัญหาในท้องถิ่นนั้นจึงต้องเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อเรียนรู้และแก้ไขปัญหา การแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ริเริ่มและดำเนินการต่าง ๆ ในชุมชนด้วยตนเอง การเรียนรู้จะชัดเจนและคงทนนั้นต้องเป็นผู้ค้นพบและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองหรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นการที่ได้ลงมือปฏิบัติในการแก้ไขปัญหานั้นจะทำให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญญาได้ตรงจุดและทันท่วงที โดยชุมชนร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาและสอดคล้องกับวิถีชีวิตในการทำมาหากิน ที่สอดคล้องกับการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ และประสานแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอพียง

ภูมิปัญญา ที่ถือว่าเป็นปรัชญาชีวิตของชาวบ้าน เป็นวิถี วิธีคิด วิธีปฏิบัติ โดยภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่มีการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ เพื่อให้คนรุ่นต่อ ๆ ไปนำมาปรับใช้ ฟื้นฟู ประยุกต์ รวมถึงการสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ (จำนง แรกพินิจ,2552: 3) กอรปกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์

อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นอำเภอหนึ่งที่มีภูมิปัญญา วัฒนธรรมประเพณีหลายด้านและสะท้อนความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย เช่น ศิลปะการแสดงลิเก โขนสด ละครไทยกลองยาว ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา การทำขนมไทย การจักสาน การทำผลิตภัณฑ์จากปลา โดยได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ เป็นการเรียนรู้จากปู่ย่าตายายที่สืบทอดสืบต่อกันมาพร้อมกับองค์ความรู้ มีเอกลักษณ์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม (อำเภอผักไห่ : ม.ม.ป., เรืองชัย อิทธิพล. 2549 :43) ทำให้มีการสั่งสมภูมิปัญญาให้เป็นองค์ความรู้ที่หลากหลายจนทุกวันนี้ และสภาพความเป็นอยู่ในสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากและมีแนวโน้มว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงต่อไป การสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ ต้องทำให้คนเห็นคุณค่า และพร้อมที่จะผลักดันให้เกิดความคิดเดียวกัน ซึ่งสังคมไทยได้ละเลยภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมมา สาเหตุสำคัญเนื่องจากภูมิ

ปัญญาของแต่ละบุคคลไม่มีหลักสูตรตายตัว ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ความชำนาญที่เคยปฏิบัติมา ซึ่งถ้าไม่มีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่สนใจก็จะสูญหายไป เมื่อวิถีชีวิตของคนได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ทำให้ลดบทบาทและความสำคัญในการถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านการดำรงชีพนี้ไป ดังนั้นการเรียนรู้เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ดำรงอยู่ไว้จึงมีความสำคัญ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา โดยเฉพาะความสำคัญในการส่งเสริมการศึกษา การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น และยุคนี้เป็นยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เกิดจากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กลุ่มบุคคล หน่วยงานร่วมกันเรียนรู้ และทำให้เห็นวิธีการสร้างสรรค์ (โกวิทย์ พวงงาม. 2553: 14) เป็นต้น

จากอำนาจหน้าที่ตามภารกิจการถ่ายโอนและการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านการบริการสาธารณะ ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ด้านการศึกษา ความสำคัญของการเรียนรู้จากเครือข่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ดำรงไว้ ด้วยการสืบทอด และพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ทำให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของเครือข่าย ผู้สนับสนุนในการจัดกิจกรรม ให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาศักยภาพภูมิปัญญา และพัฒนาให้เป็นเอกลักษณ์ รวมถึงจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทั้งในระบบ นอกระบบ และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นการสร้างกลไกในการส่งเสริมพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งความรู้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความมุ่งหมายในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสำคัญคือเป็นแนวทางการ

พัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นแนวทางให้หน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ นำไปปฏิบัติได้รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่สามารถดำเนินการ และได้สื่อเรื่อง ภูมิปัญญา การเรียนรู้ และการพัฒนาอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้สำหรับประชาชนในพื้นที่ และสำหรับประชาชนในพื้นที่อื่นๆ สามารถนำไปปฏิบัติได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. พื้นที่วิจัย

พื้นที่ในการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีทั้งหมด 8 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 2 เทศบาล คือ

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี
1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลลาดชิด
1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก
1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าดินแดง
1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลนาคู
1.6 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแค
1.7 องค์การบริหารส่วนตำบลลาดน้ำเค็ม
1.8 องค์การบริหารส่วนตำบลดอนลาน
1.9 เทศบาลเมืองผักไห่
1.10 เทศบาลเมืองลาดชะโด

2. เนื้อหาการวิจัย

การวิจัยมุ่งเน้นในการศึกษารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความต้องการการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างหลักสูตรเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มประชาชนของอำเภอผักไห่ จำนวน 31,628 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความต้องการเพื่อสร้างรูปแบบเครือข่าย

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan.1970:608) ที่ความคลาดเคลื่อนระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 409 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้เข้าร่วมหรือตัวแทนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ จำนวน 12 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินรูปแบบเครือข่าย

กลุ่มตัวอย่างในขั้นทดลองใช้รูปแบบ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้เข้าร่วมหรือตัวแทนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ จำนวน 30 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.2 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.2.1 ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้

4.2.2 ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้

4.2.3 ผลประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม

4.2.4 ความพึงพอใจต่อรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้

4.2.5 ผลประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

4.2.6 ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้กำหนดการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.5 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยากับรูปแบบเดิมที่ร่างไว้

2. การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากแบบสอบถาม

3. การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. การสนทนากลุ่ม

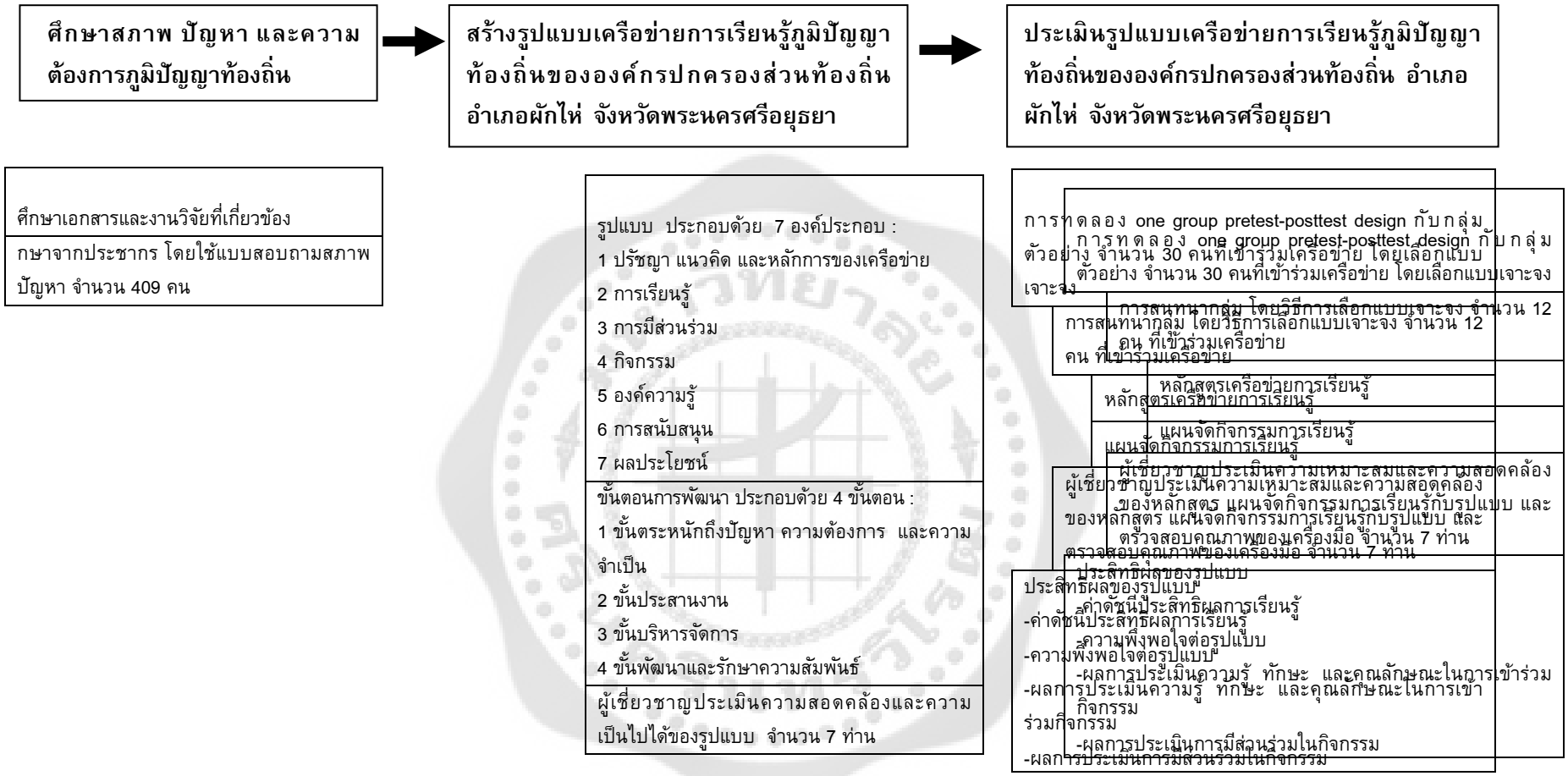
2. การสร้างหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. การทดลอง one group pretest-posttest design

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งที่จะพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีเครือข่าย แนวคิดของฟริตจ๊อฟ คาปร้า (Fritjof Capra) ได้พัฒนาทฤษฎีข่ายใยชีวิต (The Web of Lefe) แนวคิดเกี่ยวกับเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ แนวคิดของปาน กิมปี (2540), ประภาพรรณ ไชยวงษ์ (2544) , สุวรีย์ ศรีปูณะ (2544) , นงนภัศ เที่ยงกมล (2548) , มาเรียม ซอหมัด (2548) , เอกพงศ์ ไทรพุฒทอง (2549) , กาญจนา รอดแก้ว (2550) , ฉลาด จันทรสมบัติ และคนอื่น ๆ (2550) , สุริชาติ จงจิตต์ (2551) , ดาวเรือง มาจันทร์ (2552), เชื้อชายโพธิ์กลิ่น (2553) , สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ (2553) , คนึงกิจ ลิ้มตระกูล และคนอื่น ๆ (2555) , พจนี พรหมจิตต์ (2555) , ระวี สัจจโสภณ และอาชัญญา รัตนอุบล (2555) , สนอง โลหิตวิเศษ (2555) , อะห์มัด ยี่สุ่นทรง และสมบูรณ์ สุวรรณราช (2555) , อาชัญญา รัตนอุบล (2555) ,ไซเบิร์ท (Seibert. 1994) ,ซีมัว (Seymour.1997) , โกลด์ (Gold.2000) ,

ฟิตซ์เจอรัลด์ (Fitzgerald. 2003) , ไมเคิล , ดิททัส, &เอปสตีน(Michael , Dittus, & Epstein. 2007) เชรสต้า; และคนอื่น ๆ (Shrestha; and others. 2008) , สเปรย์และเกรแฮม. (Spry. G. & Graham. J.2009) และรัยฮานีและเดวิด(Raihani & David G.2012) และการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ใช้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาจากแนวคิดและทฤษฎีที่ได้ศึกษา แสดงความสัมพันธ์กันขององค์ประกอบและใช้เป็นสื่อเพื่อทำให้เข้าใจง่าย สามารถตรวจสอบเพื่อเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์จริงได้ ทำให้เข้าใจได้ชัดเจน (กาญจนา จันทร์ประเสริฐ. 2554: 18) ในงานวิจัยนี้หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้น หรือพัฒนาขึ้น ที่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบของงาน เพื่อทำให้เข้าใจง่ายขึ้น และใช้เป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ

เครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง คน องค์กร ชุมชน หน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เท่าเทียมและมีอิสระต่อกันในการทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกันหรือทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและแผนงานเดียวกัน ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ (ปาน กิมปี. 2540: 201; ขนิฏฐา กาญจนรังสีนนท์. 2555: ออนไลน์ ; ระวี สัจจโสภณ. 2555: ออนไลน์ และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2555: ออนไลน์) ในงานวิจัยนี้หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกัน เพื่อร่วมกันคิดร่วมกันแก้ปัญหา แลกเปลี่ยน ถ่ายทอดและกระจายความรู้ ประสบการณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยบุคคลสามารถเรียนรู้ และมีส่วนร่วมที่ตรงตามความต้องการ นำไปสู่การปฏิบัติ

รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่สร้าง/พัฒนาขึ้นโดยแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบที่ทำให้กลุ่มคนรวมตัวกัน เพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ปัญหา แลกเปลี่ยน ถ่ายทอดและกระจายความรู้ ประสบการณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยบุคคลสามารถเรียนรู้ และมีส่วนร่วมที่ตรงตามความต้องการ นำไปสู่การเชื่อม ประสานสัมพันธ์กันระหว่าสมาชิก

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้และประสบการณ์ดั้งเดิมของประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษระหว่างการสืบทอดมีการปรับประยุกต์ และเปลี่ยนแปลง จนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในลักษณะเชื่อมโยงความรู้ทางความเชื่อและศาสนา เศรษฐกิจและสถาบันทางสังคมผสมกลมกลืนและมีคุณค่ายิ่งในการดำรงชีวิตของชุมชนเหล่านั้น (ไพฑูรย์ มีกุศล.2550: 4; จันทิรา ธนสงวนวงศ์. 2554: ออนไลน์) โดยแบ่งออกเป็น 10 ด้าน คือ ด้านการเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี ด้านโภชนาการ ด้านองค์กรชุมชน (สถาบันราชภัฏนครปฐม. 2545: ฉ-ช) ในงานวิจัยนี้ได้แบ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. ด้านอุตสาหกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะในการแปรรูปผลผลิตเพื่อการจำหน่าย

2. ด้านการแพทย์แผนไทย หมายถึง ความสามารถในการรักษาสุขภาพของคนในชุมชน

3. ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการการสะสม การบริหารกองทุน เพื่อเสริมสร้างชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน

4. ด้านศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางศิลปะของคนในชุมชน

5. ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติในปัจจุบัน

6. ด้านโภชนาการ หมายถึง ความสามารถในการเลือกสรร ประดิษฐ์ และปรุงแต่งอาหารได้เหมาะสมกับความต้องการ และชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยเรียกชื่อย่อว่า “อบต” (สถาบันพระปกเกล้า. 2555: ออนไลน์) ในงานวิจัยนี้หมายถึง หน่วยงานระดับตำบลที่อยู่ใกล้ชิด และดูแลประชาชนภายในชุมชน หมู่บ้าน ตำบล โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเขตตำบล

การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมายถึง กระบวนการสร้างและประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ (ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย การเรียนรู้ การมีส่วนร่วม กิจกรรม องค์ความรู้ การสนับสนุน ผลประโยชน์) 4 ขั้นตอนการพัฒนา (ขั้นตระหนักฺึงปัญหา ความต้องการและความจำเป็น ขั้นประสานงาน ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ และขั้นบริหารจัดการ) เพื่อหาความเหมาะสม โดยมีรายละเอียด ขององค์ประกอบดังนี้

1. ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย หมายถึง ความเชื่อ หรือการสร้างระบบความคิด เพื่อแสวงหาคำอธิบายมากำหนดวิธีการในการหาคำตอบของปัญหา

2. การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมประสบการณ์ ความคิด ความรู้ ทักษะ และ เจตคติ

3. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เข้ามามีส่วนในการดำเนินงานตั้งแต่การกำหนดความสำคัญของปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน ร่วมรับผลจากการแก้ปัญหา ร่วมประเมินผล

4. กิจกรรม หมายถึง การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ อาจทำคนเดียวหรือทำร่วมกับผู้อื่น ทั้งการปฏิบัติแบบพบกลุ่มและแบบการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งนอกจากจะได้สาระความรู้ ประสบการณ์แล้วยังสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันด้วย

5. องค์ความรู้ หมายถึง ความรู้ที่เกิดขึ้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากการถ่ายทอดประสบการณ์ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6. การสนับสนุน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับทรัพยากร (สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เวลาและบุคลากร) ที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการเผยแพร่

7. ผลประโยชน์ หมายถึง สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อแหล่งเรียนรู้ อาชีพ และความสัมพันธ์ทางสังคม

และขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการและความจำเป็น ขั้นประสานงาน ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ และ ขั้นบริหารจัดการ ดังนี้

1. ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการและความจำเป็น หมายถึง การแสดงซึ่งความรู้สึก นึกคิด และสำนึกถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีผลต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ขั้นประสานงาน หมายถึง การทำงานร่วมกันหรือช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน สอดคล้องทั้งเวลา กิจกรรมที่ต้องกระทำให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างราบรื่น

3. ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างกันในเครือข่ายที่มีการติดต่อสื่อสาร และปฏิบัติงานกิจกรรมร่วมกันโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยกระบวนการสื่อสาร ที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายเกิดการรับรู้ ยอมรับ และช่วยรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

4. ขั้นบริหารจัดการ หมายถึง กลไกการทำงานร่วมกันโดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ การวางแผนการดำเนินงาน การติดต่อสื่อสาร และการควบคุมตรวจสอบเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

หลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชา กลุ่มวิชา เนื้อหาสาระ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2554: 95) ในงานวิจัยนี้หมายถึง แนวการจัดกิจกรรมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการกำหนดวิธีการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายเกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมของเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ โดยพิจารณาจาก ผลการทดสอบวัดความรู้ ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ ความพึงพอใจต่อรูปแบบ ผลการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้

ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ หมายถึง ผลคะแนนการเรียนรู้ โดยเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน (One-Group Pretest-posttest Design) จากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ ใช้วิธีของกูดแมน เฟลทเชอร์และชไนเดอร์ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2546: 170-171; อ้างอิงมาจาก Goodman,Fletcher and Schneider. 1980: 30-34) โดยดัชนีประสิทธิผลมีค่า 0.50 ขึ้นไป

ความพึงพอใจต่อรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อกิจกรรมหรือรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง ผลที่เกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม หมายถึง ผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาของผู้เข้าร่วมเครือข่ายผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (เฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา : phakhai)

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้งนี้ ได้ศึกษาหลักการทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
3. แนวคิดทฤษฎีเครือข่าย
4. แนวคิดเกี่ยวกับเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network)
5. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. บริบทพื้นที่วิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. แนวทางการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการศึกษาเรื่ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีประเด็นในการศึกษา ประกอบด้วย 1.1 ความเป็นมา และ 1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการศึกษา โดยในแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1 ความเป็นมา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1) องค์การบริหรส่วนจังหวัด
2) เทศบาล
3) การปกครองรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
4) องคก์ารบริหารส่วนตำบล

ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยรับมอบภารกิจจากรัฐมาดำเนินการจัดทำเอง เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และมีอิสระในการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูลจากส่วนกลาง ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ คือ จัดทำบริการสาธารณะให้ทั่วถึง และตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการด้วย และต้องการให้การปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันสอน

การปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตย โดยผู้ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นนั้น

แนวคิดพื้นฐานของระบบการปกครองท้องถิ่น คือ 1) เป็นการกระจายอำนาจทางการปกครองไปสู่ท้องถิ่น 2) จัดทำการบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง ตรงกับความต้องการของประชาชนและเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น 3) ประชาชนมีส่วนร่วม 4) เป็นกระบวนการให้การเรียนรู้ในระบบประชาธิปไตย แก่ประชาชนในระดับท้องถิ่น 5) ราชการส่วนกลางมีบทบาทในการกำกับดูแล และให้ความช่วยเหลือ และ 5) ท้องถิ่นต้องมีอิสระในการตัดสินใจ กำหนดทิศทาง นโยบายและการบริหารจัดการ

โครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่น ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา 285 กำหนดให้ "องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีสภาท้องถิ่น หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น" ดังนั้น องค์กรปกครองท้องถิ่นโดยทั่วไป จึงจะแบ่งโครงสร้างการบริหารจัดการออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. สภาท้องถิ่น มีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการตราข้อกำหนดของท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ ในระดับท้องถิ่น เกี่ยวกับงบประมาณประจำปี ที่ฝ่ายบริหารเสนอ และเรื่องอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 หรือพระราชบัญญัติอื่นๆ ที่กำหนดให้เป็นอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเป็น กฎ/ระเบียบ/ข้อบังคับ ที่ให้ชุมชนในท้องถิ่นนั้น ได้ยึดถือปฏิบัติ

2. คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ กิจการต่างๆ ที่เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และดำเนินการให้เกิดการบังคับใช้ตามกฎหมายท้องถิ่น ที่สภาท้องถิ่นได้ตราขึ้น

นอกจากนั้น สภาท้องถิ่นยังมีบทบาทในการตรวจสอบการบริหารจัดการ ของคณะกรรมการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพิจารณาอนุมัติงบประมาณแผนงานโครงการ และการตั้งกระทู้ถาม กรณีที่สงสัย หรือให้ความเห็นข้อแนะนำ แก่คณะกรรมการบริหารฯ ได้ (สถาบันพระปกเกล้า. 2555: ออนไลน์)

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความคิด ค่านิยม พฤติกรรม และสังคม ที่เน้นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดำเนินการตามความต้องการและคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กร สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ

ประชาชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับตามศักยภาพ และความสามารถของท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกาย ร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาให้คนมีคุณภาพ ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กไปในทางที่ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างและพัฒนาอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยผู้พลาด ผู้ขาดโอกาส ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพ และบำรุงการศาสนาและอนุรักษ์ บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

พันธกิจการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาท้องถิ่น มีขอบเขตภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การสนับสนุน การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ รวมทั้งการศึกษาตามอัธยาศัย และภารกิจศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสร้างความเข้มแข็งทางสังคมให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ดังนี้

1.จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อพัฒนาความพร้อมแก่เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย และมาตรฐานการศึกษา และพร้อมเข้ารับการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานต่อไป

2. จัดการศึกษาปฐมวัย มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน

3. จัดการศึกษาด้านการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ.

4. จัดการศึกษาด้านการศึกษาช่วงชั้น และอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาคน อาชีพ สังคมตามมาตรฐานการศึกษา เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศและนานาชาติ

5. จัดการศึกษาด้านการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ให้ท้องถิ่นเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ก้าวทันเทคโนโลยี มีเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดี

6. ส่งเสริมการกีฬา นันทนาการ จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม และเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่น เกิดสมานฉันท์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน

ซึ่งการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมอันเป็นการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น เป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายลูกที่ทำให้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ดังในมาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น มีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ และเพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพท้องถิ่นต้องประสานความร่วมมือกันและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างกัน แบ่งปันข่าวสารและทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งประสงค์ไว้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจึงมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถาบันพระปกเกล้า.2550: 10-13) ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงแห่งเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาโดยลำพัง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เพื่อลดข้อจำกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในด้านขนาดขององค์กร ความเจริญของพื้นที่ และความแตกต่างของทรัพยากรภายในพื้นที่

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น และจากความร่วมมือดังกล่าวทำให้ต้องผนวกความคิดซึ่งเกิดจากองค์ความรู้เข้ามาเชื่อมโยงบนพื้นฐานของวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นผนวกเข้าด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วหรืออาจสูญหายให้กลับมามีประโยชน์ ในฐานะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับท้องถิ่นมองเห็นปัญหาและแสวงหาแนวทางการแก้ไขโดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ โดยริเริ่มดำเนินการเองหรืออาจจะสนับสนุน ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่และกระบวนการในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสำคัญ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

ในการศึกษาเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ มีประเด็นในการศึกษาประกอบด้วย 2.1 ปรัชญาการศึกษา 2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และ 2.3 หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ โดยในแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ปรัชญาการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องปรัชญาการศึกษา มีประเด็นในการศึกษาประกอบด้วย 2.1.1 ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต 2.1.2 ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม และ 2.1.3 ปรัชญาคิดเป็น โดยในแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต

สนอง โลหิตวิเศษ (2544: 83-84); การศึกษานอกระบบ มสธ (2557: ออนไลน์) และรมย์ฤดี เวสน์ (2554: 24-25) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิตดังนี้

1) การศึกษากับความเปลี่ยนแปลงสามารถปรับตัวให้ทันต่อเปลี่ยนแปลงและควบคุมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้เป็นไปอย่างเหมาะสมไม่ให้เกิดผลกระทบในทางเสียหาย การศึกษาตลอดชีวิตจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจ

2) การศึกษากับการพัฒนาตนเองให้บรรลุความสมบูรณ์คือต้องพัฒนาทั้งกาย ปัญญา สังคม อารมณ์ มนุษย์เราต้องใช้เวลายาวนานเพื่อจะสร้างความสมบูรณ์ให้แก่ตนเอง

3) การศึกษากับสังคมแห่งการเรียนรู้มุ่งสร้างคนให้เป็นคนใหม่ ที่มีความอยากรู้อยากเห็นตลอดชีวิต มีทักษะความสามารถที่จะเรียนตลอดชีวิตได้

4) การศึกษากับประชาธิปไตยเพื่อความเสมอภาคและมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคมให้คนได้คิดเห็นข่าวสารและข้อมูลระหว่างกัน ยอมรับความแตกต่างยอมรับความเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้นมนุษย์จึงมีสิทธิ์ที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต

5) การศึกษากับธรรมชาติของการเรียนรู้ การจัดระบบการศึกษาให้มนุษย์ได้มีแหล่งเรียนรู้มากขึ้น เป็นการเสริมโอกาสได้เรียนรู้

2.1.2 ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม

สนอง โลหิตวิเศษ (2544: 83-84) และปรัชญาการศึกษา. (2557: ออนไลน์) กล่าวว่า ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม (Progessivism) เน้นกระบวนการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแนวทางในการแก้ปัญหา และเป็นวิถีทางให้เกิดการเรียนรู้ที่ใหม่กว่าต่อไป ผู้เรียนจะพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาควบคู่กันไป เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ สามารถนำความรู้ไปปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข เน้นการกระทำมากกว่ารู้ การเรียนการสอนจึงให้ผู้เรียนลงมือกระทำเพื่อให้เกิดประสบการณ์และการเรียนรู้

2.1.3 ปรัชญาคิดเป็น

โกวิท วรพิพัฒน์ (2544: 2) กล่าวว่า คิดเป็น (khit pen) มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการความสุข แต่ความสุขของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกันจึงต้องมีกระบวนการเพื่อให้เกิดความสุขคือกระบวนการคิดเป็นโดยมีฐานข้อมูล 3 ด้าน คือ ข้อมูลทางวิชาการทางสังคม สิ่งแวดล้อมและข้อมูลของตนเองมาประกอบการคิดและตัดสินใจ เมื่อตัดสินใจได้แล้วจึงเลือกหนทางในการดำเนินชีวิตก็จะเกิดความสุขเมื่อดำเนินการแล้ว และยังเกิดปัญหา หรือยังไม่เกิดความสุขจึงกลับมาย้อนดูความผิดพลาดจากข้อมูลว่าวิเคราะห์ข้อมูลครบหรือยัง แล้วจึงตัดสินใจใหม่วนเป็นวัฏจักร "คิดเป็น"

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทั้ง 3 ปรัชญาสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้ใหญ่ ต้องคำนึงถึงรูปแบบวิธีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน โดยมุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และให้โอกาสตัดสินใจได้ด้วยตนเองและยอมรับในประสบการณ์ของผู้ใหญ่ โดยผู้ใหญ่จะเรียนรู้เมื่อมีความพร้อม สิ่งที่เรียนต้องมีคุณค่าสามารถ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning Theory) ซึ่งมีสาระสำคัญต่อไปนี้ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2547: 248-249)

1. ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ผู้ใหญ่จะเกิดการเรียนรู้ได้ดีถ้าหากตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาโดยเฉพาะการจัดกิจกรรมทั้งหลายเพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้นั้นต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วยเสมอ

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situation) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีควรจะยึดถือเอาสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญมิใช่ยึดที่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหลาย

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ดังนั้นการวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self-Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือการมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้

5. ความแตกต่างระหว่าฃบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ พอสรุปได้ว่าผู้ใหญ่มีความต้องการในการพัฒนาตามภาระหน้าที่โดยเรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมนำความรู้ และประสบการณ์มาแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน สิ่งสำคัญผู้ใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนดังนั้น แนวทางในการจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายจึงขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ที่สร้างขึ้นด้วยตนเอง โดยนำความรู้ที่มีอยู่เดิมและประสบการณ์มาสร้างหรือต่อยอดความรู้ให้เกิดขึ้นใหม่

2.3 หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2547: 7-26) ได้ให้แนวคิดไว้ว่าการเรียนรู้ที่มีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ให้ประสบความสำเร็จด้วยดีนั้น การจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตลอดจนการไว้วางใจและการให้เกียรติผู้เรียนอาจพิจารณาและให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะของการร่วมมือกันโดยถือว่าการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นแหล่งการเรียนที่มีคุณค่าโดยตั้งประเด็นปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และหาแนวทางแก้ไขปัญหา เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความคิดรวบยอดให้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง

จากการศึกษาหลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ พอสรุปได้ว่าการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ต้องตอบสนองความต้องการใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประสบการณ์ จัดรูปแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียนและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยให้มีความเหมาะสมกับพื้นฐานการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

3. แนวคิด ทฤษฎีเครือข่าย

เครือข่าย จัดเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญและถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ในการอธิบายการรวมตัวเป็นเครือข่าย เพื่อสร้างพลังในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา หรือสร้างพลังในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ สามารถเข้าสู่ข้อเท็จจริงและปรากฏการณ์อย่างมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะค่านิยมและบรรทัดฐานของกระบวนการสร้างความรู้ ถือว่าเป็นมาตรฐานที่สำคัญต่อการกำหนดที่มาของเหตุผลและอธิบายหรือวิเคราะห์ตัวบทตามมาฐานคิดที่สำคัญของการรวมกันเป็นเครือข่ายทางสังคมมาจากฐานคิดเกี่ยวกับการเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ โดยแนวคิดของฟริตจ๊อฟ คาปร้า (Fritjof Capra) ได้พัฒนาทฤษฎีข่ายใยชีวิต (The Web of Lefe) โดยแนวคิดหลักของทฤษฎี คือ ชีวิตทั้งหลายในระดับต่าง ๆ ล้วนดำรงอยู่อย่างเป็นระบบ ในลักษณะของระบบชีวิตที่โยงอยู่ด้วยกันเป็นข่ายใย มนุษย์ในฐานะระบบชีวิตหนึ่งของระบบใหญ่ จึงต้องจัดแบบแผนชีวิต ระเบียบสังคมให้สอดคล้องกับแบบแผนของชุมชนโดยแบบจำลองนี้มีความคิดหลัก (Main Idea / Key Concept) ในคำหลัก (Key Word) คือสัมพันธภาพ (Relationship), เครือข่าย (Network),แบบแผน (Pattern), โครงสร้างกระจาย (Dissipative Structure), กระบวนการ (Process), วงจรป้อนกลับ (Feedback Loop), การจัดการตนเอง (Self Organization) , การเรียนรู้และการสร้างสรรค์ (Learning and Creativity) โดยที่คำทั้งหมดเหล่านี้เป็นองค์รวมของคุณสมบัติหรือคุณลักษณะของระบบชีวิตทุกระดับ เป็นคุณสมบัติและลักษณะที่เชื่อมโยงอิงกันและกัน หมายความว่าคุณสมบัติจะดำรงอยู่ต่อเมื่อมันรวมกันอยู่เป็นองค์รวม

ทฤษฎีข่ายใยชีวิตหรือระบบชีวิต มีระดับการวิเคราะห์ที่ใช้ได้หลายระดับตั้งแต่การวิเคราะห์ระบบนิเวศที่เป็นระบบชีวิตที่ใหญ่ที่สุดของโลก , ระบบใหญ่ของสังคมทั้งหมดและระบบย่อยในสังคม เช่น ระบบการเมือง เศรษฐกิจการศึกษา , ระบบชุมชน , ระบบครอบครัว , ระบบองค์กร , ระบบชีวิตของปัจเจกบุคคล ตามแนวคิดของคาปร้าระบบที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นระบบเดียวกัน มีสัมพันธภาพต่อกันทั้งหมด (ทฤษฎีเครือข่ายใยชีวิตของคาปร้า. 2555 : ออนไลน์)

ในการศึกษาเรื่องแนวคิด ทฤษฎีเครือข่าย มีประเด็นในการศึกษาประกอบด้วย 3.1 ความหมายของเครือข่าย 3.2 ความหมายของเครือข่ายการเรียนรู้ 3.3 องค์ประกอบเครือข่ายการเรียนรู้ 3.4 ประเภทของเครือข่ายการเรียนรู้ 3.5 ลักษณะความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกันภายในเครือข่าย และ 3.6 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม โดยในแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 ความหมายของเครือข่าย

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ คำว่า เครือข่าย ไว้ดังนี้

เบเกอร์ วายนี่ (Baker Wayne.1994: 308); เกรียงศักดิ์ เจริญวงศักดิ์ (2543: 25); ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543: 147-148) และเสรี พงศ์พิศ (2548: 8 และ 2555: ออนไลน์) เครือข่าย หมายถึง องค์กร กลุ่ม หรือบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ร่วมมือกัน ในการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีร่วมกัน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า เครือข่าย หมายถึง กลุ่ม องค์กร หรือหน่วยงาน ตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป มีการติดต่อสัมพันธ์กัน แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นร่วมกัน และทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ข้อตกลงที่วางไว้ร่วมกันประสบความสำเร็จ โดยที่แต่ละหน่วยงานมีความเป็นอิสระต่อกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3.2 ความหมายของเครือข่ายการเรียนรู้

ปาน กิมปี (2540: 201); ขนิฏฐา กาญจนรังสีนนท์ (2555: ออนไลน์); ระวี สัจจโสภณ (2555: ออนไลน์) และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2555: ออนไลน์) อธิบายว่า เครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง คน องค์กร ชุมชน หน่วยงาน ที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เท่าเทียมและมีอิสระต่อกันในการทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลระหว่างกันหรือทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและแผนงานเดียวกัน ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า เครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง กลุ่มคน องค์กร หรือหน่วยงาน ที่มีการติดต่อสัมพันธ์กันโดยสมัครใจเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ ผ่านแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อรับรู้ปัญหาและร่วมกำหนดแนวทางแก้ไข โดยตระหนักในเป้าหมายวัตถุประสงค์เดียวกัน

3.3 องค์ประกอบเครือข่ายการเรียนรู้

มีนักวิชาการหรือผู้รู้ได้กำหนดองค์ประกอบของเครือข่ายไว้ ดังนี้

วาเนอร์ (Waner) (อ้างถึงในปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ถิระพันธ์, 2546: 9); พระมหาสุทิตย์อาภากโร (2547: 48-49) ; ฉลาด จันทรสมบัติและคนอื่นๆ (2550: 10- 13); สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2553: 43) และธนพฤกษ์ ชามะรัตน์ (2555: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของเครือข่าย โดยใช้ตัวอักษรย่อภาษาอังกฤษคือ LINK ซึ่งประกอบด้วย 1. สมาชิกของเครือข่าย 2. มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน รับรู้มุมมองร่วมกัน และมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3. ปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย 4. มีส่วนร่วมในกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5. มีการสื่อสารภายในเครือข่าย 6. มีปฏิสัมพันธ์ และ 7. การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการทำงานร่วมกัน

จากองค์ประกอบเครือข่ายดังกล่าวสรุปได้ว่า เครือข่ายจะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องมีองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อที่จะให้คงความเป็นเครือข่ายที่ยั่งยืน ดังนั้นเครือข่ายจึงต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้

1. อุดมการณ์มุมมองและแนวคิดร่วมกันคือ แนวความคิด ความเชื่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรืออุดมคติหนึ่งของสมาชิกในสังคมที่ยึดถือร่วมกัน ที่มุ่งไปสู่การนำไปปฏิบัติจริง

2. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันคือ การกำหนดสิ่งที่ต้องการ และพยายามให้เกิดขึ้น เมื่อเกิดเป้าหมายของงานแล้วจึงกำหนดวัตถุประสงค์ โดยวัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดความเฉพาะเจาะจงของเป้าหมายและสามารถตรวจวัดพฤติกรรมได้

3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ องค์ความรู้ของชาวบ้านในการดำรงชีพในชีวิตประจำวันและถ่ายทอดสู่ลูกหลาน เช่น การประกอบอาชีพ

4. สมาชิกหรือกลุ่มบุคคลที่มาดำเนินการร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรม

5. การสนับสนุนทรัพยากรคือ ทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษา และการจัดการ

6. กิจกรรม รูปแบบการเรียนรู้ และการดำเนินการ

7. ผลประโยชน์ร่วมกัน

3.4 ประเภทเครือข่ายการเรียนรู้

มีนักวิชาการหรือผู้รู้ได้แบ่งเครือข่ายการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ระวี สัจจโสภณ. (2555 : ออนไลน์) และฉลาด จันทรสมบัติและคนอื่นๆ (2550 : 13- 14) ได้แบ่งประเภทของเครือข่ายการเรียนรู้ ดังนี้

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะภายใต้โครงสร้างของเครือข่ายการเรียนรู้ 1) เครือข่ายการเรียรู้ที่มุ่งเน้นเอกัตบุคคลเป็นหลัก มีลักษณะของการประสานสัมพันธ์การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขยายการให้บริการทางการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ไปยังผู้ที่ต้องการอย่างกว้างขวาง และสนองตอบปัญหาความต้องการของแต่ละบุคคล ตลอดจนจิตใต้สำนึกในการมีส่วนร่วมพัฒนา และ 2) เครือข่ายการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นชุมชนเป็นหลัก เป็นการกระตุ้นให้สมาชิกใช้ศักยภาพของตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาชุมชน เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในการพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของการเข้าใจสภาพปัญหา เงื่อนไข ข้อจำกัด และความต้องการของตน

2. แบ่งตามโครงสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ อาศัยความร่วมมือระหว่างบุคคล องค์กร และเทคดนโลยีการสื่อสารเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ สามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ประเภท คือ 1) เครือข่ายการเรียนรู้โครงสร้างกระจายศูนย์ มีศูนย์กลางทำหน้าที่ประสานงาน แต่ภารกิจในการเรียนการสอนจะกระจายความรับผิดชอบให้สมาชิกเครือข่าย ซึ่งต่างก็มีความสัมพันธ์เท่าเทียมกัน รูปแบบนี้อาจเรียกว่า การกระจายความรับผิดชอบ (Distributed Network) โดยอาสัยสื่อบุคคลเป็นหลัก 2) เครือข่ายการเรียนรู้โครงสร้างรวมศูนย์ มีองค์กรกลาง

เป็นทั้งศูนย์ประสานงาน และเป็นแม่ข่ายรวบรวมอำนาจการจัดการความรู้ไว้ในศูนย์กลาง การลงทุนด้านเทคโนโลยีและกำลังคนอยู่ที่แม่ข่าย ส่วนลูกข่ายหรือสมาชิกเป็นเพียงผู้ร่วมใช้บริการจากศูนย์กลาง 3) เครือข่ายการเรียนรู้โครงสร้างลำดับขั้น มีลักษณะเช่นเดียวกับแผนภูมิองค์กร การติดต่อสื่อสารข้อมูลต้องผ่านตามลำดับขั้นตอน 4) เครือข่ายการเรียนรู้โครงสร้างแบบผสม ซึ่งพบมากในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เนื่องจากการเรียนรู้มิได้อาศัยสื่อใดสื่อหนึ่งเป็นหลัก หากแต่มีการผสมผสานสื่อบุคคล และเทคโนโลยีจึงจำเป็นต้องจัดระบบเครือข่ายแบบผสม เพื่อสนองความต้องการได้อย่างกว้างขวางและตรง

3. แบ่งตามหน่วยสังคม ได้แบ่งเครือข่ายการเรียนรู้ออกเป็น 4 ระดับ คือ เครือข่ายการเรียนรู้ระดับบุคคล เครือข่ายการเรียนรู้ระดับกลุ่ม เครือข่ายการเรียนรู้ระดับชุมชน และเครือข่ายการเรียนรู้ระดับสถาบัน

4. แบ่งตามระดับการปกครองและลักษณะของงาน คือ 1) ขนาดของกลุ่ม แบ่งได้เป็นเครือข่ายรวม (total network) และเครือข่ายย่อย (sub network)โดยที่เครือข่ายรวมเปรียบเสมือนสังคมใหญ่ในภาพรวม ขณะที่เครือข่ายย่อยเปรียบเสมือนกลุ่มสังคมใหญ่ 2) พื้นที่ 3) ประเด็นที่สนใจ 4) วิชาชีพของสมาชิกกลุ่ม อาทิ เครือข่ายนักวิชาการ เครือข่ายครูอาจารย์ และเครือข่ายผู้นำชุมชน 5) บทบาทของกลุ่ม เป็นการพิจารณาจากบทบาทหลักที่เครือข่ายนั้นดำเนินการอยู่ 6) ลักษณะภาคีที่ร่วมในเครือข่าย และ 7) ระดับความผูกพัน

โดยสรุปว่าการแบ่งประเภทของเครือข่ายการเรียนรู้นั้นขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการตั้งเครือข่าย เพื่อนำผลของการสร้างเครือข่ายไปขยายความรู้หรือขยายเครือข่ายต่อไป เครือข่ายจะดีขึ้นอยู่กับการจัดการเครือข่าย

3.5 ลักษณะความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกันภายในเครือข่าย

นุชนาฏ จันทวิเศษ (2543: 16-17) ได้กล่าวถึงลักษณะความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกันภายในเครือข่าย ไว้ดังนี้ 1) ลักษณะของการเชื่อมต่อที่เป็นวงเวียน หรือวัฏจักร สมาชิกเครือข่ายจะรู้จักผู้อื่นแค่เพียงสองต่อสองเท่านั้น เป็นลักษณะวงเวียน คือ 1 รู้จัก 2, 2 รู้จัก 3 ไปเรื่อย ๆ แต่ 1 ไม่รู้จัก 3,4 เครือข่ายลักษณะนี้จะเป็นเหมือนการสื่อสารทางเดียว 2) ลักษณะของการเชื่อมต่อที่เป็นกากบาท ลักษณะนี้เป็นการรวมอำนาจสู่ศูนย์กลางจะพบในเครือข่ายของหน่วยราชการ เครือข่ายแบบนี้ยังมีประโยชน์อยู่ในลักษณะเป็นงานประจำที่ไม่ซับซ้อน 3) ลักษณะของการเชื่อมต่อที่เป็นลูกโซ่ เป็นการรวมอำนาจไว้จุดหนึ่ง แล้วบอกต่อ ๆ ไป ตรงปลายสุดจะเป็นผู้รับอย่างเดียว ไม่มีการ feed back หรือการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ กลับมาสู่จุดเริ่มต้น 4) ลักษณะของการเชื่อมต่อที่เป็นระบบหนึ่งเดียว ลักษณะเหมือนดวงดาวเป็นเครือข่ายที่เชื่อมถึงกันทั้งหมด มีการกระจายอาจสูงสุด ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพ ซึ่งเครือข่ายแบบนี้เหมาะกับงานที่ซับซ้อน มองคนเดียวไม่เห็น ต้องช่วยกันหลากหลายมุมมอง มีข้อดีที่ทำให้ทุกคนสามารถเปิดเผย มีความพอใจในกระบวนการทำงาน เห็นเป้าหมายร่วมกัน หาทางออกร่วมกัน และมีความเท่าเทียมกัน

จากลักษณะความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกันภายในเครือข่ายดังกล่าวสรุปได้ว่า ลักษณะของการเชื่อมต่อกันมีลักษณะเป็นการรวมความสำคัญของทุกคนไว้ที่กลุ่มหรือเครือข่ายเป็น เพื่อให้กิจกรรมหรืองานบรรลุวัตถุประสงค์ โดยทุกคนมีความเป็นอิสระทางความคิดและมี ความสำคัญเสมอเท่าเทียมกันในทุก ๆ ด้าน

3.6 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม

3.6.1 การสร้างเครือข่าย (Networking)

มีนักวิชาการหรือผู้รู้ได้กำหนดการสร้างเครือข่ายไว้หลายแนวทาง ดังนี้

นฤมล นิราทร. (2543: 8-12); วิมลลักษณ์ ชูชาติ (2544: 198); พระมหาสุทิตย์ อาภากโร (2547: 55-58) ; ธนพฤกษ์ ชามะรัตน์ (2555: ออนไลน์) และอาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์ (2555: ออนไลน์) ได้กล่าวว่าการสร้างเครือข่าย (Networking) หมายถึง กิจกรรมในการก่อให้เกิดกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นกลุ่มองค์กร หรือกลุ่มบุคคล เพื่อวัตถุประสงค์ในการแลกเปลี่ยน การจัดกิจกรรม การขยายและการเชื่อมประสาน เน้นการรวมกลุ่มให้เกิดองค์กรชุมชนในการร่วมแก้ปัญหา การแสวงหาโอกาสเพื่อรู้จักกับบุคคลใหม่ ๆ และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่พึ่งรู้จัก รวมทั้งการรักษาความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้อง การเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีปฏิสัมพันธ์ พัฒนาจากความรู้เดิมสู่องค์ความรู้ใหม่และการดำรงอยู่ เน้นให้สมาชิกมีการร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการประสานผลประโยชน์ซึ่งกันและกันเพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากร อันส่งผลให้สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

จากการสร้างเครือข่ายดังกล่าวสรุปได้ว่า การสร้างเครือข่ายเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดกลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกเครือข่าย อาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันมาก่อนหน้าที่จะทำความตกลงเป็นเครือข่าย เป็นการสร้างเครือข่ายในการทำงานด้านพัฒนาการเรียนรู้ที่ทำงานพึ่งพิงระหว่างกันและกัน โดยมีความร่วมมือกันระหว่างกันในการทำงาน เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีกระบวนการสร้างเครือข่ายดังนี้ 1) อุดมการณ์ มุมมอง และแนวคิดร่วมกันโดยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) มีการติดต่อสื่อสารกัน เพื่อร่วมเป็นเครือข่ายในการทำงาน

3) มีการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และตกลงกันในการทำกิจกรรม เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง การถอดบทเรียนร่วมกัน เป็นต้น โดยสมาชิกมีความรู้สึกว่าได้รับผลประโยชน์จากการเข้าร่วมเครือข่าย และช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การทำข้อตกลงร่วมกัน เพื่อสร้างเครือข่ายให้เกิดเป็นรูปธรรมขึ้น 5) สมาชิกหรือกลุ่มบุคคลที่มาดำเนินการร่วมมือโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรม 6) การบริหารจัดการ โดยจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่ายคือการนำเอาความสนใจ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนมาเสริมกันตามศักยภาพและความสนใจ มีการจัดระบบติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างสมาชิกของเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

7) กิจกรรม รูปแบบการเรียนรู้ และการดำเนินการร่วมกันในเครือข่าย จะทำให้ทราบทั้งสถานภาพ และกิจกรรมของการเรียนรู้ร่วมกัน

ขั้นตอนและวิธีการจัดการเครือข่ายในระดับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2553: 43) และอาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์ (2555: ออนไลน์) กล่าวถึงขั้นตอนและวิธีการจัดการเครือข่ายในระดับชุมชน ไว้ดังนี้ 1) การศึกษาชุมชนและสถานการณ์ในชุมชน 2) การค้นหาผู้ทำกลุ่มที่สำคัญ โดยการเป็นนักแสวงหาเครือข่าย คือ การแสวงหาช่องทางหรือโอกาสในการสร้างเครือข่ายให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเข้าฝึกอบรมในหลักสูตร การเข้าชมรม การเข้าร่วมงานสัมมนา เป็นต้น 3) การเป็นนักสร้างสัมพันธ์อันดีกับบุคคลต่าง ๆ และเป็นผู้รักษาสัมพันธ์ 4) การเสริมสร้างความตระหนักในการรวมกลุ่มและเครือข่าย 5) การพัฒนากิจกรรมและระดับความสัมพันธ์ 6) การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นเวทีแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 7) การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเครือข่าย และ 8) การสรุปบทเรียนและการขยายกระบวนการเครือข่าย

จากขั้นตอนและวิธีการจัดการเครือข่ายสรุปได้ว่า การสร้างเครือข่ายนั้นเป็นการมุ่งที่จะบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งอาศัยความร่วมมือหรือการรวมกลุ่มในแลกเปลี่ยนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ผลจากการรวมกลุ่มเป็นการประสานผลประโยชน์ร่วมกัน

3.6.2 การมีส่วนร่วม

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ ดังนี้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2537: 15) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ดังจะเห็นได้จากประเพณี “ลงแขก” (Cooperative work) ซึ่งมีการปฏิบัติในหมู่เกษตรกร การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาครอบครัว กลุ่มละแวกบ้าน ชุมชน หมู่บ้าน ตลอดจนสังคมนั้น ได้พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในครอบครัวและในสังคมให้เจริญก้าวหน้า การแบ่งขั้นของการมีส่วนร่วมเกิดจากแนวความคิดสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน 2) ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน ที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้พุ่งไปสู่การร่วมกลุ่ม วางแผน และลงมือกระทำร่วมกัน และ 3) ตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปไหนทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มการกระทำที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ มีทั้งความหมายที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันตามทัศนคติของแต่ละท่านและภูมิหลังทางวิชาการที่ได้ศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย

ไคท์ (Keith . 1972: 5) ;เออวิน (Erwin . 1976: 21); ขนิฏฐา กาญจนรังสีนนท์ (2544: 5) ; คารม คำพิทูรย์ (2545: 15) ; ประชา แสนเย็น (2546: 12) และสุดาวรรณ์ มีบัว (2547: 40)ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ในการดำเนินการพัฒนาร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาและตกลงร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

จากความหมายของการมีส่วนร่วมที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนในการดำเนินงานของเครือข่ายการเรียนรู้เป็นการบุคคลได้เปิดโอกาสตั้งแต่การกำหนดข้อมูลของแต่ละพื้นที่ ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผลจากการแก้ปัญหา ร่วมประเมินผล ซึ่งการมีส่วนร่วมของแต่ละพื้นที่แต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน

รูปแบบการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2553: 43) และคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยมและคนอื่น ๆ อ้างอิงจาก คนึงกิจ ลิ้มตระกูล ; และคนอื่นๆ. 2554: 4) กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมชุมชนไว้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในขั้นการค้นหาปัญหาและสาเหตุ เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นริเริ่มในเบื้องต้นของการมีส่วนร่วมพัฒนา 2) การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผน ในการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ในขั้นตอนนี้มักสืบเนื่องจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผ่านมา เพราะฉะนั้นชุมชนที่มีความเข้มแข็งจึงมักมีกิจกรรมรูปแบบที่ชัดเจนและสมบูรณ์เช่นกัน 3) การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการปฏิบัติ เป็นการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น 4) การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับจากการพัฒนาหรือดำเนินกิจกรรมโดยมากแล้ว ไม่ว่าจะชุมชนใดหากมีโครงการพัฒนาแล้ว คนในท้องถิ่นมักจะมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และ 5) การมีส่วนร่วมในรูปแบบของการติดตามประเมินผลโครงการหรือการควบคุม เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้าไปร่วมประเมินว่าสิ่งที่ได้กระทำลงไปนั้นมีความสำเร็จอย่างไรในแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละโครงการอาจมีวิธีการแตกต่างกันไป

จากรูปแบบการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่าการที่ประชาชนในแต่ละพื้นที่ แต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน ซึ่งกิจกรรมการมีส่วนร่วมจึงแตกต่างกันเนื่องจากเงื่อนไขต่าง ๆ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมจึงต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมเป็นหลัก

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

นักวิชาการด้านการมีส่วนร่วมได้ระบุ กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมมีจำนวนขั้นตอนแตกต่างกันไป ดังนี้

โคเฮน และ อัฟฟ์ฮอบ (Cohen and Uphoff. 1980: 219); เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2539: 41 ; อ้างอิงจาก ทวีศักดิ์ ปักษา. 2550: 25) และอคิน รพีพัฒน์ (:อ้างถึงในคนึงกิจ ลิ้มตระกูล ; และคนอื่นๆ .2554: 3) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มการตัดสินใจในช่วงของกิจกรรมและการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการค้นการวางแผนดำเนินกิจกรรม 4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วม โดยการให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ 5) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัว และ 6) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

จากขั้นตอนการมีส่วนร่วม อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้นเพื่อต้องการรับข้อมูลข่าวสาร รับฟังความคิดเห็น เพื่อแก้ไขปัญหา ต้องอาศัยความร่วมมือที่รับรู้และเข้าใจถึงปัญหาในการวางแผนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการในการตัดสินใจ

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ปัจจุบันการพัฒนาชุมชน การพัฒนานั้นหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนต่างมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้ (สมนึก ปัญญาสิงค์. 2532 : 276-277)

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถสร้างการยอมรับในคุณค่าของสังคมและวัฒนธรรมภายในชุมชนได้ และบางครั้งสามารถเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานของชุมชนที่ไม่พึงปรารถนาได้อีกด้วย

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นวิธีการที่สามารถสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้เรียนรู้ และนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการระดมเอาพลังความคิดพลังกาย พลังใจ และทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนออกมาใช้ประโยชน์ต่อชุมชน

4. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีการกระจายอำนาจ

5. การมีส่วนร่วมของชุมชนสอดคล้องกับปรัชญาทางสังคมและการเมือง (Social political philosophy) ที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนา วางแผนดำเนินการและประเมินผล

6. การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา ซึ่งการพัฒนาใด ๆ ก็ตามถ้าขาดความร่วมมือและการมีส่วนร่วมแล้ว กิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ ก็ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและจะประสบความล้มเหลวในที่สุด

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

ปราณี แสงทอง (2553: 23-24) และคนึงกิจ ลิ้มตระกูล; และคนอื่นๆ (2554: 3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) ประชาชนเกิดความตระหนักในปัญหาและตระหนักที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของตนและชุมชน 2) ประชาชามีโอกาสที่จะได้ใช้ความสามารถของตนเองที่มีอยู่ในการใช้ความคิด การตัดสินใจ และการกระทำอย่างเต็มที่เป็นการสร้างฉันทามติ (Consensus Building) เป็นการเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติเป็นการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเป็นการดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมเป็นการคาดคะแนความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชนเป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน 3) เป็นการระดมทรัพยากรมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและชุมชน 4) ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ทำให้การพัฒนามีความมั่นคงถาวร และประหยัด และ 5) เป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาความสามารถของประชาชนในการพึ่งตนเอง

จากประโยชน์ของการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ระดมความคิดและอภิปรายร่วมกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ โดยประชาชนและเครือข่ายได้ผลประโยชน์ในการมีส่วนร่วม คือ การรับรู้และแสวงหาข้อมูลข่าวสาร การตระหนักและรับรู้งานของผู้อื่น การแบ่งปันความรู้ประสบการณ์ และการมีสัมพันธภาพที่ดีของประชาชนในชุมชน

การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (Network Building and Participatory) (อะห์มัด ยี่สุ่นทรง และสมบูรณ์ สุวรรณราช. 2555: ออนไลน์)

การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (Network Building and Participatory) เป็นเครื่องมือที่หลายสถานศึกษามีความพยายามในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ เนื่องจากกระบวนการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างระบบดำเนินการดำเนินงานทางการศึกษาร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบร่วมกัน องค์ประกอบการของการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม องค์ประกอบพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ 2) การออกแบบเครือข่ายให้สอดคล้องกับเป้าหมาย 3) การบูรณาการและเชื่อมโยงการดำเนินการและการวัดผล 4) การประยุกต์ใช้ระบบ IT ในการจัดการเครือข่าย และ 5) การพัฒนาความรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยมีรูปแบบการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) การสร้างเครือข่าย ซึ่งมีรูปแบบเครือข่าย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การเชื่อมโยงเครือข่ายหรือสร้างเครือข่าย การประเมินความพร้อมของเครือข่าย การดำเนินงานปฏิบัติการด้วยเครือข่าย และการตรวจติดตามและประเมินผลงานของเครือข่าย 2) กระบวนการดำเนินการผ่านระบบเครือข่าย สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กระบวนการหลัก ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการเริ่มประสานเครือข่าย (Intiation Process) กระบวนการการสร้างการทำงานอย่าง

สม่ำเสมอ (Sustainability) กระบวนการพัฒนากระบวนการทำงานและเครือข่าย (Development) และกระบวนการปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ และ 3) การมีส่วนร่วม

จากหัวข้อเรื่องการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่าการสร้างเครือข่ายต้องดำเนินการดังนี้ 1) ดำเนินการแสวงหาเครือข่าย กลุ่มคน องค์กร หน่วยงาน ที่มีอุดมการณ์ มุมมอง แนวคิดร่วมกันในการทำกิจกรรม 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันคือการกำหนดวัตถุประสงค์ ที่เฉพาะเจาะจงของเป้าหมายและสามารถตรวจวัดพฤติกรรมได้ 3) ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ องค์ความรู้ของชาวบ้านในการดำรงชีพในชีวิตประจำวันและถ่ายทอดสู่ลูกหลาน เช่น การประกอบอาชีพ 4) สมาชิกหรือกลุ่มบุคคลที่มาดำเนินการร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรม 5) การสนับสนุนทรัพยากร คือ ทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี ทางการศึกษา และการจัดการ 6) กิจกรรม รูปแบบการเรียนรู้ และการดำเนินการ และ 7) ผลประโยชน์หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในการร่วมดำเนินการ โดยการสร้างเครือข่าย ต้องมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง หรือการรักษาเครือข่ายให้ดำรงอยู่ได้นั้นต้องมีการประเมินกิจกรรม เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาแก้ไขให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

4. แนวคิดเกี่ยวกับเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network)

เทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว สามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตได้ง่าย มีอิสระที่จะเข้าไปแบ่งปันความรู้และเลือกเครื่องมือ เพื่อนำไปเผยแพร่ความรู้ที่ตนเองต้องการสื่อสาร และเสนอความคิดใหม่ ๆ ได้โดยไม่ถูกปิดกั้นและเสนอคมีคำจำกัดความที่ให้ความหมายแก่เครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้หลากหลาย แต่ทั้งหมดมีลักษณะเด่นที่ระบุตรงกันคือ ความเป็นพื้นที่ทางสังคมผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ในการศึกษาเรื่องเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีประเด็นในการศึกษา ประกอบด้วย ***4.1 ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Networks)*** และ ***4.2 เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้*** โดยในแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Networks)

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Networks) ไว้ดังนี้

เอมิกา เหมมินทร์ (2556: 6-8); อดิเทพ บุตราช (อ้างถึงในนภัสกร กรวยสวัสดิ์, 2553 : 82); เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ. (2558) ความหมายของคำว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ว่า สังคมออนไลน์เป็นพื้นที่สาธารณะที่มีการเชื่อมโยงกันผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งหากเป็นเว็บไซต์ที่เรียกว่าเป็นเว็บ (Social Network)ที่มีการแพร่ขยายออกไปเรื่อย ๆ โดยใช้รูปแบบของการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่าย โดยเว็บไซต์เหล่านี้จะมีพื้นที่ให้ผู้เข้ามาจะทำความรู้จักกัน มีพื้นที่บริการเครื่องมือต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวก เช่น รูปภาพ วิดีโอ ในการสร้างเครือข่ายระหว่างกัน ในกลุ่มคนที่มีความสนใจหรือมีกิจกรรมร่วมกัน และให้มีการตอบโต้ระหว่างผู้ใช้บริการเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์แบบออนไลน์อีกแห่งหนึ่งที่ให้ผู้ใช้บริการสามารถที่จะสร้างประวัติส่วนตัว

เพื่อแนะนำตัวเอง และสร้างเครือข่ายส่วนบุคคลของตนในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เช่น ***Fackbook Line Instagram*** *เป็นต้น รวมทั้งการใช้ประโยชน์ทางด้านการศึกษา ธุรกิจ และความบันเทิง*

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ ***(Online Social Networks)*** *เป็นสื่อสังคมออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อสร้างเครือข่ายในการตอบสนองความต้องการทางสังคม ที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งกลุ่มจะมีความสนใจหรือมีการทำกิจกรรมร่วมกันในรูปแบบของเว็บไซต์ สามารถถ่ายทอดเรื่องราว ประสบการณ์ บทความ รูปภาพ วิดีโอ ตามความสนใจระหว่างผู้ใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ต โดยไม่จำกัดในเรื่อง เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา อาชีพ*

4.2 *เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้*

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

กัญจน์ ผลภาษี ***(2554: 8-10)*** *และเกศริน แสงจันทร์เรือง* ***(2554: 9-11)*** *ได้อธิบายความหมายของคำว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ว่า การเรียนการสอนออนไลน์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นลักษณะหนึ่งของการพัฒนาและการผนวกเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศไว้กับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอน ลดข้อจำกัดและแนวทางการเรียนการสอน และมีเกิดสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน สื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอนและกิจกรรมระหว่างผู้เรียนโดยสื่อสังคมออนไลน์มีลักษณะสำคัญ* ***4*** *อย่าง ได้แก่ มีความมั่นคงและต่อเนื่องของการทำงานของระบบใช้งานได้โดยผู้ใช้จำนวนมากในเวลาเดียวกันมีการใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพแทนตนเองของผู้ใช้แต่ละคนที่เรียกว่า อวาตาร์* ***(Avater)*** *และทำงานผ่านเครือข่ายขนาดใหญ่ เช่น อินเทอร์เน็ต*

เฟซบุ๊ก ***(Facebook)*** *ถือเป็นเครื่องมือทางสังคมที่ช่วยในกระบวนการเรียนรู้ สามารถแบ่งปันข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเช่น การอัพโหลดเพื่อแจ้งหลักสูตร การประกาศงานต่าง ๆ การโพสต์เพื่อเตือนงานที่ได้รับมอบหมาย การสร้างลิงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น วิดีโอ คลิป และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการโต้ตอบกันบนหน้าเว็บไซต์ เช่น การโพสต์ข้อความลงในกระดานข่าว* ***(Wall)*** *, การตั้งคำถามและสร้างแบบสำรวจความคิดเห็น เป็นต้น*

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ เป็นการเรียนการสอนที่ผสมผสานการนำเครื่องมือการสื่อสาร (เฟซบุ๊ก) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้จากสังคม สัมผัสกับงานที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงโดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนรอบข้างและสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง

5. ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นความรู้ การกระทำ การดำเนินกิจกรรมตามครรลองของวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น โดยชาวบ้านกระทำทุกสิ่งทุกอย่างโดยใช้สติปัญญาในการประดิษฐ์คิดค้น การกระทำเอง คิดได้เองแล้วนำมาใช้ในการแก้ปัญหา หากรรมวิธีหรือเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินชีวิต อันเป็นเทคนิควิธี ซึ่งเป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่มาแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมทุกยุคทุกสมัย ในการศึกษาเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น มีประเด็นในการศึกษา ประกอบด้วย 5.1 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น 5.2 ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น 5.3 ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น 5.4 องค์ประกอบของภูมิปัญญาท้องถิ่น 5.5 ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 5.6 ภูมิปัญญาเกี่ยวกับอาหารโดยในแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

5.1 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ดังนี้

ประเวศ วะสี (2536: 21); กรมวิชาการ (2539: 4) และรุ่ง แก้วแดง (2541: 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกออกมาเป็นองค์ความรู้ประกอบกันกับความรู้เฉพาะหลายเรื่อง อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานความรู้ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตภูมิปัญญาท้องถิ่นถือเป็นความรู้ที่อยู่กับชุมชน สังคม และตัวผู้คนในสังคมเอง หากมีการศึกษาสืบค้นนำมาใช้จนเกิดการยอมรับ ถ่ายทอดและพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ได้ตามยุคสมัย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2541: 11-15) กล่าวในรายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา โดยได้รวบรวมความหมายภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และภูมิปัญญาพื้นบ้าน ดังนี้

1. ภูมิปัญญา (Wisdom) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความชื่อ ที่กลุ่มชนได้จากการสั่งสมประสบการณ์ในการปรับตัวและดำรงชีพที่ได้มีการพัฒนาสืบสานกันมาเป็นผลของการใช้สติปัญญา

2. ภูมิปัญญาพื้นบ้าน หมายถึง องค์ความรู้ ประสบการณ์ที่สั่งสมและสืบทอดไปสู่คนรุ่นใหม่

3. ภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular Wisdom) หมายถึง รากฐานความรู้ชาวบ้านที่สะสมมาเป็นระยะเวลานาน มีการผสมผสานเชื่อมโยงกันไปในทุกสาขาวิชา และมีการศึกษาอบรม สั่งสอน และถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ โดยผ่านกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับกาลสมัย

4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง องค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่สั่งสมถ่ายทอดกันมา โดยเป็นแก่นที่จรรโลงชุมชนให้อยู่รอดจนถึงปัจจุบัน

กฤษณา วงษาสันต์ (2542: 253); กรมศิลปากร (2542: 6); ทัศนีย์ ทองไชย (2542:16) สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเล่ม 19 (2542: 245-252); จารุวรรณ ธรรมวัตร (2543: 1); นิคม ชมภูหลง(2546: 9); ทรงคุณ จันทรจร (2549: 6); ไพฑูรย์ มีกุศล (2550: 4) และจันทิรา ธนสงวนวงศ์ (2554 : ออนไลน์) ได้อธิบายความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้และประสบการณ์ดั้งเดิมของประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษระหว่างการสืบทอดมีการปรับประยุกต์ และเปลี่ยนแปลง จนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในลักษณะเชื่อมโยงความรู้ทางความเชื่อและศาสนา เศรษฐกิจและสถาบันทางสังคมผสมกลมกลืน และมีคุณค่ายิ่งในการดำรงชีวิตของชุมชนเหล่านั้น

จากความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถสรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรอบรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ความนิยมของชาวบ้านในท้องถิ่น ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ความเฉลียวฉลาด รวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษโดยเป็นการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ระหว่างการสืบทอดมีการปรับ ประยุกต์ และเปลี่ยนแปลงจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดได้จากประสบการณ์ทั้งทางตรง (จากตนเอง) ประสบการณ์ทางอ้อม (จากการเรียนรู้จากผู้ใหญ่) หรือความรู้ที่สั่งสมสืบต่อกันมา

5.2 ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น เป็นวัฒนธรรมชุมชนเป็นความรู้และประสบการณ์ของชาวบ้านที่ได้สั่งสมกันจนเป็นวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงทุกอย่างเข้าด้วยกัน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ดังนี้

ประเวศ วะสี (2533: 75); เสรี พงศ์พิศ (2536: 146) และภิญโญ สาธร (2554: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นเป็นวัฒนธรรมชุมชน เป็นความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของชาวบ้าน ซึ่งมีเอกลักษณ์องค์รวมเชื่อมโยงทุกสิ่งทุกอย่างเข้าด้วยกัน แสดงออกถึงการเกื้อกูลระหว่างธรรมชาติ และคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเริ่มจากสิ่งที่ชาวบ้านมีอยู่และเป็นอยู่ เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีอิสระในการคิด การตัดสินใจและสอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นทั้งทางตรง คือ ประสบการณ์ด้วยตนเอง หรือทางอ้อม ซึ่งเรียนรู้จากผู้ใหญ่และความรู้ที่ได้สั่งสมต่อกันมาเป็นวัฒนธรรม

สรุปได้ว่า ที่มาภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดมาจากประสบการณ์ของชาวบ้านที่มีแบบแผนและได้สั่งสมมา สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนนั้น ซึ่งปฏิบัติต่อๆ กันมาจนเป็นวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน

5.3 ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของภูมิปัญญาไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2536: 3); ยิ่งยง เทาประเสริฐ (2537: 20); ประเวศ วะสี (2543: 82) และเหม ทองชัย (2546: 8 -10 ได้กล่าวถึงลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้หลาย

ลักษณะ ซึ่งแต่ละท่านมีความเห็นที่สอดคล้องกัน ดังนี้ 1) ลักษณะเป็นรูปธรรม ได้แก่ วัตถุและการกระทำทั้งปวง 2) ลักษณะเป็นนามธรรม คือ การสั่งสมความรู้ ความเชื่อ ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรม และการกระจายความรู้โดยมีกระบวนการที่ให้ความรู้ หรือถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นหนึ่งโดยอาศัยประสบการณ์ และมีลักษณะเป็นความจำเพาะของแต่ละท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นที่เชื่อมโยงเรื่องของชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม เช่น ความคิดเรื่องแม่ธรณี แม่คงคา แม่โพสพ ที่สามารถปรับหรือแก้ปัญหาเพื่อความอยู่รอดของบุคคลชุมชนและสังคม

สรุปได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นมีลักษณะสำคัญคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สั่งสมจากประสบการณ์มีความสอดคล้องและมีการเชื่อมโยงกัน โดยมีการบูรณาการทั้งร่างกาย ใจ สังคมและสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่าภูมิปัญญาเป็นการใช้ความรู้ ความเชื่อ ทักษะ และพฤติกรรม(Behavior) ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างคน ธรรมชาติ และสิ่งเหนือธรรมชาติหรือความเชื่อต่าง ๆ

5.4 องค์ประกอบของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เอี่ยม ทองดี (2542: 5-6) ได้กล่าว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีลักษณะเป็นนามธรรม ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบเหล่านี้

1. ความคิด เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ซึ่งประกอบด้วยระบบประสาท ต่อมต่าง ๆ ระบบสมอง ทำหน้าที่คิดเป็นจิตนาการและผลของการวิเคราะห์สังเคราะห์จากสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรม จะเป็นแหล่งสำคัญหรือที่มาของความรู้อันเป็นองค์ประกอบของภูมิปัญญา

2. ความรู้ มีการนำมาใช้ในลักษณะต่างๆ เช่น องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ความรู้เป็นการสืบค้นกำเนิดแห่งความรู้ และธรรมชาติของความรู้ว่าตรงกับความเป็นจริงหรือไม่

3. ความเชื่อเป็นพื้นฐานสำคัญของสังคมมนุษย์ มนุษย์แต่ละกลุ่มมีความเชื่อแตกต่างกันออกไป เป็นแกนสำคัญในการดำเนินชีวิตและความมั่นคงของสังคมเป็นความเชื่อของเรื่องจิตวิญญาณ ความดี ความชั่ว โลกนี้ โลกหน้า สวรรค์ นรก บาปบุญคุณโทษ เป็นองค์ประกอบสำคัญในภูมิปัญญา

4. ค่านิยม เป็นสิ่งที่คนปรารถนาที่จะมี การเป็นที่ยกย่องของผู้อื่น มีความรักและมีความสุขเมื่อได้เห็นหรือได้สิ่งที่ต้องการมา ค่านิยมเป็นพื้นฐานของการจัดรูปแบบพฤติกรรมที่ปรากฏอยู่ภายใน และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ ทางกาย วาจา และความคิด ค่านิยม คือสิ่งที่กลุ่มสังคมหนึ่ง ๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีมีค่าควรแก่การกระทำ เป็นพฤติกรรมของบุคคลแต่ละสังคม

5. ความเห็น เป็นภาวะที่เกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลหรือชุมชนได้พิจารณาโดย

6. รอบคอบแล้วจึงตัดสินใจว่าควรจะแสดงออกในลักษณะอย่างไร เช่น เห็นด้วย ทำตาม ยอมรับ ปฏิเสธ ร่วมมือ กระทำหรือดำเนินการ เป็นพฤติกรรมที่ออกมาทั้ง กาย วาจา และใจ

7. ความสามารถ เป็นศักยภาพที่มีอยู่ในตัวบุคคล เป็นลักษณะเดียวกับสิ่งที่เรียกว่า พรสวรรค์ เป็นผลมาจากลักษณะทางกาย และจิตใจร่วมกัน โดยแต่ละชุมชนย่อมต้องมีความแตกต่าง

8. ความฉลาดไหวพริบ เป็นทักษะหนึ่งที่ปรากฏอยู่ภายในจิตใจ หรือ จิตวิญญาณ เป็นสิ่งที่สามารถนำมาใช้แก้ไข ป้องกัน ควบคุมเหตุการณ์ต่างๆ ไม่ให้เกิดเป็นปัญหาขึ้น

จากการศึกษาองค์ประกอบของภูมิปัญญาท้องถิ่น พบสรุปได้ว่า องค์ประกอบของภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ส่งผลให้เกิด หรือคงอยู่ของภูมิปัญญาท้องถิ่นขึ้นซึ่งเป็นความรู้ ประสบการณ์ที่อยู่ในตัวของบุคคล โดยมีลักษณะเป็นนามธรรม

5.5 ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ดังนี้

มณนิภา ชุติบุตร (2538: 21); เวกวรพันธ์ ฉ่ำสันเทียะ (2541: 38-41); ทัศนีย์ ทองไชย (2542: 21); สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542: 16); สถาบันราชภัฏนครปฐม (2545: ฉ-ช) ; จักรกฤษณ์ ดาวไธสง (2554: ออนไลน์); จันทิรา ธนสงวนวงศ์ (2554: ออนไลน์) และภิญโญ สาธร. (2554: ออนไลน์) ได้แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น

1. ด้านคติ ความคิด ความเชื่อ และหลักการเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ที่ถ่ายทอดกันมา เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติและสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบพิธีการต่าง ๆ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน เช่น ความเชื่อเรื่องผีปู่ผีตา ความเชื่อเรื่องบรรพบุรุษ พิธีการไสยศาสตร์ การเสี่ยงทาย ทำนายฝัน การสืบชะตาแม่น้ำ เป็นต้น

2. ด้านปรัชญา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา แสดงถึงขนบธรรมเนียมวิถีชีวิตของคนธรรมชาติและศาสนา ประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ภูมิปัญญาประเภทนี้จะมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น ดังจะเห็นได้จากประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญ ๆ เช่น การบายศรีสู่ขวัญ การแต่งงาน งานศพ งานบวช การละเล่น และการอ่อนน้อมถ่อมตน

3. ด้านการประกอบอาชีพ เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างคนกับการทำมาหากิน เพื่อการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับพื้นเพของท้องถิ่น ที่สร้างสมไว้ และได้มีการปรับเปลี่ยนพัฒนาให้ดี โดยให้รู้จักคิด สร้างเครื่องมือ เพิ่มรายได้ ได้แก่ ด้านการเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม การจักสาน การช่าง การทอผ้า และการแกะสลักภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. ด้านการแพทย์แผนไทย เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับของเป็นปัจจัยสี่ โดยใช้ในการป้องกัน ดูแล และรักษาสุขภาพ ที่สามารถพึ่งตนเองทางด้านสุขภาพอนามัย เช่น การนวดแผนโบราณ ยาหม้อ สมุนไพร และตำรายาพื้นบ้าน

5. ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน เป็นความสามารถในการบริหารจัดการด้านการสะสม และการบริหารกองทุน เพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน ออมทรัพย์สัจจะ กลุ่มผลิตภัณฑ์ และกลุ่มอาชีพ เป็นต้น

6. ด้านศิลปกรรม เป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะประเภทต่าง ๆ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนมากจะแสดงออกถึงความสนุกสนานและแฝงคติสอนใจ เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม เป็นต้น

7. ด้านภาษาและวรรณกรรม ความสามารถที่แสดงออกด้วยการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร และสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้สื่อความหมาย เช่น ความสามารถในการอนุรักษ์ และสร้างผลงานด้านภาษา ภาษาถิ่น วรรณกรรมท้องถิ่น หนังสือโบราณ การเรียนการสอนภาษาท้องถิ่น

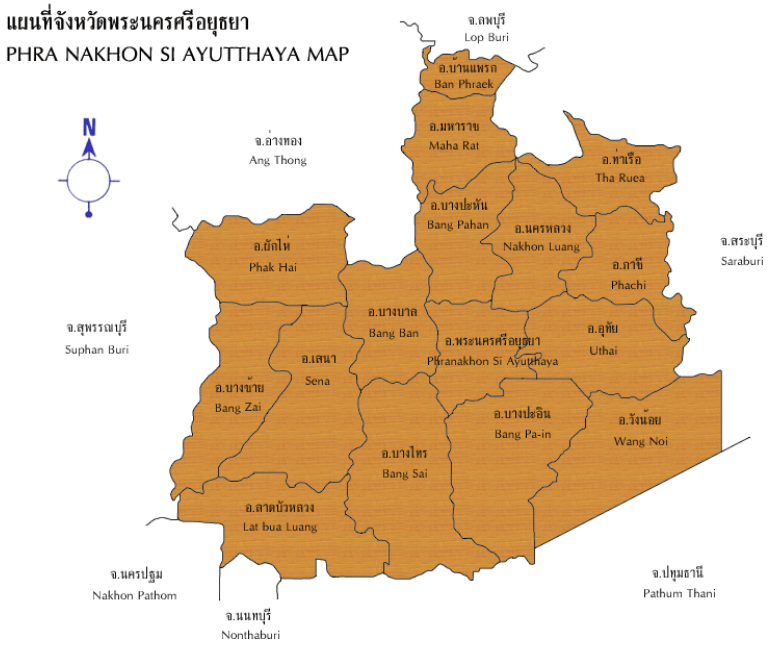
8. ด้านโภชนาการ ความสามารถในการเลือกสรร ประดิษฐ์ในการปรุงแต่งอาหารและยา ได้เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายในสภาวการณ์ต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอด โดยได้นำเทคนิคการถนอมอาหารและการปรุงอาหารมาใช้ เพื่อให้อาหารที่มีมากเกินความต้องการสามารถเก็บไว้บริโภคได้เป็นเวลานานซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้แบ่งตามลักษณะของคนในท้องถิ่น ที่ได้รับการถ่ายทอดและปฏิบัติสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งเกิดจากความเชื่อ คตินิยมของคนในท้องถิ่นจึงเกิดองค์ความรู้ขึ้น หรือเกิดจากการแบ่งตามลักษณะอาชีพของแต่ละบุคคลในท้องถิ่น แล้วนำความคิดสร้างสรรค์นี้มาประยุกต์สิ่งรอบ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์

6. บริบทพื้นที่การวิจัย

ประวัติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นจังหวัดในภาคกลาง มีเขตตอนเหนือติดกับจังหวัดลพบุรี และอ่างทองด้านตะวันออกติดกับจังหวัดสระบุรี ด้านใต้จรดจังหวัดปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม ส่วนทางตะวันตกจรดจังหวัดสุพรรณบุรีเคยมีชื่อเสียงในฐานะเป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญในปัจจุบันกลายเป็นแหล่งโรงงานอุตสาหกรรมใกล้กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่ไม่มีอำเภอเมืองแต่มีอำเภอพระนครศรีอยุธยาแทน ซึ่งมีชื่อเหมือนกับจังหวัดชาวบ้านโดยทั่วไปนิยมเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “กรุงเก่า” หรือ “เมืองกรุงเก่า” มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานมาก

ภาพประกอบ 2 แผนที่แสดงเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา: (http://www.ayutthaya.go.th/16/)

พระนครศรีอยุธยาเคยเป็นราชธานี (เมืองหลวง) ของอาณาจักรอยุธยาหรืออาณาจักรสยาม ตลอดระยะเวลา 417 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 1893 จนกระทั่งเสียกรุงแก่พม่า เมื่อ พ.ศ. 2310 ครั้นเมื่อพระเจ้าตากสินมหาราชทรงสถาปนาราชธานีแห่งใหม่ที่กรุงธนบุรีเมื่อ พ.ศ. 2475 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง อยุธยาจึงเปลี่ยนฐานะเป็นจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจนถึงปัจจุบัน มีพื้นที่ครอบคลุมประกอบด้วย 16 อำเภอ ได้แก่ 1. อำเภอพระนครศรีอยุธยา 2. อำเภอท่าเรือ 3. อำเภอนครหลวง 4. อำเภอบางไทร 5. อำเภอบางบาล 6. อำเภอบางปะอิน 7. อำเภอบางปะหัน 8. อำเภอผักไห่ 9. อำเภอภาชี 10. อำเภอลาดบัวหลวง 11. อำเภอวังน้อย 12. อำเภอเสนา 13. อำเภอบางซ้าย 14. อำเภออุทัย 15. อำเภอมหาราช และ16. อำเภอบ้านแพรก

ประวัติอำเภอผักไห่ (อำเภอผักไห่ : ม.ม.ป., เรืองชัย อิทธิพล.2549: 1-17)

อำเภอผักไห่เป็นที่อยู่ในเขตการปกครองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยามาตั้งแต่สมัยขอมเรืองอำนาจในแคว้นทวาราวดีทั้งหมด สร้างเมืองลพบุรี(ละโว้) เป็นเมืองอุปราชสร้างเมืองอโยธยา (ตรงวัดอโยธยากับสถานีรถไฟอยุธยา) เป็นเมืองหน้าด่าน แล้วต่อมาเปลี่ยนเป็นชื่อเมือง “เสนาราชนคร”เมื่อขอมเสื่อมอำนาจลงก็มาถึงสมัยพระเจ้าอู่ทอง หรือพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ได้อพยพประชาชนมาจากเมืองสุวรรณภูมิ มาสร้างเมืองใหม่ที่หนองโสน เพราะมีชัยภูมิมีแม่น้ำล้อมรอบ เมื่อสร้างเมืองแล้วก็ขนานนามว่า “กรุงเทพทราวดีศีอยุธยา” มีอาณาเขตรวมบริเวณพื้นที่อำเภอผักไห่ด้วย โดยบริเวณนี้อยู่ระหว่างสุพรรณบุรีกับกรุงศรีอยุธยา จึงเป็นเส้นทางเดินทัพหรือ

เป็นบริเวณที่ไทยรบกับพม่าในบางครั้ง เช่น ตามประวัติศาสตร์ไทยรบพม่าครั้งที่ 24 พระยาเสนารับอาสามารบพม่าที่มีมังมหานรธาเป็นแม่ทัพ รบกันที่บริเวณนี้ (บ้านจักราช ตำบลจักราช) รวมทั้งหลังจากสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเสร็จศึกยุทธหัตถีที่ดอนเจดีย์ ก็เสด็จผ่านนำช้างมาอาบน้ำกินไหลบัวในบริเวณบ้านจักราช แล้วจึงเสด็จไปทางบ้านตาลานกลับกรุงศรีอยุธยา

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้แบ่งเขตการปกครองของพระนครศรีอยุธยา (กรุงเก่า) ออกเป็น 4 แขวง ได้แก่ แขวงนครใน แขวงอุทัย แขวงรอบกรุง และแขวงเสนา

ครั้งสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงเห็นว่าแขวงเสนาประชาชนอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่นและมีอาณาเขตกว้างขวางยากแก่การปกครอง จึงได้แบ่งแยกพื้นที่เสนาตอนเหนือเป็น “แขวงเสนาใหญ่” และพื้นที่เขตเสนาตอนใต้เป็น “แขวงเสนาน้อย”

ต่อมาถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2438 ได้ทรงเริ่มการปกครองตามระบบมณฑลเทศาภิบาลมีสมเด็จพระกรมพระยาดำรงราชานุภาพเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ได้แบ่งเขตเสนาใหญ่ ออกเป็น 2 ตอน ตอนบนให้เป็นแขวงเสนาใหญ่ (อำเภอผักไห่) ตอนใต้เป็นแขวงเสนากลาง (อำเภอเสนา) และแบ่งเขตเสนาน้อยไปอีกเป็น 2 แขวง คือ แขวงเสนาใน (อำเภอบางบาล) และแขวงเสนาน้อย (อำเภอบางไทร) ครั้งแรกตั้งอยู่ที่บ้านตึกของหลวงวารีโยธารักษ์ (อ่วม) อยู่ที่ตำบลอมฤต หมู่ที่ 3 เหนือปากคลองบางทอง ซึ่งในขณะนั้นหลวงวารีโยธารักษ์เป็นนายอำเภอคนแรก ต่อมาปี พ.ศ. 2440 ได้ย้ายที่ว่าแขวงเสนาใหญ่ไปตั้งชั่วคราวที่ศาลาท่าน้ำวัดตาลานเหนือ ตำบลตาลาน อยู่ได้ประมาณปีเศษ ก็ย้ายมาตั้งที่หมู่ที่ 4 ตำบลผักไห่ ซึ่งตั้งมาจนตราบทุกวันนี้ และวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2450 ก็เปลี่ยนชื่อแขวงเสนาใหญ่เป็นอำเภอผักไห่ ให้ตรงกับชื่อตำบลที่ตั้งอยู่ (อำเภอผักไห่ : ม.ม.ป., เรืองชัย อิทธิพล.2549: 1-17)

ชื่อตำบลผักไห่นี้อาจสันนิษฐานว่าเพี้ยนมาจากคำว่า “ปากไห่” หรือ ปากไห้ ซึ่งมีหลักฐานมาจากการเขียนนิราศของนายมี ศิษย์สุนทรภู่เมื่อตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสต้นอำเภอผักไห่ เมื่อปี พ.ศ. 2414 ก็เขียนคำว่าผักไห่ เป็นปากไห่ เช่น

...“จวนเวลาสิ้นแสงสุรีย์ฉัน ถึงป่าโมกเรือมาพร้อมหน้ากัน เรือหลวงนายสิทธิ์นั้นคอยละห้อยใจโปรดเกล้าเข้าผูกกับท้ายพระที่นั่ง คงคาหลั่งแลเชี่ยวเป็นเกลียวไหลเข้าคลองเอกราชเร็วครรไล ตามน้ำไหลออกคลองลาดน้ำเค็มพวกขุนนางต่างตามหลามข้างหลัง ไม่รอรั้งแจวหน่วงจ้วงเต็มเล่มระยะทางไกลทายาทลาดน้ำเค็มฝีพายเต็มเหนื่อยอ่อนไม่ผ่อนพักพอยามหนึ่งถึงสถานย่านปากไห่ เห็นโคมไฟตามแดงแจ้งประจักษ์ เขาตั้งเครื่องบูชาดูหน้ารัก เสด็จพักพลับพลาในสาครวัดชีตาเห็นเป็นแต่เขาเล่ากันว่าท้าวอู่ทองหนีห่าเที่ยวหลบซ่อน หยุดที่นี่สร้างเจดีย์ริมทางจรยอพระกรเสี่ยงด้วยพระบารมี...”

...“พอยามหนึ่งถึงสถานีที่ปากไห่”... อีกตอนหนึ่งก็เขียนว่า

...“จนรุ่งแจ้งแสงสว่างจ้า ดูคูหาถิ่นฐานบ้านปากไห่ เรือนสะพรั่งสองฝั่งคงคาลัย ลำน้ำไหลแพรายขายสินค้าพอเสียงแตรแซ่ก้องในท้องน้ำ เดือนอ้ายขึ้นเก้าค่ำจำมาสา พระเจ้าอยู่หัว

เสด็จลงทรงนาวา จนถึงลาดชะโดดูเห็นบ้านชลธารมากท่วมถึงเคหา แล้วเสด็จเสร็จกลับมาพลับพลาดูคะเนเวลาห้าโมงตี”... หรือในหนังสือนิราศสุพรรณ ของนายบุญมีเขียนเมื่อปีมะโรงฉอศก ก็ได้เขียนว่า “ปากไห่” เช่นกัน ดังนี้

...“แต่เที่ยวลัดทุ่งทำเหมือนหน้าน้ำ ทั้งสองลำล่องเลื่อนจนเพื่อนหลง ไปถึงบ้านปากไห่เหมือนใจจง แล้ววกวงออกทุ่ง เที่ยวมุ่งมอง เห็นบัวหลวงบัวขมน่าชมดอก ช่างงามงอกนับแสนดูแน่นหนอง เห็นบัวขาวขาวล้วนนวลละออง”...

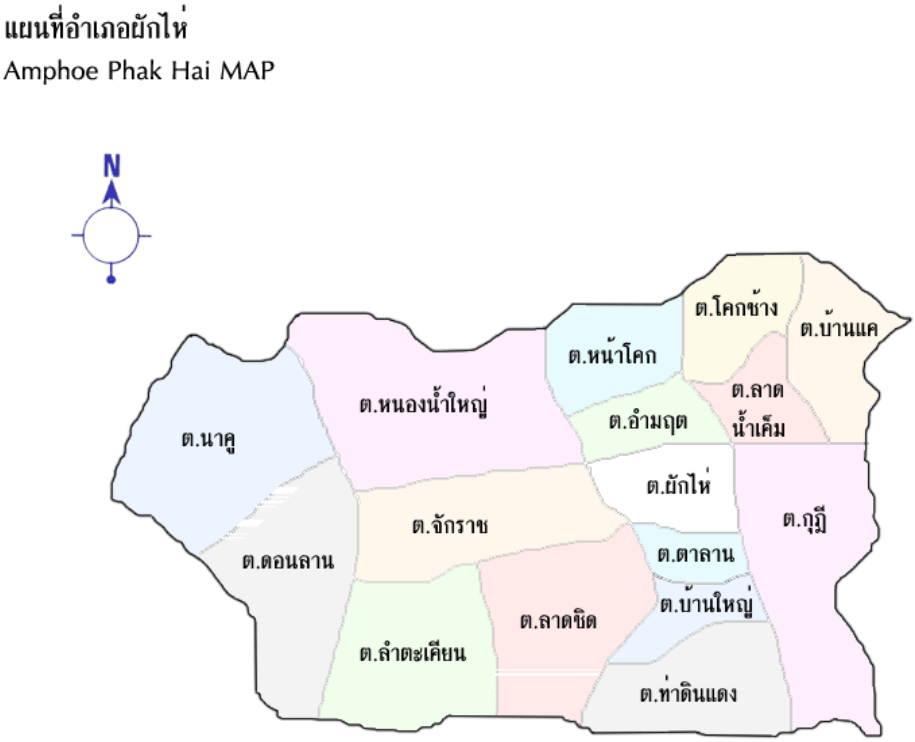
คำว่า "ปากไห่" นี้ ก็เพี้ยนมาจากคำว่า "ปักให้" อีกทีหนึ่งโดยมีเกร็ดที่มา เล่ากันว่ามีตากับหลานปลูกบ้านอยู่ทางตอนเหนือของบ้านเศรษฐีเศรษฐีปลูกบ้านใหญ่โตมาก คนสมัยนั้นเรียกว่า "บ้านใหญ่" (ตำบลบ้านใหญ่ในปัจจุบัน)และเรียกบ้านตากับหลานว่า "บ้านตาหลาน" (เพี้ยนเป็นตำบลตาลานในปัจจุบัน)เศรษฐีเป็นหลานเขยของตา ส่วนตาเป็นชนชั้นผู้ปกครอง (กำนัน)โดยทุ่งผักไห่อยู่ทางเหนือบ้านตาหลาน บ้างก็ว่าเดิมที่ตอนเหนือบ้านตาหลานเป็นที่รกร้างว่างเปล่าไม่มีชื่อตาซึ่งเป็นชนชั้นผู้ปกครองจึงช่วยกันกับหลานปักเขตกำหนดขนาดที่ให้ชาวบ้านจับจองไว้เป็นกรรมสิทธิ์ของแต่ละครอบครัวต่อมาชาวบ้านจึงเรียกบริเวณที่ ตาหลานปักเขตให้นี้ว่า "ทุ่งตาหลานปักให้"และเพี้ยนเป็น "ตาหลานปากไห่" จนถึง "ตาลานผักไห่" ในปัจจุบัน

บ้างก็ว่า ที่ดินเหนือบ้านตาหลานนี้ เป็นที่ดินของเศรษฐีบ้านใหญ่และเศรษฐียกให้ตาหลานไว้ทำมาหากิน โดยเศรษฐีปักเขตให้ตาหลานไว้เป็นกรรมสิทธิ์ชาวบ้านจึงเรียกว่า "ทุ่งปักให้ตาหลาน" และเพี้ยนเป็น "ผักไห่ตาลาน"

ในปัจจุบันคำว่า "ผักไห่" นี้ มีผู้รู้บางท่านได้เล่าไปอีกอย่างว่าเป็นชื่อหญ้าชนิดหนึ่ง ใช้เป็นสมุนไพรมีใบคล้ายใบไผ่ เลื้อยแผ่ไปตามดินลอยขึ้นในน้ำขังหรือในที่ลุ่มชื้นแฉะ ลักษณะคล้ายผักปราบ (บ้างก็ว่าต้นผักไห่ก็คือต้นผักปราบ) ซึ่งมีขึ้นทั่วไป ในสมัยนั้นในตำบลผักไห่ อาจมีต้นผักไห่หรือต้นปราบขึ้นอยู่มาก เพราะลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบต่ำมีน้ำขังชื้นเหมาะที่ต้นหญ้าชนิดนี้จะขยายพันธุ์ได้ จึงเรียกว่าทุ่งผักไห่และต่อมาเป็นตำบลผักไห่ ปัจจุบันหญ้าชนิดนี้หาได้ยากมาก เนื่องจากราษฎรใช้พื้นที่ทำการเกษตรกันโดยทั่วไปคำว่า ผักไห่ความหมายโดยตรงจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้คำนิยามไว้ มะระ น.ชื่อไม้เถาชนิด Momordica Charamtial ในวงศ์ Cucurbitaceae ผลขรุขระ รสขม กินได้(ภาคใต้ ภาคเหนือและจังหวัดนครราชสีมา เรียกมะระขี้นกว่าผักไห่)

ผักไห่ก็เรียก อีกกระแสหนึ่งกล่าวว่า คำว่า " ผักไห่ " นี้เป็นคำที่เพี้ยนมาจากคำว่า " ผักไห " ก็ได้เพราะในสมัยโบราณชาวบ้านนิยมทำผักดองในไหไว้มาก บางก็ว่า คำว่า"ปากไห่" มาจากคำว่า ปากไห หมายถึง ภาษีปากไห (ไหผักดอง ไหปลาร้า) แต่บางคนว่าสมัยก่อนมีการเก็บภาษีปากเรือไม่เห็นว่ามีการเก็บภาษีปากไหถึงจะไม่สามารถสรุปได้มั่นคงว่าคำว่าผักไห่หมายถึงสิ่งใดแต่ที่เชื่อถือได้เพราะมีเอกสารอ้างอิงคือ ในปี พ.ศ. 2414 เรียกที่นี่ว่าปากไห่และเปลี่ยนเป็นเรียกว่าผักไห่มาตั้งแต่ก่อน พ.ศ. 2460 (เป็นชื่อตำบลมาก่อนจะเป็นชื่ออำเภอ)เมื่อ "ผักไห่"เพี้ยนมาจากคำว่า "ปากไห่" ฉะนั้น ผักไห่ จึงไม่ใช่ชื่อ "ผัก" ส่วนคำว่า ปากไห่จะมีความหมายว่าอย่างไรหรือเพี้ยนมาจากคำใดอีกต่อหนึ่งนั้น ไม่ชัดเจน

อำเภอผักไห่ปัจจุบันได้แบ่งการปกครองออกเป็น 16 ตำบลได้แก่ 1. ตำบลนาคู 2. ตำบลดอนลาน 3. ตำบลหนองน้ำใหญ่ 4. ตำบลจักราช 5. ตำบลลำตะเคียน 6. ตำบลลาดชิด 7. ตำบลหน้าโคก 8. ตำบลอำมฤต 9. ตำบลผักไห่ 10. ตำบลตาลาน 11. ตำบลบ้านใหญ่ 12. ตำบลท่าดินแดง 13. ตำบลโคกช้าง 14. ตำบลบ้านแค 15. ตำบลลาดน้ำเค็ม และ 16. ตำบลกุฎี (อำเภอผักไห่ : ม.ม.ป., เรืองชัย อิทธิพล.2549: 1-17)

ภาพประกอบ 3 แผนที่แสดงเขตอำเภอผักไห่

ที่มา: (http://www.ayutthaya.go.th/16/pukhai/ph_map.html)

สภาพทั่วไปและลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ อำเภอผักไห่ ตั้งอยู่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 55 กิโลเมตร เนื้อที่การปกครองทั้งสิ้น 189.008 ตารางกิโลเมตร ที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำน้อยอยู่ระหว่างตลาดเก่าและตลาดใหม่ อาณาเขตติดต่อของอำเภอผักไห่

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอเสนา อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง และอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอเมือง อำเภอบางปลาม้าจังหวัดสุพรรณบุรี

สภาพทั่วไป

อำเภอผักไห่ที่อยู่ในพื้นที่ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่มไม่มีภูเขาและป่าไม้ โดยมีแม่น้ำน้อยซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านพื้นที่อำเภอ มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ ประชาชนส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ใกล้แหล่งน้ำ ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค สามารถพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ หลังจากที่มีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติราวปี พ.ศ. 2504 ทางราชการได้มีการสร้างเขื่อน และระบบชลประทานคันคลองชลประทานได้แปรสภาพเป็นถนนแทน ประการสำคัญสาธารณูปโภคต่าง ๆ หลั่งไหลเข้ามาทั้งไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ สิ่งเหล่านี้เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การค้าขายเมื่อก่อนที่เคยหันหน้าเข้าหาแม่น้ำลำคลองเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นเข้าหาถนน ไม่เพียงเท่านั้นเรือนแพที่เคยเป็นร้านขายสินค้าจิปาถะได้หายไป ปรับเปลี่ยนเป็นบ้านยกพื้นมีเสาและกลายเป็นที่พักอาศัยแทน เศรษฐกิจที่เคยเฟื่องฟูริมน้ำได้จางหายไป

ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ การจับปลาเป็นอาชีพรองจากการทำนา ทำให้ประชาชนมีรายได้เสริมจากการจับปลา เมื่อปลาเหลือจากการขายและการประกอบอาหารแล้วนั้นก็จะนำมาแปรรูปอาหารและถนอมอาหาร การแปรรูปอาหารและถนอมอาหารด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ปลาย่าง ปลาส้ม ปลาตากแห้ง ปลาแป้งแดง น้ำปลา ปลารมควัน แหนมปลา ปลาจ่อมและปลาร้า เป็นต้น (อำเภอผักไห่ : ม.ม.ป., เรืองชัย อิทธิพล.2549: 15-24) เมื่อมีการแปรรูปและถนอมอาหารมากเกินความจำเป็นจึงมีการแจกจ่ายเพื่อนบ้าน เมื่อเหลือจึงนำออกไปขาย แต่ด้วยปัจจุบันความเจริญเข้ามาจึงมีการเปลี่ยนแปลง ประชาชนส่วนใหญ่จึงละเลยการแปรรูปอาหารและการถนอมอาหารเพียงเพื่อความสะดวกสบาย กอรปกับอำเภอผักไห่ยังเป็นแหล่งผลิตปลาร้าที่มีชื่อเสียง อีกทั้งกระบวนการในการผลิตยังเป็นองค์ความรู้ส่วนบุคคลมิได้เปิดเผยหรือสอนใครง่าย ๆ

บริบทพื้นที่อำเภอผักไห่ เป็นชุมชนที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตปลาร้า ขนมไทยที่เกาะกลุ่มกันทำเฉพาะบ้านที่มีการถ่ายทอดวิธีการทำให้ลูกหลานเท่านั้น ปัจจัยสำคัญที่เลือกพื้นที่วิจัยดังกล่าวนี้เพราะอำเภอผักไห่มีชื่อเสียงในเรื่องนี้มาก และทำงานอยู่องค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอผักไห่ และเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำน้อยไหลผ่าน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ พอถึงหน้าฝนพื้นที่ดังกล่าวจะมีน้ำท่วมขัง และได้รับความเสียหายมาก แต่ผลเสียดังกล่าวยังมีผลดีแอบแฝงอยู่ คือ ชาวบ้านได้อาชีพเสริมในการจับสัตว์น้ำขายได้รายได้เป็นจำนวนมาก และเหลือเก็บไว้รับประทาน บางครั้งหาได้มากแต่รับประทานไม่หมดก็เน่าเสียและปล่อยทิ้ง จะมีเฉพาะบ้านบางบ้านเท่านั้นที่นำปลามาถนอมอาหารเก็บไว้รับประทานได้นาน ๆ เป็นพื้นที่ที่มีการทำขนมไทยที่หลากหลายที่กระจายกันอยู่ในแต่ละแห่ง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจพื้นที่ดังกล่าวเป็นอย่างมาก

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

ปาน กิมปี (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า 1. เครือข่ายการเรียนรู้มีพัฒนาการมาจากการตระหนักถึงปัญหาและความต้องการด้านเศรษฐกิจของชุมชนโดยมีผู้นำชุมชนทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีการใช้เครือข่ายสังคมเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานภายในชุมชนและมีการขยายเชื่อมโยงกับองค์กรเครือข่ายในภาครัฐ เอกชน ชุมชนธุรกิจและหรือองค์กรวิชาการ เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายการพึ่งตนเองของชุมชนเป็นหลัก 2. กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่พบในเครือข่ายการเรียนรู้มีทั้งกิจกรรมในด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และแก้ปัญหาอันเป็นพื้นฐานการดำรงชีวิตด้านพัฒนาข่าวสารข้อมูลและด้านพัฒนาทักษะและอาชีพโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดจนการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นทางการ โดยองค์กรเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วยการใช้ความรู้จากการศึกษาแบบทางการเสริมต่อด้วยการศึกษานอกโรงเรียน และการเรียนรู้ตามอัธยาศัยอันเป็นกระบวนการต่อเนื่อง 3. ปัจจัยความสำเร็จของเครือข่ายการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนที่สำคัญคือ 3.1 ปัจจัยภายนอก ได้แก่การเผยแพร่แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาการให้ความสำคัญและความต่อเนื่องของรัฐต่อนโยบายการพัฒนาแบบพึ่งตนเองของชุมชนความร่วมมือและการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง 3.2 ปัจจัยภายใน ได้แก่ความตระหนักในปัญหาของชุมชนการมีผู้นำชุมชนที่มีความสามารถในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาของชุมชนตลอดจนความสามารถในการประสานงานเชื่อมโยงกับองค์กรเครือข่ายโดยเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ประภาพรรณ ไชยวงษ์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผลการวิจัยสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและกรณีศึกษาพบว่า 1) บทบาทที่ปฏิบัติจริง : อบต. ส่วนใหญ่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมากกว่าการศึกษาในระบบ การศึกษาในระบบจัดระดับก่อนประถมศึกษาการศึกษานอกระบบที่จัดมากที่สุดคือจัดอบรมด้านสิ่งแวดล้อมการศึกษาตามอัธยาศัยครอบคลุมการจัดศูนย์กีฬานันทนาการและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เรื่องที่ดำเนินการส่วนใหญ่คือการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้าเรียนสำหรับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา อบต.ส่วนใหญ่ร่วมจัดในระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 2) ความคาดหวัง :ผู้บริหารสถานศึกษาคาดหวังให้ อบต. จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาแต่ อบต. ส่วนใหญ่คาดหวังถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับการมีส่วนร่วมทั้ง 2 กลุ่มคาดหวังให้ อบต.ร่วมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอน

ปลายโดยจัดและมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ และดำเนินการทั้งด้านงานวิชาการงานงบประมาณ งานบริหารบุคคลและงานบริหารทั่วไป 3) ความพร้อม : ในปี 2544 อบต.เห็นว่า อบต.พร้อมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและพร้อมมีส่วนร่วมทั้งระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาแต่ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า อบต.ไม่พร้อมทั้งในการจัดและมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทุกระดับ ในปี 2549 ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า อบต. พร้อมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาแต่ อบต.เห็นว่ามีความพร้อมถึงระดับประถมศึกษา และทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่า ในปีดังกล่าว อบต.มีความพร้อมเพิ่มขึ้นทั้งในการจัดและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทุกระดับและทุกรูปแบบโดยภาพรวมการปฏิบัติจริง ความคาดหวังและความพร้อมด้านวิชาการของ อบต.อยู่ในระดับน้อย 4) ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยอุปสรรคในการจัดการและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา :ปัจจัยส่งเสริมส่วนใหญ่ ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษาและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต. ปัจจัยอุปสรรค คือประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต.ผู้บริหาร และบุคลากรของ อบต.อย่างไรก็ตามจากกรณีศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ทางการศึกษาและการเห็นความสำคัญของการศึกษาของผู้บริหาร อบต.เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการจัดและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของอบต.

สุวรีย์ ศรีปูณะ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างและพัฒนาเครือข่ายทำได้โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับ กลุ่ม กลุ่มกับเครือข่ายเครือข่ายกับเครือข่าย เครือข่ายกับองค์กร และรัฐ ทั้งระดับ ท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติ โดยมีองค์กรเป็นศูนย์กลางเครือข่ายทำหน้าที่บริหารจัดการและประสานงานเพื่อจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสร้างพลังภายในเครือข่ายให้เข้มแข็ง กระตุ้นให้เกิดเครือข่ายขึ้นใหม่โดยเริ่มจากการวิจัยปฏิบัติการการประชุม สัมมนา โดยองค์กรรัฐและเอกชนสนับสนุนและอำนวยความสะดวกจัดการเรียนรู้โดยผสมผสาน ภูมิปัญญาเดิมกับความรู้ใหม่ เน้นการปฏิบัติสร้างพลังร่วมเพื่อเชื่อมโยงการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์พันธุ์พืชกับการออมทรัพย์และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันอย่างเป็นองค์รวม และ2) เครือข่ายต้องจัดให้สมาชิกได้เรียนรู้และปฏิบัติเพื่อฟื้นฟูและใช้ประโยชน์ความหลากหลายพันธุ์พืช เพื่อขยายผลสู่การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยใช้ระบบเกษตรนิเวศน์ เกษตรยั่งยืนและเกษตรกรรมทุกรูปแบบที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือเรียกว่าเกษตรสิ่งแวดล้อม (Environmental Agriculture) และแปรรูปผลผลิตเพื่อใช้เป็นปัจจัยสี่ ขายเพิ่มรายได้ และอนุรักษ์ป่าชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติและแหล่งพันธุกรรม ข้อเสนอแนะ 1) ควรใช้เครือข่ายการเรียนรู้เป็นกลไกหนึ่งของสิ่งแวดล้อมศึกษา และ2) ควรสนับสนุนชุมชนให้สร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและจัดการสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยสถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านทุน นโยบาย วิชาการ เป็นต้น

นงนภัศ เที่ยงกมล (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการอนุรักษ์พลังงาน ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ 1. การอบรมเพื่อสร้างวิทยากร (TOT) ด้วยแนวคิดที่ประดิษฐ์ขึ้นคือการบริหารจัดการโดยการเชื่อมโยงอย่างเป็นเครือข่าย (MML) จากการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังฝึกอบรมทั้งสามระดับสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างสูงที่ระดับ 0.012. ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (AIC) พบว่าผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมสามารถดำเนินการจัดตั้งคณะวิทยากรเพื่อบริหารจัดการและดำเนินการจัดอบรมในระดับต่อไปและได้แผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพลังงานตามวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันกำหนด ซึ่งได้จากการระดมสมองโดยนำเทคนิคSWOT (Strength-Weakness-Opportunity-Threat) analysis มาบูรณาการ ตามแนวคิดการบริหารโครงการด้วยWho, Whom, What, When, Where, Why, and How (6WlH) 3. ผลการประเมินสามมิติที่ประดิษฐ์ขึ้นนำมาใช้ประเมินการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและการประเมินสี่มิติหรือการประเมินรอบด้านที่ประดิษฐ์ขึ้นนำมาใช้ประเมินการปฏิบัติตนเป็นวิทยากรของผู้เข้ารับการฝึกอบรมพบว่าทุกคนผ่านเกณฑ์การเป็นวิทยากรกระบวนการ (facilitators) และ4. มีการจัดตั้งเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในเขตบางซื่อและมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารหลังจากกระบวนการฝึกอบรมเสร็จสิ้นตามแนวคิด MML และจากการประเมินตลอดทั้งกระบวนการด้วยเทคนิคที่ประดิษฐ์ขึ้นคือ Participatory Performance, Assessment, Monitoring, Evaluation, and Impact (PAMEI)พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 55 คนที่ผ่านเกณฑ์การเป็น วิทยากร และผู้ให้ความรู้จำนวน 36 คนที่ผ่านเกณฑ์การเป็น วิทยากรกระบวนการ และ ผู้ให้ความรู้ข้อเสนอแนะที่เป็นผลจากการวิจัยมีดังนี้คือควรนำต้นแบบไปใช้ในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการอนุรักษ์พลังงานในเขตอื่นๆของกรุงเทพฯเพื่อให้เกิดการประหยัดพลังงานด้วยการใช้พลังงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดนอกจากนี้รูปแบบนี้สามารถปรับใช้ในการดำเนินการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น

เอกพงศ์ ไทรพุฒทอง (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายการทำงานสายปฏิบัติการระหว่างองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินผลการศึกษาพบว่าความจำเป็นในการสร้างเครือข่ายการทำงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงานปปง. แบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ความจำเป็นในระดับองค์กร ได้แก่ ด้านการบริหารงานคดี, ด้านบุคลากร, ด้านระบบกฎหมาย, ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านบันทึกข้อตกลง 2) ความจำเป็นในระดับบุคคล ได้แก่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ, ด้านรูปแบบการประสานการปฏิบัติงาน,ด้านกระบวนการประสานการปฏิบัติงาน, ด้านทรัพยากรบุคคล, ด้านระบบกฎหมาย/โครงสร้างองค์กรและด้านทัศนคติ องค์ประกอบในการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการทำงานระหว่างองค์กร ประกอบไปด้วย 1) ด้านทรัพยากร 2) ด้านทรัพยากรบุคคลและ3) ด้านโครงสร้างองค์กรส่วนรูปแบบเครือข่ายการทำงานระหว่างองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินควรมีรูปแบบเป็นการประสานงานโดยข้อตกลงและมี

ความผสมผสานระหว่าง การประสานงานเป็นแผนอย่างมีระบบ และการประสานงานโดยแผนแบบแลกเปลี่ยนไปมาสำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาการพัฒนาเครือข่ายการทำงานสายปฏิบัติการระหว่างองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจากการวิจัยนี้ควรดำเนินการจัดตั้งศูนย์ประสานระหว่างสำนักงานขึ้นมาใหม่มีหน่วยทำงานโดยตั้งเป็นคณะอนุกรรมการประสานงานเครือข่ายในขณะที่แต่ละองค์กรควรมีผู้ประสานงานหลักและผู้ประสานงานภายในสำนักหรือกองหรือศูนย์ทำงานประสานกันอย่างไรก็ตามควรมีการร่างกำหนดระเบียบการปฏิบัติงานตามบันทึกข้อตกลงให้ชัดเจน ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้เพิ่มเติมเพื่อให้การศึกษาวิจัยมีความสมบูรณ์ขึ้น ได้แก่ 1) ศึกษาวิจัยในลักษณะ Network Operational Research หรือการวิจัยปฏิบัติการเครือข่ายเพื่อตรวจสอบว่ารูปแบบเครือข่ายการทำงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ได้ออกแบบไว้ในการศึกษาครั้งนี้มีประสิทธิภาพหรือไม่โดยใช้วิธีการศึกษาเพิ่มเติมทั้งการประชุมกลุ่มเข้มข้นและการทำเวิร์คช็อปตลอดจนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มผู้บริหารระดับสูง ในระดับคณะกรรมการฯของทั้งสำนักงาน ป.ป.ช และสำนักงาน ปปง. เพิ่มเติมและ2) ศึกษาวิจัยการสร้างเครือข่ายการทำงานกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อยังผลให้เกิดการสร้างความร่วมมือในการปราบปรามการคอร์รัปชันอย่างมีประสิทธิภาพ

ดาวเรือง มาจันทร์ (2552: 101-118) ได้ศึกษา กระบวนการเรียนรู้ของ “เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรทำนาแวงน่าง”จังหวัดมหาสารคามผลการวิจัยพบว่าบริบททางเศรษฐกิจการเมืองสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนตำบลแวงน่างในอดีตชุมชนมีความสัมพันธ์กันแบบญาติมิตรเป็นสังคมที่พึ่งตนเองอยู่อย่างพอเพียงในระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพเมื่อมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจทำให้ชาวบ้านหักล้างถางพงปลูกปอมันสำปะหลังชาวบ้านจึงต้องเปลี่ยน “วิถีจากการทำอยู่ทำกินเป็นการซื้ออยู่ซื้อกินเปลี่ยนวิถีการผลิตจากผลิตเพื่อยังชีพเป็นการผลิตเพื่อขาย” ต่อมาผู้นำชุมชนได้ก่อตั้งกลุ่มเกษตรกรทำนาแวงน่างขึ้นกลุ่มได้สร้างตลาดสดชุมชนทำให้ชาวบ้านมีตลาดใกล้บ้านตั้งราคาผลผลิตตนเองได้ทำให้มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพเริ่มปลูกพืชผักปลูกป่าตามหัวไร่ปลายนาให้เป็นแหล่งอาหารไม้ใช้สอยที่เลี้ยงสัตว์ของครอบครัวและนำมาขายในตลาดสดชุมชนพ.ศ. 2543 หน่วยงานราชการได้ย้ายเข้ามาอยู่ในตำบลแวงน่างชุมชนขยายมากขึ้นทำให้เศรษฐกิจของชุมชนคึกคัก“ชาวบ้านมีการพัฒนาจากวิถีชีวิตการผลิตแบบยังชีพและการผลิตเพื่อขายมาเป็นการผลิตแบบแปรรูปหรือแบบเพิ่มมูลค่า

กระบวนการเรียนรู้ของเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรทำนาแวงน่างคือการที่สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ฝึกอบรมศึกษาดูงานจากพ่อแม่ชุมชนผู้รู้ผู้ทรงภูมิปัญญาหน่วยงานรัฐในเรื่องการทำเกษตรผสมผสานการทำหัตถกรรมพื้นบ้านการทำปุ๋ยชีวภาพการเลี้ยงสัตว์การบริหารจัดการกลุ่มกลุ่มออมทรัพย์กองทุนต่าง ๆการทำลานค้าชุมชนแล้วสมาชิกในชุมชนได้ลงมือปฏิบัติผ่านการทดลองทำการประชาคมในชุมชนปรับปรุงความรู้และเทคโนโลยีให้สมสมัยแล้วนำมาใช้ในวิถีชีวิตจริงส่วนกระบวนการเรียนรู้ในระดับเครือข่ายเริ่มตั้งแต่พ่อสมพงษ์มาจันทร์ได้นำผู้นำเข้าร่วมศึกษาดูงานผู้รู้

ภูมิปัญญาชาวบ้านในร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเกษตรกรหลายเวทีเกิดกลุ่มเกษตรกรทำนาแวงน่างมีกิจกรรมรับซื้อข้าวเปลือกจำหน่ายปุ๋ยเคมีการทำเกษตรผสมผสานการเกษตรครบวงจรและเน้นการสร้างตลาดสดชุมชนเมื่อเกิดปัญหาคณะกรรมการกลุ่มมีการประชุมในการแก้ปัญหาพ.ศ. 2542 ผู้นำกลุ่มได้ร่วมกับชาวบ้านจัดทำแผนแม่บทชุมชนและทำโครงการจัดสวัสดิการชุมชนเร่งด่วนเพื่อผู้ยากลำบากทำให้เกิดกิจกรรมจากแผนแม่บทชุมชนที่เชื่อมโยงทุกอย่างในชุมชนอย่างบูรณาการเกิดเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรทำนาแวงน่างซึ่งทำให้ชุมชนกลับมาช่วยเหลือซึ่งกันและกันเครือข่ายได้ร่วมเรียกร้องให้รัฐแก้ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรตามโครงการกองทุนฟื้นฟูแต่รัฐไม่มีการดำเนินการเครือข่ายสรุปว่าเกษตรกรต้องพึ่งตนเองจึงได้ทำโครงการอนุรักษ์โคเพื่อพัฒนาสายพันธุ์เพื่อเป็นอาชีพให้กับเกษตรกรที่เป็นหนี้พ.ศ. 2551 กลุ่มถูกสั่งยกเลิกกลุ่มจากสำนักงานสหกรณ์สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ว่าการบริหารจัดการของรัฐผิดพลาดครอบงำการทำงานขององค์การชาวบ้านผู้นำและสมาชิกต้องเข้มแข็งกลุ่มองค์กรชาวบ้านต้องมีการบริหารจัดการด้วยชาวบ้านที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจรัฐชุมชนถึงจะพึ่งตนเองได้ “ปัญหาของเกษตรกรเกษตรกรต้องเป็นผู้แก้ไขปัญหาถึงจะเห็นทางออกชุมชนถึงจะไปรอดได้” จากกระบวนการเรียนรู้ทำให้เครือข่ายมีองค์ความรู้ของเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรทำนาแวงน่างซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือด้านการเกษตรด้านสวัสดิการด้านธุรกิจชุมชนและด้านการบริหารจัดการ

โดยสรุปกระบวนการเรียนรู้ของเครือข่ายกลุ่มเกษตรทำนาแวงน่างเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนตั้งแต่ร่วมวางแผนงานร่วมดำเนินงานตามแผนร่วมแลกเปลี่ยนแก้ไขปัญหาร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผลทำให้เครือข่ายเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้เพราะมีคุณลักษณะ3 ประการคือ 1) เป็นชุมชนเรียนรู้และพร้อมที่จะเรียนรู้ 2) เป็นชุมชนที่ตัดสินใจได้อย่างเป็นอิสระและ 3) ชุมชนสามารถจัดการ “ทุน” ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพทุนในที่นี้มีความหมายเป็นทุนทางเศรษฐกิจทุนทางสังคมทุนทรัพยากรและทุนความรู้ภูมิปัญญาซึ่งสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนากลุ่มองค์กรอื่นๆสู่ความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป

เชื้อชาย โพธิ์กลิ่น (2553: 375-393) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบเครือข่ายชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรมในภาคอีสานผลการวิจัยพบว่าประวัติความเป็นมาของการป้องกันอาชญากรรมและปัญหาอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในภาคอีสานพบว่าจะใช้ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อในสังคมเป็นเครื่องช่วยตัดสินเช่นประเพณีผูกเสี่ยวประเพณี “ลงแขกเกี่ยวข้าว” ขะลำฮีตสิบสองคองสิบสี่ความเชื่อเรื่องผีและพิธีบายศรีสู่ขวัญผู้ที่มีบทบาทสำคัญในชุมชนซึ่งเป็นผู้ดำเนินการตัดสินได้แก่ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนความเชื่อเรื่องผีในสังคมอีสานคล้ายกับกฎหมายในปัจจุบันคนอีสานจึงยึดถือปฏิบัติตามฮีตสิบสองคองสิบสี่ซึ่งหมายถึงบรรทัดฐานทางสังคมแห่งการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

สภาพปัจจุบันและปัญหาของเครือข่ายชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรมในภาคอีสานพบว่าประเภทของคดีที่เกิดขึ้นเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้1) ปัญหาที่เกิดในภาคอีสานมีดังต่อไปนี้ทะเลาะวิวาทในช่วงเทศกาลงานต่างๆยาเสพติดชกต่อยทำร้ายร่างกายลักทรัพย์เมาสุรา

ชู้สาวดื่มสุราขับรถเร็วเสียงดังฆาตกรรมล่วงละเมิดทางเพศการพนันว่างงานเด็กติดเกมส์การเล่นหวยเถื่อนและอุบัติเหตุจากการขับขี่รถและ2) การป้องกันและแก้ปัญหาในภาคอีสานใช้วิธีการป้องกันและแก้ปัญหาโดยวิธีการดังต่อไปนี้ไกล่เกลี่ยประชุมปรึกษาหาแนวทางในการป้องกันการประนีประนอมปรับเป็นเงินจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีฝึกอบรมให้ความรู้เฝ้าระวังช่วยกันสอดส่องขอขมาจ่ายค่าทำขวัญจัดเวรยามว่ากล่าวตักเตือนพระสงฆ์อบรมสั่งสอนให้ผู้ปกครองดูแลลูกหลานเยาวชนในครอบครัวของตนเองให้ความรักความอบอุ่นประชาสัมพันธ์โดยผ่านหอกระจายข่าวคณะกรรมการหมู่บ้านผู้นำชุมชนแนะนำตักเตือนมีกฎหมู่บ้านรายงานให้ผู้ใหญ่บ้านทราบและขอกำลังคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสวัสดิการให้เช่นตั้งสหกรณ์ร้านค้าชุมชนประสานข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนหนังสือส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมตรวจสอบผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงครูและตำรวจช่วยกันตักเตือนจัดทำเวทีแสดงความคิดเห็นตั้งเครือข่ายในลักษณะคณะกรรมการหมู่บ้านร่วมกับบิดามารดาดูแลลูกของตัวเองโดยมีกำนันเป็นแกนนำเครือข่ายดูแลความสงบช่วงมีงานจัดตั้งผู้ช่วยเจ้าพนักงานเพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยและฝึกฝนอาชีพ

รูปแบบเครือข่ายชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรมในภาคอีสานได้แก่รูปแบบที่สมาชิกและองค์กรในชุมชนตกลงที่จะประสานเชื่อมโยงเข้าหากันเป็นเครือข่ายชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรมโดยเริ่มต้นจากครอบครัวหมู่บ้านตำบลและในภาคอีสานซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันการเกิดอาชญากรรมในชุมชนภายใต้องค์ประกอบหลักที่สำคัญคือ 1) ส่วนประกอบสำคัญของเครือข่าย 2) ลักษณะของเครือข่าย 3) งาน/กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการ 4) เป้าหมายของการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย 5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำ และ 6) สมาชิกเครือข่าย

โดยสรุปการใช้เครือข่ายชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรมในภาคอีสานโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันอาชญากรรมสร้างรูปแบบเครือข่ายสร้างความร่วมมือมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายสามารถควบคุมและป้องกันมิให้อาชญากรรมเกิดขึ้นได้สังคมย่อมอยู่อย่างมีความสุขดังนั้นเครือข่ายชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสร้างขึ้นอย่างเข้มแข็งและจริงจังต่อไป

สนองเดช เดชวัชรนนท์.(2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว สรุปว่ารูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพบริการแต่ละสาขาต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถและขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนทั้งต้องอาศัยความร่วมมือการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและผู้ประกอบการจากพลังขับเคลื่อนเหล่านี้จึงจะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพการให้บริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาที่ยั่งยืน

สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์.(2553: 229-245) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบจำลองเชิงทฤษฎี พบว่าตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย มี 8 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเรียนรู้ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม ปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร ปัจจัยด้านการสื่อสาร และปัจจัยด้านผลประโยชน์ร่วมกัน ส่วนตัวแปรองค์ประกอบความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย มี 2 ด้าน ประกอบด้วย การพึ่งตนเองได้ และการพัฒนาศักยภาพตนเองได้เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

2. ผลการวิเคราะห์แบบจำลองทฤษฎีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยตัวแปรปัจจัยทั้ง 8 ปัจจัย ตัวแปรองค์ประกอบทั้ง 2 ด้านมีค่าเป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีข้อค้นพบดังนี้

1.1 ตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย มี 6 ปัจจัย เรียงลำดับค่าอิทธิพลจากมากไปน้อย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านการเรียนรู้ ปัจจัยด้านการสื่อสาร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร

1.2 ตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายที่ส่งผ่านปัจจัย ด้านการเรียนรู้ มี 3 ปัจจัย เรียงลำดับค่าอิทธิพลจากมากไปน้อย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการสื่อสาร และปัจจัยด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม

1.3 ตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายที่ส่งผ่านปัจจัย ด้านการบริหารจัดการ มี 2 ปัจจัย เรียงลำดับค่าอิทธิพลจากมากไปน้อย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผลประโยชน์ร่วมกัน และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

1.4 ตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายที่ส่งผ่านปัจจัย ด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม มี 2 ปัจจัย เรียงลำดับค่าอิทธิพลจากมากไปน้อย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร และปัจจัยด้านการสื่อสาร

กัญจน์ ผลภาษี (2554: 39-44) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook) ในการเรียนการสอน สรุปผลวิจัยพบว่า นักศึกษาและเยาวชนมีความสนใจและใส่ใจในเนื้อหาและกิจกรรมของชั้นเรียนผ่านพื้นที่สังคมออนไลน์ที่มีปฏิสัมพันธ์ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ และช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนทั้งในสื่อสังคมออนไลน์ และในห้องเรียน

เกศริน แสงจันทร์เรือง (2555: 61-66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคม (กรณีศึกษา การใช้ Facebook.com ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) สรุปผลวิจัยพบว่า การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กับผลการเรียนรู้ทางสังคม มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ที่สามารถอธิบายแนวโน้มความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยได้ โดยมีแนวโน้มส่งผลต่อการยอมรับทางสังคมและการผสมผสานทางวัฒนธรรม และมีผล

ต่อการเรียนรู้ทางสังคมในทุก ๆ ด้าน โดยการยอมรับทางสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดแสดงให้เห็นว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่เพียงแต่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ทางสังคม

วิภาวรรณ สุขสถิต. (2555: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่โดยการเรียนการสอนผ่านเว็บ สรุปผลวิจัย 1. ผลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการเรียนการสอนผ่านเว็บของนักศึกษาผู้ใหญ่หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. นักศึกษาผู้ใหญ่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการเรียนการสอนผ่านเว็บหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. นักศึกษาที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกลุ่มสูงจะมีผลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการเรียนการสอนผ่านเว็บก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. นักศึกษาที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกลุ่มต่ำและนักศึกษาที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกลุ่มสูงมีผลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหลังเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 5. นักศึกษาที่มีระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกลุ่มต่ำมีผลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการเรียนการสอนผ่านเว็บหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6. นักศึกษาที่มีระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกลุ่มสูงมีผลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการเรียนการสอนผ่านเว็บหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 7. นักศึกษาที่มีเพศระดับอายุ ระดับการศึกษา เหตุผลที่มาเข้ารับการศึกษาและพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ต่างกันมีผลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการเรียนการสอนผ่านเว็บแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 8. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่ใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการเรียนการสอนผ่านเว็บมีความพึงพอใจต่อวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการเรียนการสอนผ่านเว็บอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจระดับมากและพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการเรียนการสอนผ่านเว็บด้านเนื้อหาสาระรายวิชาการสร้างโฮมเพจวิชาที่นำเสนอด้านเว็บไซต์สำหรับการเรียนการสอนผ่านเว็บ และด้านอื่น ๆและ9. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกลุ่มสูง และนักศึกษาที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกลุ่มต่ำมีความพึงพอใจต่อวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการเรียนการสอนผ่านเว็บแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ศศิวิมล ชูแก้ว (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบและเนื้อหาการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊กของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สรุปผลวิจัยพบว่า เฟซบุ๊กเป็นเสมือนช่องทางสื่อสารระหว่างมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยกับสาธารณชน ที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมผ่านเว็บเพจที่มีรูปแบบการสื่อสารแบบกึ่งทางการในการสร้างความสัมพันธ์กับสมาชิก การพูดคุยลักษณะการสร้างความสัมพันธ์แบบมิตร มีการใช้ภาษาแบบเป็นกันเอง มีการแลกเปลี่ยนพูดคุย

กันตพล บรรทัดทอง (2557: 66-72) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุ สรุปผลวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการใช้สังคมออนไลน์ โดยเฉพาะ Facebook, Twitter และ Line

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ไซเบิร์ท (Seibert. 1994: 1320-A) ได้กล่าวถึงการพัฒนาผลผลิตใหม่ๆล้วนต้องบูรณาการจากหลายๆฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตหรือนวัตกรรมการผลิตนอกจากนี้ยังพบว่าผู้ผลิตแต่ละคนหรือผลการปฏิบัติงานของแต่ละคนแม้จะอยู่ในภายใต้กรอบเดียวกันก็น่าจะผสมผสานกันได้

แอชลีย์ (Ashley.1995: 1786-A) ได้ศึกษาในพื้นที่ประเทศ Sierra Leone พบว่าอุปสรรคสำคัญของระบบราชการต่อการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านการเกษตรได้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐยังขาดความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาพื้นบ้านองค์ความรู้นี้ยังไม่มีในหลักสูตรการเรียนการสอนและนโยบายของรัฐในการพัฒนาประเทศมักใช้นโยบาย Top – Down แทนที่จะใช้นโยบาย Bottom – Up คือต้องคำนึงถึงการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเป็นฐานในการพัฒนา

กูรุง (Gurung. 1997: 3096-A) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในชุมชน Tarami ทางตะวันตกของประเทศเนปาลโดยพบว่ากระแสแห่งความเจริญหรือการพัฒนาประเทศอาทิความเจริญทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองในค.ศ.1819 มีผลการใช้ทรัพยากรของเนปาลถูกทำลายไปมากแต่อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีอีกหลายชุมชนที่มีความเข้มแข็งของระบบจารีตประเพณีและมีการใช้ปัญญาพื้นบ้านจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนของตนให้ยั่งยืนอยู่ได้

โกลด์ (Gold.2000: 2338-A) ได้ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชนผู้ปกครองและนักการศึกษาซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลลาเดลเฟียผลการศึกษาพบว่าการจัดการของชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปกครองครอบครัวกับโรงเรียนและนักการศึกษาเป้าหมายในการเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้และการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชนทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชนดังนั้นการสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ครอบครัวกับโรงเรียนและนักการศึกษาทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคมและวัฒธรรมให้แก่โรงเรียน

ฟิตซ์เจอรัลด์ (Fitzgerald. 2003: 1612-A) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและโปรแกรมการสอนด้วยระบบออนไลน์เพื่อพัฒนาการสอนโปรแกรมการเรียนรู้ประเมินผลโดยดูจากระดับความพร้อมของผู้เรียนที่เรียนด้วยตนเอง (SDLRS) และระดับของรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนแบบGraSha – Riechmann (GRSLSS) และการสอนด้วยระบบออนไลน์ในหลักสูตรการสอนแบบออนไลน์การบันทึกหลักสูตรด้วยระบบออนไลน์และการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ลูกจ้างนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและลูกค้าจำนวนทั้งหมด 106 คนและใช้การสำรวจเพื่อ

ประเมินโปรแกรมการเรียนรู้ที่เรียนด้วยตนเองและโปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยมาตรฐานการสอนแบบ SDLRS และ GRSLSS ผลการศึกษาพบว่าสมมติฐานการวิจัยที่ว่าโปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือหรือโปรแกรมการเรียนรู้ที่เรียนด้วยตนเองมีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ในการพัฒนาการสอนได้เป็นอย่างดี

ไมเคิล , ดิททัส, &เอปสตีน(Michael , Dittus; & Epstein. 2007: 567-579) ได้ศึกษาครอบครัวและสังคมที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน : ผลจากการประกันสภาพร่างกายและโปรแกรมการเรียน โดยอธิบายกรอบความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนไว้ดังนี้ 1) การเลี้ยงดู หมายถึง การที่โรงเรียนอำนวยความสะดวกและได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในสัมมนาและการประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การสื่อสาร หมายถึง โรงเรียนควรสร้างรูปแบบและช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง/ชุมชน โดยที่สามารถนำมาใช้ร่วมกัน 3) เลือกที่จะทำโดยสมัครใจ หมายถึง กิจกรรมของผู้ปกครอง/ชุมชนในโรงเรียน อย่างเช่น โปรแกรมการช่วยครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน 4) การเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองช่วยบุตรหลานในการเรียนรู้ที่บ้าน 5) การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจในการที่ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในกระบวนการของโรงเรียน เพื่อให้พวกเขามีความรู้สึกที่น่าเชื่อถือในการเป็นสมาชิกของโรงเรียน และ6) การร่วมมือกับชุมชน

เชรสต้า ; และคนอื่น ๆ(Shrestha; & others. 2008: 129-150) ได้ศึกษาเครือข่ายการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์สถานการณ์การสร้างชุมชนในสังคม การศึกษาใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยศึกษาชุมชนนิวเซาท์เวลล์ ประเทศออสเตรเลีย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ ได้แก่ การบริหารชุมชนอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาศักยภาพของผู้นำ นอกจากนี้ชุมชนยังมีนโยบายการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เน้นการมีส่วนร่วม และการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

สเปรย์และเกรแฮม. (Spry. G. & Graham. J.2009: 123-140) ได้ศึกษาผู้ปกครองโรงเรียน พันธมิตรแท้ในCRANSTON, N. & ERLICH, L. (Eds) ผู้นำด้านการศึกษาในออสเตรเลียในปัจจุบัน : ปัญหาและแนวทาง ให้ความเห็นว่าในมุมมองทั่วไป การจัดตำแหน่งระหว่างผู้ปกครองและครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและความเป็นผู้นำ องค์ประกอบในการสื่อสารโรงเรียนจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจ ความคาดหวังทางการศึกษาและวัฒนธรรมของแต่ละครอบครัว และครอบครัวต้องเข้าใจสิ่งที่สนับสนุนการทำงานของครู

รัยฮานีและเดวิด(Raihani; & David G.2012 : ออนไลน์) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามในประเทศออสเตรเลีย : การศึกษาสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า การสำรวจมุ่งเน้นไปที่ความเชื่อของผู้ปกครองและครูผู้สอน และความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมในกลยุทธ์การดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม การตอบสนองต่อกลยุทธ์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต้องมีการนำเอากิจกรรมการเรียนรู้มาใช้ร่วมกันในเชิงแลกเปลี่ยนความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งภูมิปัญญาพื้นบ้านเป็นฐานในการพัฒนาและมีผลต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติความมั่นคงทางสังคมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลต่อการพัฒนางานวิจัยเป็นอย่างมาก การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งการออกแบบคำนึงถึงผู้เข้าร่วมเครือข่าย และศึกษาลักษณะของเครือข่าย ปัญหาลักษณะการดำเนินงานของเครือข่าย ผลของการมีเครือข่ายและการทำงานระหว่างเครือข่าย เพื่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น และทำให้เกิดการอนุรักษ์และห่วงแหนภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตน

8. แนวทางการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษา บทบาทและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพบริบทของอำเภอผักไห่ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ แนวคิดทฤษฎีเครือข่ายการเรียนรู้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ประมวล แนวคิดการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้จำแนกตามผู้เชี่ยวชาญและงานวิจัย ออกเป็นแนวคิดด้านการพัฒนาเครือข่าย การเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตาราง 1 องค์ประกอบและขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

องค์ประกอบและขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้	ข้อบ่งชี้	นิยามข้อบ่งชี้
ด้านปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย เป็นความเชื่อ หรือการสร้างระบบความคิด เพื่อแสวงหาคำอธิบายมากำหนดวิธีการในการหาคำตอบของปัญหา	ปรัญชาการศึกษาตลอดชีวิต	มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซึ่งรูปแบบต้องมีลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
	ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม	เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ จากประสบการณ์ (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้) เพื่อแก้ปัญหาและนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันและสังคม
		จากประสบการณ์
		จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
	ปรัชญาคิดเป็น	ต้องรู้จักคิดวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตนเอง
		คิดวิเคราะห์ทำให้เกิดความสุข
องค์ความรู้ ความรู้ที่เกิดขึ้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากการถ่ายทอดจากประสบการณ์ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ ได้	ลักษณะองค์ความรู้	มีลักษณะเป็นความรู้แฝง (Tacit knowledge) นามธรรมมากกว่ารูปธรรมเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit knowledge) มักเกิดขึ้นกับเฉพาะบุคคลมักจะติดบุคคลไป
		ถือได้ว่าเป็นสินทรัพย์อย่างหนึ่งที่ทรงคุณค่า
	ที่มาขององค์ความรู้	ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากบุคคลอื่น
		ความรู้เกิดจากประสบการณ์การทำงาน
		ความรู้ที่ได้จากการทดลองปฏิบัติ
		ความรู้ที่มีปรากฏอยู่ในแหล่งความรู้และนำมาใช้
	องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
	ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น	ด้านการแพทย์แผนไทย
		ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน
		ด้านศิลปกรรม
		ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี
		ด้านโภชนาการ
กิจกรรม การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ อาจทำคนเดียว หรือ	กิจกรรมพบกลุ่ม	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีการกำหนดให้สมาชิกมาพบกันเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบและขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้	ข้อบ่งชี้	นิยามข้อบ่งชี้
ทำร่วมกับผู้อื่น ทั้งการปฏิบัติแบบพบกลุ่มและแบบการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งนอกจากจะได้สาระความรู้ ประสบการณ์แล้วยังสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันด้วย	กิจกรรมบนเครือข่ายอินเตอร์เน็ต	การนำเสนอเนื้อหา แบบทดสอบ กิจกรรมหลักของเนื้อหาบทเรียน จดหมายเวียน เพื่อใช้แลกเปลี่ยนข่าวสาร การติดต่อสื่อสารและการส่งข้อมูลข่าวสาร เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร/ความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม การสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการระดมสมอง การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล การใช้ Blog เพื่อนำเสนอข้อคิดเห็นของสมาชิก และการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น(ผล ความสนใจการเรียนการทดสอบ ถามปัญหา การประชุมกลุ่มการแสดงความคิดเห็นหมั่นค้นคว้าหาความรู้ ปฏิบัติติดตามกิจกรรมต่าง ๆที่ผู้สอนกำหนดไว้)
การมีส่วนร่วม การที่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เข้ามามีส่วนในการดำเนินงานตั้งแต่การกำหนดความสำคัญของปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน ร่วมรับผลจากการแก้ปัญหา ร่วมประเมินผล	รูปแบบ	การรับรู้ข่าวสาร การปรึกษาหารือ
	ขั้นตอน	มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษาและค้นคว้า หาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน มีส่วนร่วมในการวางนโยบายหรือแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน
	ระดับการมีส่วนร่วม	ระดับการตัดสินใจ ระดับความร่วมมือ ระดับการใช้ประโยชน์ ระดับการประเมินผล
การสนับสนุน การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ และบุคลากร	การอนุรักษ์	การบำรุงรักษาสิ่งที่ดีงามไว้
	การฟื้นฟู	การรื้อฟื้นสิ่งที่ดีงามที่หายไป เลิกไป หรือกำลังจะเลิก ให้กลับมาเป็นประโยชน์ เช่นการรื้อฟื้นดนตรีไทย
	การเผยแพร่	การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมให้เกิดการเผยแพร่แลกเปลี่ยนภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง โดยให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ ส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มชน และท้องถิ่นต่าง ๆ
	ทรัพยากร	คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบและขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้	ข้อบ่งชี้	นิยามข้อบ่งชี้
การเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมประสบการณ์ ความคิด ความรู้ ทักษะ และ เจตคติ	เวลา	ชั่วขณะความยาวนานที่มีอยู่หรือเป็นอยู่ในการเข้าร่วมกิจกรรม
	ความรู้	สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษา ค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ ความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยินได้ฟัง การคิด
	ทักษะ	ความชัดเจน และความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งบุคคลสามารถสร้างขึ้นได้จากการเรียนรู้
	เจตคติ	ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ผลประโยชน์ สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	แหล่งเรียนรู้	แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้
ที่ส่งผลต่อแหล่งเรียนรู้ อาชีพ และความสัมพันธ์ทางสังคม	อาชีพ	รูปแบบการดำรงชีพในสังคม อาชีพเป็นหน้าที่ของบุคคลในสังคม การที่บุคคลประกอบอาชีพจะได้มาซึ่งค่าตอบแทน หรือรายได้ เพื่อใช้จ่ายในการดำรงชีวิต
	ความสัมพันธ์ทางสังคม	การที่สมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีความเกี่ยวข้องกันในกิจการของกลุ่ม ตระหนักในความสำคัญของกันและกัน แสดงออกซึ่งการยอมรับ การให้เกียรติกัน
ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการและความจำเป็น เป็นการแสดงซึ่งความรู้สึก นึกคิด และสำนึกถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีผลต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น	ปัญหา	มีความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น
		ต้องการพัฒนาตนเอง
		สนใจ ใฝ่รู้ การเข้าร่วมในกิจกรรม
	ความต้องการ	ทำ.....เป็น (ต้องการปฏิบัติได้)
		ประสบการณ์
		อาชีพ
		พัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
	ความจำเป็น	มีเพื่อน มีสังคม
		อนุรักษ์และเผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง
		ต้องการรายได้
ขั้นประสานงาน เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน	มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน	***มีการเชื่อมโยงระหว่างกันทั้งในเครือข่ายและนอกเครือข่าย โดยมีแหล่งเรียนรู้ และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน***

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบและขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้	ข้อบ่งชี้	นิยามข้อบ่งชี้
โดยร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย	มีการจัดหาทรัพยากรสนับสนุนที่เพียงพอต่อการดำเนินการและการจัดกิจกรรมต่างๆ มีการให้ความช่วยเหลือและช่วยแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก และกลุ่มเป้าหมายได้	***มีการประสานงานนั้นมีความจำเป็นจะต้องของความช่วยเหลือจากแหล่งวิชาการ หรือปราชญ์ชาวบ้านในการทำกิจกรรมร่วมกัน***
ขั้นบริหารจัดการ เป็นการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้	กระบวนการดำเนินกิจกรรมภายในเครือข่ายว่ามีการกำหนดกลไกสร้างระบบจูงใจกับสมาชิกเครือข่าย ติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกอย่างหลากหลายรูปแบบ	มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก และกลุ่มเป้าหมายได้ มีส่วนร่วมในออกแบบรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกันในเครือข่ายที่มีการติดต่อสื่อสาร และปฏิบัติงานกิจกรรมร่วมกันโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยกระบวนการสื่อสาร ที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายเกิดการรับรู้ ยอมรับ และช่วยรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน	การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม/ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	มีการประชาสัมพันธ์หรือมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างแรงจูงใจในการใฝ่รู้ มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาเครือข่าย และการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน
	มีการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกเครือข่าย	มีการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกเครือข่าย สมาชิกต่างยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน

จากการศึกษาสังเคราะห์ข้อมูล ได้นำมาเป็นกรอบในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบไปด้วยกระบวนการสร้างความรู้กระบวนการแก้ปัญหาและการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปาน กิมปี (2540), ประภาพรรณ ไชยวงษ์ (2544) , สุวรีย์ ศรีปูณะ (2544) , นงนภัศ เที่ยงกมล (2548) , มาเรียม ซอหมัด (2548) , เอกพงศ์ ไทรพุฒทอง (2549) , กาญจนา รอดแก้ว (2550) , ฉลาด จันทรสมบัติ และคนอื่น ๆ (2550) , สุริชาติ จงจิตต์ (2551) , ดาวเรืองมาจันทร์ (2552), เชื้อชายโพธิ์กลิ่น(2553) , สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ (2553) , คนึงกิจ ลิ้มตระกูล และคนอื่น ๆ (2555) , พจนี พรหมจิตต์ (2555) , ระวี สัจจโสภณ และอาชัญญา รัตนอุบล (2555) , สนอง โลหิตวิเศษ (2555) , อะห์มัด ยี่สุ่นทรง และสมบูรณ์ สุวรรณราช (2555) , อาชัญญา รัตนอุบล (2555) ,ไซเบิร์ท (Seibert. 1994) ,ซีมัว (Seymour.1997) , โกลด์ (Gold.2000) , ฟิตซ์เจอรัลด์ (Fitzgerald. 2003) , ไมเคิล , ดิททัส, &เอปสตีน(Michael , Dittus, & Epstein. 2007) , เชรสต้า ; และคนอื่น ๆ (Shrestha ; and others. 2008) , สเปรย์และเกรแฮม. (Spry. G. & Graham. J.2009) และรัยฮานีและเดวิด (Raihani; & David G.2012) ดังนี้

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมประชุม โดยเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประชุมชี้แจงแนวทางความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกัน

2. การมีทัศนะคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในเครือข่าย โดยการกระตุ้นจิตสำนึกซึ่งเป็นการกระตุ้นจิตสำนึก ความคิด ความใฝ่รู้ การแสวงหาความรู้ ให้เห็นถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมตระหนักถึงปัญหา ความต้องการและความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย

3. การกำหนดเป้าหมาย และแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา ที่ทำให้งานบรรลุเป้าหมายร่วมกันและการสร้างสำนึกในการรวมตัว เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา ที่ทำให้งานบรรลุเป้าหมายร่วมกันและการสร้างสำนึกในการรวมตัว การสร้างจุดรวมของผลประโยชน์ในเครือข่ายการแสวงหาแกนนำที่ดีของเครือข่าย และการสร้างแนวร่วมของสมาชิกเครือข่าย

4. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่าย ทิศทาง กิจกรรมหลัก และคุณสมบัติของสมาชิกให้ชัดเจน โดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมเครือข่ายด้วย ต้องกำหนดความประสงค์หรือความมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไร และหาข้อตกลงร่วมกันในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน เพื่อป้องกันการครอบงำจากกลุ่มคนบางกลุ่ม ทั้งนี้ควรมีการทบทวนเป็นระยะๆ เพื่อปรับให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคมและความต้องการของสมาชิก

5. การจัดตั้งกลุ่มแกนของเครือข่ายที่ทำหน้าที่ประสานงาน และการจัดการดำเนินการ ดังนี้

5.1 มีการแบ่งหน้าที่และบทบาทในการดำเนินการเพื่อให้ทุกคนรู้ว่ามีบทบาทหน้าที่ และสร้างแผนการดำเนินงานที่ทุกคนจะต้องร่วมกันทำโดยทุกคนจะมีความรู้สึกมีส่วนเป็นเจ้าของ มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของเครือข่าย ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การเลือกกิจกรรมและวิธีการทำงานเครือข่ายในลักษณะประชาธิปไตย และประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย เพื่อสร้างพันธสัญญาร่วมกันซึ่งต้องมีวิธีการจัดหาและจัดการทรัพยากรในการขับเคลื่อนกิจกรรมของเครือข่าย และความสามารถในการพึ่งตนเอง วิธีการจัดการแบบมีส่วนร่วม เทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อความมีประสิทธิภาพและดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายให้บังเกิดประโยชน์สูงสุด

5.2 การทำให้เครือข่ายมีสถานภาพถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้เครือข่ายและผู้นำเครือข่ายได้รับการสนับสนุนทั้งแนวราบ และแนวตั้ง หรือในภูมิภาค เป็นการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจจากสมาชิกเครือข่าย อีกทั้งยังได้สามารถดำเนินงานได้กว้างขวางอาจมีชื่อและสัญลักษณ์ของเครือข่ายเพื่อให้เป็นที่จดจำได้ง่าย และอาจส่งข่าวสารไปให้กกับบุคคลเป้าหมายที่สามารถให้การรับรองเครือข่ายได้

5.3 การเชื่อมเครือข่ายทำได้ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ด้วยการมีกิจกรรมร่วมกัน หรือเป็นตัวแทนร่วมกันในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องและร่วมกันประสานงานการประชุม

6. สิ่งแวดล้อมบริบทพื้นที่ ลักษณะของชุมชนที่คนในชุมชนมีวิถีชีวิตสัมพันธ์กันมีความใกล้ชิด มีการพึ่งพาซึ่งกันและกันในชุมชนมีการรวมตัวเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กลุ่มอาชีพ

7. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้มีองค์ความรู้ในเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีความสามารถในด้านความรู้และประสบการณ์ สามารถประสานกลุ่มได้ องค์กรและโครงสร้างควรมีแกนนำในการจัดการและบริหารและเปิดโอกาสให้องค์กรเครือข่ายมาเชื่อมโยง ประสาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือมีกิจกรรมร่วมกัน

8. กระบวนการในการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ โดยจัดให้มีการฝึกอบรมที่ผสมผสานกันระหว่างสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของชุมชนที่สนับสนุนการร่วมมือ และการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องของแหล่งข้อมูล และกระบวนการเรียนรู้ของเครือข่าย มีการแลกเปลี่ยนทางด้านทักษะ กิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการรวบรวมผู้ที่มีคุณวุฒิผู้นำชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และให้ข้อมูล ซึ่งกระบวนการประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

8.1 ด้านพื้นฐานการดำรงชีวิต การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชน ทำให้ชุมชนได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชน

8.2 ด้านพัฒนาข่าวสารข้อมูล องค์ความรู้ โดยใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนดำเนินการโดยเปิดโอกาสในถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาดูงานหรือการอบรมการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางเลือกเพื่อบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้มีการถ่ายทอด ความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอกชุมชนเพื่อขยายกลุ่ม

8.3 ด้านพัฒนาทักษะและอาชีพ เพื่อส่งเสริมการมีงานทำ มีรายได้เสริม

9. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

9.1 ปัจจัยภายนอก มีอิทธิพลต่อการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย

9.1.1 ด้านศักยภาพชุมชน (สมาชิก สภาพแวดล้อมของชุมชน และทรัพยากร) ในการระดมทรัพยากรร่วมกัน

9.1.2 ด้านผู้นำชุมชนหรือแกนนำโดยผู้นำต้อง

1) มีการตื่นตัวพร้อมที่จะเรียนรู้ และจัดกิจกรรม โดยเป็นแกนนำที่เข้มแข็ง

2) มีวิสัยทัศน์ และ

3) มีความเสียสละในการทำงาน

9.2 ปัจจัยภายใน มีอิทธิพลต่อการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย

9.2.1 องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่ายโดยคำนึงถึงปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม และปรัชญาคิดเป็นประกอบในการดำเนินการ

2) กิจกรรม มีทั้งกิจกรรมในด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และแก้ปัญหาอันเป็นพื้นฐานการดำรงชีวิต มีการปรับปรุงความรู้และเทคโนโลยีให้สมสมัยแล้วนำมาใช้ในวิถีชีวิตจริงซึ่งในกระบวนการทำกิจกรรมมีทั้งกิจกรรมการพบกลุ่ม กิจกรรมบทเครือข่ายออนไลน์ที่สามารถระดมความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมีการร่วมดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการร่วมเครือข่ายช่วยสะท้อนการจัดกิจกรรม ที่ส่งผลให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการร่วมมือดำเนินกิจกรรมจนสามารถถอดบทเรียนหรือถอดองค์ความรู้ได้

3) การเรียนรู้ มีการลงมือปฏิบัติกระทำจริง ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เน้นการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติโดยมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำงานร่วมกันซึ่งส่งผลต่อการดำเนินในการพัฒนาต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จและการเรียนรู้ต้องมีความต่อเนื่องในการแสวงหาความรู้

4) องค์ความรู้โดยที่มาขององค์ความรู้จาก 4.1) ตัวบุคคล เช่น พ่อแม่ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้าน 4.2) สื่อ เช่น โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต 4.3) แหล่งวิชาการ เช่น โรงเรียน แหล่งอาชีพ กลุ่มแม่บ้านวัด ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยองค์ความรู้เกิดจากการฝึกปฏิบัติ ประสบการณ์ และการสังเกตและนำมาปฏิบัติ ซึ่งองค์ความรู้นี้เป็นองค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งควรมีการจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านการจัดการเครือข่ายให้กับองค์กรแกนและผู้นำเครือข่ายสม่ำเสมอ

5) การมีส่วนร่วม (ตั้งแต่ร่วมวางแผนงานร่วมดำเนินงานตามแผนร่วมแลกเปลี่ยนแก้ไขปัญหาร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผล)และเกิดกลไกการทำงานร่วมกัน โดยมีขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้ 5.1) ร่วมการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหา 5.2) ร่วมการตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนแก้ไขปัญหา 5.3) ร่วมปฏิบัติงานในกิจกรรมตามแผน และ 5.4) ร่วมการประเมินผลงานกิจกรรม/โครงการโดยมีการติดตามและประเมินผลเป็นประจำสม่ำเสมอและถี่ถ้วนโดยดูความสอดคล้องของแผนการทำงานกับวัตถุประสงค์ ความก้าวหน้า และความสำเร็จของเครือข่ายในแต่ละระยะ ทั้งนี้ควรให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดวิธีการ เครื่องชี้วัดประสิทธิภาพของกิจกรรมเครือข่ายและร่วมเรียนรู้ตลอดกระบวนการติดตามและประเมินผล

6) การสนับสนุน ในเรื่องของเวลา ทรัพยากรงบประมาณ บุคคล วิชาการ

7) ผลประโยชน์ ที่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีได้รับร่วมกัน คือ กระบวนการในการจัดภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ทำให้เกิดการคงอยู่หรืออนุรักษ์รักษาไว้ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของคนในชุมชนและเป็นการรักษาความสัมพันธภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อการสนับสนุนและก่อให้เกิดเครือข่ายการพัฒนาที่เหนียวแน่น

9.2.2 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 4 ขั้น ได้แก่

1) ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น โดย***สร้างความตระหนักให้แก่***ให้เห็นถึงความสำคัญ เป้าหมาย และความต้องการที่มีร่วมกัน มีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการพัฒนาตนเองและความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ประสบการณ์ อาชีพ และมีเจตคติที่ดีในการอนุรักษ์และเผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีเพื่อน เข้ากลุ่ม เข้าสังคม และมีรายได้

2) ***ขั้นประสานงาน*** โดยมี***การเชื่อมโยงระหว่างกันของสมาชิกทั้งในและนอกเครือข่าย โดยมีแหล่งเรียนรู้ และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน***

3) ขั้นบริหารจัดการ โดยการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสมาชิกมีการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ***ร่วม***ในออกแบบรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ***และร่วม***จัดหาทรัพยากรสนับสนุนที่เพียงพอต่อการดำเนินการ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับสมาชิกเครือข่าย โดยมีกลไกการสร้างระบบจูงใจกับให้สมาชิกด้วย***กระบวนการในการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ และความสนใจในแต่ละด้าน***

4) ***ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์*** โดยสมาชิกมีการยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน มีการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันโดยสร้างความรู้สึกและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาเครือข่าย และการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยากับรูปแบบเดิมที่ร่างไว้

2. การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากแบบสอบถาม

3. การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. การสนทนากลุ่ม

2. การสร้างหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. การทดลอง one group pretest-posttest design

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ในขั้นนี้ได้ดำเนินการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายจากการวิเคราะห์เอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลการดำเนินงานเครือข่ายการประเมินเครือข่ายตลอดจนบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและการศึกษาและสังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม

เป็นการดำเนินการศึกษา สภาพ ปัญหา และความต้องการเรื่องเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง สภาพ ปัญหาและความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยมีประเด็นการศึกษาในเรื่อง 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 2.5 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มประชาชน ในอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 31,628 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้มาจากประชากรโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Krejice; & Morgan.1970: 608) ที่ความคลาดเคลื่อนระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 409 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. จำแนกจำนวนประชากร ออกเป็นกลุ่มผู้นำ และกลุ่มประชาชน ตามสถานภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล โดยกลุ่มผู้นำ จำแนกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลและกลุ่มประชาชนที่มีอายุ18-60 ปี รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราฃ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนก ประเภทผู้นำ และประชาชน ตาม อบต./เทศบาล

อำเภอ		ประชากร								กลุ่มตัวอย่าง		
ผักไห่	กลุ่ม อบต./เทศบาล	ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้าน	ผู้ใหญ่ บ้าน	ผู้นำ ส.อบต./ส.ท.	เลขาฯ นายก	รองนายก	นายกฯ	รวม ผู้นำ	ประชาชน อายุ18-60 ปี	ผู้นำ	ประชาชน	รวมกลุ่มตัวอย่าง
	ผักไห่	4	35	18	1	2	1	61	8,675	2	239	241
	ลาดชะโด	2	17	12	1	2	1	35	6,106			
	ลาดน้ำเค็ม	2	11	22	1	2	1	39	3,033			
	ดอนลาน	2	11	22	1	2	1	39	2,635	1	72	73
	บ้านแค	1	8	16	1	2	1	29	2,505			
	ลาดชิด	1	8	16	1	2	1	29	1,924			
	กุฎี	1	12	24	1	2	1	41	1,865	1	51	52
	หน้าโคก	1	7	14	1	2	1	26	1,684			
	นาคู	1	8	16	1	2	1	29	1,687			
	ท่าดินแดง	1	8	16	1	2	1	29	1,514	1	42	43
	รวม	**16**	**125**	**176**	**10**	**20**	**10**	**357**	**31,628**	**5**	**404**	**409**

2. สุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) เรียงลำดับจำนวนประชากรขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลจากมากไปหาน้อยแล้วสุ่มกลุ่มอบต./เทศบาลโดยเลือก 1 เว้น 2 จะได้อบต./เทศบาล ทั้งหมด 4 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองผักไห่ อบต.ดอนลาน อบต.กุฎี และอบต.ท่าดินแดง แสดงในตาราง 3

3. สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)เรียงลำดับจำนวนประชาชนจากกลุ่มตัวอย่างของอำเภอผักไห่จากเลขที่บ้านแล้วสุ่มเลขที่บ้านอย่างง่าย ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในตาราง 3 ได้เทศบาลเมืองผักไห่จำนวน 241 คน อบต.ดอนลาน จำนวน 73 คน อบต.กุฎี จำนวน 52 คน อบต.ท่าดินแดง จำนวน 43 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 409 คนรายละเอียดดังแสดงในตาราง 3

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการในการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 107-108; อ้างอิงจาก Likert scale. n.d.)

ลักษณะแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบปลายเปิด เป็นข้อคำถามแบบข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 สภาพ ปัญหา และความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

เป็นประจำ หมายถึง มี / เห็น / ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

ค่อนข้างบ่อย หมายถึง มี / เห็น / ปฏิบัติตามประเพณี หรือเทศกาล

นาน ๆ ครั้ง หมายถึง มี / เห็น / ปฏิบัติบ้างตามโอกาสหรือพิธีพิเศษ / ภายใน 1-2 ปี เห็นเพียงครั้งเดียว

ไม่ปรากฏ หมายถึง ไม่มี / ไม่เห็น / ไม่มีการปฏิบัติเลย

ตอนที่ 3 ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแบบสอบถามมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก
3 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
1 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
0 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นการให้แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสารที่เป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดขององค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) สร้างแบบสอบถามจากกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาในเอกสาร

4) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเนื้อหาและรูปแบบของข้อคำถาม

5) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการสอน จำนวน 7 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากร่างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามพร้อมการประเมินความเหมาะสม

7) นำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำไปวิเคราะห์

8) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์พิจารณา

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบสอบคุณภาพของเครื่องมือคือแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาประกอบด้วยขั้นตอนในการตรวจสอบดังนี้

2.3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ด้านหลักสูตร จำนวน 1 ท่าน ด้านการศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 1 ท่าน ด้านวัดผลประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 3 ท่าน (รายชื่อกรรมการอยู่ดังภาคผนวก ก) ประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามกับร่างรูปแบบจากการศึกษาเอกสาร โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 50-100) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

เกณฑ์ในการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

+1 = เห็นด้วย
0 = ไม่แน่ใจ ปรับปรุง
-1 = ไม่ใช่ ไม่เห็นด้วย

พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 44 ข้อ 234 ข้อย่อย พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 233 ข้อย่อย (ค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.57-1.00) มีเพียง 1 ข้อย่อยมีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 (ค่า IOC เท่ากับ 0.29) (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก จ) โดยปรับแก้ไขข้อคำถามใหม่ข้อคำถามมีค่า IOC มากกว่า 0.5 นำมาร่างเป็นแบบสอบถาม

2.3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliabilty) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรของอำเภอผักไห่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำคำตอบมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและความชัดเจนของคำถามทุกข้อ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2558 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีของครอนบาร์ค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 50-100) ใช้ค่าสัมประสิทธิอัลฟา (α-Coefficient) โดยใช้เกณฑ์พิจารณา คือ แบบสอบถามควรมีค่าความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่า 0.60 จึงเป็นแบบสอบถามที่ดี ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 44 ข้อ 234 ข้อย่อย มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 แปลความหมายได้ว่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก จ)

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงนายอำเภอผักไห่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล

2. นำแบบสอบถาม พร้อมหนังสือรับรองเพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองในวันที่ 20 เมษายน 2558 พร้อมทั้งชี้แจงวิธีตอบแบบสอบถามและนัดหมายวันรับแบบสอบถามภายในวันที่ 26 มิถุนายน 2558 ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 371 ชุด จาก 409 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.71 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก จ)

2.5 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถาม 371 ชุด มาป้อนข้อมูลและจัดระบบข้อมูลเพื่อนำไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 สภาพ ปัญหา และความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อ รายด้าน และรายรวม โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณานำข้อความในแบบสอบถาม มาพิจารณาจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป มากำหนดไว้เป็นสาระสำคัญในแต่ละด้าน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัยในขั้นต่อไป

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขั้นนี้ได้นำผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามเรื่องสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งหัวข้อออกเป็น ดังนี้ 1.การวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยากับรูปแบบเดิมที่ร่างไว้ 2. การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ

ผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากแบบสอบถามความต้องการรูปแบบ และ 3. การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากเชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยากับรูปแบบเดิมที่ร่างไว้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแยกตามรายองค์ประกอบ และผลวิเคราะห์รายข้อ กับรูปแบบเดิมที่ร่างไว้ แล้วเขียนเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน รายละเอียดผลการวิเคราะห์อยู่ในบทที่ 4 ตอนที่ 2

2. การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากแบบสอบถามความต้องการรูปแบบ

การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยนำผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามความต้องการรูปแบบมาเปรียบเทียบกับรูปแบบที่ร่างไว้เดิม จำแนกรายองค์ประกอบและรายข้อ และจัดลำดับความต้องการของรูปแบบเป็นรายองค์ประกอบและรายข้อ สามารถสรุปผลการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รายละเอียดผลการวิเคราะห์อยู่ในบทที่ 4 ตอนที่ 2

3. การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากผู้เชี่ยวชาญ

จากการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้จากแบบสอบถามสภาพ ปัญหา ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นำมาปรับเพิ่มเติมให้ครบตามกรอบรูปแบบ โดยส่วนที่เพิ่มเติม ได้แก่ ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์แล้ว เป็นแบบประเมินองค์ประกอบ ข้อบ่งชี้ สำหรับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก
3 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
1 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน (รายชื่อกรรมการอยู่ดังภาคผนวก ก) ประเมินความคิดเห็น โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมโดยในแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

สรุปผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดผลการวิเคราะห์อยู่ในบทที่ 4 ตอนที่ 2

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นำรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยามาทดลองใช้จริง โดยใช้แบบแผนการทดลอง one group pretest – posttest design ซึ่งดำเนินการดังนี้ 1) การสนทนากลุ่ม 2) การสร้างหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) การทดลอง one group pretest – posttest design มีขั้นตอนดังนี้

1. การสนทนากลุ่ม (Focus group)

การสนทนากลุ่ม (Focus group) มีรายละเอียดของการดำเนินการดังนี้

1.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อหาข้อสรุปของภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และรูปแบบที่เหมาะสมตรงตามความต้องการของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มากำหนดกรอบในการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Samplijg) เป็นผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยสมัครใจ จำนวน 12 คน

1.2 วิธีดำเนินการ

เพื่อสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้อค้นพบจากการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยรวบรวมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยามาประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับขอบข่าย โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. นำเสนอที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ปรับปรุงตามคำแนะนำก่อนนำไปสนทนา

3. การเตรียมการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงนายอำเภอผักไห่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในพื้นที่อำเภอผักไห่

4. การจัดสนทนากลุ่มดำเนินการโดยประสานผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนัดหมายในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 09.00 น. ณ องค์การบริหารส่วนตำบลกุฎีในการจัดสนทนากลุ่ม จัดเตรียมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการดำเนินการ

5. การวิเคราะห์และสรุปผลการสนทนากลุ่มในแต่ละประเด็นคำถาม จากผลการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่สรุปได้มากำหนดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยนำมาสร้างหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. การสร้างหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 การสร้างหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 วิเคราะห์ความเป็นมาความสำคัญ เหตุผลและความจำเป็นของปัญฆาจากสาเหตุของปัญหาของภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายการเรียนรู้ และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

2.1.2 รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ

2.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.1.4 สร้างเนื้อหาในหลักสูตร ที่ได้จากการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และข้อสรุปจากการสนทนากลุ่ม

2.1.5 กำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับจากหลักสูตร

2.1.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้จากการศึกษาจากการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ และข้อสรุปจากการสนทนากลุ่มด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{x}$=-3.56 ,S.D.= 0.36) และกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ ($\bar{x}$=3.43 ,S.D.= 0.39) ดังนั้นรูปแบบของกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมการพบกลุ่มและกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์

2.1.7 กำหนดการดำเนินการวิจัย

2.1.8 กำหนดและสร้างสื่อการเรียนรู้

2.1.9 กำหนดวิธีการประเมินผล

2.2 การสร้างแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2.1 โดยศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎี ปรัชญากระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อสรุปจากการสนทนากลุ่ม รูปแบบวิธีการเขียนหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เพื่อนำมาเป็นหลักการและแนวทางในการสร้าง และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม วิเคราะห์สาระการเรียนรู้/เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กำหนดกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดชิ้นงาน และวิธีการวัดและประเมินผล นำไปสู่การสร้างแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1) หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

4) หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงาน

หลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการทำกิจกรรมควบคู่ไปกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก (รักษ์ภูมิปัญญา : phakhai) ระยะเวลาในกิจกรรมพบกลุ่ม จำนวน 12 ครั้ง และกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ จำนวน 40 ชั่วโมง (ภาคผนวก ฉ)

2.2.2 นำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ตรวจพิจารณาความถูกต้องสอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีที่เป็นองค์ประกอบ นำข้อเสนอแนะที่ได้มาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.2.3 นำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.4 นำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือการดำเนินการวิจัยสำหรับผู้วิจัย ประกอบด้วย

2.4.1 รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.4.2 หลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.3 แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.4 เครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือดังนี้

1) แบบทดสอบวัดความรู้

2) แบบสอบถามความพึงพอใจ

3) แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

4) แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

2.4.5 เครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) และ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา)

2.5 วิธีดำเนินการ

2.5.1 ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบประเมินหลักสูตร แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือประเมินจากเอกสารตำรา

2.5.2 วิเคราะห์เนื้อหาการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดในตัวผู้เข้าร่วมเครือข่าย

2.5.3 สร้างเครื่องมือในการประเมิน ดังนี้ (ภาคผนวก ฉ)

1) แบบทดสอบวัดความรู้ ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1.1) ศึกษารูปแบบ และการสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้จากหนังสือเทคนิควิธีการสร้างแบบทดสอบ

1.2) ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นแบบกาถูก-ผิด จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

1.3) นำแบบทดสอบวัดความรู้ที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ตรวจพิจารณา

1.4) นำแบบทดสอบวัดความรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ตรวจพิจารณาความเหมาะสมของการใช้ภาษา

1.5) นำแบบทดสอบวัดความรู้ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ไปทดสอบกับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ถูกต้องให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน

1.6) นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) โดยเลือกข้อที่มีระดับความยากง่าย ตั้งแต่ 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยเลือกข้อที่มีระดับค่าอำนาจจำแนก 0.20-1.00 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543 : 185-187) ซึ่งมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.57-0.77 และค่าอำนวจจำแนกตั้งแต่ 0.20-0.30

1.7) นำแบบทดสอบวัดความรู้ที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.82

2) แบบสอบถามความพึงพอใจ ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

2.1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

2.2) กำหนดประเด็นเนื้อหาที่ต้องการประเมิน

2.3) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 53 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับในระดับน้อยที่สุด

คะแนน 0 หมายถึง ไม่มีความพึงพอใจ

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับในระดับน้อยที่สุด

2.4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ตรวจพิจารณาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ตรวจพิจารณาความเหมาะสมของการใช้ภาษา

2.6) นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3) แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

4) แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ มีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นว่าผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง เห็นว่าผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง เห็นว่าผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง เห็นว่าผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง เห็นว่าผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความคิดเห็น เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ผู้เชี่ยวชาญประเมินหลักสูตร แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน (ดังภาพผนวก ก) ได้พิจารณาความเหมาะสม

สรุปผลการสร้างหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.44 ,S.D.= 0.52) ความเหมาะสมของแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.40 ,S.D.= 0.54) และเครื่องมือประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.44 ,S.D.= 0.71)

3. การทดลอง one group pretest-posttest design

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ one group pretest-posttest design

Pre-test	Treatment	Post-test
O_1	X	O_2

เมื่อ O_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง (pretest)

X หมายถึง การเรียนรู้กิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้

O_2 หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง (posttest)

ขั้นตอนนี้เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผ่านกิจกรรมพบกลุ่ม จำนวน 12 ครั้ง และกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) และ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา) จำนวน 40 ชั่วโมง ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2559 -

กรกฎาคม 2559 มีประเด็นการศึกษา 3.1 กลุ่มตัวอย่าง 3.2 วิธีดำเนินการทดลองและประเมิน และ 3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ในการดำเนินการทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชน จำนวน 30 คนที่เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยสมัครใจ

3.2 วิธีดำเนินการทดลองและประเมิน

3.2.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อขออนุญาตใช้หลักสูตรพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคู่มือการดำเนินการวิจัยสำหรับผู้วิจัยจัดกิจกรรมสำหรับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนอำเภอผักไห่

3.2.2 ดำเนินการทดลอง ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2559 - กรกฎาคม 2559 โดยจัดกิจกรรม

1) ทดสอบวัดความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 10 ข้อ

2) เรียนรู้กิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมพบกลุ่ม จำนวน 12 ครั้ง และกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) และ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา) จำนวน 40 ชั่วโมง

3) ประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ และประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม จำนวน 5 ข้อ ระหว่างดำเนินกิจกรรม

4) ทดสอบวัดความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 10 ข้อ

5) สอบถามความพึงพอใจ จำนวน 53 ข้อ

3.2.3 ประเมินผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 แบบประเมินทดสอบวัดความรู้เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งดำเนินการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design โดยเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อน-หลังทดสอบ ใช้ t-test Dependent เดือนพฤษภาคม 2559 - กรกฎาคม 2559

3.3.2 ค่าดัชนีประสิทธิผล (Efficiency Index) ใช้วิธีของกูดแมน เฟลทเชอร์และชไนเดอร์ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ.2546: 170-171; อ้างอิงมาจาก Goodman,Fletcher and Schneider. 1980: 30-34) โดยดัชนีประสิทธิผลมีค่า 0.50 ขึ้นไป

$$E.I = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน})(\text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

เมื่อ E.I = ดัชนีประสิทธิผล

3.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)

3.3.4 แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3.5 แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3.6 การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ โดยวิเคราะห์ค่าร้อยละ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

จากที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วสามารถขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ได้ตามตาราง 3 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงลำดับขั้นตอน วิธีการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับขั้นตอนการวิจัย	วิธีวิจัยและ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ	-ศึกษาเอกสาร (Document research) ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์กรอบรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	
	-ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 409 คน ที่ได้จากกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชน	-แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการ

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับขั้นตอนการวิจัย	วิธีวิจัยและ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย
ขั้นตอนที่ 2 **สร้างรูปแบบ**	-วิเคราะห์ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้	
	-สร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้	
	-ประเมินความสอดคล้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน	-แบบประเมินองค์ประกอบ ข้อบ่งชี้สำหรับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินเครือข่าย	-สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน ที่เข้าร่วมเครือข่าย	-แบบสนทนากลุ่ม
	-สร้างหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	-หลักสูตรเครือข่าย -แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้
	-ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรกับแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน	-แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรกับแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้
	การทดลอง one group pretest-posttest design กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนที่เข้าร่วมเครือข่าย โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง	-หลักสูตรเครือข่าย -แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ -แบบทดสอบวัดความรู้ -แบบสอบถามความพึงพอใจ -แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ -แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม -เครือข่ายออนไลน์

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-test Dependent
E.I.	แทน	ค่าดัชนีประสิทธิผล (Efficiency Index)
Sig.	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ตามลำดับขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่
   2.1 สภาพภูมิปัญญาท้องถิ่น
   2.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่
   2.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่
3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่

3.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการรายองค์ประกอบ

3.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการรายองค์ประกอบ และรายข้อ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยากับรูปแบบเดิมที่ร่างไว้

2. ผลการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากแบบสอบถามความต้องการรูปแบบ

3. ผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผู้เชี่ยวชาญ

3.1 ผลการประเมินรายองค์ประกอบ และรายขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากผู้เชี่ยวชาญ

3.2 ผลการประเมินรายองค์ประกอบ รายขั้นตอนการพัฒนา และรายข้อย่อยของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผู้เชี่ยวชาญ

3.3 สรุปรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากผลการทดลอง

1. ประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้

1.1. ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้

1.2. ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียน

2. ผลการประเมินความพึงพอใจในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้

3. ผลการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

4. ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

5. ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตามเพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพเสริม/อาชีพรอง ตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพในชุมชน รายละเอียดในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพเสริม/อาชีพรอง ตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพในชุมชน)

ลำดับ		ข้อมูลส่วนบุคคล					จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ	ชาย					149	40.16
		หญิง					222	59.84
		รวม					371	100.00
2.	อายุ	18-30 ปี					116	31.27
		31-45 ปี					132	35.58
		46-60 ปี					123	33.15
		รวม					371	100.00
			ต.ผักไห่	ต.ดอนลาน	ต.กุฎี	ต.ท่าดินแดง		
3.	หมู่ที่	หมู่ที่ 1	27	14	5	5	51	13.75
		หมู่ที่ 2	14	14	3	5	36	9.70
		หมู่ที่ 3	14	10	4	6	34	9.16
		หมู่ที่ 4	12	11	1	5	29	7.82
		หมู่ที่ 5	26	11	3	5	45	12.13
		หมู่ที่ 6	24	6	4	5	39	10.51
		หมู่ที่ 7	7	0	3	5	15	4.04
		หมู่ที่ 8	28	0	4	5	37	9.97
		หมู่ที่ 9	28	0	3	0	31	8.36
		หมู่ที่ 10	14	0	4	0	18	4.85
		หมู่ที่ 11	14	0	4	0	18	4.85
		หมู่ที่ 12	14	0	4	0	18	4.85
		รวม	222	66	42	41	371	100.00
		ร้อยละ	59.84	17.79	11.32	11.05		
4.	เขตตำบล	ผักไห่					222	59.84
		ดอนลาน					66	17.79
		กุฎี					42	11.32
		ท่าดินแดง					41	11.05
		รวม					371	100.00
5.	ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ					0	0.0
		จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือน้อยกว่า					14	3.77
		ระดับประถมศึกษา					78	21.02
		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น					113	30.46
		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย					129	34.77
		ระดับ ปวส.					1	0.27
		ระดับปริญญาตรี					24	6.47
		สูงกว่าระดับปริญญาตรี					12	3.23
		รวม					371	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับ		ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
6.	อาชีพหลัก	ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	31	8.36
		ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	85	22.91
		พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน	17	4.58
		รับจ้างทั่วไป	161	43.40
		เกษตรกร	68	18.33
		แม่บ้าน	8	2.16
		ไม่มีอาชีพ	1	0.27
		รวม	371	100.00
7.	อาชีพเสริม/	ไม่มีอาชีพเสริม/อาชีพรอง	87	23.45
	อาชีพรอง	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	44	11.86
		พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน	7	1.89
		รับจ้างทั่วไป	142	38.27
		เกษตรกร	89	23.99
		แม่บ้าน	2	0.54
		รวม	371	100.00
8.	ตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน	2	0.54
	หน้าที่/	ผู้บริหาร อบต.(นายก อบต./รองนายกอบต./เลขานุการนายกอบต.)	1	0.27
	สถานภาพ	สมาชิก อบต.	2	0.54
	ในชุมชน	ประชาชนทั่วไป	330	88.95
		รับราชการ	26	7.01
		อสม.	10	2.70
		รวม	371	100.00

จากตาราง 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 222 คน คิดเป็นร้อยละ 59.84 รองลงมาเป็นเพศชาย 149 คน คิดเป็นร้อยละ 40.16 ส่วนใหญ่อายุจะอยู่ในช่วง 31-45 ปีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 35.58 รองลงมาเป็นช่วง 46-60 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 33.15 และกลุ่มที่น้อยที่สุดคือช่วง 18-30 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 31.27 ส่วนใหญ่อยู่หมู่ที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 13.75 รองลงมาอยู่หมู่ที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 12.13 ส่วนใหญ่อยู่ในเทศบาลเมืองผักไห่ จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 59.84 รองลงมาตำบลดอนลาน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 17.79 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 34.77 รองลงมามีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 30.46 อาชีพหลักส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 43.40 รองลงมาค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 22.91 อาชีพเสริม/อาชีพรองส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 38.27 รองลงมาเกษตรกร ร้อยละ 23.99 ตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพในชุมชนส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป ร้อยละ 88.95 รองลงมารับราชการ ร้อยละ 7.01

2. ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่

2.1 สภาพภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา พบเห็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ในด้านต่าง ๆ รายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของการพบเห็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
1	**ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม**					
1.1	ถักเปลด้าย	42	79	**140**	108	369
		(11.38)	(21.41)	**(37.94)**	(29.27)	(100.00)
1.2	พวงหรีด	70	**108**	97	94	369
		(18.97)	**(29.27)**	(26.29)	(25.47)	(100.00)
1.3	ดอกไม้จันทน์	38	95	**127**	108	368
		(10.33)	(25.82)	**(34.51)**	(29.35)	(100.00)
1.4	จักสาน	59	109	**111**	90	369
		(15.99)	(29.54)	**(30.08)**	(24.39)	(100.00)
1.5	ทำเรือ/ต่อเรือ (ซ่อม สร้าง)	35	83	**154**	95	367
		(9.54)	(22.62)	**(41.96)**	(25.89)	(100.00)
2	**ด้านการแพทย์แผนไทย**					
2.1	หมอนวดหมอจับเส้น	75	**127**	96	72	370
		(20.27)	**(34.32)**	(25.95)	(19.46)	(100.00)
2.2	หมอน้ำมัน	**133**	131	71	33	368
		(36.14)	(35.60)	(19.29)	(8.97)	(100.00)
2.3	หมอเสก/หมอเป่า	12	53	92	**210**	367
		(3.27)	(14.44)	(25.07)	**(57.22)**	(100.00)
3	**ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน**					
3.1	กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	**171**	105	59	36	371
		(46.09)	(28.30)	(15.90)	(9.70)	(100.00)
3.2	กลุ่มผลิตภัณฑ์	74	109	**129**	58	370
		(20.00)	(29.46)	**(34.86)**	(15.68)	(100.00)
3.3	กลุ่มออมทรัพย์สัจจะ	**162**	95	51	62	370
		(43.78)	(25.68)	(13.78)	(16.76)	(100.00)
4	**ด้านศิลปกรรม**					
4.1	วงปี่พาทย์	77	**122**	77	94	370
		(20.81)	**(32.97)**	(20.81)	(25.41)	(100.00)
4.2	วงเครื่องสาย	40	74	**135**	120	369
		(10.84)	(20.05)	**(36.59)**	(32.52)	(100.00)
4.3	วงมโหรี	37	51	133	**147**	368
		(10.05)	(13.86)	(36.14)	**(39.95)**	(100.00)
4.4	เพลงพื้นบ้าน	33	39	115	**181**	368
		(8.97)	(10.60)	(31.25)	**(49.18)**	(100.00)
4.5	ละครชาตรี	16	50	103	**199**	368
		(4.35)	(13.59)	(27.99)	**(54.08)**	(100.00)
4.6	โขนสด	27	37	97	**207**	368
		(7.34)	(10.05)	(26.36)	**(56.25)**	(100.00)

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นานๆครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
4.7	ลิเก	**118 (31.98)**	115 (31.17)	85 (23.04)	51 (13.82)	369 (100.00)
4.8	แตรวง	121 (32.70)	**143 (38.65)**	66 (17.84)	40 (10.81)	370 (100.00)
4.9	รำกลองยาว	65 (17.62)	63 (17.07)	**153 (41.46)**	88 (23.85)	369 (100.00)
5	**ด้านปรัชญาศาสนาและประเพณี**					
5.1	**ความเชื่อแบบพิธีพราหมณ์**					
5.1.1	การปลูกบ้าน	136 (36.86)	**139 (37.67)**	82 (22.22)	12 (3.25)	369 (100.00)

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นานๆครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
		6.86)	**7.67)**	2.22)	25)	
5.1.2	การทำบุญขึ้นบ้านใหม่	**165 (44.47)**	113 (30.46)	81 (21.83)	12 (3.23)	371 (100.00)
5.1.3	การตั้งศาลพระภูมิ/ศาลเจ้าที่	110 (29.65)	**13 3 (35.85)**	103 (27.76)	25 (6.74)	371 (100.00)
5.1.4	การไหว้ครูครอบครูบูชาครู	**159 (42.97)**	104 (28.11)	84 (22.70)	23 (6.22)	370 (100.00)
5.2 ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์						5.2.1 การทำเสน่ห์ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์
		(1.36)	(7.59)	(8.40)	**(82.66)**	(100.00)
5.2.2	การทรงเจ้า	28 (7.59)	62 (16.80)	**164 (44.44)**	115 (31.17)	369 (100.00)

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นานๆครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
	5.2.3 การสะเดาะเคราะห์	48 (12.94)	**132 (35.58)**	115 (31.00)	76 (20.49)	371 (100.00)
	5.3 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ					
	5.3.1 แม่คงคาเช่นเชื่อกันว่าการทำให้แม่น้ำสกปรกพระแม่คงคาจะโกรธและส่งผลให้น้ำท่วมหรือ	63 (17.07)	99 (26.83)	**143 (38.75)**	64 (17.34)	369 (100.00)

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นานๆครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
	น้ำแล้งแม่โพสพเช่นเชื่อว่าพระแม่จะประทานความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ผลผลิตทางการเกษตร	68 (18.38)	**147 (39.73)**	115 (31.08)	40 (10.81)	370 (100.00)
5.3.3	แม่ธรณีเช่นเชื่อว่าพระแม่ธรณีจะช่วยคุ้มครองผืนน้ำและวัวควาย	60	**142**	101	66	369

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นานๆครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
	และช่วยพิทักษ์คุ้มครองวิญญาณของคนตาย	(16.26)	**(38.48)**	(27.37)	(17.89)	(100.00)
5.4	**การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา**					
5.4.1	พิธีตักบาตร	**263 (70.89)**	81 (21.83)	22 (5.93)	5 (1.35)	371 (100.00)
5.4.2	พิธีถวายสังฆทาน	**207 (55.80)**	97 (26.15)	60 (16.17)	7 (1.89)	371 (100.00)
5.4.3	พิธีกรรมในงานมงคลเช่น	**177**	122	64	8	371

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นานๆครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
	การทำบุญในโอกาสต่างๆ	**(47.71)**	(32.88)	(17.25)	(2.16)	(100.00)
5.4.4	พิธีกรรมในงานอวมงคล เช่น ทำบุญหน้าศพ	**137** **(36.93)**	123 (33.15)	97 (26.15)	14 (3.77)	371 (100.00)

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นานๆครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
5.5	**ประเพณีครอบครัว**					
5.5.1	การโกนจุก	64	83	**133**	89	369
		(17.34)	(22.49)	**(36.04)**	(24.12)	(100.00)
5.5.2	การบวช	**164**	140	53	14	371
		(44.20)	(37.74)	(14.29)	(3.77)	(100.00)
5.5.3	การทำบุญบ้าน	**154**	129	75	12	370
		(41.62)	(34.86)	(20.27)	(3.24)	(100.00)
5.5.4	การโกนผมไฟ	66	74	**152**	78	370
		(17.84)	(20.00)	**(41.08)**	(21.08)	(100.00)
5.5.5	การอยู่ไฟ	48	50	**141**	131	370

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
		(12.97)	(13.51)	**(38.11)**	(35.41)	(100.00)
5.6	**การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของเด็ก)**					
5.6.1	เล่นโพงพาง	14	34	131	**191**	370
		(3.78)	(9.19)	(35.41)	**(51.62)**	(100.00)
5.6.2	มอญซ่อนผ้า	24	87	**135**	124	370
		(6.49)	(23.51)	**(36.49)**	(33.51)	(100.00)
5.6.3	รีรีข้าวสาร	14	109	**130**	117	370
		(3.78)	(29.46)	**(35.14)**	(31.62)	(100.00)
5.6.4	เล่นลิงชิงหลัก	23	34	130	**183**	370
		(6.22)	(9.19)	(35.14)	**(49.46)**	(100.00)
5.6.5	ขี่ม้าส่งเมือง	35	79	121	**135**	370
		(9.46)	(21.35)	(32.70)	**(36.49)**	(100.00)
5.6.6	วิ่งเปี้ยว	28	89	**136**	116	369
		(7.59)	(24.12)	**(36.86)**	(31.44)	(100.00)
5.6.7	ลูกดิ่ง	17	36	119	**197**	369
		(4.61)	(9.76)	(32.25)	**(53.39)**	(100.00)
5.6.8	ลูกหิน	22	53	143	**152**	370
		(5.95)	(14.32)	(38.65)	**(41.08)**	(100.00)
5.6.9	ขี่ม้าก้านกล้วย	27	71	**151**	120	369
		(7.32)	(19.24)	**(40.92)**	(32.52)	(100.00)
5.6.10	ห่วงยาง	25	69	**169**	106	369
		(6.78)	(18.70)	**(45.80)**	(28.73)	(100.00)
5.6.11	เล่นว่าว	47	**133**	130	59	369
		(12.74)	**(36.04)**	(35.23)	(15.99)	(100.00)
5.6.12	หมากเก็บ	34	129	**135**	71	369
		(9.21)	(34.96)	**(36.59)**	(19.24)	(100.00)
5.7	**การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของผู้ใหญ่)**					
5.7.1	เล่นช่วงรำ	36	35	96	**201**	368
		(9.78)	(9.51)	(26.09)	**(54.62)**	(100.00)
5.7.2	หัวล้านชนกัน	11	38	85	**234**	368
		(2.99)	(10.33)	(23.10)	**(63.59)**	(100.00)
5.7.3	เล่นผีพุ่งไต้	21	19	85	**243**	368
		(5.71)	(5.16)	(23.10)	**(66.03)**	(100.00)
5.7.4	ลูกช่วง	9	41	100	**219**	369
		(2.44)	(11.11)	(27.10)	**(59.35)**	(100.00)
5.7.5	แข่งขันหมากรุกคน	29	98	111	**132**	370
		(7.84)	(26.49)	(30.00)	**(35.68)**	(100.00)

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
5.7.6	ชักกะเย่อ	42	**139**	124	65	370
		(11.35)	**(37.57)**	(33.51)	(17.57)	(100.00)
5.7.7	ปิดตาตีหม้อ	49	111	**122**	88	370
		(13.24)	(30.00)	**(32.97)**	(23.78)	(100.00)
5.7.8	แข่งขันเรือยาว	64	**110**	105	90	369
		(17.34)	**(29.81)**	(28.46)	(24.39)	(100.00)
6	**ด้านโภชนาการ**					

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	จำนวนคน (ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เห็นค่อน ข้างบ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ปรากฏ	รวม
6.1	**อาหารคาว**					
6.1.1	ปลาย่าง	75	57	100	**138**	370
		(20.27)	(15.41)	(27.03)	**(37.30)**	(100.00)
6.1.2	ปลาร้า	75	82	84	**130**	371
		(20.22)	(22.10)	(22.64)	**(35.04)**	(100.00)
6.1.3	น้ำปลา	78	76	97	**120**	371
		(21.02)	(20.49)	(26.15)	**(32.35)**	(100.00)
6.1.4	ปลาเค็ม	**164**	117	51	39	371
		(44.20)	(31.54)	(13.75)	(10.51)	(100.00)
6.1.5	ปลาเจ่า	26	40	**184**	120	370
		(7.03)	(10.81)	**(49.73)**	(32.43)	(100.00)
6.2	**ของหวาน (เครื่องแห้ง)**					
6.2.1	ขนมกง	47	96	**143**	83	369
		(12.74)	(26.02)	**(38.75)**	(22.49)	(100.00)
6.2.2	ขนมสามเกลอ	15	56	134	**164**	369
		(4.07)	(15.18)	(36.31)	**(44.44)**	(100.00)
6.2.3	ขนมทองหยอด	**153**	128	40	50	371
		(41.24)	(34.50)	(10.78)	(13.48)	(100.00)
6.2.4	ขนมฝอยทอง	**155**	121	46	49	371
		(41.78)	(32.61)	(12.40)	(13.21)	(100.00)
6.2.5	เม็ดขนุน	**122**	99	88	62	371
		(32.88)	(26.68)	(23.72)	(16.71)	(100.00)
6.2.6	ลูกจันอบ	23	36	134	**177**	370
		(6.22)	(9.73)	(36.22)	**(47.84)**	(100.00)
6.2.7	ขนมทองหยิบ	85	**128**	67	90	370
		(22.97)	**(34.59)**	(18.11)	(24.32)	(100.00)
6.2.8	กระยาสารท	**130**	117	79	44	370
		(35.14)	(31.62)	(21.35)	(11.89)	(100.00)

จากตาราง 5 พบว่า ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา สภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ 6 ด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม พบว่าภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ทำเรือ/ต่อเรือ (ซ่อม สร้าง) ความถี่ 154 คน คิดเป็น 41.96 รองลงมาคือ ถักเปลด้าย ความถี่ 140 คน คิดเป็นร้อยละ 37.94 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ได้แก่ พวงหรีด ความถี่ 108 คน คิดเป็นร้อยละ 29.27 ตามลำดับ

ด้านการแพทย์แผนไทย พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติไม่ปรากฏ ได้แก่ หมอเสก / หมอเป่า ความถี่ 210 คน คิดเป็นร้อยละ 57.22 ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ หมอน้ำมัน ความถี่ 133 คน คิดเป็นร้อยละ 36.14 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ได้แก่ หมอนวดหมอจับเส้น ความถี่ 127 คน คิดเป็นร้อยละ 34.32 ตามลำดับ

ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ความถี่ 171คน คิดเป็นร้อยละ 46.09 รองลงมาคือ กลุ่มออมทรัพย์สัจจะ ความถี่ 162 คน คิดเป็นร้อยละ 43.78 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์ ความถี่ 129 คน คิดเป็นร้อยละ 34.86ตามลำดับ

ด้านศิลปกรรม พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติไม่ปรากฏ ได้แก่ โขนสด ความถี่ 207 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมาคือละครชาตรี ความถี่ 199 คน คิดเป็นร้อยละ 54.08 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ ลิเก ความถี่ 118 คน คิดเป็นร้อยละ 31.98 ตามลำดับ

ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี

1) ความเชื่อแบบพิธีพราหมณ์ พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ความถี่ 165 คน คิดเป็นร้อยละ 44.47 รองลงมาคือ การไหว้ครู ครอบครู บูชาครู ความถี่ 159 คน คิดเป็นร้อยละ 42.97 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติค่อยข้างบ่อย ได้แก่ การปลูกบ้าน ความถี่ 139 คน คิดเป็นร้อยละ 37.67 ตามลำดับ

2) ความเชื่อไสยศาสตร์ พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติไม่ปรากฏ ได้แก่ การทำเสน่ห์ ความถี่ 305 คน คิดเป็นร้อยละ 82.66 ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ได้แก่ การทรงเจ้า ความถี่ 164 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ การสะเดาะเคราะห์ ความถี่ 132 คน คิดเป็นร้อยละ 35.58 ตามลำดับ

3) ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ แม่โพสพเช่น เชื่อว่าพระแม่จะประทานความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ผลผลิตทางการเกษตร ความถี่ 147 คน คิดเป็นร้อยละ 39.73 รองลงมาคือแม่ธรณีเช่น เชื่อว่าพระแม่ธรณีจะช่วยคุ้มครองผืนนาและวัว ควาย และช่วยพิทักษ์คุ้มครองวิญญาณของคนตาย ความถี่ 142 คน คิดเป็นร้อยละ 38.48 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ได้แก่ แม่คงคาเช่น เชื่อกันว่าการทำให้แม่น้ำสกปรก พระแม่คงคาจะโกรธ และส่งผลให้น้ำท่วมหรือน้ำแล้ง ความถี่ 143 คน คิดเป็นร้อยละ 38.75 ตามลำดับ

4) การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ พิธีตักบาตร ความถี่ 263 คน คิดเป็นร้อยละ 70.89 รองลงมาคือ พิธีถวายสังฆทาน ความถี่ 207 คน คิดเป็นร้อยละ 55.80 ตามลำดับ

5) ประเพณีครอบครัว พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ การบวช ความถี่ 164 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20 รองลงมาคือ การทำบุญบ้าน ความถี่ 154 คน คิดเป็นร้อยละ 41.62 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ได้แก่ การโกนผมไฟ ความถี่ 152 คน คิดเป็นร้อยละ 41.08 ตามลำดับ

6) การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของเด็ก) พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติไม่ปรากฏ ได้แก่ ลูกดิ่ง ความถี่ 197 คน คิดเป็นร้อยละ 53.39 รองลงมาคือ เล่นโพงพาง ความถี่

191 คน คิดเป็นร้อยละ 51.62 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ห่วงยาง ความถี่ 169 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80 รองลงมาคือ ขี่ม้าก้านกล้วย ความถี่ 151 คน คิดเป็นร้อยละ 40.92 ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ เล่นว่าว ความถี่ 133 คน คิดเป็นร้อยละ 36.04 ตามลำดับ

7) การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของผู้ใหญ่) พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติไม่ปรากฏ ได้แก่ เล่นผีพุ่งไต้ ความถี่ 243 คน คิดเป็นร้อยละ 66.03 รองลงมาคือ หัวล้านชนกัน ความถี่ 234 คน คิดเป็นร้อยละ 63.59 ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ ชักกะเย่อ ความถี่ 139 คน คิดเป็นร้อยละ 37.57 รองลงมาคือ แข่งขันเรือยาว ความถี่ 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.81 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ปิดตาตีหม้อ ความถี่ 122 คน คิดเป็นร้อยละ 32.97 ตามลำดับ

ด้านโภชนาการ

1) อาหารคาว พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ปลาเจ่า ความถี่ 184 คน คิดเป็นร้อยละ 49.73 ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ ปลาเค็ม ความถี่ 164 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติไม่ปรากฏ ได้แก่ ปลาย่าง ความถี่ 138 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 รองลงมาคือ ปลาร้า ความถี่ 130 คน คิดเป็นร้อยละ 35.04 ตามลำดับ

2) ของหวาน (เครื่องแห้ง) พบว่า ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติไม่ปรากฏ ได้แก่ ลูกจัน ความถี่ 177 คน คิดเป็นร้อยละ 47.84 ภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ ขนมฝอยทอง ความถี่ 155 คน คิดเป็นร้อยละ 41.78 รองลงมาคือ ขนมทองหยอด ความถี่ 153 คน คิดเป็นร้อยละ 41.24 และภูมิปัญญาที่มีการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ได้แก่ ขนมสามเกลอ ความถี่ 164 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 คิดเป็นร้อยละ 34.59 รองลงมาคือ ขนมทองหยิบ ความถี่ 128 คน ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงรายการภูมิปัญญาของอำเภอผักไห่ โดยสรุปในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาของอำเภอผักไห่	ความถี่ของการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ปรากฏ
1	**ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม**		พวงหรีด	ทำเรือ/ต่อเรือ (ซ่อม สร้าง)	

ลำดับที่	รายการภูมิปัญญาของอำเภอผักไห่	ความถี่ของการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	เห็นค่อนข้างบ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ปรากฏ
				ถักเปลด้าย	
2	**ด้านการแพทย์แผนไทย**	หมอน้ำมัน	หมอนวดหมอจับเส้น		หมอเสก/หมอเป่า
3	**ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน**	กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์สัจจะ		กลุ่มผลิตภัณฑ์	
4	**ด้านศิลปกรรม**	ลิเก แตรวง วงปี่พาทย์		รำกลองยาว วงเครื่องสาย	โขนสด ละครชาตรี
5	**ด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณี**				
	-ความเชื่อแบบพิธีพราหมณ์	การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ การไหว้ครู ครอบครู บูชาครู	การปลูกบ้าน การตั้งศาลพระภูมิ/ศาลเจ้าที่		
	-ความเชื่อไสยศาสตร์		การสะเดาะเคราะห์	การทรงเจ้า	การทำเสน่ห์
	-ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ		แม่โพสพเช่น เชื่อว่าพระแม่จะประทานความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ผลผลิตทางการเกษตร แม่ธรณีเช่น เชื่อว่าพระแม่ธรณีจะช่วยคุ้มครองผืนนาและวัว ควาย และช่วยพิทักษ์คุ้มครองวิญญาณของคนตาย	แม่คงคาเช่น เชื่อกันว่าการทำให้แม่น้ำสกปรก พระแม่คงคาจะโกรธ และส่งผลให้น้ำท่วมหรือน้ำแล้ง	
	-การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา	พิธีตักบาตร พิธีถวายสังฆทาน			
	-ประเพณีครอบครัว	การบวช การทำบุญบ้าน		การโกนผมไฟ การอยู่ไฟ	
	-การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของเด็ก)		เล่นว่าว	ห่วงยาง ขี่ม้าก้านกล้วย	ลูกดิ่ง เล่นโพงพาง
	-การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของผู้ใหญ่)		ชักกะเย่อ แข่งขันเรือยาว	ปิดตาตีหม้อ	เล่นผีพุ่งไต้ หัวล้านชนกัน
6	**ด้านโภชนาการ**				
	-อาหารคาว	ปลาเค็ม		ปลาเจ่า	ปลาย่าง ปลาร้า
	-ของหวาน (เครื่องแห้ง)	ขนมฝอยทอง ขนมทองหยอด	ขนมทองหยิบ		ลูกจัน

จากตาราง 6 พบว่า ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา สภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ 6 ด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นได้ค่อนข้างบ่อย ได้แก่ พวงหรีด และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ทำเรือ/ต่อเรือ (ซ่อม สร้าง) และถักเปลด้าย

2. ด้านการแพทย์แผนไทย พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ หมอน้ำมัน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ หมอนวดหมอจับเส้นและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ หมอเสก/หมอเป่า

3. ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มออมทรัพย์สัจจะและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์

4. ด้านศิลปกรรม พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ ลิเก แตรวง และวงปี่พาทย์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ รำกลองยาว และวงเครื่องสาย และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ โขนสด และละครชาตรี

5. ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี

5.1 ความเชื่อแบบพิธีพราหมณ์ พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ และการไหว้ครู ครอบครู บูชาครู และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ การปลูกบ้าน และการตั้งศาลพระภูมิ/ศาลเจ้าที่

5.2 ความเชื่อไสยศาสตร์ พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ การสะเดาะเคราะห์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ การทรงเจ้า และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ การทำเสน่ห์

5.3 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ แม่โพสพเช่น เชื่อว่าพระแม่จะประทานความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ผลผลิตทางการเกษตร และแม่ธรณีเช่น เชื่อว่าพระแม่ธรณีจะช่วยคุ้มครองผืนนาและวัว ควาย และช่วยพิทักษ์คุ้มครองวิญญาณของคนตายและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ แม่คงคาเช่น เชื่อกันว่าการทำให้แม่น้ำสกปรก พระแม่คงคาจะโกรธ และส่งผลให้น้ำท่วมหรือน้ำแล้ง

5.4 การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ พิธีตักบาตร และพิธีถวายสังฆทาน

5.5 ประเพณีครอบครัว พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ การบวช และการทำบุญบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ การโกนผมไฟ และการอยู่ไฟ

5.6 การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของเด็ก) พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ เล่นว่าว ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้งได้แก่ ห่วงยาง และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ ลูกดิ่ง

5.7 การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของผู้ใหญ่) พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ ชักกะเย่อ และแข่งขันเรือยาว ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ปิดตาตีหม้อและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ เล่นผีพุ่งไต้ และหัวล้านชนกัน

6. ด้านโภชนาการ

6.1 อาหารคาว พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ ปลาเค็ม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ปลาเจ่า และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ ปลาย่าง และปลาร้า

6.2 ของหวาน (เครื่องแห้ง) พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ ขนมฝอยทอง และขนมทองหยอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ ขนมทองหยิบ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ ลูกจัน

2.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่

ในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของปัญหาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ซึ่งเป็นความคิดเห็นของประชาชนในแต่ละตัวแปร โดยพิจารณาจากค่าความถี่ และค่าร้อยละ รายละเอียดในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าความถี่ และร้อยละของระดับความสำคัญของปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่

ลำดับ	รายการความคิดเห็น	ลำดับที่ / จำนวนคน (ร้อยละ)							รวม	ลำดับความสำคัญ
		1	2	3	4	5	6	7		
1	การทอดทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่น	**130**	75	76	13	27	23	25	369	1
		(35.23)	(20.33)	(20.60)	(3.52)	(7.32)	(6.23)	(6.78)	(100.00)	
2	การไม่นำองค์ความรู้ดั้งเดิมของไทยมาพัฒนาต่อยอด	48	**93**	63	68	46	35	15	368	2
		(13.04)	**(25.27)**	(17.12)	(18.48)	(12.50)	(9.51)	(4.08)	(100.00)	
3	การขาดแคลนผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	46	73	**98**	67	33	18	33	368	3
		(12.50)	(19.84)	**(26.63)**	(18.21)	(8.97)	(4.89)	(8.97)	(100.00)	
4	คนส่วนใหญ่ละเลย ละทิ้ง ไม่สนใจภูมิปัญญาท้องถิ่น	59	59	46	**83**	60	29	32	368	4
		(16.03)	(16.03)	(12.50)	**(22.55)**	(16.30)	(7.88)	(8.70)	(100.00)	
5	การขาดการสร้างสรรค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	12	32	28	84	**119**	56	37	368	5
		(3.26)	(8.70)	(7.61)	(22.83)	**(32.34)**	(15.22)	(10.05)	(100.00)	
6	การขาดนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	35	16	30	26	55	**154**	51	367	6
		(9.54)	(4.36)	(8.17)	(7.08)	(14.99)	**(41.96)**	(13.90)	(100.00)	
7	การขาดมาตรการและแนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	39	21	28	26	25	54	**174**	367	7
		(10.63)	(5.72)	(7.63)	(7.08)	(6.81)	(14.71)	**(47.41)**	(100.00)	

จากตาราง 7 พบว่า ปัญหาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอำเภอผักไห่ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. การทอดทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. การไม่นำองค์ความรู้ดั้งเดิมของไทยมาพัฒนาต่อยอด 3. การขาดแคลนผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. คนส่วนใหญ่ละเลย ละทิ้ง ไม่สนใจภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. การขาดการสร้างสรรค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 6. การขาดนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและ 7. การขาดมาตรการและแนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ

2.3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นความต้องการของประชาชนในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ที่ต้องการเรียนรู้ 5 เรื่อง รายละเอียดในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงความต้องการของประชาชนในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่อันดับ 1-5

ลำดับที่	ความต้องการของประชาชนในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่		ความถี่
ความต้องการอันดับ 1			
1	**ด้านศิลปกรรม**	ลิเก	21
2	**ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม**	จักสาน	10
3	**ด้านเกษตร**	ปุ๋ยหมักชีวภาพ	9
ความต้องการอันดับ 2			
1	**ด้านโภชนาการ** ของหวาน	ทองหยอด	13
2	**ด้านศิลปกรรม**	รำกลองยาว	11
3	**ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน**	ผลิตภัณฑ์แปรรูป	9
ความต้องการอันดับ 3			
1	**ด้านโภชนาการ** ของหวาน	ลูกจัน	11
2	**ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม**	ด้านการฝีมือ	10
3	**ด้านศิลปกรรม**	แตรวง	6
4	**ด้านโภชนาการ** อาหารคาว	อาหารคาวอาหารไทย	6
ความต้องการอันดับ 4			
1	**ด้านโภชนาการ** ของหวาน	กระยาสารท	9
2		ลูกจัน	8
3		ขนมไทย	6
ความต้องการอันดับ 5			
1	**ด้านโภชนาการ** ของหวาน	ขนมกง	11
2	**ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม**	ทำเปล (หวาย)	6
3	**ด้านโภชนาการ** อาหารคาว	ปลาร้า	4

จากตาราง 8 พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประชาชนมีความต้องการเรียนรู้ในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่5 อันดับ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1. ด้านศิลปกรรม ลิเก ความถี่ 21 คน 2. ด้านโภชนาการ ของหวาน ทองหยอด ความถี่ 13 คน 3. ด้านศิลปกรรม รำกลองยาว 4. ด้านโภชนาการ ของหวาน ลูกจัน และ 5. ด้านโภชนาการ ของหวาน ขนมกง ความถี่ 11 คน เท่ากัน

3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่

3.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการรายองค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ โดยรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ รายละเอียดในตาราง 9

ตาราง 9 ผลวิเคราะห์ความต้องการรายองค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห้

ลำดับที่	รายการ	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	รายองค์ประกอบ	**371**	**3.76**	**0.48**	**มาก**
1	ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย	371	4.04	0.28	มาก
2	องค์ความรู้	371	3.90	0.41	มาก
3	กิจกรรม	371	3.49	0.33	ปานกลาง
4	การมีส่วนร่วม	371	3.62	0.48	มาก
5	การสนับสนุน	371	3.65	0.57	มาก
6	การเรียนรู้	371	3.76	0.70	มาก
7	ผลประโยชน์	371	3.87	0.61	มาก
	รวม	**371**	**3.76**	**0.48**	**มาก**

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.76, S.D. = 0.48) เมื่อจำแนกเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก 6 องค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย ($\bar{X}$= 4.04, S.D. = 0.28) 2. องค์ความรู้ ($\bar{X}$= 3.90, S.D. = 0.41) 3. ผลประโยชน์ ($\bar{X}$= 3.87, S.D. = 0.61) 4. การเรียนรู้ ($\bar{X}$= 3.76, S.D. = 0.70) 5. การสนับสนุน ($\bar{X}$= 3.65, S.D. = 0.57) 6. การมีส่วนร่วม ($\bar{X}$= 3.62 , S.D. = 0.48) และมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง 1 องค์ประกอบ ได้แก่ กิจกรรม ($\bar{X}$= 3.49, S.D. = 0.33)

3.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการรายองค์ประกอบ และรายข้อ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นด้วยในรายองค์ประกอบ และรายข้อ

ลำดับ	รายการความคิดเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	เห็นด้วย	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็นด้วย
1.	**ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย**			**371**				**4.04**	**0.28**	**มาก**
1.1	**ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต**			369				4.90	0.37	มากที่สุด
	1) ท่านเชื่อว่าการใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะทำให้ท่านพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	2	0.54	369	99.46	371	100.00	4.90	0.37	มากที่สุด
1.2	**ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม**			371				3.99	0.36	มาก
	1) ท่านเชื่อว่าท่านจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อลงมือทำ	0	0.00	371	100.00	371	100.00	3.89	0.66	มาก
	2) ท่านเชื่อว่าถ้าท่านมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวจะทำให้ท่านเรียนรู้ได้ดี	0	0.00	371	100.00	371	100.00	4.07	0.48	มาก
	3) ท่านเชื่อว่าการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นจะทำให้ท่านเกิดการเรียนรู้	0	0.00	371	100.00	371	100.00	4.01	0.51	มาก
1.3	**ปรัชญาคิดเป็น**			371				3.68	0.43	มาก
	1) ท่านเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข	2	0.54	369	99.46	371	100.00	4.13	0.58	มาก
	2) ท่านเชื่อว่าคนที่จะมีความสุขได้ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	1	0.27	370	99.73	371	100.00	3.23	0.61	ปานกลาง
2	**องค์ความรู้**			**371**				**3.90**	**0.41**	**มาก**
2.1	องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง	0	0	369	99.46	369	99.46	3.80	0.73	มาก
2.2	แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น			**371**				**3.83**	**0.41**	**มาก**
	1) พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง	0	0.00	371	100.00	371	100.00	4.16	0.63	มาก
	2) เพื่อนบ้าน คนในชุมชน	2	0.54	369	99.46	371	100.00	3.91	0.63	มาก
	3) กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพในชุมชน	0	0.00	371	100.00	371	100.00	3.73	0.73	มาก
	4) แหล่งอาชีพ เช่น สถานประกอบการต่าง ๆ	3	0.81	368	99.19	371	100.00	3.97	0.68	มาก
	5) วัด	3	0.81	368	99.19	371	100.00	3.64	0.76	มาก
	6) โรงเรียน	1	0.27	370	99.73	371	100.00	4.08	0.76	มาก
	7) ผู้นำชุมชน เช่น ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	6	1.62	364	98.11	370	99.73	3.35	0.70	ปานกลาง
	8) การศึกษาจากเอกสารและสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ตฯลฯ	1	0.27	370	99.73	371	100.00	3.84	0.92	มาก
	9) สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้รู้ทั้งในชุมชนและนอกชุมชน	3	0.81	368	99.19	371	100.00	3.76	0.89	มาก
2.3	การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจาก			**371**				**4.06**	**0.54**	**มาก**
	1) ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ	0	0.00	371	100.00	371	100.00	4.06	0.73	มาก
	2) การฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ	1	0.27	371	100.00	370	99.73	4.11	0.73	มาก
	3) การสังเกตและนำมาปฏิบัติ	0	0.00	370	99.73	370	99.73	4.01	0.70	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับ	รายการความคิดเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	เห็นด้วย	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็นด้วย
3	**กิจกรรม**			**371**				**3.49**	**0.33**	**ปานกลาง**
3.1	**กิจกรรมพบกลุ่ม**			**371**				**3.56**	**0.36**	**มาก**
3.1.1	ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้			**371**				**3.31**	**0.41**	**ปานกลาง**
	1) แบบลงมือปฏิบัติ	0	0.00	370	99.73	370	99.73	4.04	0.77	มาก
	2) แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	0	0.00	369	99.46	369	99.46	2.76	0.69	ปานกลาง
	3) เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	0	0.00	370	99.73	370	99.73	2.64	0.67	ปานกลาง
	4) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	0	0.00	371	100.00	371	100.00	3.80	0.64	มาก
3.1.2	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม			**370**				**3.68**	**0.39**	**มาก**
	1) สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.81	0.69	มาก
	2) สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	0	0.00	370	99.73	370	99.73	4.03	0.65	มาก
	3) สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้	0	0.00	370	99.73	370	99.73	4.06	0.66	มาก
	4) สามารถวิเคราะห์และฝึกการวางแผนการทำกิจกรรม อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคมได้	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.05	0.66	ปานกลาง
	5) ต้องการให้มีการสรุปกิจกรรมเป็นตอน ๆ เมื่อจบกิจกรรมในแต่ละตอน	1	0.27	369	99.46	370	99.73	3.47	0.87	ปานกลาง
3.1.3	การประเมินผลการเรียนรู้			**369**				**3.68**	**0.53**	**มาก**
	1) จากผลงาน	0	0.00	369	99.46	369	99.46	3.95	0.65	มาก
	2) จากการปฏิบัติกิจกรรม	0	0.00	369	99.46	369	99.46	3.85	0.69	มาก
	3) จากการเข้าร่วมกิจกรรม	2	0.54	367	98.92	369	99.46	3.60	0.78	มาก
	4) จากคำแนะนำ ติชม	2	0.54	367	98.92	369	99.46	3.32	0.99	มาก
3.2	**กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์**			**371**				**3.43**	**0.39**	**ปานกลาง**
3.2.1	เครื่องมือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร			**367**				**2.92**	**0.43**	**ปานกลาง**
	1) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)	16	4.31	342	92.18	358	96.50	2.79	0.48	ปานกลาง
	2) คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook)	14	3.77	341	91.91	355	95.69	2.72	0.60	ปานกลาง
	3) แท็ปเล็ต (Tablet) เช่น Galaxynote 2, Galaxy Tab , ipad ,mini ipadGalaxynote 3 – 4	14	3.77	335	90.30	349	94.07	2.66	0.60	ปานกลาง
	4) สมาร์ทโฟน (Smart Phone) เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy	8	2.16	351	94.61	359	96.77	4.13	0.73	มาก
	5) โทรศัพท์มือถือ (Basic Phone) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการโทรออกและรับสายได้	3	0.81	360	97.04	363	97.84	2.54	0.54	ปานกลาง
3.2.2	ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต			**366**				**3.11**	**0.42**	**ปานกลาง**
	1) ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	11	2.96	350	94.34	361	97.30	1.92	0.27	น้อย
	2) ส่งข้อความ (sms) หรือแมสเซนเจอร์ (Messenger)	9	2.43	353	95.15	362	97.57	2.60	0.49	ปานกลาง
	3) การส่งภาพ	6	1.62	359	96.77	365	98.38	2.86	0.34	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับ	รายการความคิดเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	เห็นด้วย	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็นด้วย
	4) การดาวน์โหลดข้อมูล (download)การส่งข้อมูล (upload)	5	1.35	358	96.50	363	97.84	2.75	0.55	ปานกลาง
	5) การสนทนา (Chat)			**360**				**3.43**	**0.64**	**ปานกลาง**
	- Chat โดยการสนทนาทาง Line	5	1.35	356	95.96	361	97.30	3.90	0.81	มาก
	- Chat โดยการสนทนาทาง Facebook	9	2.43	353	95.15	362	97.57	3.91	0.81	มาก
	- Chat โดยการสนทนาทาง Messenger	10	2.70	351	94.61	361	97.30	3.00	0.88	ปานกลาง
	- Chat ผ่านแอพพลิเคชั่นอื่น ๆ	8	2.16	351	94.61	359	96.77	2.90	0.86	ปานกลาง
	6) ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ	1	0.27	362	97.57	363	97.84	3.90	0.73	มาก
	7) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจ	1	0.27	365	98.38	366	98.65	3.77	0.77	มาก
	8) แสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ)	5	1.35	359	96.77	364	98.11	3.57	1.15	มาก
	9) ปรับข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหว	3	0.81	361	97.30	364	98.11	2.76	0.53	ปานกลาง
	10) ส่งต่อความรู้ต่าง ๆ (Share - แชร์)	5	1.35	359	96.77	364	98.11	3.25	0.95	ปานกลาง
	11) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรม			**343**				**3.39**	**0.68**	**ปานกลาง**
	- IG (Instagram – อินสตาแกรม)	16	4.31	325	87.60	341	91.91	2.35	0.68	น้อย
	- Facebook	9	2.43	338	91.11	347	93.53	3.89	0.86	มาก
	- Line	10	2.70	336	90.57	346	93.26	3.90	0.82	มาก
3.2.3	กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต			**367**				**3.79**	**0.58**	**มาก**
	1) สามารถกำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้	2	0.54	363	97.84	365	98.38	4.04	0.62	มาก
	2) เลือกเรียนกิจกรรมได้	0	0.00	367	98.92	367	98.92	3.88	0.71	มาก
	3) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้	3	0.81	362	97.57	365	98.38	3.60	0.95	มาก
	4) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้	1	0.27	364	98.11	365	98.38	3.60	0.89	มาก
	5) สามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้	0	0.00	367	98.92	367	98.92	3.84	0.74	มาก
	6) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก	1	0.27	364	98.11	365	98.38	3.88	0.76	มาก
	7) เมื่อทำกิจกรรมบนเครือข่ายแล้วสามารถประเมินตนเองได้ทันที	1	0.27	366	98.65	367	98.92	3.72	0.78	มาก
3.2.4	ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย			**366**				**3.87**	**0.50**	**มาก**
	1) ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1	0.27	366	98.65	367	98.92	4.02	0.64	มาก
	2) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวกรวดเร็ว	1	0.27	365	98.38	366	98.65	4.08	0.69	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับ	รายการความคิดเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	เห็นด้วย	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็นด้วย
	1) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้	1	0.27	363	97.84	364	98.11	3.88	0.76	มาก
	1) มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย ทำให้มีความสนุกสนานและน่าสนใจ	2	0.54	363	97.84	365	98.38	3.45	0.64	ปานกลาง
	2) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น	4	1.08	359	96.77	363	97.84	3.91	0.73	มาก
4	**การมีส่วนร่วม**			**371**				**3.62**	**0.48**	**มาก**
4.1	ขั้นตอนการมีส่วนร่วม			**370**				**3.54**	**0.56**	**มาก**
	1) การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.79	0.79	มาก
	2) การวางแผนดำเนินกิจกรรม	0	0.00	369	99.46	369	99.46	3.71	0.81	มาก
	3) การลงทุนและการปฏิบัติงาน	4	1.08	365	98.38	369	99.46	3.10	0.63	ปานกลาง
	4) การติดตามและประเมินผลงาน	0	0.00	366	98.65	366	98.65	3.56	0.85	มาก
4.2	ระดับการมีส่วนร่วม			**371**				**3.71**	**0.51**	**มาก**
	1) เป็นผู้ให้ข้อมูล	1	0.27	369	99.46	370	99.73	3.72	0.72	มาก
	2) รับข้อมูลข่าวสาร	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.58	0.86	มาก
	3) การคิดและตัดสินใจ	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.83	0.64	มาก
	4) การปฏิบัติ	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.91	0.65	มาก
	5) การแลกเปลี่ยน เรียนรู้	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.80	0.71	มาก
	6) การมีส่วนร่วมสนับสนุน	2	0.54	368	99.19	370	99.73	3.41	0.69	ปานกลาง
	7) รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.77	0.69	มาก
	8) การประเมินผลการดำเนินงาน	0	0.00	371	100.00	371	100.00	3.62	0.86	มาก
5	**การสนับสนุน**			**371**				**3.65**	**0.57**	**มาก**
5.1	การสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน			**371**				**3.66**	**0.68**	**มาก**
	1) การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	0.54	368	99.19	370	99.73	3.74	0.74	มาก
	2) การปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	0.54	368	99.19	370	99.73	3.52	0.83	มาก
	3) การส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนักมีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	0.54	368	99.19	370	99.73	3.72	0.85	มาก
	4) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.61	0.87	มาก
	5) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป	3	0.81	367	98.92	370	99.73	3.73	0.78	มาก
	6) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน	0	0.00	371	100.00	371	100.00	3.63	0.86	มาก
5.2	การสนับสนุนในด้านทรัพยากร			**370**				**3.64**	**0.58**	**มาก**
	1) คน เช่น ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ	0	0.00	369	99.46	369	99.46	4.07	0.70	มาก
	2) เงิน	2	0.54	367	98.92	369	99.46	2.49	0.50	น้อย
	3) วัสดุอุปกรณ์	1	0.27	368	99.19	369	99.46	3.89	0.74	มาก
	4) การจัดการ	0	0.00	369	99.46	369	99.46	3.76	0.83	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับ	รายการความคิดเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	เห็นด้วย	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็นด้วย
	1) เวลา	0	0.00	369	99.46	369	99.46	3.80	0.89	มาก
	2) องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ	0	0.00	369	99.46	369	99.46	3.79	0.91	มาก
6	**การเรียนรู้**			**371**				**3.76**	**0.70**	**มาก**
6.1	มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.80	0.91	มาก
6.2	มีการปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง สะท้อนความรู้ทักษะ และประสบการณ์	0	0.00	371	100.00	371	100.00	3.74	0.87	มาก
	มีทักษะในการแสวงหาความรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.72	0.87	มาก
6.4	มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหามีเหตุผล	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.72	0.85	มาก
6.5	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.78	0.85	มาก
6.6	ส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.78	0.87	มาก
6.7	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.79	0.87	มาก
7	**ผลประโยชน์**			**371**				**3.87**	**0.61**	**มาก**
7.1	ทำให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.91	0.73	มาก
7.2	เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ของสมาชิก (แหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร)	0	0.00	371	100.00	371	100.00	3.85	0.84	มาก
	เกิดความการคิดริเริ่ม การต่อรองและมุมมองใหม่ ๆ	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.78	0.85	มาก
7.4	เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.85	0.74	มาก
7.5	เกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น	2	0.54	368	99.19	370	99.73	3.88	0.70	มาก
7.6	เกิดความภาคภูมิใจ	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.89	0.74	มาก
7.7	ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่ (อนุรักษ์ รักษาไว้)	0	0.00	370	99.73	370	99.73	3.95	0.76	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.04, S.D. = 0.28) เมื่อจำแนกตามรายข้อ พบว่า มีความต้องการที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ($\bar{x}$= 4.90, S.D. = 0.37)มีความต้องการอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม ($\bar{x}$= 3.99, S.D. = 0.36) และปรัชญาคิดเป็น ($\bar{x}$= 3.68, S.D. = 0.43)

องค์ประกอบที่ 2 องค์ความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.90, S.D. = 0.41) เมื่อจำแนกตามรายข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1. การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ($\bar{x}$= 4.06, S.D. = 0.54) จำแนกตามรายข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ ($\bar{x}$= 4.11, S.D. = 0.73) รองลงมา ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ ($\bar{x}$= 4.06, S.D. = 0.73) และการสังเกตและนำมาปฏิบัติ ($\bar{x}$= 4.01, S.D. = 0.70)

2. แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x}$= 3.83, S.D. = 0.41) จำแนกตามรายข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง ($\bar{x}$= 4.16, S.D. = 0.63) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียน ($\bar{x}$= 4.08, S.D. = 0.76) และเพื่อนบ้าน คนในชุมชน ($\bar{x}$= 3.91, S.D. = 0.63)

3. องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ($\bar{x}$= 3.80, S.D. = 0.73)

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 3.49, S.D. = 0.33) เมื่อจำแนกตามรายข้อและรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1. กิจกรรมพบกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.56, S.D. = 0.36) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1.1 การประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.68, S.D. = 0.53) จำแนกตามรายข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จากผลงาน ($\bar{x}$= 3.95, S.D. = 0.65) รองลงมา ได้แก่ จากการปฏิบัติกิจกรรม ($\bar{x}$= 3.85, S.D. = 0.69) และจากการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{x}$= 3.60, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

1.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.68, S.D. = 0.39)จำแนกตามรายข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้ ($\bar{x}$= 4.06, S.D. = 0.66) รองลงมา ได้แก่ สามารถเอกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ($\bar{x}$= 4.03, S.D. = 0.65) และสามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้ ($\bar{x}$= 3.81, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

1.3 ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 3.31, S.D. = 0.41) เมื่อจำแนกตามรายข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แบบลงมือปฏิบัติ ($\bar{x}$= 4.04, S.D. = 0.77) และมีส่วนร่วมในกระบวนการ

เรียนรู้ ($\bar{x}$= 3.80, S.D. = 0.64) มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{x}$= 2.76, S.D. = 0.69) และเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ($\bar{x}$= 2.64, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

2. กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 3.43, S.D. = 0.39) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

2.1 ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.87, S.D. = 0.50) เมื่อจำแนกตามรายข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว ($\bar{x}$= 4.08, S.D. = 0.69) รองลงมา ได้แก่ ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x}$= 4.02, S.D. = 0.64) และช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น ($\bar{x}$= 3.91, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

2.2 กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.79, S.D. = 0.58) เมื่อจำแนกตามรายข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่สามารถกำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้ ($\bar{x}$= 4.04, S.D. = 0.62) รองลงมา ได้แก่ เลือกเรียนกิจกรรมได้ ($\bar{x}$= 3.88, S.D. = 0.74) และสามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก ($\bar{x}$= 3.88, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

2.3 ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 3.11, S.D. = 0.42) เมื่อจำแนกตามรายข้อและรายข้อย่อยที่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสนทนา (Chat) โดยการสนทนาทาง Facebook ($\bar{x}$= 3.91, S.D. = 0.81) รองลงมา ได้แก่ การสนทนา(Chat) โดยการสนทนาทาง Line ($\bar{x}$= 3.90, S.D. = 0.81) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรมLine ($\bar{x}$= 3.90, S.D. = 0.82) และค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ ($\bar{x}$= 3.90, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

2.4 เครื่องมือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 2.96, S.D. = 0.43) เมื่อจำแนกตามรายข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สมาร์ทโฟน (Smart Phone) เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy ($\bar{x}$= 4.13, S.D. = 0.73)

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.62, S.D. = 0.48) เมื่อจำแนกตามรายข้อโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1. ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.71, S.D. = 0.51) เมื่อจำแนกตามรายข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่การปฏิบัติ ($\bar{x}$= 3.91, S.D. = 0.65)รองลงมา ได้แก่ การคิดและตัดสินใจ ($\bar{x}$= 3.83, S.D. = 0.64) และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ($\bar{x}$= 3.80, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

2. ขั้นตอนการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$= 3.54, S.D. = 0.56)เมื่อจำแนกตามรายข้อโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น ($\bar{X}$= 3.79, S.D. = 0.79) รองลงมา ได้แก่ การวางแผนดำเนินกิจกรรม ($\bar{X}$= 3.71, S.D. = 0.81) และการติดตามและประเมินผลงาน ($\bar{X}$= 3.56, S.D. = 0.85) ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 5 การสนับสนุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.65, S.D. = 0.57) เมื่อจำแนกตามรายข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1. การสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.66, S.D. = 0.68) เมื่อจำแนกตามรายข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 3.74, S.D. = 0.74) รองลงมา ได้แก่ ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป ($\bar{X}$= 3.73, S.D. = 0.78) และการส่งเสริมการเรียนรู้ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 3.72, S.D. = 0.85) ตามลำดับ

2. การสนับสนุนในด้านทรัพยากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.64, S.D. = 0.58) เมื่อจำแนกตามรายข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คน เช่น ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ ($\bar{X}$= 4.07, S.D. = 0.70) รองลงมา ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X}$= 3.89, S.D. = 0.74) และเวลา ($\bar{X}$= 3.80, S.D. = 0.89) ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 6 การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.76, S.D. = 0.70) เมื่อจำแนกตามรายข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง ($\bar{X}$= 3.80, S.D. = 0.91) รองลงมา ได้แก่ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 3.79, S.D. = 0.87) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้ ($\bar{X}$= 3.78, S.D. = 0.85) ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 7 ผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.87, S.D. = 0.61) เมื่อจำแนกตามรายข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่ (อนุรักษ์ รักษาไว้) ($\bar{X}$= 3.95, S.D. = 0.76) รองลงมา ได้แก่ ทำให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 3.91, S.D. = 0.73) และเกิดความภาคภูมิใจ ($\bar{X}$= 3.89, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การศึกษาความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผลการศึกษาสรุป ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยากับรูปแบบเดิมที่ร่างไว้

การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากแบบสอบถาม และผลการวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยากับรูปแบบเดิมที่ร่างไว้ รายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจำแนกรายองค์ประกอบและรายข้อกับร่างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัย			รูปแบบที่ร่างไว้เดิม
จากการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากแบบสอบถามจำนวน 371 ฉบับ พบว่า รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่			รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	**S.D.**	**องค์ประกอบเดิมที่ร่าง**
รายองค์ประกอบ	**3.76**	**0.48**	**รายองค์ประกอบ**
ปรัชญา แนวคิฐและหลักการของเครือข่าย	4.04	0.28	1. ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย
องค์ความรู้	3.90	0.41	2. องค์ความรู้
กิจกรรม	3.49	0.33	3. กิจกรรม
การมีส่วนร่วม	3.62	0.48	4. การมีส่วนร่วม
การสนับสนุน	3.65	0.57	5. การสนับสนุน
การเรียนรู้	3.76	0.70	6. การเรียนรู้
ผลประโยชน์	3.87	0.61	7. ผลประโยชน์
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	**S.D.**	**รูปแบบที่ร่างไว้เดิม**
1. ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย	**4.04**	**0.28**	**1. ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย**
1.1 ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต			**1.1 ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต**
ท่านเชื่อว่าการใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะทำให้ท่านพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	4.90	0.37	มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซึ่งรูปแบบต้องมีลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
1.2 ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม	**3.99**	**0.36**	**1.2 ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม**
1) ท่านเชื่อว่าท่านจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อลงมือทำ	3.89	0.66	เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ จากประสบการณ์ (การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้) เพื่อแก้ปัญหาและนำมาปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันและสังคม
2) ท่านเชื่อว่าถ้าท่านมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวจะทำให้ท่านเรียนรู้ได้ดี	4.07	0.48	
3) ท่านเชื่อว่าการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นจะทำให้ท่านเกิดการเรียนรู้	4.01	0.51	
1.3 ปรัชญาคิดเป็น	**3.68**	**0.43**	**1.3 ปรัชญาคิดเป็น**
1) ท่านเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข	4.13	0.58	คิดวิเคราะห์ทำให้เกิดความสุข (ต้องรู้จักคิดวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตนเอง)
2) ท่านเชื่อว่าคนที่จะมีความสุขได้ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	3.23	0.61	
2. องค์ความรู้	**3.90**	**0.41**	**2. องค์ความรู้**
2.1 องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง	3.80	0.73	2.1 มีลักษณะเป็นความรู้แฝง (Tacit knowledge) นามธรรมมากกว่ารูปธรรมเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit knowledge) มักเกิดขึ้นกับเฉพาะบุคคลมักจะติดบุคคลไป ถือได้ว่าเป็นสินทรัพย์อย่างหนึ่งที่ทรงคุณค่า
2.2 ท่านได้รับความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น จากแหล่งใดบ้างมากน้อยเพียงใด	**3.83**	**0.41**	2.2 ที่มาขององค์ความรู้
2.2.1 ความรู้ที่ได้รับจากตัวบุคคล	**3.94**	**0.47**	1) ความรู้ที่ได้รับจากตัวบุคคล

ตาราง 11 (ต่อ)

ผลการวิจัย			รูปแบบที่ร่างไว้เดิม
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	**S.D.**	
1) พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง	4.16	0.63	
2) เพื่อนบ้าน คนในชุมชน	3.91	0.63	

ผลการวิจัย			รูปแบบที่ร่างไว้เดิม
3) สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้รู้ทั้งในชุมชนและนอกชุมชน	3.76	0.89	
2.2.2 ความรู้ที่ได้รับจากแหล่งวิชาการ	**3.76**	**0.44**	2) ความรู้ที่ได้รับจากแหล่งวิชาการ
1) กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพในชุมชน	3.73	0.73	
2) แหล่งอาชีพ เช่น สถานประกอบการต่าง ๆ	3.97	0.68	
3) วัด	3.64	0.76	
4) โรงเรียน	4.08	0.76	
5) ผู้นำชุมชน เช่น ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน	3.35	0.70	
2.2.3 ความรู้ที่ได้รับจากสื่อ - การศึกษาจากเอกสารและสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ตฯลฯ	**3.84**	**0.92**	3) ความรู้ที่ได้รับจากสื่อ
2.3 การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจาก	**4.06**	**0.54**	3. การเรียนรู้เกิดจาก
1) ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ	4.06	0.73	1) ประสบการณ์การทำงาน
2) การฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ	4.11	0.73	2) การทดลองปฏิบัติ
3) การสังเกตและนำมาปฏิบัติ	4.01	0.70	3) ความรู้ที่ปรากฏอยู่ในแหล่งความรู้และนำมาใช้
ความต้องการของประชาชนในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	**ความถี่**	**ร้อยละ**	**ความต้องการของประชาชนในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่**
ด้านศิลปกรรม			
ลิเก	21	17.21	ลิเก
ด้านโภชนาการของหวาน			
ทองหยอด ความถี่ 13 คน	13	11.71	ทองหยอด
ด้านศิลปกรรม			
รำกลองยาว ความถี่ 11 คน	11	9.91	รำกลองยาว
ด้านโภชนาการของหวาน			
ลูกจัน ความถี่ 11 คน	11	11.34	ลูกจัน
ขนมกง ความถี่ 11 คน	11	18.97	ขนมกง
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	**S.D.**	
3. กิจกรรม	**3.49**	**0.33**	**3. กิจกรรม**
กิจกรรมพบกลุ่ม	**3.56**	**0.36**	**กิจกรรมพบกลุ่ม**
3.1 ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้แบบใดที่ท่านสนใจ	**3.31**	**0.41**	1. ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้
1) แบบลงมือปฏิบัติ	4.04	0.77	1) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ หรือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยความกระตือรือร้น เช่น ได้คิด ค้นคว้า ทดลองรายงาน ทำโครงการสัมภาษณ์ แก้ปัญหา ฯลฯ ได้ใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง
2) แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	2.76	0.69	2) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองอันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้า ทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง

ตาราง 11 (ต่อ)

ผลการวิจัย			รูปแบบที่ร่างไว้เดิม
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	**S.D.**	
3) เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	2.64	0.67	3) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง

ผลการวิจัย			รูปแบบที่ร่างไว้เดิม
			ๆ ที่หลากหลายทั้งบุคคลและเครื่องมือทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์ กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์ (เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่าง ๆ) ธรรมชาติและเทคโนโลยี ตามหลักการที่ว่า "การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาและทุกสถานการณ์)"
4) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	3.80	0.64	4) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดงานวางเป้าหมายร่วมกันและมีโอกาสเลือกทำงานหรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตรงกับความถนัดความสามารถความสนใจของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้นมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถประยุกต์ความรู้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง
3.2 การจัดกิจกรรมควรมีขั้นตอนแบบใด	**3.68**	**0.39**	2.ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
3.2.1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม - สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้	3.81	0.69	1) **ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม**—เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักหรือความอยากรู้
3.2.2 ขั้นดำเนินการ - สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	4.03	0.65	2) **ขั้นดำเนินการ**-เป็นขั้นที่ให้เนื้อหา (สื่อ เนื้อหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม)
3.2.3 ขั้นวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ	**3.56**	**0.46**	
1) สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้	4.06	0.66	3) **ขั้นวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ**- เป็นขั้นฝึกทักษะ
2) สามารถวิเคราะห์และฝึกการวางแผนการทำกิจกรรม อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคมได้	3.05	0.66	ตั้งแต่ขั้นการรวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ตลอดจนการเลือกและตัดสินใจ
3.2.4 ขั้นสรุปบทเรียน - ต้องการให้มีการสรุปกิจกรรมเป็นตอน ๆ เมื่อจบกิจกรรมในแต่ละตอน	3.47	0.87	4) **ขั้นสรุปบทเรียน**-เป็นขั้นตอนสรุปแนวคิดหรือความรู้และประโยชน์ที่ได้รับ
3.3 ท่านต้องการการประเมินผลการเรียนรู้แบบใด	**3.68**	**0.53**	3. การประเมินผลการเรียนรู้
3.3.1 ความรู้ - จากผลงาน	3.95	0.65	1) **ความรู้**ความรู้ความสามารถในการรับข้อมูล และการนำข้อมูลมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้เกิดผลในการทำงานขึ้น
3.3.2 ทักษะ - จากการปฏิบัติกิจกรรม	3.85	0.69	2) **ทักษะ** การนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานจนเกิดทักษะกระบวนการ และสามารถนำไปปฏิบัติงานได้
3.3.3 เจตคติ	**3.46**	**0.74**	3) **เจตคติ**การทีความรู้สึกที่ดีต่อการเข้าร่วม
1) จากการเข้าร่วมกิจกรรม	3.60	0.78	เครือข่าย และความพึงพอใจต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น
2) จากคำแนะนำ ติชม	3.32	0.99	ของตนเอง
กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์	**3.43**	**0.39**	**กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์**
3.4 เครื่องมือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารที่ท่านใช้อยู่เป็นประจำ	**2.96**	**0.43**	1.เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารที่ใช้ในปัจจุบัน ที่นำมาใช้ใน
1) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)	2.79	0.48	ชีวิตประจำวันมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน
2) คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook)	2.72	0.60	ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูลหรือรับส่ง
3) แท็ปเล็ต (Tablet) เช่น Galaxynote 2, Galaxy Tab , ipad ,mini ipadGalaxynote 3 – 4	2.66	0.60	ข้อมูลระหว่างกัน ตลอดใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ (mobile phone) หรือโทรศัพท์มือถือในการติดต่อสื่อสาร
4) สมาร์ทโฟน (Smart Phone) เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy	4.13	0.73	องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้งานในทุกระดับ
5) โทรศัพท์มือถือ (Basic Phone) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการโทรออกและรับสายได้	2.54	0.54	

ตาราง 11 (ต่อ)

ผลการวิจัย			รูปแบบที่ร่างไว้เดิม
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	**S.D.**	

ผลการวิจัย			รูปแบบที่ร่างไว้เดิม
3.5 ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ท่านสนใจใช้เป็นประจำ	**3.43**	**0.64**	2. ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3.5.1 การรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมเครือข่าย	**2.26**	**0.25**	1) การรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมเครือข่าย
1) ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	1.92	0.27	
2)ส่งข้อความ (sms) หรือแมสเซนเจอร์ (Messenger)	2.60	0.49	
3.5.2 บริการถ่านโอนข้อมูล	**2.81**	**0.36**	2) บริการถ่ายโอนข้อมูล โดยผู้เข้าร่วมเครือข่าย
1) การส่งภาพ	2.86	0.34	สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น
2) การดาวน์โหลดข้อมูล (download)การส่งข้อมูล (upload)	2.75	0.55	ไฟล์ข้อมูลตัวหนังสือ รูปภาพ เสียง วีดิทัศน์ หรือโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งการถ่ายโอน ข้อมูลสามารถถ่ายโอนไฟล์ข้อมูลที่อยู่ในเครื่องของเราไปยังคอมพิวเตอร์ที่เป็นโฮสต์ เรียกว่า การอัปโหลด ทำให้คนอื่นสามารถเห็นข้อมูลของเราได้และการที่ถ่ายโอนไฟล์ข้อมูลจากโฮสต์อื่นมายังเครื่องของเรา เรียกว่า การดาวน์โหลด
3.5.3 บริการที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายสามารถพูดคุยโต้ตอบกับผู้ใช้คนอื่น ๆ การสนทนา (Chat)	**3.43**	**0.64**	3) บริการที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายสามารถพูดคุยโต้ตอบกับผู้ใช้คนอื่น ๆ ที่เข้าระบบในเวลาเดียวกันได้
- Chat โดยการสนทนาทาง Line	3.90	0.81	
- Chat โดยการสนทนาทาง Facebook	3.91	0.81	
- Chat โดยการสนทนาทาง Messenger	3.00	0.88	
- Chat ผ่านแอพพลิเคชั่นอื่น ๆ	2.90	0.86	
3.5.4 บริการค้นหาข้อมูล	3.90	0.73	4) บริการค้นหาข้อมูล ที่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายสามารถสืบค้นได้
- ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ			
3.5.5 แสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมเครือข่ายในเรื่องต่าง ๆ	**3.34**	**0.72**	5) แสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมเครือข่ายในเรื่องต่าง ๆที่สนใจได้ สามารถแสดงความพึงพอใจ
1) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว ประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจ	3.77	0.77	สามารถปรับข้อมูลความเคลื่อนไหวของเรื่องนั้น ๆ ได้ และสามารถส่งผ่านข้อมูลในเรื่องที่สนใจให้กับ
2) แสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ)	3.57	1.15	ผู้อื่นได้
3)ปรับข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหว	2.76	0.53	
4) ส่งต่อความรู้ต่าง ๆ (Share – แชร์)	3.25	0.95	
3.5.6 โปรแกรมที่มีการแบ่งปันข้อมูลการแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรม	**3.39**	**0.68**	6) โปรแกรมที่มีการแบ่งปันข้อมูล ได้แก่ IG (Instagram – อินสตาแกรม) Facebook และ Line
- IG (Instagram – อินสตาแกรม)	2.35	0.68	
- Facebook	3.89	0.86	
- Line	3.90	0.82	
3.6 ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบใดที่ท่านสนใจ	**3.79**	**0.58**	3. กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
1) สามารถกำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้	4.04	0.62	1) กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้
2) เลือกเรียนกิจกรรมได้	3.88	0.71	2) เลือกกิจกรรมได้
3) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้	3.60	0.95	3) กำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้
4) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้	3.60	0.89	4) กำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้
5) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้	3.84	0.74	5) แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้
6) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก	3.88	0.76	6) เรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก
7) เมื่อทำกิจกรรมบนเครือข่ายแล้วสามารถประเมินตนเองได้ทันที	3.72	0.78	7) ประเมินตนเองได้ทันที

ตาราง 11 (ต่อ)

ผลการวิจัย	รูปแบบที่ร่างไว้เดิม

ผลการวิจัย			รูปแบบที่ร่างไว้เดิม
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	S.D.	
3.7 ท่านคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายจะได้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด	**3.87**	**0.50**	4. ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย
1) ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.02	0.64	1) ความรู้ที่ได้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
2) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว	4.08	0.69	2) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้
3) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้	3.88	0.76	3) สามารถทบทวนบทเรียนย้อนหลังได้
4) มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย ทำให้มีความสนุกสนานและน่าสนใจ	3.45	0.64	4) มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย
5) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น	3.91	0.73	5) สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น
4. การมีส่วนร่วม	**3.62**	**0.48**	**4. การมีส่วนร่วม**
4.1 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมใดมีในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้	**3.54**	**0.56**	1. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม
1) การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น	3.79	0.79	1) มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษาและค้นคว้า หาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน
2) การวางแผนดำเนินกิจกรรม	3.71	0.81	2) มีส่วนร่วมในการวางนโยบายหรือแผนงานโครงการหรือกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหา
3) การลงทุนและการปฏิบัติงาน	3.10	0.63	3) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย
4) การติดตามและประเมินผลงาน	3.56	0.85	4) มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน
4.2 การมีส่วนร่วมในระดับใดที่ควรมีในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้	**3.71**	**0.51**	2. ระดับการมีส่วนร่วม
4.2.1 ระดับความร่วมมือ	**3.65**	**0.69**	1) ระดับความร่วมมือ
1) เป็นผู้ให้ข้อมูล	3.72	0.72	
2) รับข้อมูลข่าวสาร	3.58	0.86	
4.2.2 ระดับการตัดสินใจ	**3.74**	**0.47**	2) ระดับการตัดสินใจ
1) การคิดและตัดสินใจ	3.83	0.64	
2) การปฏิบัติ	3.91	0.65	
3) การแลกเปลี่ยน เรียนรู้	3.80	0.71	
4) การมีส่วนร่วมสนับสนุน	3.41	0.69	
4.2.3 ระดับการใช้ประโยชน์ -รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน	3.77	0.69	3) ระดับการใช้ประโยชน์
4.2.4 ระดับการประเมินผล - การประเมินผลการดำเนินงาน	3.62	0.86	4) ระดับการประเมินผล
5. การสนับสนุน	**3.65**	**0.57**	**5. การสนับสนุน**
5.1 ท่านมีส่วนในการสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของท่านอย่างไรบ้าง และในระดับใด	**3.66**	**0.68**	1. การสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนการอนุรักษ์เพื่อบำรุงรักษาไว้ รื้อฟื้นสิ่งที่หายไป เลิกไป หรือกำลังจะเลิก ให้กลับมาเป็น
1) การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.74	0.74	ประโยชน์ และการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมให้เกิดการเผยแพร่แลกเปลี่ยนภูมิปัญญาและวัฒนธรรม
2) การปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.52	0.83	อย่างกว้างขวาง โดยให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ
3) การส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.72	0.85	ส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มชน และท้องถิ่นต่าง ๆ

ตาราง 11 (ต่อ)

ผลการวิจัย	รูปแบบที่ร่างไว้เดิม

ผลการวิจัย			รูปแบบที่ร่างไว้เดิม
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	**$\bar{X}$**	**S.D.**	
4) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.61	0.87	
5) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป	3.73	0.78	
6) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน	3.63	0.86	
5.2 การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนในด้านทรัพยากรใดบ้าง	**3.64**	**0.58**	2. การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับทรัพยากร ที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ฟื้นฟู และการเผยแพร่
5.2.1 ทรัพยากร	**3.55**	**0.52**	ทรัพยากร - คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ
1) คน เช่น ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ	4.07	0.70	
2) เงิน	2.49	0.50	
3) วัสดุอุปกรณ์	3.89	0.74	
4) การจัดการ	3.76	0.83	
5.2.2 เวลา	3.80	0.89	เวลา – ช่วงเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม
5.2.3 องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ	3.79	0.91	องค์ความรู้เทคนิควิธีการ
6. การเรียนรู้	**3.76**	**0.70**	**6. การเรียนรู้**
เมื่อท่านเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้ว ท่านคาดหวังอย่างไร			
6.1 ความรู้	**3.77**	**0.80**	1. การถ่ายทอด แลกเปลี่ยน และกระจายความรู้ ทั้ง
1) มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง	3.80	0.91	ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ใหม่ ๆที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ทักษะและ
2) มีการปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์	3.74	0.87	ประสบการณ์
6.2 ทักษะ	**3.74**	**0.75**	2. มีทักษะในการแสวงหาความรู้และสามารถปรับใช้
1) มีทักษะในการแสวงหาความรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	3.72	0.87	ในวิตประจำวัน / ความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับ
2) มีทักษะการทำงานร่วมกันรู้จักการแก้ปัญหามีเหตุผล	3.72	0.85	
3) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้	3.78	0.85	
6.3 เจตคติ	**3.79**	**0.79**	3. มีเจตคติที่ดีในการส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม
6) ส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.78	0.87	ภูมิปัญญาท้องถิ่น
7) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.79	0.87	
7. ผลประโยชน์	**3.87**	**0.61**	**7. ผลประโยชน์**
ท่านคิดว่าประโยชน์ของเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น			
7.1 แหล่งเรียนรู้	**3.88**	**0.67**	1.แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์
1) ทำให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.91	0.73	ที่สนับสนุน ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย
2) เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ของสมาชิก (แหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร)	3.85	0.84	และต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้
7.2 อาชีพ			2. รูปแบบการดำรงชีพในสังคม อาชีพเป็นหน้าที่ของ
เกิดความคิดริเริ่ม การต่อรอง และมุมมองใหม่ ๆ	3.78	0.85	บุคคลในสังคม การที่บุคคลประกอบอาชีพจะได้มาซึ่งค่าตอบแทน หรือรายได้ เพื่อใช้จ่ายในการดำรงชีวิต และพัฒนาความเชี่ยวชาญ ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานใหม่ ๆ ขึ้น

ตาราง 11 (ต่อ)

ผลการวิจัย			รูปแบบที่ร่างไว้เดิม
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	S.D.	
7.3 ความสัมพันธ์ทางสังคม	**3.87**	**0.63**	3. การถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกับ
1) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน	3.85	0.74	เครือข่ายทั้งภายในและภายนอกหมู่บ้าน เกิดการ
2) เกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น	3.88	0.70	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในการ
3) เกิดความภาคภูมิใจ	3.89	0.74	ถ่ายทอดความรู้ สามารถเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ได้ เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
7.4 กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น			4. กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น
ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงษยู่ (อนุรักษ์ รักษาไว้)	3.95	0.76	-การอนุรักษ์ การที่บอกหรือสร้างคุณค่าของดีที่เรามีอยู่ให้ปรากฏ ด้วยวิธีการต่างๆ พร้อมทั้งรักษาและใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดและนานที่สุด -การต่อยอด เป็นการสร้างทางเลือกใหม่ขึ้นเท่านั้น ไม่ได้เป็นการเอาไปทดแทนภูมิปัญญาดั้งเดิมที่มีอยู่ -การฟื้นฟู การรื้อฟื้นสิ่งที่ดีงามที่หายไป เลิกไป หรือกำลังจะเลิก ให้กลับมาเป็นประโยชน์ อีกครั้ง

จากตาราง 11 เปรียบเทียบผลวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามกับรูปแบบเดิมรายองค์ประกอบและรายข้อรายละเอียดดังตาราง

2. ผลการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากแบบสอบถามความต้องการรูปแบบ

การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยนำผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามความต้องการรูปแบบมาเปรียบเทียบกับรูปแบบที่ร่างไว้เดิม จำแนกรายองค์ประกอบและรายข้อ สามารถสรุปผลการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

ตาราง 12 สรุปผลการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามรูปแบบ			รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ มี 7 องค์ประกอบ เรียงลำดับจากมากไปน้อย เป็นรายองค์ประกอบและรายข้อ ได้แก่			รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่	รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี 7 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับ ดังนี้
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	**S.D.**		
รายองค์ประกอบ	**3.76**	**0.48**	**รายองค์ประกอบ**	**รายองค์ประกอบ**
ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย	4.04	0.28	1. ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย	1. ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย
องค์ความรู้	3.90	0.41	2. องค์ความรู้	2. องค์ความรู้
กิจกรรม	3.49	0.33	7. ผลประโยชน์	3. ผลประโยชน์
การมีส่วนร่วม	3.62	0.48	6. การเรียนรู้	4. การเรียนรู้
การสนับสนุน	3.65	0.57	5. การสนับสนุน	5. การสนับสนุน
การเรียนรู้	3.76	0.70	4. การมีส่วนร่วม	6. การมีส่วนร่วม
ผลประโยชน์	3.87	0.61	3. กิจกรรม	7. กิจกรรม
1.ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย	**4.04**	**0.28**	**1.ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย**	**1.ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย** เป็นความเชื่อ หรือการสร้างระบบความคิด เพื่อแสวงหาคำอธิบายมากำหนดวิธีการในการหาคำตอบของปัญหา
1.1 ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต			**1.1 ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต**	**1.1 ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต**
ท่านเชื่อว่าการใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะทำให้ท่านพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	4.90	0.37	ลักษณะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการใฝ่รู้ใฝ่เรียนซึ่งรูปแบบต้องมีลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
1.2 ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม	3.99	0.36	**1.2 ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม**	**1.2 ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม**
2) ท่านเชื่อว่าถ้าท่านมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวจะทำให้ท่านเรียนรู้ได้ดี	4.07	0.48	เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ จากประสบการณ์ (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้) เพื่อแก้ปัญหาและนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันและสังคม	เรียนรู้จากประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ
3) ท่านเชื่อว่าการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นจะทำให้ท่านเกิดการเรียนรู้	4.01	0.51		
1) ท่านเชื่อว่าท่านจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อลงมือทำ	3.89	0.66		

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการวิจัยตามรูปแบบ ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	S.D.	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
1.3 ปรัชญาคิดเป็น	3.68	0.43	**1.3 ปรัชญาคิดเป็น**	**1.3 ปรัชญาคิดเป็น**
1) ท่านเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข	4.13	0.58	คิดวิเคราะห์ทำให้เกิดความสุข (ต้องรู้จักคิดวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับ	เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข แต่ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็น
2) ท่านเชื่อว่าคนที่จะมีความสุขได้ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	3.23	0.61	สภาพแวดล้อมของตนเอง)	ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
2. องค์ความรู้	**3.90**	**0.41**	**2.องค์ความรู้**	**2.องค์ความรู้** ความรู้ที่เกิดขึ้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากการถ่ายทอดจากประสบการณ์ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ ได้
2.3 การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเกิดจาก	**4.06**	**0.54**	3. การเรียนรู้เกิดจาก -ความรู้เกิดจากประสบการณ์การทำงาน	**2.1การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจาก**1) การฝึกปฏิบัติบ่อยๆ 2) ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ และ
2) การฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ	4.11	0.73	-ความรู้ที่ได้จากการฝึกทดลองปฏิบัติ	3) การสังเกตและนำมาปฏิบัติ
1) ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ	4.06	0.73	-ความรู้ที่มีปรากฏอยู่ในแหล่งความรู้และนำมาใช้	
3) การสังเกตและนำมาปฏิบัติ	4.01	0.70		
2.2 ท่านได้รับความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น จากแหล่งใดบ้างมากน้อยเพียงใด	**3.83**	**0.41**	2. ที่มาขององค์ความรู้ -ความรู้ที่ได้รับจากบุคคล -ความรู้ที่ได้รับจากแหล่งวิชาการ -ความรู้ที่ได้รับจากสื่อ	**2.2 แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจาก**1)ตัวบุคคล เช่น พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น 2) สื่อ ได้แก่ โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น และ 3) แหล่งวิชาการ เช่น โรงเรียน แหล่งอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน วัดที่ทำการกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น
2.2.1 ความรู้ที่ได้รับจากตัวบุคคล	**3.94**	**0.47**		
1) พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง	4.16	0.63		
2) เพื่อนบ้าน คนในชุมชน	3.91	0.63		
3) สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้รู้ทั้งในชุมชนและนอกชุมชน	3.76	0.89		
2.2.3 ความรู้ที่ได้รับจากสื่อการศึกษาจากเอกสารและสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ตฯลฯ	3.84	0.92		
2.2.2 ความรู้ที่ได้รับจากแหล่งวิชาการ	**3.76**	**0.44**		
4) โรงเรียน	4.08	0.76		
2) แหล่งอาชีพ เช่น สถานประกอบการต่าง ๆ	3.97	0.68		
1) กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพในชุมชน	3.73	0.73		
3) วัด	3.64	0.76		
5) ผู้นำชุมชน เช่น ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	3.35	0.70		

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการวิจัยตามรูปแบบ ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	S.D.	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
2.1 องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง	3.80	0.73	1. มีลักษณะเป็นความรู้แฝง (Tacit knowledge) นามธรรมมากกว่ารูปธรรมเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit knowledge) มักเกิดขึ้นกับเฉพาะบุคคลมักจะติดบุคคลไป ถือได้ว่าเป็นสินทรัพย์อย่างหนึ่งที่ทรงคุณค่า	**2.3 องค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติ**
ความต้องการของประชาชนในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ **<u>สรุป</u>** 1. ด้านศิลปกรรม ลิเก ความถี่ 21 คน 2. ด้านโภชนาการ ของหวาน ทองหยอด ความถี่ 13 คน 3. ด้านศิลปกรรม รำกลองยาว ความถี่ 11 คน 4. ด้านโภชนาการ ของหวาน ลูกจัน ความถี่ 11 คน และ 5. ด้านโภชนาการ ของหวาน ขนมกง ความถี่ 11 คน			4. องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น (ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น)	**2.4 ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น** 1) ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ลิเก และรำกลองยาว 2) ด้านโภชนาการ ของหวาน ได้แก่ ทองหยอด ลูกจัน และ ขนมกง
7. ผลประโยชน์	**3.87**	**0.61**	**7. ผลประโยชน์**	**3. ผลประโยชน์**สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ท่านคิดว่าประโยชน์ของเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น				
7.4 กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่ (อนุรักษ์ รักษาไว้)	3.95	0.76	4. การอนุรักษ์ การสร้างคุณค่าของดีที่เรามีอยู่ให้ปรากฏ ด้วยวิธีการต่างๆ พร้อมทั้งรักษาและใช้ให้เป็นประโยชน์การต่อยอด เป็นการสร้างทางเลือกใหม่ขึ้นและการฟื้นฟู การรื้อฟื้นสิ่งที่ดีงามที่หายไป เลิกไป หรือกำลังจะเลิกให้กลับมาเป็นประโยชน์ อีกครั้ง	3.1 กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่หรืออนุรักษ์รักษาไว้
7.1 แหล่งเรียนรู้	**3.88**	**0.67**	1. แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ	3.2 แหล่งเรียนรู้ ทำให้คนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้
1) ทำให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.91	0.73	และประสบการณ์ ที่สนับสนุน ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง	
2) เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ของสมาชิก (แหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร)	3.85	0.84	ตามอัธยาศัยและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้	

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการวิจัยตามรูปแบบ ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	S.D.	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
7.3 ความสัมพันธ์ทางสังคม	**3.87**	**0.63**	3. การถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกหมู่บ้าน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ สามารถเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ได้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ	3.3 ความสัมพันธ์ทางสังคม ทำให้เกิด 1)ความภาคภูมิใจ 2)มั่นใจในการทำงาน และ 3) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน
3) เกิดความภาคภูมิใจ	3.89	0.74		
2) เกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น	3.88	0.70		
1) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน	3.85	0.74		
7.2 อาชีพ			2. รูปแบบการดำรงชีพในสังคม	3.4อาชีพ ทำให้เกิดความคิดริเริ่ม
เกิดความการคิดริเริ่ม การต่อรอง และมุมมองใหม่ ๆ	3.78	0.85	อาชีพเป็นหน้าที่ของบุคคลในสังคม การที่บุคคลประกอบอาชีพจะได้มาซึ่งค่าตอบแทน หรือรายได้ เพื่อใช้จ่ายในการดำรงชีวิต และพัฒนาความเชี่ยวชาญ ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานใหม่ ๆ ขึ้น	การต่อรอง และมุมมองใหม่ ๆ
6. การเรียนรู้	**3.76**	**0.70**	**6. การเรียนรู้**	**4. การเรียนรู้** การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ประสบการณ์ ความคิด ความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยการเข้าร่วมเครือข่าย จะเกิด
เมื่อท่านเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้ว ท่านคาดหวังอย่างไร				
6.3 เจตคติ	**3.79**	**0.79**	3. มีเจตคติที่ดีในการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น
2) จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.79	0.87		
1) ส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.78	0.87		
6.1 ความรู้	**3.77**	**0.80**	1. การถ่ายทอด แลกเปลี่ยน และกระจายความรู้ ทั้งที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์	2. มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง สะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์
1) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง	3.80	0.91		
2) การปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์	3.74	0.87		
6.2 ทักษะ	**3.74**	**0.75**	2. มีทักษะในการแสวงหาความรู้และสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวัน / ความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับ	3. มีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้ มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ไขปัญหามีเหตุผล และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง
3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้	3.78	0.85		
2) ทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหามีเหตุผล	3.72	0.85		
1) ทักษะในการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	3.72	0.87		

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการวิจัยตามรูปแบบ ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	S.D.	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
5. การสนับสนุน	**3.65**	**0.57**	**5.การสนับสนุน**	**5. การสนับสนุน** การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับทรัพยากรที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการเผยแพร่
5.1 ท่านมีส่วนในการสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของท่านอย่างไรบ้าง และในระดับใด	**3.66**	**0.68**	1. การสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนการอนุรักษ์เพื่อบำรุงรักษาไว้ รื้อฟื้นสิ่งที่หายไปเลิกไป หรือกำลังจะเลิก ให้กลับมาเป็นประโยชน์ และการส่งเสริมสนับสนุน	**1. การสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน**โดย
1) การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.74	0.74	กิจกรรมให้เกิดการเผยแพร่แลกเปลี่ยนภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง โดยให้มีการเผยแพร่	1) การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
5) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป	3.73	0.78	ประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ ส่งเสริม	2) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป
3) การส่งเสริมการเรียนรู้ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.72	0.85	และสนับสนุนการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มชน และท้องถิ่นต่าง ๆ	3) ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
6) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน	3.63	0.86		4) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน
4) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.61	0.87		5) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น
2) การปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.52	0.83		6) ปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
5.2 การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนในด้านทรัพยากรใดบ้าง	**3.64**	**0.58**	2. การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับทรัพยากร ที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการเผยแพร่	2. ปัจจัยในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
5.2.2 เวลา	3.80	0.89	เวลา – ช่วงเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม	เวลา
5.2.3 องค์ความรู้ เทคนิค วิธีการ	3.79	0.91	องค์ความรู้เทคนิควิธีการ	องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ
5.2.1 ทรัพยากร	**3.55**	**0.52**	ทรัพยากร - คน เงิน วัสดุอุปกรณ์	ทรัพยากร ได้แก่ 1) คน
1) คน เช่น ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ	4.07	0.70	การจัดการ	2) วัสดุอุปกรณ์ 3) การจัดการ และ 4) เงิน
3) วัสดุอุปกรณ์	3.89	0.74		
4) การจัดการ	3.76	0.83		
2) เงิน	2.49	0.50		

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการวิจัยตามรูปแบบ	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามรูปแบบ ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	S.D.	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
4. การมีส่วนร่วม	**3.62**	**0.48**	**4. การมีส่วนร่วม**	**6. การมีส่วนร่วม** การเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในเครือข่าย
4.2 การมีส่วนร่วมในระดับใดที่ควรมีในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้	**3.71**	**0.51**	**2. ระดับการมีส่วนร่วม**	**1. ระดับการมีส่วนร่วม**
4.2.3 ระดับการใช้ประโยชน์ - รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน	3.77	0.69	3) ระดับการใช้ประโยชน์	1) ระดับการใช้ประโยชน์ รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน
4.2.2 ระดับการตัดสินใจ	**3.74**	**0.47**	2) ระดับการตัดสินใจ	2) ระดับการตัดสินใจ
2) การปฏิบัติ	3.91	0.65		โดยมีส่วนร่วมใน 1) การปฏิบัติ
1) การคิดและตัดสินใจ	3.83	0.64		2) การคิดและการตัดสินใจ 3) การ
3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.80	0.71		แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) การมีส่วนร่วมสนับสนุน
4) การมีส่วนร่วมสนับสนุน	3.41	0.69		
4.2.1 ระดับความร่วมมือ	3.65	0.69	1) ระดับความร่วมมือ	3) ระดับความร่วมมือ โดยต้องเป็น
1) เป็นผู้ให้ข้อมูล	3.72	0.72		ผู้ให้ข้อมูล และรับข้อมูลข่าวสาร
2) รับข้อมูลข่าวสาร	3.58	0.86		
4.2.4 ระดับการประเมินผล - การประเมินผลการดำเนินงาน	3.62	0.86	4) ระดับการประเมินผล	4) ระดับการประเมินผล ต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน
4.1 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมใดมีในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้	3.54	0.56	**1. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม**	**2. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม**
1) การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น	3.79	0.79	1) มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษาและค้นคว้าหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน	1) การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น
2) การวางแผนดำเนินกิจกรรม	3.71	0.81	2) มีส่วนร่วมในการวางนโยบายหรือแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหา	2) การวางแผนดำเนินกิจกรรม
4) การติดตามและประเมินผลงาน	3.56	0.85	4) มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามและประเมินผลการทำงาน	3) การติดตามและประเมินผลงาน
3) การลงทุนและการปฏิบัติงาน	3.10	0.63	3) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย	4) การลงทุนและการปฏิบัติงาน

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการวิจัยตามรูปแบบ ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	S.D.	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
3. ด้านกิจกรรม	**3.49**	**0.33**	**3. ด้านกิจกรรม**	**7. กิจกรรม** การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ อาจทำคนเดียวหรือทำร่วมกับผู้อื่น ทั้งการปฏิบัติแบบพบกลุ่มและแบบการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
กิจกรรมพบกลุ่ม	3.56	0.36	**กิจกรรมพบกลุ่ม**	**กิจกรรมพบกลุ่ม**
3.3 ท่านต้องการการประเมินผลการเรียนรู้แบบใด	3.68	0.53	**3. การประเมินผลการเรียนรู้**	**1. การประเมินผลการเรียนรู้**
3.3.1 ความรู้ - จากผลงาน	3.95	0.65	1) **ความรู้**ความรู้ความสามารถในการรับข้อมูล และการนำข้อมูลมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้เกิดผลในการทำงานขึ้น	1) ความรู้ ในเรื่องของผลงาน
3.3.2 ทักษะ - จากการปฏิบัติกิจกรรม	3.85	0.69	2) **ทักษะ**การนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานจนเกิดทักษะกระบวนการและสามารถนำไปปฏิบัติงานได้	2) ทักษะ ในการปฏิบัติกิจกรรม
3.3.3 เจตคติ	**3.46**	**0.74**	3) **เจตคติ**การทีความรู้สึกที่ดีต่อการ	3) เจตคติ ในการเข้าร่วมกิจกรรม
1) จากการเข้าร่วมกิจกรรม	3.60	0.78	เข้าร่วมเครือข่าย และความพึงพอใจต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง	
2) จากคำแนะนำ ติชม	3.32	0.99		
3.2 การจัดกิจกรรมควรมีขั้นตอนแบบใด	**3.68**	**0.39**	**2.ขั้นตอนการจัดกิจกรรม**	**2.ขั้นตอนการจัดกิจกรรม**
3.2.2 ขั้นดำเนินการสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	4.03	0.65	2) **ขั้นดำเนินการ**-เป็นขั้นที่ให้เนื้อหา (สื่อ เนื้อหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม)	1) สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ
3.2.1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม - สามารถเลือกหลักสูตรเนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้	3.81	0.69	1) **ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม**—เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักหรือความอยากรู้	2) สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้
3.2.3 ขั้นวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ	3.56	0.46	3) **ขั้นวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ**- เป็นขั้นฝึกทักษะตั้งแต่ขั้นการรวบรวม	3) สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้ โดยมีทักษะในการวางแผน รวบรวมข้อมูลข่าวสารตลอดจนการตัดสินใจ
1) สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้	4.06	0.66	ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ตลอดจนการเลือกและตัดสินใจ	
2) สามารถวิเคราะห์และฝึกการวางแผนการทำกิจกรรม อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคมได้	3.05	0.66		
3.2.4 ขั้นสรุปบทเรียน - ต้องการให้มีการสรุปกิจกรรมเป็นตอน ๆ เมื่อจบกิจกรรมในแต่ละตอน	3.47	0.87	4) **ขั้นสรุปบทเรียน**-เป็นขั้นตอนสรุปแนวคิดหรือความรู้และประโยชน์ที่ได้รับ	4) มีการสรุปกิจกรรมเป็นตอน ๆ เมื่อจบกิจกรรมในแต่ละตอน

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการวิจัยตามรูปแบบ	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามรูปแบบ ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	S.D.	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
3.1 ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้แบบใดที่ท่านสนใจ	3.31	0.41	**1. ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้**	**3. ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้**
1) แบบลงมือปฏิบัติ	4.04	0.77	1) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ หรือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยความกระตือรือร้น เช่น ได้คิด ค้นคว้า ทดลองรายงาน ทำโครงการสัมภาษณ์ แก้ปัญหา ฯลฯ ได้ใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง	1) แบบลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนเป็นผู้กระทำด้วยความกระตือรือร้น ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง
4) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	3.80	0.64	4) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดงานวางเป้าหมายร่วมกันและมีโอกาสเลือกทำงานหรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตรงกับความถนัดความสามารถความสนใจของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้นมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถประยุกต์ความรู้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง	2) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ มีการวางแผน มีโอกาสเลือกทำงานตามความถนัดตามความสนใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
2) แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	2.76	0.69	2) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองอันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้า ทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง	3) แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่อันเกิดจากการค้นคว้า ทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ
3) เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	2.64	0.67	3) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งบุคคลและเครื่องมือทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์ กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์ (เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่าง ๆ) ธรรมชาติและเทคโนโลยี ตามหลักการที่ว่า "การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาและทุกสถานการณ์)"	4) เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งบุคคลและเครื่องมือทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์	**3.43**	**0.39**	**กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์**	**กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์**
3.7 ท่านคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายจะได้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด	3.87	0.50	**4. ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย**	**1. ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย**
2) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว	4.08	0.69	2) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้	1) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว
1) ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.02	0.64	1) ความรู้ที่ได้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	2) ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการวิจัยตามรูปแบบ ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{X}$	S.D.	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
5) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น	3.91	0.73	5) สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น	3) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น
3) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้	3.88	0.76	3) สามารถทบทวนบทเรียนย้อนหลังได้	4) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้
4) มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย ทำให้มีความสนุกสนานและน่าสนใจ	3.45	0.64	4) มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย	5) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายทำให้มีความสนุกสนานและน่าสนใจ
3.6 ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบใดที่ท่านสนใจ	3.79	0.58	**3. กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต**	**2. กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต**
1) สามารถกำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้	4.04	0.62	1) สามารถกำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้	1) กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้
2) เลือกเรียนกิจกรรมได้	3.88	0.71	2) สามารถเลือกกิจกรรมได้	2) เลือกเรียนกิจกรรมได้
6) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก	3.88	0.76	6) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก	3) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก
5) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้	3.84	0.74	5) สามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้	4) สามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้
7) เมื่อทำกิจกรรมบนเครือข่ายแล้วสามารถประเมินตนเองได้ทันที	3.72	0.78	7) สามารถประเมินตนเองได้ทันที	5) สามารถประเมินตนเองได้ทันที
3) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้	3.60	0.95	3) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้	6) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้
4) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้	3.60	0.89	4) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้	7) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้
3.5 ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ท่านสนใจใช้เป็นประจำ	**3.43**	**0.64**	**2. ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต**	**3. ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต**
3.5.4 บริการค้นหาข้อมูล - ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ	3.90	0.73	4) บริการค้นหาข้อมูล ที่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายสามารถสืบค้นได้	1) ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ
3.5.3 บริการที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายสามารถพูดคุยโต้ตอบกับผู้ใช้คนอื่น ๆ การสนทนา (Chat)	**3.43**	**0.64**	3) บริการที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายสามารถพูดคุยโต้ตอบกับผู้ใช้คนอื่น ๆ ที่เข้าระบบในเวลาเดียวกันได้	2) การสนทนาทาง Facebook และ Line
- Chat โดยการสนทนาทาง Facebook	3.91	0.81		
- Chat โดยการสนทนาทาง Line	3.90	0.81		
- Chat โดยการสนทนาทาง Messenger	3.00	0.88		
- Chat ผ่านแอพพลิเคชั่นอื่น ๆ	2.90	0.86		

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการวิจัยตามรูปแบบ	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามรูปแบบ ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	S.D.	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
3.5.6 โปรแกรมที่มีการแบ่งปันข้อมูลการแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรม	**3.39**	**0.68**	6) โปรแกรมที่มีการแบ่งปันข้อมูลได้แก่ IG (Instagram – อินสตาแกรม) Facebook และ Line	3) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรม Line และ Facebook
- Line	3.90	0.82		
- Facebook	3.89	0.86		
- IG Instagram–	2.35	0.68		
- อินสตาแกรม)				
3.5.5 แสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมเครือข่ายในเรื่องต่าง ๆ	**3.34**	**0.72**	5) แสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมเครือข่ายในเรื่องต่าง ๆที่สนใจได้สามารถแสดงความพึง	4) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจและแสดงความพึงพอใจ
1) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว ประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจ	3.77	0.77	พอใจ สามารถปรับข้อมูลความเคลื่อนไหวของเรื่องนั้น ๆ ได้ และสามารถส่งผ่านข้อมูลในเรื่องที่สนใจ	(กด Like - กดถูกใจ)
2) แสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ)	3.57	1.15	ให้กับผู้อื่นได้	
4) ส่งต่อความรู้ต่าง ๆ (Share – แชร์)	3.25	0.95		
3) ปรับข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหว	2.76	0.53		
3.5.2 บริการถ่านโอนข้อมูล	2.81	0.36	2) บริการถ่ายโอนข้อมูล โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายสามารถ	5) การส่งภาพ การดาวน์โหลดข้อมูล (download)การส่งข้อมูล (upload)
1)การส่งภาพ	2.86	0.34	แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะ	
2)การดาวน์โหลดข้อมูล (download)การส่งข้อมูล (upload)	2.75	0.55	เป็นไฟล์ข้อมูลตัวหนังสือ รูปภาพ เสียงวีดิทัศน์ หรือโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งการถ่ายโอนข้อมูลสามารถถ่ายโอนไฟล์ข้อมูลที่อยู่ในเครื่องของเราไปยังคอมพิวเตอร์ที่เป็นโฮสต์ เรียกว่า การอัปโหลด ทำให้คนอื่นสามารถเห็นข้อมูลของเราได้และการที่ถ่ายโอนไฟล์ข้อมูลจากโฮสต์อื่นมายังเครื่องของเรา เรียกว่าการดาวน์โหลด	
3.5.1 การรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมเครือข่าย	2.26	0.25	1) การรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมเครือข่าย	6. ส่งข้อความ (sms) หรือแมสเซนเจอร์ (Messenger)และส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
2) ส่งข้อความ (sms) หรือแมสเซนเจอร์ Messenger)	2.60	0.49		
1) ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	1.92	0.27		
3.4 เครื่องมือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารที่ท่านใช้อยู่เป็นประจำ	2.96	0.43	**1.เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร**	**4.เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร**

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการวิจัยตามรูปแบบ	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามรูปแบบ ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	S.D.	รูปแบบที่สร้างไว้เดิม	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย
4) สมาร์ทโฟน (Smart Phone) เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy	4.13	0.73	เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารที่ใช้ในปัจจุบัน ที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูลหรือรับส่งข้อมูลระหว่างกัน ตลอดใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่(mobile phone) หรือโทรศัพท์มือถือในการติดต่อสื่อสารองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเข้ามาใช้งานในทุกระดับ	สมาร์ทโฟน (Smart Phone)เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy
1) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)	2.79	0.48		
2) คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook)	2.72	0.60		
3) แท็ปเล็ต (Tablet) เช่น Galaxynote 2, Galaxy Tab , ipad ,mini ipadGalaxynote 3 – 4	2.66	0.60		
5) โทรศัพท์มือถือ (Basic Phone) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการโทรออกและรับสายได้	2.54	0.54		

จากตาราง 12 สรุปผลการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับตามความต้องการ นำมาสร้างรูปแบบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย หมายถึง ความเชื่อหรือการสร้างระบบความคิด เพื่อแสวงหาคำอธิบายมากำหนดวิธีการในการหาคำตอบของปัญหา ได้แก่

1.1 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีลักษณะเป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ที่มุ่งความอยากรู้อยากเห็น มีทักษะความสามารถในการเรียนรู้

1.2 เรียนรู้จากประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาและนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3 เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข แต่ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็นโดยมุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และให้โอกาสตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และเกิดความสุข

องค์ประกอบที่ 2 องค์ความรู้ หมายถึง ความรู้ที่เกิดขึ้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากการถ่ายทอดประสบการณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่

2.1 การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจาก

2.1.1 การฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ เป็นความรู้ที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ ซึ่งเกิดเป็นองค์ความรู้ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพเป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในการทำงาน หรือการประกอบอาชีพ ซึ่งเกิดจากกระบวนการในการสังเคราะห์วิเคราะห์จนเป็นองค์ความรู้เฉพาะตัวบุคคล

2.1.3 การสังเกตและนำมาปฏิบัติเป็นการศึกษา สังเกตจากแหล่งเรียนรู้ เช่น สถานประกอบการ เว็ปไซต์ กลุ่มอาชีพ แล้วนำมาปฏิบัติหรือฝึกปฏิบัติ ซึ่งจากการสังเกต

2.2 แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2.1 ตัวบุคคล เช่น พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านเป็นต้น

2.2.2 สื่อ ได้แก่ โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2.2.3 แหล่งวิชาการ เช่น โรงเรียน แหล่งอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน วัด ที่ทำการกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

2.3 องค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติซึ่ง

2.4 ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.4.1 ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ลิเก และรำกลองยาว

2.4.2 ด้านโภชนาการ ของหวาน ได้แก่ ทองหยอด ลูกจัน และขนมกง

องค์ประกอบที่ 3 ผลประโยชน์ หมายถึง สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

3.1 กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่หรืออนุรักษ์รักษาไว้

3.2 แหล่งเรียนรู้ เป็นแหล่งข่าวสารข้อมูล หรือประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ ซึ่งทำให้คนเกิดการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.3 ความสัมพันธ์ทางสังคม คือ ความสัมพันธ์ของบุคคลในทุกระดับ ตั้งแต่ 2 คน หรือ 2 กลุ่มขึ้นไป ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น

1) ความภาคภูมิใจในผลงานหรือการทำงานที่ทำร่วมกัน

2) มั่นใจในการทำงาน การประสานงานหรือการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ทำให้ผู้ประสานงานเกิดความมั่นใจว่างานนั้นจะประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้

3) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน

3.4 อาชีพ ทำให้เกิดความคิดริเริ่ม การต่อรอง และมุมมองใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ

องค์ประกอบที่ 4 **การเรียนรู้** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ประสบการณ์ ความคิด ความรู้ ทักษะ และเจตคติโดยการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเกิด

4.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์

4.3 มีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้ มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ไขปัญหา มีเหตุผล และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 5 การสนับสนุน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับทรัพยากรที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการเผยแพร่

5.1 การสนับสนุนหรำอการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนโดย

5.1.1 การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.1.2 ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป

5.1.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.1.4 สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน

5.1.5 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

5.1.6 ปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.2 การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุน

5.2.1 เวลา

5.2.2 องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ

5.2.3 ทรัพยากร (คน, วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ)

องค์ประกอบที่ 6 การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในเครือข่าย โดยแบ่งได้ดังนี้

6.1 ระดับการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย ออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

6.1.1 ระดับการใช้ประโยชน์ - รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

6.1.2 ระดับการตัดสินใจ โดยมีส่วนร่วมใน 1) การปฏิบัติ 2) การคิดและการตัดสินใจ 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) การมีส่วนร่วมสนับสนุน

6.1.3 ระดับความร่วมมือ โดยต้องเป็นผู้ให้ข้อมูล และรับข้อมูลข่าวสาร

6.1.4 ระดับการประเมินผล ต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

6.2 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

6.2.1 การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น

6.2.2 การวางแผนดำเนินกิจกรรม

6.2.3 การติดตามและประเมินผลงาน

องค์ประกอบที่ 7 กิจกรรม หมายถึง การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ อาจทำคนเดียว หรือทำร่วมกับผู้อื่น ทั้งการปฏิบัติแบบพบกลุ่มและแบบการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งนอกจากจะได้สาระความรู้ ประสบการณ์แล้วยังสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันด้วย

7.1 กิจกรรมพบกลุ่ม

7.1.1 การประเมินผลการเรียนรู้

1) จากความรู้ ในเรื่องของผลงาน

2) จากทักษะ ในการปฏิบัติกิจกรรม

3) จากเจตคติ ในการเข้าร่วมกิจกรรม

7.1.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1) สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

2) สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้

3) สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้

7.1.3 ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

1) แบบลงมือปฏิบัติ

2) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

7.2 กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์

7.2.1 ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย

1) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว

2) ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น

4) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้

7.2.2 กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1) กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้

2) เลือกเรียนกิจกรรมได้

3) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก

4) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้

5) สามารถประเมินตนเองได้ทันที

6) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้

7) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้

7.2.3 ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1) ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ

2) การสนทนาทาง Facebook และ Line

3) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรมLine และ Facebook

4) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจและแสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ)

7.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร

สมาร์ทโฟน (Smart Phone)เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy

3. ผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผู้เชี่ยวชาญ

จากการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้จากแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นำมาปรับเพิ่มเติมให้ครบตามกรอบรูปแบบ โดยส่วนที่เพิ่มเติมได้แก่ ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.1 ผลการประเมินรายองค์ประกอบ และรายขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผู้เชี่ยวชาญ แสดงในตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบ และขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อ	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	องค์ประกอบหลัก	**7**	**4.57**	**0.72**	**มากที่สุด**
1	ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย	7	4.86	0.38	มากที่สุด
2	องค์ความรู้	7	4.43	0.79	มาก
3	ผลประโยชน์	7	4.14	1.07	มาก
4	การเรียนรู้	7	4.71	0.49	มากที่สุด
5	การสนับสนุน	7	4.43	0.79	มาก
6	การมีส่วนร่วม	7	4.71	0.76	มากที่สุด
7	กิจกรรม	7	4.71	0.76	มากที่สุด
	ขั้นตอนการพัฒนา	**7**	**3.68**	**0.72**	มาก
1	ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น	7	3.83	0.46	มาก
2	ขั้นประสานงาน	7	3.83	0.74	มาก
3	ขั้นบริหารจัดการ	7	3.42	0.93	ปานกลาง
4	ขั้นพัฒนาและการรักษาความสัมพันธ์	7	3.65	0.76	**มาก**
	รวม	7	4.25	0.72	**มาก**

จากตาราง 13 แสดงผลการประเมินรายองค์ประกอบ และรายขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีระดับความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

รายองค์ประกอบ พบว่า มีระดับความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด จำแนกเป็นรายองค์ประกอบมีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด 4 ข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย การเรียนรู้ การมีส่วนร่วม กิจกรรม มีระดับความคิดเห็นด้วยมาก 3 ข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ องค์ความรู้ การสนับสนุน และผลประโยชน์

รายขั้นตอนการพัฒนา พบว่า มีระดับความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายขั้นตอนการพัฒนามีระดับความคิดเห็นด้วยมาก 3 ข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น ขั้นประสานงาน และขั้นพัฒนาและการรักษาความสัมพันธ์ มีระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ ขั้นบริหารจัดการ

3.2 ผลการประเมินรายองค์ประกอบ รายขั้นตอนการพัฒนา และรายข้อย่อยของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากผู้เชี่ยวชาญ แสดงในตาราง 14 ดังนี้

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรายองค์ประกอบ รายขั้นตอนการพัฒนา และรายข้อย่อยของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อ	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	องค์ประกอบ	**7**	**4.57**	**0.72**	**มากที่สุด**
1.	**ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย**	**7**	**4.86**	**0.38**	**มากที่สุด**
1.1	ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	7	4.86	0.38	มากที่สุด
1.2	เรียนรู้จากประสบการณ์	7	4.71	0.49	มากที่สุด
1.3	เชื่อว่ามนุษย์ต้องการมีความสุข	7	4.86	0.38	มากที่สุด
2.	**องค์ความรู้**	**7**	**4.43**	**0.79**	**มาก**
2.1	การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจาก 1) การฝึกปฏิบัติบ่อยๆ 2)ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ และ 3) การสังเกตและนำมาปฏิบัติ	7	4.57	0.54	มากที่สุด
2.2	แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจาก 1)ตัวบุคคล เช่น พ่อแม่ ครอบครัว ญาติ พี่น้อง เพื่อนบ้าน และผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านเป็นต้น 2) สื่อ ได้แก่ โทรทัศน์ นิตยสารอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และ3)แหล่งวิชาการ เช่น โรงเรียน แหล่งอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน วัด ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น	7	4.71	0.49	มากที่สุด
2.3	องค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติ	7	4.57	0.79	มากที่สุด
2.4	ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น 1)ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ลิเก และรำกลองยาว 2)ด้านโภชนาการ ของหวาน ได้แก่ ทองหยอด ลูกจัน และ ขนมกง	7	4.43	0.79	มาก
3.	**ผลประโยชน์**	**7**	**4.14**	**1.07**	**มาก**
3.1	กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่หรืออนุรักษ์รักษาไว้	7	4.71	0.49	มากที่สุด
3.2	แหล่งเรียนรู้ ทำให้คนเกิด การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้	7	4.71	0.49	มากที่สุด
3.3	ความสัมพันธ์ทางสังคม ทำให้เกิด 1)ความภาคภูมิใจ 2)มั่นใจในการทำงานและ 3) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน	7	4.29	0.76	มาก
3.4	อาชีพ ทำให้เกิดความคิด ริเริ่ม การต่อรองและมุมมองใหม่ ๆ	7	4.00	0.58	มาก
4.	**การเรียนรู้**	**7**	**4.71**	**0.49**	**มากที่สุด**
4.1	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.57	0.79	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4.2	มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง สะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์	7	4.43	0.79	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4.3	มีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้ มีทักษะการทำงาน ร่วมกัน รู้จัก การแก้ไขปัญหา มีเหตุผล และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	7	4.29	0.76	มาก
5.	**การสนับสนุน**	**7**	**4.43**	**0.79**	**มาก**
5.1	การสนับสนุนหรือการพัฒนา โดย	7	4.43	0.76	มาก
	1) การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.29	0.76	มาก
	2) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป	7	4.43	0.79	มาก
	3) ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.57	0.79	มากที่สุด
	4) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน	7	4.43	0.79	มาก
	5) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น	7	4.43	0.79	มาก
	6) ปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.43	0.79	มาก
5.2	การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุน	7	4.62	0.41	มากที่สุด
5.2.1	เวลา	7	4.71	0.49	มากที่สุด
5.2.2	องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ	7	4.57	0.54	มากที่สุด
5.2.3	ทรัพยากร ได้แก่ 1) คน 2) วัสดุอุปกรณ์ และ 3) การจัดการ	7	4.57	0.54	มากที่สุด
6.	**การมีส่วนร่วม**	**7**	**4.71**	**0.76**	**มากที่สุด**
6.1	ระดับการมีส่วนร่วม	7	4.64	0.35	มากที่สุด
6.1.1	ระดับการใช้ประโยชน์รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน	7	4.43	0.54	มาก
6.1.2	ระดับการตัดสินใจโดยมีส่วนร่วมใน 1. การปฏิบัติ 2. การคิดและการตัดสินใจ 3.การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ4.การมีส่วนร่วมสนับสนุน	7	4.86	0.38	มากที่สุด
6.1.3	ระดับความร่วมมือ โดยต้องเป็นผู้ให้ข้อมูล และรับข้อมูลข่าวสาร	7	4.57	0.54	มากที่สุด
6.1.4	ระดับการประเมินผล ต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน	7	4.71	0.49	มากที่สุด
6.2	ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	7	4.81	0.38	มากที่สุด
6.2.1	การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น	7	4.71	0.49	มากที่สุด
6.2.2	การวางแผนดำเนินกิจกรรม	7	4.86	0.38	มากที่สุด
6.2.3	การติดตามและประเมินผลงาน	7	4.86	0.38	มากที่สุด
7.	**กิจกรรม**	**7**	**4.71**	**0.76**	**มากที่สุด**
7.1	กิจกรรมพบกลุ่ม	7	4.67	0.26	มากที่สุด
7.1.1	การประเมินผลการเรียนรู้	7	4.43	0.54	มาก
	1) จากผลงาน	7	4.57	0.54	มากที่สุด
	2) จากทักษะ ในการปฏิบัติกิจกรรม	7	4.43	0.79	มาก
	3) จากเจตคติ ในการเข้าร่วมกิจกรรม	7	4.29	0.76	มาก
7.1.2	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	7	4.86	0.26	มากที่สุด
	1) สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	7	5.00	0.00	มากที่สุด
	2) สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้	7	4.71	0.49	มากที่สุด
	3) สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้	7	4.86	0.38	มากที่สุด
7.1.3	ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้	7	4.71	0.39	มากที่สุด
	1)แบบลงมือปฏิบัติ	7	4.86	0.39	มากที่สุด
	2) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	7	4.57	0.54	มากที่สุด
7.2	กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์	7	4.47	0.38	มาก
7.2.1	ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย	7	4.29	0.47	มาก
	1) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว	7	4.14	0.69	มาก
	2) ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	7	4.43	0.54	มาก
	3) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็บไซต์อื่น	7	4.29	0.49	มาก
	4) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้	7	4.29	0.49	มาก
7.2.2	กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	7	4.47	0.62	มาก
	1) กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้	7	4.57	0.79	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	2) เลือกเรียนกิจกรรมได้	7	4.57	0.54	มากที่สุด
	3) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก	7	4.57	0.54	มากที่สุด
	4) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้	7	4.57	0.54	มากที่สุด
	5) สามารถประเมินตนเองได้ทันที	7	4.43	0.79	มาก
	6) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้	7	4.29	0.76	มาก
	7) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้	7	4.29	0.76	มาก
7.2.3	ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	7	4.54	0.68	มากที่สุด
	1) ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ	7	4.71	0.49	มากที่สุด
	2) การสนทนาทาง Facebook และ Line	7	4.57	0.79	มากที่สุด
	3) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรม Line และ Facebook	7	4.43	0.79	มาก
	4) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว ประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจและแสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ)	7	4.43	0.79	มาก
7.2.4	สมาร์ทโฟน (Smart Phone)เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple),ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์(Google) เช่น iphone, Galaxy	7	4.57	0.54	มากที่สุด
	ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ	7	**3.68**	**0.72**	มาก
1.	**ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น**	7	3.83	0.46	มาก
1.1	การตระหนักถึงการอนุรักษ์เผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาตนเองและประสบการณ์	7	3.83	0.44	มาก
1.2	คำนึงถึงความสำคัญในการเข้าร่วมเครือข่ายอันจะก่อให้เกิดเพื่อน สังคม อาชีพ และพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	3.84	0.49	มาก
2.	**ขั้นประสานงาน**	**7**	**3.83**	**0.74**	**มาก**
2.1	การให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกทั้งในและนอกเครือข่าย	7	3.86	0.74	มาก
2.2	ประสานและการให้การสนับสนุน ทรัพยากร แหล่งวิชาการ หรือบุคลากรในการทำกิจกรรมร่วมกัน	7	3.79	0.73	มาก
3.	**ขั้นบริหารจัดการ**	**7**	**3.42**	**0.93**	**ปานกลาง**
	มีส่วนร่วมในกระบวนการทำกิจกรรม และร่วมวางแผนการดำเนิน กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหา โดยมีระบบการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย	7	3.42	0.93	
4	**ขั้นพัฒนาและการรักษาความสัมพันธ์**	**7**	**3.65**	**0.76**	**มาก**
4.1	การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง	7	3.95	0.76	มาก
4.2	เทคโนโลยีสารสนเทศการสร้างแรงจูงใจในการใฝ่รู้ เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน และร่วมรับผลประโยชน์	7	3.35	0.77	มาก

จากตาราง 14 แสดงผลการประเมินรายองค์ประกอบ รายขั้นตอนการพัฒนา และรายข้อย่อยของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังนี้

1. รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.86, S.D. = 0.38) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ($\bar{X}$= 4.86, S.D. = 0.38) เชื่อว่ามนุษย์ต้องการมีความสุข ($\bar{X}$= 4.86, S.D. = 0.38) และเรียนรู้จากประสบการณ์ ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

1.2 การเรียนรู้ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.49) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 4.57, S.D. = 0.79) มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง สะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์ ($\bar{X}$= 4.43, S.D. = 0.79) และมีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้ มีทักษะการทำงาน ร่วมกัน รู้จัก การแก้ไขปัญหา มีเหตุผล และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$= 4.29, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

1.3 การมีส่วนร่วม พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.76) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1.3.1 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.81, S.D. = 0.38) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนดำเนินกิจกรรม ($\bar{X}$= 4.86, S.D. = 0.38) การติดตามและประเมินผลงาน ($\bar{X}$= 4.86, S.D. = 0.38) และการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

1.3.2 ระดับการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.64, S.D. = 0.38) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ระดับการตัดสินใจโดยมีส่วนร่วมใน 1.1) การปฏิบัติ 1.2) การคิดและการตัดสินใจ 1.3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 1.4) การมีส่วนร่วมสนับสนุน ($\bar{X}$= 4.86, S.D. = 0.38) 2) ระดับการประเมินผล ต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.49) และ 3) ระดับความร่วมมือ โดยต้องเป็นผู้ให้ข้อมูล และรับข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X}$= 4.57, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

1.4 กิจกรรม พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.76) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1.4.1 กิจกรรมพบกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.67, S.D. = 0.26) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.86, S.D. = 0.26) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ($\bar{X}$= 5.00, S.D. = 0.00) สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้ ($\bar{X}$= 4.86, S.D. = 0.38) สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้ ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.49) 2) ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.39) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แบบลงมือปฏิบัติ ($\bar{X}$= 4.86, S.D. = 0.38) และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}$= 4.57, S.D. = 0.54) และ 3) การประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.43, S.D. = 0.54) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จากผลงาน ($\bar{X}$= 4.57, S.D. = 0.54) จากทักษะ ในการปฏิบัติกิจกรรม ($\bar{X}$= 4.43, S.D. = 0.79) และจากเจตคติ ในการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X}$= 4.29, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

1.4.2 กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.47, S.D. = 0.38) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1)สมาร์ทโฟน (Smart Phone) เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple),ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy ($\bar{x}$= 4.57, S.D. = 0.54) 2) ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.54, S.D. = 0.68) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 2.1) ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ และ 2.2) การสนทนาทาง Facebook และ Line ($\bar{x}$= 4.29, S.D. = 0.76) 2.3) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรม Line และ Facebook ($\bar{x}$= 4.43, S.D. = 0.79) และ 2.4) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว ประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจและแสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ) ($\bar{x}$= 4.43, S.D. = 0.79) 3) กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.47, S.D. = 0.62) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 3.1) เลือกเรียนกิจกรรมได้ ($\bar{x}$= 4.57, S.D. = 0.54) 3.2) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก และ3.3) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ ($\bar{x}$= 4.57, S.D. = 0.54)

4) ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.29, S.D. = 0.47) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 4.1) ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x}$= 4.43, S.D. = 0.54) 4.2) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น ($\bar{x}$= 4.29, S.D. = 0.49) 4.3) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้ ($\bar{x}$= 4.29, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

1.5 องค์ความรู้ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.43, S.D. = 0.79) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1.5.1 แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจาก 1) ตัวบุคคล เช่น พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านเป็นต้น 2) สื่อ ได้แก่ โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น และ 3) แหล่งวิชาการ เช่น โรงเรียน แหล่งอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน วัด ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น ($\bar{x}$= 4.71, S.D. = 0.49)

1.5.2 การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจาก 1) การฝึกปฏิบัติบ่อยๆ 2)ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ และ 3) การสังเกตและนำมาปฏิบัติ ($\bar{x}$= 4.57, S.D. = 0.54)

1.5.3 องค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติ ($\bar{x}$= 4.57, S.D. = 0.79)

1.6 การสนับสนุน พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.43, S.D. = 0.79) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1.6.1 การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.62, S.D. = 0.41) จำแนกตามรายข้อย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เวลา ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.49) และ องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ ($\bar{X}$= 4.57, S.D. = 0.54)

1.6.2 การสนับสนุนหรือการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.43, S.D. = 0.76) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ส่งเสริมความรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 4.43, S.D. = 0.79) 2) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป ($\bar{X}$= 4.43, S.D. = 0.79) และ 3) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน ($\bar{X}$= 4.43, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

1.7 ผลประโยชน์ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.14, S.D. = 1.07) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่หรืออนุรักษ์รักษาไว้ ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.49) แหล่งเรียนรู้ ทำให้คนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.49) ความสัมพันธ์ทางสังคม ทำให้เกิด 1)ความภาคภูมิใจ 2)มั่นใจในการทำงาน และ 3) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน และอาชีพ ทำให้เกิดความคิด ริเริ่ม การต่อรองและมุมมองใหม่ ๆ ($\bar{X}$= 4.00, S.D. = 0.58)

2. ขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ

2.1 ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.68, S.D. = 0.72) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คำนึงถึงความสำคัญในการเข้าร่วมเครือข่ายอันจะก่อให้เกิดเพื่อน สังคม อาชีพ และพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 3.84, S.D.= 0.50) และการตระหนักถึงการอนุรักษ์เผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาตนเองและประสบการณ์ ($\bar{X}$=3.83, S.D. = 0.44)

2.2 ขั้นประสานงาน พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.83, S.D. = 0.74) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกทั้งในและนอกเครือข่าย ($\bar{X}$= 3.86, S.D. = 0.74) และประสานและให้การสนับสนุนทรัพยากร แหล่งวิชาการ หรือบุคลากรในการทำกิจกรรมร่วมกัน ($\bar{X}$= 3.79, S.D. = 0.73)

2.3 ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.65, S.D. = 0.76) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$= 3.95, S.D. = 0.76) และเทคโนโลยีสารสนเทศการสร้างแรงจูงใจในการใฝ่รู้ เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน และร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X}$= 3.35, S.D. = 0.77)

2.4, ขั้นบริหารจัดการ พบว่า มีส่วนร่วมในกระบวนการทำกิจกรรม และร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาโดยมีระบบการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 3.42, S.D. = 0.93)

3. สรุปรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามและผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยได้เรียงลำดับองค์ประกอบใหม่ โดยรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีความเป็นไปได้ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 4 ขั้นตอน ดังนี้

องค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้

1. ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย หมายถึง ความเชื่อ หรือการสร้างระบบความคิด เพื่อแสวงหาคำอธิบายมากำหนดวิธีการในการหาคำตอบของปัญหา มาเป็นฐานในการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีลักษณะเป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ที่มุ่งความอยากรู้อยากเห็น มีทักษะความสามารถในการเรียนรู้

1.2 เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยมุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และให้โอกาสตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และเกิดความสุข แต่ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

1.3 เรียนรู้จากประสบการณ์ จากการลงมือปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาและนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ซึ่งการจัดกิจกรรม ประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อย คือ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การลงมือปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา เพื่อปรับใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีกิจกรรมหลักคือ การใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพื่อการแก้ปัญหาและนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับพื้นฐานการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมของแต่ละคน โดยตอบสนองตามความต้องการและสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประสบการณ์

2. สามารถนำประสบการณ์ที่มีอยู่มาประยุกต์เข้ากับการทำกิจกรรม และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

3. มุ่งให้เห็นประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรม จากการฝึกฝน การวิเคราะห์ปัญหาที่พบในระหว่างลงมือปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

2. การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ประสบการณ์ ความคิด ความรู้ ทักษะ และเจตคติโดยการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเกิด

2.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการทำให้บุคคลและผู้เข้าร่วมเครือข่ายตระหนัก และเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหา และมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2 มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย เพื่อปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.3 มีทักษะการทำงานร่วมกัน การนำความรู้ ประสบการณ์มาใช้ในการทำงาน ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในงานที่ทำ มีการวิเคราะห์ วางแผนการทำงาน แก้ปัญหาได้ และสามารถปรับตัวเข้ากับผู้เข้าร่วมเครือข่ายได้เป็นอย่างดี ซึ่งสิ่งสำคัญและจำเป็นในการทำงานร่วมกัน ควรมีทักษะในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองตลอดเวลา และนำความรู้นั้นมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน โดยการทำงานร่วมกันนั้นจำเป็นต้องมีการสังเกต ฟัง ซักถาม อ่าน ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และนำความรู้นั้นมาปรับแก้ปัญหา

ซึ่งการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ การชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีกิจกรรมหลักคือ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การทำงานกลุ่ม การศึกษาค้นคว้า การเรียนรู้จากประสบการณ์และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการและการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เข้ามามีส่วนในการดำเนินงานตั้งแต่การกำหนดความสำคัญของปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน ร่วมรับผลจากการแก้ปัญหา ร่วมประเมินผล โดยแบ่งได้ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น การวางแผนดำเนินกิจกรรม และการติดตามและประเมินผลงาน

3.2 ระดับการมีส่วนร่วม สามารถแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย ออกเป็น 4 ระดับ คือ

1) การตัดสินใจ ในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่นการวางแผนดำเนินกิจกรรม และการติดตามและประเมะนผลงาน ให้ความสำคัญในการเป็นเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการในการวางแผน การตัดสินใจ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และประเมินงานในกระบวนการเรียนรู้

2) การประเมินผลการดำเนินงาน เป็นเครื่องชี้วัดความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความสามารถของผู้เข้าร่วมเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม รวมถึงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานโดยมีแนวทางในการประเมินผล และกำหนดวันและระยะเวลาการประเมิน ซึ่งการประเมินต้องยึดคุณลักษณะบุคคล พฤติกรรม ผลสำเร็จของงาน1) ระดับการใช้ประโยชน์ - รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน 2) ระดับการตัดสินใจ โดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การคิดและการตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมสนับสนุน 3) ระดับความร่วมมือ โดยต้องเป็นผู้ให้ข้อมูล และรับข้อมูลข่าวสาร และ 4) ระดับการประเมินผลต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

3) ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและรับข้อมูลข่าวสาร ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ความรู้ ทักษะความชำนาญในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น การประสานงาน และทรัพยากรให้กับสมาชิก

4) การใช้ผลประโยชน์ การที่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความชำนาญ ประสบการณ์ความรู้มาปรับประยุกต์ และได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ การประสานและร่วมมือในการร่วมกิจกรรม ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแสดงความคิดเห็น การประชุม การระดมความคิด การมีส่วนร่วม โดยมีกิจกรรมหลักคือ การระดมความคิดเห็น จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ จัดกระบวนการกลุ่มให้กลุ่มเป้าหมายได้ทำงานและแก้ปัญหาร่วมกัน และเป็นผู้จัดการความรู้

4. กิจกรรม หมายถึง การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ อาจทำคนเดียวหรือทำร่วมกับผู้อื่น ทั้งการปฏิบัติแบบพบกลุ่มและแบบการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งนอกจากจะได้สาระความรู้ ประสบการณ์แล้วยังสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันด้วย

4.1 กิจกรรมการพบกลุ่ม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมาพบกัน โดยมีวิทยากรเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการทำกิจกรรม มีการชี้แจงเรื่องที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ หรือทำความตกลงร่วมกันเพื่อให้ได้ข้อสรุป โดยเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

1) ขั้นตอนการกิจกรรมการเรียนรู้

- สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ
- สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้
- สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้

2) ลักษณะการจัดกิจกรรม

- แบบลงมือปฏิบัติ
- มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

3) ประเมินผลการเรียนรู้

- จากความรู้ ในเรื่องของผลงาน
- จากทักษะ ในการปฏิบัติกิจกรรม
- จากเจตคติ ในการเข้าร่วมกิจกรรม

4.2 กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ หมายถึง การจัดกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีการเชื่อมโยงกันเพื่อสร้างเครือข่ายในการตอบสนองความต้องการ ที่เน้นการสร้างและสะท้อนให้เห็นถึงเครือข่ายความสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มคนที่มีความสนใจหรือมีกิจกรรมร่วมกันผ่านหน้าเว็บไซต์ และให้มีการตอบโต้กันระหว่างกัน

4.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร

สมาร์ทโฟน (Smart Phone)เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy

4.2.2 ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1) ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ
2) การสนทนาทาง Facebook และ Line
3) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรมLine และ Facebook
4) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจและแสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ)

4.2.3 กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก
2) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้
3) เลือกเรียนกิจกรรมได้
4) กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้
5) สามารถประเมินตนเองได้ทันที
6) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้
7) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้

4.2.4 ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย

1) ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
2) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น
3) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้
4) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว

ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ การให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม การอธิบายให้ผู้เข้าร่วมเห็นประโยชน์ของการทำงานร่วมกัน

ทั้งที่เกิดจากการปฏิบัติงานร่วมกัน การให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสแนะนำผู้เข้าร่วมด้วยกัน โดยมีกิจกรรมหลักคือจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาและส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถและทักษะด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้(การพบกลุ่มและเครือข่ายออนไลน์)

5. องค์ความรู้ หมายถึง ความรู้ที่เกิดขึ้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากการถ่ายทอดประสบการณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่

5.1 แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.1.1 ตัวบุคคล เช่น พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านเป็นต้น

5.1.2 สื่อ ได้แก่ โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

5.1.3 แหล่งวิชาการ เช่น โรงเรียน แหล่งอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน วัด ที่ทำการกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

5.2 การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจาก

5.2.1 การฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ เป็นความรู้ที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ ซึ่งเกิดเป็นองค์ความรู้ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.2.2 ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพเป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในการทำงาน หรือการประกอบอาชีพ ซึ่งเกิดจากกระบวนการในการสังเคราะห์วิเคราะห์จนเป็นองค์ความรู้เฉพาะตัวบุคคล

5.2.3 การสังเกตและนำมาปฏิบัติ เป็นการศึกษา สังเกตจากแหล่งเรียนรู้ เช่น สถานประกอบการ เว็ปไซต์ กลุ่มอาชีพ แล้วนำมาปฏิบัติหรือฝึกปฏิบัติ ซึ่งจากการสังเกต

5.3 องค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติ

5.4 ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.4.1 ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ลิเก และรำกลองยาว

5.4.2 ด้านโภชนาการ ของหวาน ได้แก่ ทองหยอด ลูกจัน และขนมกง

ซึ่งการจัดกิจกรรม ประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อยคือ รวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสบการณ์ โดยมีกิจกรรมหลักคือ การเข้าเรียนรู้จากองค์ความรู้บนเครือข่ายและการเรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถโดยตรง

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในการทำงาน จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จากการสังเกตและการนำมาปฏิบัติสู่การฝึกปฏิบัติ เรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน และเนื้อหาตอบสนองความต้องการของผู้เข้าร่วมเครือข่าย

6. การสนับสนุน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับทรัพยากร(สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เวลาและบุคลากร) ที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการเผยแพร่

6.1 การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุน

6.2.1 เวลา

6.2.2 องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ

5.2.3 ทรัพยากร (คน, วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ)

6.2 การสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนโดย

6.2.1 ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมการนำเอาเทคโนโลยีเครือข่ายสังคมออนไลน์มาใช้ในกระบวนการในการทำกิจกรรม โดยสอดแทรกให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ได้ตระหนักให้เห็นถึงปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกในคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.2.2 ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป โดยสร้างความตระหนักในคุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.2.3 สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านความคิด ข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ ความรู้ เพื่อให้กลุ่มสมาชิกได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่ข้อมูลที่กลุ่มต้องการ

6.2.4 ปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญา เป็นการปลูกจิตสำนึกกับผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ซึ่งจะช่วยส่งเสริม กระตุ้นให้สมาชิกมีความปรารถนาหรือความตั้งใจที่จะทำงานอย่างเต็มที่ โดยให้ตระหนักถึงปัญหา และชี้ให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งผลกระทบ สร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาจิตใจของบุคคล ให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการทุ่มเทและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดย

6.2.5 สนับสนุนด้านเวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ และทรัพยากร (คน, วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ) การร่วมมือและสนับสนุนด้านทรัพยากร และด้านบุคลากร

6.2.6 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายการสืบสานภูมิปัญญาเพื่อการจัดกิจกรรมตามประเพณีวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

6.2.7 ถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติ โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ไปถ่ายทอดให้แก่สมาชิกหรือเครือข่ายได้รับรู้ และตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ โดยผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือการจัดสรรทรัพยากรทุกด้านสำหรับใช้ในโครงการ ประกอบด้วย คน วัสดุอุปกรณ์ เวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ การจัดการ โดยมีกิจกรรมหลักคือ การสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี มีจิตสำนึก เกิดแรงจูงใจในการทำงาน และสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าประสงค์ สามารถเข้าใจหลักในการแก้ไขปัญหาอันจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน และสร้างจิตสำนึกด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และเกิดความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้

7. ผลประโยชน์ หมายถึง สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อแหล่งเรียนรู้ อาชีพ และความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

7.1 กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่หรืออนุรักษ์รักษาไว้

7.2 แหล่งเรียนรู้ ศูนย์กลางในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งหรือศูนย์รวมในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บุคคลหรือสมาชิกเครือข่ายสามารถเข้ามาเพื่อเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมการแสวงหาความรู้ และประสานการติดต่อระหว่างกันได้

7.3 ความสัมพันธ์ทางสังคม คือ การรวมกลุ่มในการแสดงความสามารถด้านต่างๆตลอดจนร่วมสร้างความสามัคคีและสานสายใยสัมพันธ์อันดีของกลุ่ม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น

1) ความภาคภูมิใจในผลงานหรือการทำงานที่ทำร่วมกัน

2) มั่นใจในการทำงาน การประสานงานหรือการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ทำให้ผู้ประสานงานเกิดความมั่นใจว่างานนั้นจะประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้

3) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน

7.4 อาชีพ ทำให้เกิดความคิดริเริ่ม การต่อรอง และมุมมองใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ เมื่อมีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จะทำให้กลุ่มมีแนวคิดที่หลากหลาย และมีอำนาจในการต่อรองต่อหน่วยงานต่าง ๆ ได้

ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ การแบ่งปันความรู้เป็นการเผยแพร่ความรู้มีมนุษย์สัมพันธ์ต่อกัน โดยมีกิจกรรมหลักคือ การประสานผลประโยชน์ร่วมกัน

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน และการส่งเสริมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้

1. ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น

ตระหนักถึงการอนุรักษ์เผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสร้างความตระหนักแก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกผู้เข้าร่วมมีศรัทธาในเครือข่าย และตระหนักถึงความสำคัญของเครือข่าย โดยมีเป้าหมายเดียวกันในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ขั้นประสานงาน

มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างต่อเนื่อง มีการเชื่อมโยงข้อมูล เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่สมาชิก และชี้ให้เห็นสภาพปัญหา และประเด็นการพัฒนาร่วมกัน

3. ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์

การให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาในเครือข่าย มีการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกเครือข่าย มีการกำหนดและสร้างระบบแรงจูงใจ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ มีการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ อยางต่อเนื่อง สร้างบรรยากาศการทำงานแบบสมานฉันท์

4. ขั้นบริหารจัดการ

เครือข่ายมีกระบวนการดำเนินงานและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดโครงสร้างบทบาทหน้าที่ มีการสื่อสารระหว่างสมาชิกอย่างหลากหลายรูปแบบ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการทดลอง

1. ประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งรูปแบบ หลักสูตรและแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ สามารถนำไปใช้ได้จริง จึงได้นำรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนี้ไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชน จำนวน 30 คน ที่เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยสมัครใจ

1.1 ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้

ตาราง 15 ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง

คะแนนจากการทดสอบวัดความรู้ของกลุ่มทดลอง					
การทดลอง	**N**	$\bar{X}$	**S.D.**	**t**	**Sig**
หลังการทดลอง	30	8.63	0.89	13.68**	0.00
ก่อนการทดลอง	30	4.20	1.50		

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลการทดสอบวัดความรู้หลังการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียน (E.I.)

ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียน (E.I.)

N=30 (คะแนนเต็ม 10)		
ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน	ผลรวมของคะแนนสอบก่อนเรียน	E.I.
258	117	0.770

หมายเหตุ

$$E.I = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน})(\text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

จากตาราง 16 แสดงค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I) ทางการเรียน พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I) 0.770 มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไปจึงมีค่าประสิทธิผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการประเมินความพึงพอใจในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ แบ่งข้อมูลออกเป็น 7 องค์ประกอบแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (รายองค์ประกอบ และรายขั้นตอนการพัฒนา)

รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ
องค์ประกอบของรูปแบบ	**30**	**4.35**	**0.10**	**มาก**
ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย	30	4.44	0.22	มาก
การเรียนรู้	30	4.57	0.28	มากที่สุด
การมีส่วนร่วม	30	4.08	0.29	มาก
กิจกรรม	30	4.27	0.18	มาก
องค์ความรู้	30	4.46	0.24	มาก
การสนับสนุน	30	4.39	0.17	มาก
ผลประโยชน์	30	4.28	0.36	มาก
ขั้นตอนการพัฒนา	**30**	**4.15**	**0.20**	**มาก**
ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น	30	4.22	0.41	มาก
ขั้นประสานงาน	30	4.20	0.52	มาก
ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์	30	4.26	0.44	มาก
ขั้นบริหารจัดการ	30	3.93	0.56	มาก
รวม	**30**	**4.25**	**0.11**	**มาก**

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.25, S.D. = 0.11)

รายองค์ประกอบโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.35, S.D. = 0.10) จำแนกรายองค์ประกอบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การเรียนรู้ ($\bar{X}$= 4.57, S.D. = 0.28) และมีความพึงพอใจมาก 6 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ องค์ความรู้ ($\bar{X}$= 4.46, S.D. = 0.24) ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย ($\bar{X}$= 4.44, S.D. = 0.22) การสนับสนุน ($\bar{X}$= 4.39, S.D. = 0.17) ผลประโยชน์ ($\bar{X}$= 4.28, S.D. = 0.26) กิจกรรม ($\bar{X}$= 4.27, S.D. = 0.18) และการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$= 4.08, S.D. = 0.29) ตามลำดับ

รายขั้นตอนการพัฒนาโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.15, S.D. = 0.20) จำแนกรายขั้นตอนการพัฒนามีความพึงพอใจมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ ($\bar{X}$= 4.26, S.D. = 0.44) ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการและความจำเป็น ($\bar{X}$= 4.22, S.D. = 0.20) ขั้นประสานงาน ($\bar{X}$= 4.20, S.D. = 0.52) และขั้นบริหารจัดการ ($\bar{X}$= 3.93, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (รายองค์ประกอบ รายขั้นตอนการพัฒนา และรายข้อ)

	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ
	องค์ประกอบของรูปแบบ	**30**	**4.35**	**0.10**	**มาก**
	ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย	**30**	**4.44**	**0.22**	**มาก**
1	ท่านได้พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	30	4.47	0.51	มาก
2	ท่านได้ประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติ	30	4.33	0.48	มาก
3	ท่านมีการปรับตัวในการคิด ทำ และแก้ปัญหา	30	4.53	0.51	มากที่สุด
	องค์ความรู้	**30**	**4.46**	**0.24**	**มาก**
4	ท่านได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ	30	4.37	0.49	มาก
5	ท่านได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในการทำงาน	30	4.73	0.45	มากที่สุด
6	ท่านได้เรียนรู้จากการสังเกตและการนำมาปฏิบัติ	30	4.67	0.48	มากที่สุด
7	ท่านสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	30	4.70	0.47	มากที่สุด
8	ท่านเรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน	30	4.17	0.70	มาก
9	เนื้อหาตอบสนองความต้องการของท่าน	30	4.10	0.76	มาก
	ผลประโยชน์	**30**	**4.28**	**0.36**	**มาก**
10	รูปแบบเครือข่ายมีการส่งเสริม อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.47	0.57	มาก
11	มีศูนย์กลางในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.23	0.63	มาก
12	มีการรวมกลุ่มในการแสดงความสามารถด้านต่างๆตลอดจนร่วมสร้างความสามัคคีและสานสายใยสัมพันธ์อันดีของกลุ่ม	30	4.33	0.61	มาก
13	เกิดความคิดริเริ่ม การต่อรอง และมุมมองใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ	30	4.07	0.74	มาก
	การเรียนรู้	**30**	**4.57**	**0.28**	**มากที่สุด**
14	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.60	0.50	มากที่สุด
15	มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของท่าน	30	4.53	0.51	มากที่สุด
16	มีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย และมีทักษะการทำงานร่วมกัน	30	4.57	0.50	มากที่สุด
	การสนับสนุน	**30**	**4.39**	**0.17**	**มาก**
17	ถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติ	30	3.83	0.59	มาก
18	ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป	30	4.40	0.62	มาก
19	ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.47	0.51	มาก
20	สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน	30	4.57	0.50	มากที่สุด
21	ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น	30	4.47	0.51	มาก
22	ปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.50	0.51	มากที่สุด
23	สนับสนุนด้านเวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ และทรัพยากร (คน, วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ)	30	4.50	0.51	มากที่สุด
	การมีส่วนร่วม	**30**	**4.08**	**0.29**	**มาก**
24	การใช้ผลประโยชน์	30	4.27	0.45	มาก
25	การตัดสินใจ ในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น การวางแผนดำเนินกิจกรรม และการติดตามและประเมินผลงาน	30	3.97	0.67	มาก
26	ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและรับข้อมูลข่าวสาร	30	4.37	0.67	มาก
27	การประเมินผลการดำเนินงาน	30	3.70	0.47	มาก
	กิจกรรม	**30**	**4.27**	**0.18**	**มาก**
	กิจกรรมการพบกลุ่ม	**30**	**4.28**	**0.33**	**มาก**
28	ประเมินผลการเรียนรู้	30	3.87	0.63	มาก
29	ขั้นตอนการกิจกรรมการเรียนรู้	30	4.40	0.50	มาก
30	ลักษณะการจัดกิจกรรม	30	4.57	0.50	มากที่สุด
	กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์	**30**	**4.27**	**0.16**	**มาก**
31	สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว	30	4.53	0.51	มากที่สุด
32	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	30	4.53	0.51	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

	รายการประเมิน	N	$\bar{x}$	S.D.	ความพึงพอใจ
33	ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น	30	4.57	0.50	มากที่สุด
34	ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้	30	4.47	0.51	มาก
35	กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้	30	3.77	0.57	มาก
36	เลือกเรียนกิจกรรมได้	30	4.40	0.50	มาก
37	สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก	30	4.53	0.51	มากที่สุด
38	สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้	30	4.50	0.51	มากที่สุด
39	สามารถประเมินตนเองได้	30	4.10	0.71	มาก
40	สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้	30	4.40	0.56	มาก
41	สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้	30	3.60	0.50	มาก
42	ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	30	3.83	0.75	มาก
	ขั้นตอนการพัฒนา	**30**	**4.15**	**0.20**	**มาก**
	ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น	**30**	**4.22**	**0.41**	**มาก**
43	ตระหนักถึงการอนุรักษ์เผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.10	0.76	มาก
44	มีการปฏิบัติ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองและเป็นประสบการณ์	30	4.30	0.75	มาก
45	ก่อให้เกิดการมีเพื่อน มีสังคม อาชีพ และพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.27	0.79	มาก
	ขั้นประสานงาน	**30**	**4.20**	**0.52**	**มาก**
46	มีการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาร่วมกัน	30	4.20	0.76	มาก
47	มีการประสานและให้การสนับสนุนทรัพยากร	30	4.20	0.71	มาก
	ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์	**30**	**4.26**	**0.44**	**มาก**
48	มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	30	4.20	0.66	มาก
49	แรงจูงใจในการใฝ่รู้	30	4.30	0.70	มาก
50	เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน	30	4.27	0.69	มาก
	ขั้นบริหารจัดการ	**30**	**3.93**	**0.56**	**มาก**
51	มีส่วนร่วมในกระบวนการทำกิจกรรม	30	3.77	0.77	มาก
52	ร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	30	4.13	0.73	มาก
53	มีระบบการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย	30	3.90	0.76	มาก
	รวม	**30**	**4.25**	**0.11**	**มาก**

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.25, S.D. = 0.11) รายละเอียดดังตาราง

รายองค์ประกอบโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.35, S.D. = 0.10) จำแนกรายองค์ประกอบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่

การเรียนรู้ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.57, S.D. = 0.28) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x}$= 4.60, S.D. = 0.50) มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x}$= 4.57, S.D. = 0.50) และมีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย และมีทักษะการทำงานร่วมกัน ($\bar{x}$= 4.53, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

องค์ความรู้ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.46, S.D. = 0.24) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เรียนรู้จาก

ประสบการณ์ในการทำงาน ($\bar{X}$= 4.73, S.D. = 0.45) เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\bar{X}$= 4.70, S.D. = 0.47) และเรียนรู้จากการสังเกตและการนำมาปฏิบัติ ($\bar{X}$= 4.67, S.D. = 0.48) และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ได้แก่ เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ ($\bar{X}$= 4.37, S.D. = 0.49) เรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน ($\bar{X}$= 4.17, S.D. = 0.70) และเนื้อหาตอบสนองความต้องการของท่าน ($\bar{X}$= 4.10, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.44, S.D. = 0.22) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ได้แก่ การปรับตัวในการคิด ทำ และแก้ปัญหา ($\bar{X}$= 4.53, S.D. = 0.51) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต($\bar{X}$= 4.47, S.D. = 0.51) และประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติ ($\bar{X}$= 4.33, S.D. = 0.48) ตามลำดับ

การสนับสนุน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.39, S.D. = 0.17) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน ($\bar{X}$= 4.57, S.D. = 0.50) ปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 4.50, S.D. = 0.51) สนับสนุนด้านเวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ และทรัพยากร (คน, วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ) ($\bar{X}$= 4.50, S.D. = 0.51) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 4.47, S.D. = 0.51) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X}$= 4.47, S.D. = 0.51) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป ($\bar{X}$= 4.40, S.D. = 0.62) และถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติ ($\bar{X}$= 3.83, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ผลประโยชน์ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.28, S.D. = 0.26) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ รูปแบบเครือข่ายมีการส่งเสริม อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 4.47, S.D. = 0.57) มีการรวมกลุ่มในการแสดงความสามารถด้านต่างๆตลอดจนร่วมสร้างความสามัคคีและสานสายใยสัมพันธ์อันดีของกลุ่ม ($\bar{X}$= 4.33, S.D. = 0.61) มีศูนย์กลางในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}$= 4.23, S.D. = 0.63) และเกิดความคิดริเริ่มการต่อรอง และมุมมองใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ ($\bar{X}$= 4.07, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

กิจกรรม โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.27,S.D.= 0.18) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

กิจกรรมการพบกลุ่ม โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.27, S.D. = 0.18) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ลักษณะการจัดกิจกรรม ($\bar{X}$= 4.57, S.D. = 0.50) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นตอนการกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}$= 4.40, S.D. = 0.50) และประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}$= 3.87, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.27, S.D. = 0.16) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น ($\bar{x}$= 4.57, S.D. = 0.50) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว ($\bar{x}$= 4.53, S.D. = 0.51) ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x}$= 4.53, S.D. = 0.51) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก ($\bar{x}$= 4.53, S.D. = 0.51) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ ($\bar{x}$= 4.50, S.D. = 0.51) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้ ($\bar{x}$= 4.47, S.D. = 0.51) เลือกเรียนกิจกรรมได้ ($\bar{x}$= 4.40, S.D. = 0.50) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้ ($\bar{x}$= 4.40, S.D. = 0.56) สามารถประเมินตนเองได้ ($\bar{x}$= 4.10, S.D. = 0.712) ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($\bar{x}$= 3.83, S.D. = 0.75) กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้ ($\bar{x}$= 3.77, S.D. = 0.57) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้ ($\bar{x}$= 3.60, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

การมีส่วนร่วม โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.08, S.D. = 0.29) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและรับข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}$= 4.37, S.D. = 0.67) การใช้ผลประโยชน์ ($\bar{x}$= 4.27, S.D. = 0.45) การตัดสินใจ ในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่นการวางแผนดำเนินกิจกรรม และการติดตามและประเมินผลงาน ($\bar{x}$= 3.97, S.D. = 0.67) การประเมินผลการดำเนินงาน ($\bar{x}$= 3.70, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

รายขั้นตอนการพัฒนาโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.15, S.D. = 0.20) จำแนกรายขั้นตอนการพัฒนามีความพึงพอใจมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก($\bar{x}$= 4.26, S.D. = 0.44) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แรงจูงใจในการใฝ่รู้ ($\bar{x}$= 4.30, S.D. = 0.70) เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน ($\bar{x}$= 4.27, S.D. = 0.69) มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}$= 4.20, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก($\bar{x}$= 4.22, S.D. = 0.20) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการปฏิบัติ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองและเป็นประสบการณ์($\bar{x}$= 4.30, S.D. = 0.75) ก่อให้เกิดการมีเพื่อน มีสังคมอาชีพ และพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x}$= 4.27, S.D. = 0.79) ตระหนักถึงการอนุรักษ์เผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x}$= 4.10, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

ขั้นประสานงาน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก($\bar{x}$= 4.20, S.D. = 0.52) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ($\bar{x}$= 4.20, S.D. = 0.76) มีการประสานและให้การสนับสนุนทรัพยากร ($\bar{x}$= 4.20, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ขั้นบริหารจัดการ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก($\bar{x}$= 3.93, S.D. = 0.56) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}$= 4.13,

S.D. = 0.73) มีระบบการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย ($\bar{x}$= 3.90, S.D. = 0.76) และมีส่วนร่วมในกระบวนการทำกิจกรรม ($\bar{x}$= 3.77, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

3. ผลการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งออกเป็นแบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น ความร่วมมือในการทำงาน แสดงในตาราง 19

ตาราง 19 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา(ผู้เข้าร่วมเครือข่าย)

รายการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม	N	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.36	0.18	มาก
สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.43	0.14	มาก
จัดหาปราชญ์ชาวบ้าน	30	4.54	0.18	มากที่สุด
ถ่ายทอดความรู้	30	4.46	0.15	มาก
ความร่วมมือในการทำงาน	30	4.43	0.15	มาก
ค่าเฉลี่ย	**30**	**4.44**	**0.16**	**มาก**

จากตาราง 19 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในการทดลองครั้งนี้ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จัดหาปราชญ์ชาวบ้าน ถ่ายทอดความรู้ สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่น ความร่วมมือในการทำงาน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ

ตาราง 20 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา(เพื่อนร่วมเครือข่าย)

รายการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม	N	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.25	0.18	มาก
สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.26	0.12	มาก
จัดหาปราชญ์ชาวบ้าน	30	4.30	0.16	มาก
ถ่ายทอดความรู้	30	4.34	0.14	มาก
ความร่วมมือในการทำงาน	30	4.33	0.13	มาก
ค่าเฉลี่ย	**30**	**4.30**	**0.15**	**มาก**

จากตาราง 20 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในการทดลองครั้งนี้ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ถ่ายทอดความรู้ ความร่วมมือในการทำงาน จัดหาปราชญ์ชาวบ้าน สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ

ตาราง 21 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยากร)

รายการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม	N	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.20	0.13	มาก
สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	4.26	0.14	มาก
จัดหาปราชญ์ชาวบ้าน	30	4.32	0.18	มาก
ถ่ายทอดความรู้	30	4.32	0.15	มาก
ความร่วมมือในการทำงาน	30	4.35	0.18	มาก
ค่าเฉลี่ย	**30**	**4.29**	**0.16**	**มาก**

จากตาราง 21 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในการทดลองครั้งนี้ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความร่วมมือในการทำงาน ถ่ายทอดความรู้ จัดหาปราชญ์ชาวบ้าน สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ

4. แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม จำนวน 12 ครั้ง แสดงในตาราง 22

ตาราง 22 แสดงผลการประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
1. คณะทำงาน	4.50	0.53	มากที่สุด
2. ความรับผิดชอบต่อหน้าที	4.60	0.52	มากที่สุด
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.70	0.48	มากที่สุด
4. การติดต่อสื่อสารระหว่างกัน	4.60	0.52	มากที่สุด
5. การให้ความร่วมมือ	4.70	0.48	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	**4.62**	**0.51**	**มากที่สุด**

จากตาราง 22 แสดงผลการประเมินการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม การให้ความร่วมมือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และคณะทำงาน ตามลำดับ

5. ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.1 การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai)

5.1.1 ผู้เข้าร่วมเครือข่ายผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) แสดงในตาราง 23

ตาราง 23 แสดงจำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ผู้เข้าร่วมเครือข่าย (คน)	คิดเป็นร้อยละ
จำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่าย	30	132	440.00

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา : phakhai) มีอัตราการเพิ่มสูงขึ้น 132 คน คิดเป็นร้อยละ 440.00 จากที่สมัครใจในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 30 คน โดยมีข้อสังเกต คือ เกิดการขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการแสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง การชักชวนจากผู้เข้าร่วมเครือข่ายกับบุคคลภายนอกกลุ่ม กลุ่มมีลักษณะเป็นกลุ่มเปิดสาธารณะที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าร่วมได้อย่างอิสระ และสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายติดต่อสื่อสารและเข้าใช้สื่อดังกล่าวได้

ภาพประกอบ 4 แสดงตัวอย่างหน้าจอของการใช้เฟซบุ๊ก

ภาพประกอบ 5 แสดงตัวอย่างหน้าจอของการเริ่มเปิดใช้งานกลุ่ม (Group) ในเฟซบุ๊ก
และแสดงรายการเมื่อมีการเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่าย

5.1.2 การใช้งานของผู้เข้าร่วมเครือข่ายผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) แสดงในตาราง 24

ตาราง 24 แสดงผลการใช้งานผ่านกิจกรรมเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา : phakhai)

ลำดับที่	กิจกรรม	ความถี่ (ครั้ง)	คิดเป็นร้อยละ
1	ถูกใจ	1,176	13.86
2	แสดงความคิดเห็น	98	1.16
3	แชร์	3	0.04
4	เห็นแล้ว	7,191	84.78
5	สนใจ	14	0.17
	รวม	**8,482**	**100.00**

จากตาราง 24 แสดงผลการใช้งานผ่านกิจกรรมเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) ว่ากิจกรรมที่ได้รับการปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ การเข้าไปเห็นข้อความการโพสต์ (เห็นแล้ว) จำนวน 7,191 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 84.78 รองลงมาเป็นกิจกรรมการคลิกถูกใจ จำนวน 1,176 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.86 จากการใช้งานผ่านกิจกรรมพบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ได้เข้าร่วมกลุ่มเพื่อรับข้อมูลข่าวสารเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจากการทดลองและสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือการโพสต์ข้อมูล เนื่องจากกลัวการผิดพลาดในเรื่องของภาษาที่ใช้

5.1.3 กิจกรรมการตั้งหัวข้อการโพสต์ผ่านเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai)

กิจกรรมเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา : phakhai)โดยพิจารณาลักษณะและหัวข้อของการใช้งาน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการใช้งาน และข้อความที่ใช้ การใช้งานตามกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายใช้เฟซบุ๊ก (กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) ในการสื่อสาร โดยหัวข้อการสื่อสารและความถี่ของหัวข้อต่าง ๆ มีดังตาราง 25

ตาราง 25 แสดงกิจกรรมการตั้งหัวข้อการโพสต์ผ่านเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ที่	กิจกรรมการตั้งหัวข้อการโพสต์	ความถี่ (ครั้ง)					รวม	คิดเป็นร้อยละ
		ถูกใจ	แสดงความคิดเห็น	แชร์	เห็นแล้ว	สนใจ		
1	ด้านโภชนาการ	310	44	0	1,722	0	2,076	24.48
2	ด้านปรัชญาศาสนาและประเพณี	274	16	2	1,452	0	1,744	20.56
3	ด้านศิลปกรรม	128	5	0	642	0	775	9.14
4	ด้านสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้าน	92	1	0	876	0	969	11.42
5	ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ	80	2	1	458	0	541	6.38
6	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม	62	6	0	265	0	333	3.93
7	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	36	3	0	307	0	346	4.08
8	ด้านการแพทย์แผนไทย	36	7	0	242	0	285	3.36
9	ด้านเกษตรกรรม	28	2	0	251	0	281	3.31
10	กิจกรรมการแปรรูปเห็ดฟาง	19	1	0	69	0	89	1.05
11	ปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอผักไห่เกี่ยวกับขนมไทย	14	0	0	82	0	96	1.13
12	กิจกรรมการทำขนมฝอยทองเม็ดขนุนทองหยอด	13	8	0	89	0	110	1.30
13	หนังสือรวมเรื่องลิขิตชีวิตชาวผักไห่	12	2	0	62	0	76	0.90
14	วัตถุประสงค์ของเครือข่าย	11	0	0	85	0	96	1.13
15	เพิ่มเติมคำอธิบายกลุ่ม	9	0	0	81	0	90	1.06
16	เชิญเข้าร่วมโครงการ (พบกลุ่ม)	7	0	0	80	5	92	1.08
17	กิจกรรมสืบหาภูมิปัญญา	6	0	0	16	0	22	0.26
18	เริ่มสร้างกลุ่ม	6	0	0	85	0	91	1.07
19	กิจกรรมการทำปลาแดดเดียว	6	1	0	43	0	50	0.59
20	กิจกรรมการพบกลุ่ม	6	0	0	23	0	29	0.34
21	กิจกรรมการทำขนมทองพับ	5	0	0	48	0	53	0.62
22	กิจกรรมการทำขนมต้ม	5	0	0	35	0	40	0.47
23	กิจกรรมการแปรรูปปลา	5	0	0	52	0	57	0.67
24	กิจกรรมการทำกระเป๋าแฮนด์เมด	4	0	0	46	0	50	0.59
25	เชิญร่วมแสดงความคิดเห็น	2	0	0	80	9	91	1.07
	รวม	1,176	98	3	7,191	14	8,482	100.00

จากตาราง 25 แสดงผลกิจกรรมการตั้งหัวข้อการโพสต์ผ่านเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า กิจกรรมการตั้งหัวข้อการโพสต์ที่ได้รับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านโภชนาการ จำนวน 2,076 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.48 รองลงมาเป็นด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณีจำนวน 1,744 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.56 และกิจกรรมการตั้งหัวข้อการโพสต์ที่ได้รับการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการพบกลุ่ม

ซึ่งจากกิจกรรมการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เห็นถึงความสำคัญ เป้าหมาย และความต้องการที่มีร่วมกันโดยมีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมเครือข่าย มีการเชื่อมโยงระหว่างกันทั้งในเครือข่ายและนอกเครือข่าย โดยมีแหล่งเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน อีกทั้งในการประสานงานนั้นมีความจำเป็นจะต้องขอความช่วยเหลือจากแหล่งวิชาการ หรือปราชญ์ชาวบ้านในการทำกิจกรรมร่วมกัน มีกลไกในการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยเครือข่ายมีกระบวนการในการดำเนินงาน มีกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถและความสนใจในแต่ละด้าน มีกระบวนการในการประเมินผลของงาน สมาชิกต่างยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ มีการให้ความช่วยเหลือและการแก้ปัญหาภายในเครือข่าย มีการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิก มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาเครือข่าย และการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งเครือข่ายมีการประชาสัมพันธ์หรือมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างแรงจูงใจในการใฝ่รู้ เป็นต้น

5.2 การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา)

การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา) ได้ดำเนินการเปิดกลุ่มรักษ์ภูมิปัญญาผ่านช่องทางไลน์ขึ้นอีกหนึ่งช่องทางเพื่อเพิ่มช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และข้อมูลข่าวสาร

ภาพประกอบ 6 ตัวอย่างการใช้ไลน์ (Line) ในการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันในกลุ่ม

5.2.1 ผู้เข้าร่วมเครือข่ายผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา) แสดงในตาราง 26

ตาราง 26 แสดงจำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ผู้เข้าร่วมเครือข่าย (คน)	คิดเป็นร้อยละ
จำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่าย	30	17	56.67

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา) มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 จากที่สมัครใจในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 30 คน โดยมีข้อสังเกต คือ การเปิดกลุ่มทางไลน์เนื่องมาจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา : phakhai) มีความต้องการในการติดต่อสื่อสารผ่านทางไลน์เพราะมีความสะดวก ง่ายต่อการเชื่อมต่อกับสมาชิกนอกเครือข่าย สามารถดึงข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มไลน์อื่นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มได้ และสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กลุ่มเพื่อนให้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก

5.2.2 แสดงกิจกรรมการใช้ไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญาของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ แสดงในตาราง 27

ตาราง 27 แสดงกิจกรรมการใช้ไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญาของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันเดือนปี	จำนวนข้อความการสนทนา (ครั้ง)			จำนวนการโน๊ต (ครั้ง)	จำนวนอัลบั้ม (ครั้ง)	รวม (ครั้ง)	คิดเป็นร้อยละ
	การส่งข้อความ	การส่งสติกเกอร์	การส่งไฟล์ เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น				
12 พ.ค. 59	-	1	-	2	-	3	0.85
13 พ.ค. 59	1	2	3	3	-	9	2.54
14 พ.ค. 59	-	-	5	-	-	5	1.41
15 พ.ค. 59	-	1	7	1	-	9	2.54
16 พ.ค. 59	1	1	4	1	-	7	1.97
17 พ.ค. 59	-	-	3		-	3	0.85
18 พ.ค. 59	1	2	8	1	-	12	3.38
19 พ.ค. 59	-	1	3	1	-	5	1.41
20 พ.ค. 59	1	-	3	-	-	4	1.13
21 พ.ค. 59	-	1	3	-	-	4	1.13
22 พ.ค. 59	8	-	5	-	-	13	3.66
23 พ.ค. 59	-	-	3	1	-	4	1.13

ตาราง 27 (ต่อ)

วันเดือนปี	จำนวนข้อความการสนทนา (ครั้ง)			จำนวนการโน๊ต (ครั้ง)	จำนวนอัลบั้ม (ครั้ง)	รวม (ครั้ง)	คิดเป็นร้อยละ
	การส่งข้อความ	การส่งสติกเกอร์	การส่งไฟล์ เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น				
24 พ.ค. 59	-	-	2	3	-	5	1.41
25 พ.ค. 59	-	-	3	-	-	3	0.85
26 พ.ค. 59	-	-	13	1	-	14	3.94
27 พ.ค. 59	2	-	2	-	-	4	1.13
28 พ.ค. 59	-	1	3	-	-	4	1.13
29 พ.ค. 59	1	2	4	1	-	8	2.25
30 พ.ค. 59	-	1	9	2	-	12	3.38
1 มิ.ย. 59	1	2	5	-	-	8	2.25
2 มิ.ย. 59	-	2	5	1	-	8	2.25
3 มิ.ย. 59	2	1	6	-	-	9	2.54
4 มิ.ย. 59	1	1	9	4	-	15	4.23
5 มิ.ย. 59	4	3	4	-	-	11	3.10
6 มิ.ย. 59	4	-	6	-	-	10	2.82
7 มิ.ย. 59	3	2	3	2	-	10	2.82
8 มิ.ย. 59	-	-	1	-	-	1	0.28
9 มิ.ย. 59	-	-	1	1	-	2	0.56
10 มิ.ย. 59	3	-	1	-	-	4	1.13
11 มิ.ย. 59	3	2	2	-	-	7	1.97
12 มิ.ย. 59	2	-	3	1	-	6	1.69
13 มิ.ย. 59	1	2	4	1	-	8	2.25
14 มิ.ย. 59	5	1	5	-	-	11	3.10
16 มิ.ย. 59	3	-	-	-	-	3	0.85
19 มิ.ย. 59	-	-	-	1	-	1	0.28
20 มิ.ย. 59	2	1	-	-	-	3	0.85
21 มิ.ย. 59	5	1	1	-	-	7	1.97
22 มิ.ย. 59	2	2	4	-	-	8	2.25
23 มิ.ย. 59	4	-	1	-	-	5	1.41
24 มิ.ย. 59	2	-	2	-	-	4	1.13
25 มิ.ย. 59	2	2	2	-	-	6	1.69
26 มิ.ย. 59	3	1	2	-	-	6	1.69
27 มิ.ย. 59	1	1	2	-	-	4	1.13
28 มิ.ย. 59	3	1	2	-	-	6	1.69
29 มิ.ย. 59	7	3	5	-	-	15	4.23
30 มิ.ย. 59	2	1	9	-	-	12	3.38
1 ก.ค. 59	1	-	4	-	-	5	1.41
2 ก.ค. 59	2	-	11	-	-	13	3.66
3 ก.ค. 59	1	1	4	-	-	6	1.69
4 ก.ค. 59	1		1	-	-	2	0.56
5 ก.ค. 59	4	1	3	-	-	8	2.25
7 ก.ค. 59	1	-	-	-	-	1	0.28
10 ก.ค. 59	1	-	1	-	-	2	0.56
รวม	91	44	192	28	0	355	100.00
คิดเป็นร้อยละ	25.63	12.39	54.08	7.89	0.00	100.00	

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา) ส่วนใหญ่มีการใช้งานด้านข้อความการสนทนาการส่งไฟล์จำนวน 192 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.08 รองลงมาเป็นการส่งข้อความ 91 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.63 และการใช้งานอัลบั้มไม่มีการใช้งาน โดยกิจกรรมการใช้ไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญาเริ่มเปิดใช้งานในวันที่ 12 พฤษภาคม 2559 เป็นต้นมา

5.2.3 กิจกรรมการใช้ไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญาผ่านการสนทนา และการโพ๊ตของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กิจกรรมเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา) มีการใช้งานดังตาราง 28

ตาราง 28 แสดงกิจกรรมการใช้งานผ่านการโพสต์ข้อความ

ที่	กิจกรรมการโพสต์ (เรื่อง)	จำนวนความถี่ (ครั้ง)	คิดเป็นร้อยละ
1	สุขภาพอนามัย	45	41.28
2	สมุนไพร	26	23.85
3	โภชนาการ (อาหาร ขนม ผัก ผลไม้)	23	21.10
4	ศิลปวัฒนธรรม	12	11.01
5	หัตถกรรม	2	1.83
6	ความเชื่อ	1	0.92
	รวม	**109**	**100.00**

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา) ส่วนใหญ่ให้ความสนใจในเรื่องสุขภาพอนามัย 45 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.28 รองลงมาเป็นเรื่องสมุนไพร 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.85 ส่วนเรื่องที่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายให้ความสนใจน้อยที่สุดเป็นเรื่องความเชื่อ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.92

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) สรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบ 2) สร้างรูปแบบ และ 3) ประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มประชาชนของอำเภอผักไห่ จำนวน 31,628 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความต้องการเพื่อสร้างรูปแบบเครือข่าย 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม 409 คน ได้มาจากประชากร (ผู้นำ ประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน ส.อบต./ส.ท. เลขานุการนายกฯ รองนายกฯ และนายก ประชาชน อายุ 18-60 ปี) โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 12 คน ได้มาจากผู้เข้าร่วมเครือข่ายที่สมัครใจโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ ทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-posttest Design กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้มาจากผู้เข้าร่วมเครือข่ายที่สมัครใจโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้กำหนดการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1. การศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และ 2. ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1. การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการรูปแบบ

เครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยากับรูปแบบเดิมที่ร่างไว้ 2. การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากแบบสอบถาม และ 3. การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1. การสนทนากลุ่ม 2. การสร้างหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3. การทดลอง one group pretest-posttest design

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31-45 ปี อยู่หมู่ที่ 1 ในเขตเทศบาลเมืองผักไห่ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพหลัก อาชีพเสริม/อาชีพรองรับจ้างทั่วไป และมีตำแหน่งหรือสถานภาพในชุมชนเป็นประชาชนทั่วไป

1.2 สภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา พบเห็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ใน 6 ด้าน ได้แก่

1) ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม พบว่า พวงหรีดเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นได้ค่อนข้างบ่อย ทำเรือ/ต่อเรือ (ซ่อม สร้าง) และถักเปลด้ายเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง

2) ด้านการแพทย์แผนไทย พบว่า หมอน้ำมันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ หมอนวดหมอจับเส้นเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย และหมอเสก/หมอเป่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ

3) ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน พบว่า กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์สัจจะเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ และกลุ่มผลิตภัณฑ์เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง

4) ด้านศิลปกรรม พบว่า ลิเก แตรวง และวงปี่พาทย์เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ รำกลองยาว และวงเครื่องสายเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง และโขนสด และละครชาตรีเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ

5) ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี ประกอบด้วย

ความเชื่อแบบพิธีพราหมณ์ พบว่า การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ และการไหว้ครู ครอบครู บูชาครูเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ และการปลูกบ้าน และการตั้งศาลพระภูมิ/ศาลเจ้าที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย

ความเชื่อไสยศาสตร์ พบว่า การสะเดาะเคราะห์เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย การทรงเจ้าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง และการทำเสน่ห์เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ

ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ พบว่า เรื่องแม่โพสพ และแม่ธรณีเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย และเรื่องแม่คงคาเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง

การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา พบว่า พิธีตักบาตร และพิธีถวายสังฆทานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ

ประเพณีครอบครัว พบว่า การบวช การทำบุญบ้านเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ และการโกนผมไฟ และการอยู่ไฟเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง

การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของเด็ก) พบว่า เล่นว่าวเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ห่วงยางเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ลูกดิ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ

การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของผู้ใหญ่) พบว่า ชักกะเย่อ และแข่งขันเรือยาวเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ปิดตาตีหม้อเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง เล่นผีพุ่งไต้ และหัวล้านชนกันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ

6) ด้านโภชนาการ ประกอบด้วย อาหารคาว พบว่า ปลาเค็มเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ปลาเจ่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ปลาย่าง และปลาร้าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ และของหวาน (เครื่องแห้ง) พบว่า ขนมฝอยทอง และขนมทองหยอดเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ขนมทองหยิบเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย และลูกจันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ

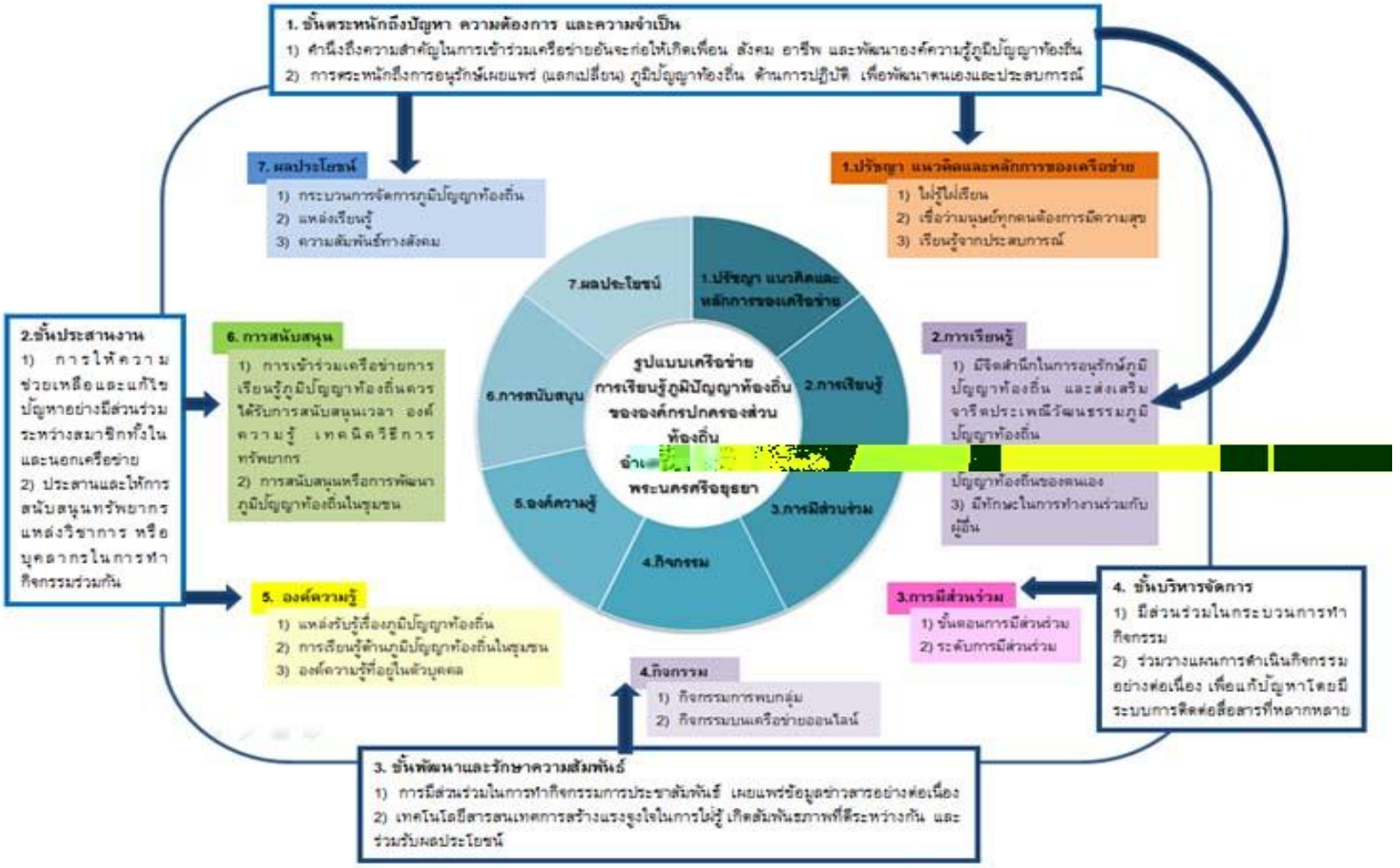
1.3 ปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ส่วนใหญ่เกิดจากการทอดทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่น การไม่นำองค์ความรู้ดั้งเดิมของไทยมาพัฒนาต่อยอด การขาดแคลนผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น คนส่วนใหญ่ละเลย ละทิ้ง ไม่สนใจภูมิปัญญาท้องถิ่น การขาดการสร้างสรรค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การขาดนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และการขาดมาตรการและแนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.4 ความต้องการในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 อันดับ ได้แก่ ลิเก ขนมทองหยอด รำกลองยาว ขนมลูกจัน และขนมกง

1.5 ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ได้แก่ ด้านปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย ด้านองค์ความรู้ ด้านผลประโยชน์ ด้านการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านกิจกรรม

2. ผลการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีเครือข่าย แนวคิดเกี่ยวกับเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับแนวคิดของฟริตจ๊อฟ คาปร้า (Fritjof Capra) ได้พัฒนาทฤษฎีข่ายใยชีวิต (The Web of Lefe) โดยแนวคิดหลักของทฤษฎี คือ ชีวิตทั้งหลายในระดับต่าง ๆ ล้วนดำรงอยู่อย่างเป็นระบบ ในลักษณะของระบบที่โยงอยู่ด้วยกันเป็นข่ายใย แนวคิดจากการศึกษาสังเคราะห์ข้อมูลของปาน กิมปี (2540), ประภาพรรณ ไชยวงษ์ (2544), สุวรีย์ ศรีปูณะ (2544), นงนภัศ เที่ยงกมล (2548), มาเรียม ซอหมัด (2548), เอกพงศ์ ไทรพุฒทอง (2549), กาญจนา รอดแก้ว (2550), ฉลาด จันทรสมบัติ และคนอื่น ๆ (2550), สุริชาติ จงจิตต์ (2551), ดาวเรืองมาจันทร์(2552), เชื้อชายโพธิ์กลิ่น(2553), สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ (2553), คนึงกิจ ลิ้มตระกูล และคนอื่น ๆ (2555), พจนี พรหมจิตต์ (2555), ระวี สัจจโสภณ และอาชัญญา รัตนอุบล (2555) , สนอง โลหิตวิเศษ (2555), อะห์มัด ยี่สุ่นทรง และสมบูรณ์ สุวรรณราช (2555), อาชัญญา รัตนอุบล (2555),ไซเบิร์ท (Seibert. 1994) ,ซีมัว (Seymour.1997), โกลด์ (Gold.2000) ฟิตซ์เจอรัลด์ (Fitzgerald. 2003), ไมเคิล , ดิททัส, & เอปสตีน(Michael , Dittus; & Epstein. 2007), เชรสต้า ; และคนอื่น ๆ (Shrestha; & others. 2008) , สเปรย์และเกรแฮม. (Spry. G. & Graham. J.2009) และรัยฮานี และเดวิด (Raihani; & David G.2012) ทำให้ได้กรอบแนวคิดเพื่อการจัดทำร่างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 4 ขั้นตอนจากนั้นนำไปผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 7 การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย

1. ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย หมายถึง ความเชื่อ หรือการสร้างระบบความคิด เพื่อแสวงหาคำอธิบายมากำหนดวิธีการในการหาคำตอบของปัญหา ในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรเป็นไปตามปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ปรัชญาคิดเป็น และปรัชญาพิพัฒนาการนิยม ดังนี้

1) ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2) เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข

3) เรียนรู้จากประสบการณ์

2. การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ประสบการณ์ ความคิด ความรู้ ทักษะ และเจตคติโดยการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้จะต้องเกิด

1) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการทำให้บุคคลและผู้เข้าร่วมเครือข่ายตระหนัก และเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหา และมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์

3) มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรมีทักษะในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองตลอดเวลา และนำความรู้นั้นมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน โดยการทำงานร่วมกันนั้นจำเป็นต้องมีการสังเกต ฟัง ซักถาม อ่าน ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และนำความรู้นั้นมาปรับแก้ปัญหา

3. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เข้ามามีส่วนในการดำเนินงานตั้งแต่การกำหนดความสำคัญของปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน ร่วมรับผลจากการแก้ปัญหา ร่วมประเมินผล การออกแบบการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วม ดังนี้

1) ขั้นตอนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น การวางแผนดำเนินกิจกรรม และการติดตามและประเมินผลงาน

2) ระดับการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การตัดสินใจ ในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่นการวางแผนดำเนินกิจกรรม และการติดตามและประเมินผลงาน การประเมินผลการดำเนินงาน ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและรับข้อมูลข่าวสารและการใช้ผลประโยชน์

4. กิจกรรม หมายถึง การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ อาจทำคนเดียว หรือทำร่วมกับผู้อื่น ทั้งการปฏิบัติแบบพบกลุ่มและแบบการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งนอกจากจะได้สาระความรู้ ประสบการณ์แล้วยังสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันด้วย การพัฒนา

รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินกิจกรรมการพบกลุ่ม และกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ โดยคำนึงถึงการดำเนินการ ดังนี้

4.1 กิจกรรมการพบกลุ่ม

1) ขั้นตอนการกิจกรรมการเรียนรู้
2) ลักษณะการจัดกิจกรรม
3) ประเมินผลการเรียนรู้

4.2 กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์

1) เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร
2) ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3) กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
4) ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย

5. องค์ความรู้ หมายถึง ความรู้ที่เกิดขึ้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากการถ่ายทอดประสบการณ์ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจาก

1) แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ตัวบุคคล สื่อ และแหล่งวิชาการ

2) การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจากประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ การสังเกตและนำมาปฏิบัติ และองค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติ

3) องค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติ

4) ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ลิเก และรำกลองยาว ด้านโภชนาการ ของหวาน ได้แก่ ทองหยอด ลูกจัน และ ขนมกง

6. การสนับสนุน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับทรัพยากร (สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เวลาและบุคลากร) ที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการเผยแพร่ การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรคำนึงถึง

1) การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุน เวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ ทรัพยากร ได้แก่ 1. คน 2. วัสดุอุปกรณ์ และ 3. การจัดการ

2) การสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน โดยส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน ปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญา สนับสนุนด้านเวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ และ

ทรัพยากร (คน, วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น และถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติ

7. ผลประโยชน์ หมายถึง สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อแหล่งเรียนรู้ อาชีพ และความสัมพันธ์ทางสังคม ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

1) กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่หรืออนุรักษ์รักษาไว้

2) แหล่งเรียนรู้ ทำให้คนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้

3) ความสัมพันธ์ทางสังคม ทำให้เกิด 1. ความภาคภูมิใจ 2. มั่นใจในการทำงาน และ 3. เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน

4) อาชีพ เกิดความคิดริเริ่ม การต่อรองและมุมมองใหม่ ๆ

ขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ

1. ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น หมายถึง การแสดงซึ่งความรู้สึกนึกคิด และสำนึกถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีผลต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต้องชี้ให้เห็น

1) คำนึงถึงความสำคัญในการเข้าร่วมเครือข่ายอันจะก่อให้เกิดเพื่อน สังคม อาชีพ และพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) การตระหนักถึงการอนุรักษ์เผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาตนเองและประสบการณ์

2. ขั้นประสานงาน หมายถึง การทำงานร่วมกันหรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน สอดคล้องทั้งเวลา กิจกรรมที่ต้องกระทำให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างราบรื่น การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต้องชี้ให้เห็น

1) การให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกทั้งในและนอกเครือข่าย

2) ประสานและให้การสนับสนุนทรัพยากร แหล่งวิชาการ หรือบุคลากรในการทำกิจกรรมร่วมกัน

3. ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างกันในเครือข่ายที่มีการติดต่อสื่อสาร และปฏิบัติงานกิจกรรมร่วมกันโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยกระบวนการสื่อสาร ที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายเกิดการรับรู้ ยอมรับ และช่วยรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน การ

พัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต้องชี้ให้เห็น

1) การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

2) เทคโนโลยีสารสนเทศการสร้างแรงจูงใจในการใฝ่รู้ เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันและร่วมรับผลประโยชน์

4. ขั้นบริหารจัดการ หมายถึง กลไกการทำงานร่วมกันโดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ การวางแผนการดำเนินงาน การติดต่อสื่อสาร และการควบคุมตรวจสอบเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต้องชี้ให้เห็น

1) มีส่วนร่วมในกระบวนการทำกิจกรรม

2) ร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาโดยมีระบบการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย

3. ผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเอกสารรูปเล่มที่มีสาระสำคัญในเรื่องสืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น และความร่วมมือในการทำงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการตามรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ โดยมุ่งจัดกิจกรรม มีเนื้อหาสาระและจุดประสงค์ย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรซึ่งผลการประเมินหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครื่องมือ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า หลักสูตรแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ผลการทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการทดลองใช้รูปแบบ สรุปได้ดังนี้

3.1 ประสิทธิผลของรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) หลังเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1.2 ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ทางการเรียนรู้

ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ทางการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเครือข่ายเท่ากับ 0.770 เป็นไปตามเกณฑ์มากกว่า 0.50 ขึ้นไปจึงมีค่าประสิทธิผล เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.1.3 ความพึงพอใจในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความพึงพอใจรายองค์ประกอบ และรายขั้นตอนการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.11) เมื่อแยกตามรายองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.10) และรายขั้นตอนการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.20)

3.1.4 ประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ สำหรับผู้เข้าร่วมเครือข่าย เพื่อนร่วมเครือข่าย และวิทยากร พบว่า 1) ผลการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม (ผู้เข้าร่วมเครือข่าย) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.16) 2) ผลการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม (เพื่อนร่วมเครือข่าย) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.15) 3) ผลการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม (วิทยากร) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.16)

3.1.5 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.51)

3.1.6 ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai)

ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) พบว่า การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการขยายเครือข่ายคิดเป็นร้อยละ 440.00 มีความสนใจด้านโภชนาการ ด้านปรัชญาศาสนาและประเพณี และด้านศิลปกรรม ตามลำดับ

3.1.7 ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา)

ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา) พบว่า การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสนใจในเรื่องสุขภาพอนามัย สมุนไพร และโภชนาการ (อาหาร ขนม ผัก ผลไม้) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ 1. การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2. การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 3. การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. สภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31-45 ปี อยู่หมู่ที่ 1 ในเขตเทศบาลเมืองผักไห่ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพหลัก อาชีพเสริม/อาชีพรองรับจ้างทั่วไป และมีตำแหน่งหรือสถานภาพในชุมชนเป็นประชาชนทั่วไป

สภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นในรอบ 3 ปีที่ผ่านมามีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ หมอเสก/หมอเป่า โขนสด ละครชาตรี การทำเสน่ห์ เล่นผีพุ่งไต้ หัวล้านชนกัน ลูกดิ่ง ปลาย่าง ปลาร้า และลูกจัน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ทำเรือ/ต่อเรือ (ซ่อม สร้าง) ถักเปลด้าย กลุ่มผลิตภัณฑ์ รำกลองยาว วงเครื่องสาย การทรงเจ้า ความเชื่อเรื่องแม่คงคา การโกนผมไฟ การอยู่ไฟ ปิดตาตีหม้อ ห่วงยาง และปลาเจ่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ พวงหรีด การปลูกบ้าน และการตั้งศาลพระภูมิ/ศาลเจ้าที่ หมอนวดหมอจับเส้น การสะเดาะเคราะห์ ความเชื่อเรื่องแม่โพสพ แม่ธรณี ชักกะเย่อ แข่งขันเรือยาว เล่นว่าว และขนมทองหยิบ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ หมอน้ำมัน กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์สัจจะ ลิเก แตรวง วงปี่พาทย์ การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ การไหว้ครู ครอบครู บูชา

ครู พิธีตักบาตร พิธีถวายสังฆทาน การบวช การทำบุญบ้าน ปลาเค็มขนมฝอยทอง และขนมทองหยอด ซึ่งองค์ความรู้ดังกล่าวไม่มีการบันทึกข้อมูลเก็บไว้ ทำให้องค์ความรู้จะสูญสิ้นไปพร้อมกับตัวบุคคล (ปิยนุช ยอดสมสวยและสุพิมพ์ วงษ์ทองแท้. 2552: 75)

ปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่เกิดจากการทอดทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่น การไม่นำองค์ความรู้ดั้งเดิมของไทยมาพัฒนาต่อยอด การขาดแคลนผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น คนส่วนใหญ่ละเลย ละทิ้ง ไม่สนใจภูมิปัญญาท้องถิ่น การขาดการสร้างสรรค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การขาดนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และการขาดมาตรการและแนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความต้องการในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้แก่ ลิเก ขนมทองหยอด รำกลองยาว ขนมลูกจัน และขนมกง

ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ได้แก่ ด้านปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย ด้านองค์ความรู้ ด้านผลประโยชน์ ด้านการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านกิจกรรม จากผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากเป็นอันดับแรก เนื่องมาจากเป็นสิ่งที่จำเป็น อยู่ใกล้ตัว และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนุชลี คล้ายวันเพ็ญ (2553: บทคัดย่อ) กล่าวว่า การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติสืบต่อกันมามากเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นกลุ่มคติ ความเชื่อ หลักการที่เป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมถ่ายทอดกันมา มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และดาวเรือง มาจันทร์. (2552: บทคัดย่อ) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ของเครือข่าย เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตั้งแต่ร่วมวางแผนงาน ร่วมดำเนินงานตามแผน ร่วมแลกเปลี่ยนแก้ไขปัญหา ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล ทำให้เครือข่ายเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ เพราะมีคุณลักษณะ 3 ประการคือ 1) เป็นชุมชนเรียนรู้ และพร้อมที่จะเรียนรู้ 2) เป็นชุมชนที่ตัดสินใจได้อย่างเป็นอิสระ และ 3) ชุมชนสามารถจัดการ “ทุน” ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนากลุ่มองค์กรอื่น ๆ สู่ความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

2. การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับการดำเนินการวิจัยทำให้ได้รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีการเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบ และประสานเชื่อมโยงด้านภูมิปัญญา

ท้องถิ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวบรวม และจัดการองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขั้นตอนการสร้างจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และการสนทนากลุ่ม ซึ่งรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 4 ขั้นตอนการพัฒนาเครือข่าย ดังนั้นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจึงเป็นรูปแบบที่คำนึงถึงความต้องการของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละประเด็นอภิปรายได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย หมายถึง ความเชื่อ หรือการสร้างระบบความคิด เพื่อแสวงหาคำอธิบายมากำหนดวิธีการในการหาคำตอบของปัญหา โดยนำปรัชญา แนวคิด และหลักการของเครือข่าย ที่ประกอบด้วยปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ปรัชญาคิดเป็นการแก้ปัญหา และนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน และปรัชญาพิพัฒนาการนิยม เรียนรู้จากประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถอธิบายได้ดังนี้ 1) ใฝ่รู้ใฝ่เรียน พบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความกระตือรือร้น ต้องการแสวงหาความรู้ตลอดเวลา มีความตั้งใจ มุ่งมั่นพยายามในการทำงานของตนเอง เช่น ได้รับมอบหมายให้ลงมือปฏิบัติงานกลุ่ม (การทำขนมฝอยทอง) ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี มีคามริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออกในกิจกรรมพบกลุ่มและกิจกรรมเครือข่ายออนไลน์ (เฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) สอดคล้องกับ วัฒนา พาผล (2551: 19) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนว่า เป็นคนช่างสังเกต มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น ชอบตั้งคำถาม มีความตั้งใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ มีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้อื่นอยู่เสมอ มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทำงานอย่างเป็นระบบ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ทันโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกับสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553: 170-171) กล่าวถึงพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ตามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย ตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ บันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้สรุปเป็นองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 2) เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข พบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการช่วยกันคิดช่วยกันทำในการลงมือปฏิบัติจากสิ่งที่ศึกษามาจนได้ขนมฝอยทอง ทองหยอด เม็ดขนุน โดยมีวิทยากรปราชญ์ชาวบ้านให้คำแนะนำ และสามารถนำไปจำหน่ายได้หรือลงแขกในการทำขนมในงานพิธีต่างๆ ได้สอดคล้องกับ วรรณภา เหล่าไพศาลพงษ์ (2554: 13) และมณฑนา บรรพสุทธิ์ (2553: 59) กล่าวว่า กระบวนการความสามารถในการคิดรวบรวม หรือเชื่อมโยงความรู้ ประสบการณ์เดิมกับ

สถานการณ์ที่เป็นปัญหาเข้าด้วยกันเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และนำมาประยุกต์หรือปรับใช้ในชีวิตประจำวัน 3) เรียนรู้จากประสบการณ์ พบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสิ่งที่รับรู้มา หรือสิ่งที่ค้นพบ ให้ผู้อื่นหรือเครือข่ายได้รับข้อมูลองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นของตนเอง โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายเกิดความรู้ ความเข้าใจและนำมาเผยแพร่ นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายจึงต้องมีการสื่อสารเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี ผลการปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรม ทำให้เกิดแนวคิดในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับการพัฒนาอาชีพ อาทิเช่น การระดมความคิดในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ความต้องการด้านอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของผู้เข้าร่วมเครือข่ายจึงเกิดกิจกรรมขึ้น โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมคิดร่วมทำ

องค์ประกอบที่ 2 การเรียนรู้หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมประสบการณ์ความคิด ความรู้ ทักษะ และเจตคติ สามารถอธิบายได้ดังนี้ 1) จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นสอดคล้องกับการจัดการความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในชุมชน ต้องดำเนินการภายใต้ความตระหนักดีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชน และภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต (สนองเดช เดชวัชรนนท์. 2553: 293-294) 2) มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ทักษะ และประสบการณ์ 3) มีทักษะการทำงานร่วมกัน พบว่า มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย และมีทักษะการทำงานร่วมกัน พบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเรียนรู้จากกิจกรรมลงพื้นที่ ซึ่งมีการปฏิบัติหรือทำกิจกรรมจริงเป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีวิธีการส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง และมีการแลกเปลี่ยนความรู้จากประสบการณ์ของตนเองกับผู้อื่นซึ่งการเรียนรู้จะมีประสิทธิผลต้องคำนำถึงพัฒนาการที่แตกต่างกันทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม บุคคลแต่ละคนเรียนรู้ได้ดีเมื่อเรียนรู้นั้นเหมาะสมกับระดับการพัฒนาของตน และนำเสนอด้วยวิธีการที่น่าสนใจ

องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายการเรียนรู้ ในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนการมีส่วนร่วม และระดับการมีส่วนร่วมกับสมาชิกเครือข่ายพบว่า 1) การตัดสินใจในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น การวางแผนดำเนินกิจกรรม และติดตามและประเมินผล 2) การประเมินผลการดำเนินงาน 3) ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและรับข้อมูลข่าวสาร และ 4) การใช้ประโยชน์ สอดคล้องกับดาวเรือง มาจันทร์. (2552: บทคัดย่อ) จักรพงษ์ พวงงามชื่น สวิชญาศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์ และ

นคเรศ รังควัต (2556: 215-234)และจำเนียร โกมลวานิช. (.2553: 36; อ้างอิงจาก โคเฮน และอัพฮอฟฟ์ และศิริวรรณ วิณิชวัฒนวรชัย. 2552: 256) ได้สรุปว่า กระบวนการเรียนรู้ของเครือข่ายเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการร่วมวางแผนร่วมดำเนินงานร่วมแลกเปลี่ยนแก้ไขปัญหาร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผลทำให้เครือข่ายเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้โดยชุมชนเรียนรู้ตัดสินใจได้อย่างเป็นอิสระและสามารถบริหารจัดการได้

องค์ประกอบที่ 4 กิจกรรม หมายถึง การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ อาจทำคนเดียว หรือทำร่วมกับผู้อื่น ในรูปแบบของกิจกรรมการพบกลุ่มและกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งถนอมพร เลาหจรัสแสง (2544: 87) กล่าวว่า การเรียนการสอนผ่านเว็บเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ และแก้ปัญหาในเรื่องข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ และสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งนอกจากจะได้สาระความรู้ประสบการณ์จากกิจกรรมและการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการรวมกลุ่มกับผู้อื่น การจัดกิจกรรมยังคำนึงถึงการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความถนัดตามความสนใจและความต้องการของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมเครือข่าย เพื่อพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ตลอดจนการพัฒนาทักษะและปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า กิจกรรมการพบกลุ่ม ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ลักษณะการจัดกิจกรรม และ 3) ประเมินผลการเรียนรู้ และกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร
สมาร์ทโฟน (Smart Phone)เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy 2) ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 3) กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 4) ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์สามารถ 1) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็บไซต์อื่น 2) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว 3) ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 4) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก 5) สามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ 6) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้ 7) เลือกเรียนกิจกรรมได้ 8) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้ 9) สามารถประเมินตนเองได้ 10) ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 11) กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้ และ12) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่(สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2547: 225-226) เสนอว่า ผู้ใหญ่มีความต้องการในการพัฒนาตามภาระหน้าที่ เรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม นำความรู้ และประสบการณ์มาแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน สิ่งสำคัญผู้ใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ของตน

องค์ประกอบที่ 5 องค์ความรู้ หมายถึง ความรู้ที่เกิดขึ้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากการถ่ายทอดประสบการณ์ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ พบว่า องค์ความรู้เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการทำงาน แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การสังเกตและการนำมาปฏิบัติ การฝึกปฏิบัติ และจากปราชญ์ชาวบ้าน สอดคล้องกับจิรวัฒน์ นาคพนม. (2549: 170-178) เนื่องจากการค้นหาความรู้และระบบการถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญจะให้เฉพาะสมาชิกในครอบครัว จากบรรพบุรุษมีความรู้ความชำนาญที่ติดตัว และความคุ้นชินเนื้อหาความรู้เป็นเรื่องที่ตอบสนองความต้องการ

องค์ประกอบที่ 6 การสนับสนุน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับทรัพยากร (สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เวลาและบุคลากร) ที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการเผยแพร่ ดังนั้นการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมให้กระบวนการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในเครือข่ายการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งพบว่า 1) ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป 3) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน 4) ปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญฐ้านภูมิปัญญา 5) สนับสนุนด้านเวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ และทรัพยากร (คน, วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ) 6) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น 7) ถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติ สอดคล้องกับสุวรีย์ ศรีปูณะ (2544: บทคัดย่อ) ที่ว่าควรสนับสนุนชุมชนให้สร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายและจัดการสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยสถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านทุน นโยบาย วิชาการ เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 7 ผลประโยชน์ หมายถึง สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อแหล่งเรียนรู้ อาชีพ และความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่หรืออนุรักษ์รักษาไว้แหล่งเรียนรู้ ทำให้คนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า 1) กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) แหล่งเรียนรู้ 3) ความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น ความภาคภูมิใจในผลงานหรือการทำงานที่ทำร่วมกัน มั่นใจในการทำงาน การประสานงานหรือการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ทำให้ผู้ประสานงานเกิดความมั่นใจว่างานนั้นจะประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ และเกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน 4) อาชีพ ทำให้เกิดความคิดริเริ่ม การต่อรอง และมุมมองใหม่ๆ สอดคล้องกับสมบูรณ์ บูรศิริรักษ์. (2553: 242) ที่เห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการ มีปัจจัยด้านผลประโยชน์ร่วมกัน

ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิภาวรรณ สุขสถิต (2550: 146-168) ที่วิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กล่าวคือ เป็นการเรียนที่เกิดจากความต้องการและความสนใจของตนเอง และมีการวางแผนด้วยตนเอง ทางด้านความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับดาวเรือง มาจันทร์ (2552: 101-118) ,สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ (2553: 229-245), โกลด์ และไมเคิล (2000: 2338-A), ดิททัส, &เอปสตีน (2007: 567-579) ที่วิจัยพบว่า กระบวนการเรียนรู้ เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตั้งแต่ร่วมวางแผนงาน ร่วมดำเนินงานตามแผน ร่วมแลกเปลี่ยนแก้ไขปัญหา ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล โดยมีปัจจัยเรื่องการสื่อสารพึ่งตนเอง และมีการพัฒนาศักยภาพตนเองมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในเครือข่าย โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ที่สร้างขึ้นด้วยตนเอง นำความรู้ที่มีอยู่เดิมและประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่มาสร้างหรือต่อยอดความรู้ให้เกิดขึ้นตามสภาพและความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่น (แอชลีย์. 1995: 1786-A)

จึงกล่าวได้ว่า รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาเครือข่ายให้เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ มีการดำเนินกระบวนการอย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ และประสบการณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน

ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการศึกษาพบว่า ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น 2) ขั้นประสานงาน 3) ขั้นขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ และ 4) ขั้นบริหารจัดการ พบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาเครือข่ายดังจะเห็นได้ว่าเครือข่ายช่วยในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การแบ่งปันความรู้ ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ ถิระพันธุ์ และปาริชาต สถาปิตานนท์ (2555: ออนไลน์) ให้ความเห็นว่า การสร้างเครือข่ายเป็นระบบเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ควรได้รับการสร้างโอกาสในการเชื่อมโยงเครือข่ายต่อไปเรื่อย ๆ มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

1. ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น หมายถึง การสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญ เป้าหมาย และความต้องการที่มีร่วมกัน พบว่า ในขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการรวมกลุ่มและความเป็นเครือข่าย ซึ่งสมาชิกของเครือข่ายการเรียนรู้ต้องเข้าใจถึงขั้นตอน เพื่อจะได้ส่งเสริมการบริหารจัดการภายในเครือข่ายได้อย่างเหมาะสม โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นที่รวมกลุ่มเครือข่าย โดยการกระตุ้น ให้ข้อมูล และร่วมกำหนดแนวทาง เพื่อนำเสนอประเด็น

ปัญหาร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับปาน กิมปี (2540: 200-237) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า เครือข่ายการเรียนรู้มีพัฒนาการจากการตระหนักถึงปัญหาและความต้องการ มีการใช้เครือข่ายสังคมเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานในชุมชน และมีการขยายเชื่อมโยงกับองค์กรเครือข่ายในภาครัฐ เอกชน ชุมชน ธุรกิจ และหรือองค์กรวิชาการ โดยมีกิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และแก้ปัญหาพื้นฐานการดำรงชีวิต ปัจจัยความสำเร็จของเครือข่าย ได้แก่ การเผยแพร่แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการพัฒนา การให้ความสำคัญ และความตระหนักในปัญหาของชุมชน

2. ขั้นประสานงาน หมายถึง ความร่วมมือปฏิบัติงานร่วมกันหรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน สอดคล้องทั้งเวลา กิจกรรมที่ต้องกระทำให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างราบรื่น พบว่า เครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการสร้างความเข้าใจในปัญหา ความจำเป็นในการพัฒนาเครือข่าย สร้างจิตสำนึกเพื่อให้ตระหนักในบทบาทหน้าที่ที่มีต่อระบบเครือข่ายการเรียนรู้ ในการหาแนวร่วมในการให้คำปรึกษา ติดตามผลงาน และการสังเกต เป็นการเสริมสร้างให้เห็นความจริงใจในการแก้ปัญหา เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ที่นำไปสู่การรวมกลุ่ม และประสานหาความร่วมมือจากกลุ่มหรือหน่วยงานเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับพิสิฐ เทพไกรวัล (2554: 286) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ได้กล่าวว่าขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย จำเป็นต้องมีการประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่ายที่เป็นแหล่งวิชาการและแหล่งทุนเพื่อการให้ความช่วยเหลือ

3. ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ หมายถึง การสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญ เป้าหมาย และความต้องการที่มีร่วมกัน พบว่า เครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีการพัฒนาและรักษาสัมพันธ์ จึงมีความจำเป็นสำหรับเครือข่ายการเรียนรู้ สอดคล้องกับพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2538: 628) ได้ให้ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationships) ไว้ว่าเป็นการอยู่ร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างกลุ่มเพื่อให้ทราบความต้องการของแต่ละบุคคลรวมไปถึงวิธีการจูงใจและประสานความต้องการของบุคคลและกลุ่มให้ผสมผสานกลมกลืนตามระบบที่สังคมต้องการ และสุพิน บุญชูวงศ์ และปวีณา ผาสุก สปิลเลอร์ (2551:30-31) กล่าวว่า การติดต่อระหว่างกัน เพื่อสร้างมิตร และจูงใจ รวมทั้งการสร้างหรือพัฒนาตนเองให้เป็นที่รู้จักรักใคร่แก่คนทั่วไป ได้รับการสนับสนุนร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่ายในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

4. ขั้นบริหารจัดการ หมายถึง กลไกการทำงานร่วมกันโดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ การวางแผนการดำเนินงาน การติดต่อสื่อสาร และการควบคุมตรวจสอบเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน พบว่า เครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกิดการทำงานร่วมกัน สอดคล้อง

กับดาวเรือง มาจันทร์ (2552: 117) ที่ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้ของ “เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรทำนาแวงน่าง” จังหวัดมหาสารคาม โดยกล่าวว่าการบริหารจัดการเครือข่ายต้องมีแผนการดำเนินงาน มีกฎระเบียบ มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหา มีการเพิ่มทักษะประสบการณ์ในการทำงาน และสมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมรับผลประโยชน์

3. การประเมินรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการทดลองใช้รูปแบบ

ผลการทดสอบวัดความรู้ พบว่า ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคะแนนหลังการทดสอบสูงกว่าก่อนการทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นเพราะว่ารูปแบบการเรียนรู้ให้ความเหมาะสมกับผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นไปตามการออกแบบหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของวิมล จันทร์แก้ว (2555: 195) ที่ทดสอบค่าที (t-test dependent) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้และการนำไปใช้ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ก่อนกับหลังการพัฒนา พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา และพิเชฐ คูชลธารา (2557:140) ที่พบว่า ผลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเป็นเพราะว่า ขั้นตอนการระบุประเด็นเนื้อหาหลักสูตรแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นไปตามความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประยุกต์กับการทำงานค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) การเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเครือข่ายเท่ากับ 0.770 เป็นไปตามเกณฑ์มากกว่า 0.50 ความพึงพอใจในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับความพึงพอใจระดับมาก ผลการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม (ผู้เข้าร่วมเครือข่าย) อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินแบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม (เพื่อนร่วมเครือข่าย) อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินแบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม (วิทยากร) อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจากหลักสูตรและแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบให้สอดคล้องกับองค์ประกอบการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายทุกคนเปรียบเสมือนหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เครือข่ายดำเนินอย่างต่อเนื่องมีทิศทางร่วมกันที่ชัดเจน เชื้อชาย โพธิ์กลิ่น (2553: 376-389) กล่าวถึงกระบวนการทำงานของเครือข่ายการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การก่อตัวเริ่มจากการแก้ปัญหาของชุมชน 2) การขยายเชื่อมประสานเน้นการสร้างการรวมกลุ่ม การร่วมแก้ปัญหา การเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีปฏิสัมพันธ์ พัฒนาฐานความรู้เดิม และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเชื่อมโยงภูมิปัญญา และ 3) การดำรงอยู่เน้นให้สมาชิกของเครือข่ายมีการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมอย่างต่อเนื่องพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในการเรียนรู้ปฏิสัมพันธ์ และร่วมแก้ปัญหา ฉะนั้นกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญของเครือข่ายจึงประกอบด้วย สมาชิก การเรียนรู้ การลงทุน การดูแลรักษา

การมีส่วนร่วมของสมาชิก เช่น การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตร การแลกเปลี่ยน การบริหารจัดการ การมีผลประโยชน์ ความสนใจร่วมกัน สมาชิกต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และปฏิบัติงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน ผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) พบว่า การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการขยายเครือข่าย และมีความสนใจด้านโภชนาการ ด้านปรัชญาศาสนาและประเพณี และด้านศิลปกรรม และผลการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ (ผ่านไลน์ กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา) พบว่า การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความสนใจในเรื่องสุขภาพอนามัย สมุนไพร และโภชนาการ (อาหาร ขนม ผัก ผลไม้) แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกฤตา นันทะสิน (2559: ออนไลน์) ที่พบว่า ผู้บริโภคในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาสุขภาพมากขึ้น มีการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพที่มาจากธรรมชาติ และให้คุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมกับความต้องการ เพื่อหลีกเลี่ยงจากภาวการณ์เจ็บป่วย เสริมสร้างสุขภาพที่ดีต่อร่างกาย และกันตพล บันบัดทอง (2557: 66-74) พบว่าพฤติกรรมการใช้งานผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์มีช่องทางที่ใช้ได้ง่าย สะดวก สามารถใช้บริการได้ตรงตามความต้องการ สามารถเลือกใช้บริการช่วงเวลาใดก็ได้ และมีเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้หลากหลายรูปแบบ จึงส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการใช้งาน เนื่องจากมีการสื่อสารกันอย่างอิสระ ได้รับประโยชน์ต่าง ๆ ในการใช้บริการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้รับการยอมรับจากเพื่อนในเครือข่าย ใช้ง่ายไม่ซับซ้อน ประหยัดสอดคล้องกับสนอง โลหิตวิเศษ (2544: 35) กล่าวว่า แนวทางการจัดต้องสนองความต้องการของบุคคลและสังคม สร้างความสมดุลระหว่างโอกาสที่จะได้รับการศึกษาและความต้องการ ให้อาส และเสรีภาพแก่บุคคลที่จะได้รับการตอบสนองในด้านเป้าหมาย ช่วงเวลา สถานที่ และอื่น ๆ ในการเสาะแสวงหา ธำรงและหล่อเลี้ยงความอยากรู้อยากเห็น และความพยายามส่วนบุคคล กระตุ้นและสนับสนุนผู้เรียน และส่งเสริมให้ความเสมอภาคและยุติธรรมในโอกาสเข้าเรียนด้วยการจัดการด้านเวลา สถานที่ วิธีการ และอื่น ๆ

จึงกล่าวได้ว่า การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นี้ สามารถจะพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการวิจัยพบว่า สภาพ ปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่เกิดการทอดทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่น การไม่นำองค์ความรู้ดั้งเดิมมาพัฒนาต่อยอด และการขาดแคลนผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยหน่วยงาน

ระดับกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และการส่งเสริมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินงานให้เกิดเป็นรูปธรรม

ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำหนดนโยบายเชิงปฏิบัติการเพื่อให้การส่งเสริมองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ระดับท้องถิ่น

1.1) ควรมีการส่งเสริมปราชญ์ชาวบ้าน และองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับตำบล หมู่บ้าน เพื่อเป็นการอนุรักษ์ การสร้างจิตสำนึก และการถ่ายทอดองค์ความรู้ไม่ให้สูญหายไป

1.2) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับท้องถิ่น ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอนุรักษ์ภูมิปัญญา วัฒนธรรมประเพณีของแต่ละระดับได้ โดยเกิดการแบ่งปันข้อมูลระหว่างเครือข่ายกัน

2) ควรมีการสร้างความร่วมมือข้อตกลงทางวิชาการกับสถาบันทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยที่สนับสนุนในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความหวงแหน นำองค์ความรู้ดั้งเดิมมาพัฒนาต่อยอด และเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชุมชนท้องถิ่นต่อไป

3) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนเกิดความหวงแหน นำองค์ความรู้ดั้งเดิมมาพัฒนาต่อยอด และเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชุมชนท้องถิ่นต่อไป เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

4) ควรมีนโยบายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการกับการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องอาหาร และประเพณีต่างๆ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

5) ควรมีการจัดหรือส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ความสำคัญกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้ 7 องค์ประกอบ 4 ขั้นตอนการพัฒนาเป็นแนวทางในการดำเนินการของสำนักงาน กศน. และองค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) หน่วยงานระดับท้องถิ่นควรสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สูญหาย หรือกำลังจะสูญหายอย่างต่อเนื่อง เพื่ออนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไป โดยให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีชาวบ้านหรือเวทีประชาคมชุมชนโดยสามารถใช้ช่องทางสร้างกระบวนการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นแนวทางหนึ่งของการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นการเสริมสร้างความสัวพันธ์อันดีระหว่างคนในชุมชน

2) การนำรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 4 ขั้นตอนการพัฒนา ต้องคำนึงถึงสภาพ ปัญหา และความต้องการของประชาชน และบริบทของพื้นที่เป็นสำคัญ

3) จากผลการวิจัยที่ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและกิจกรรมการเรียนรู้จนได้หลักสูตรและแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น จึงควรมีการประยุกต์ใช้รูปแบบดังกล่าว ด้วยการใช้หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตระหนัก ความรู้ ทักษะ เจตคติ การมีส่วนร่วม และการสร้างสัมพันธภาพ เพื่อกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ ในส่วนของปัญหาในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเครือข่าย ได้แก่ เกิดความกลัวในการแสดงข้อมูลข่าวสาร และขาดผู้นำหรือผู้ชี้ประเด็นในกระบวนการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่ที่ทำการวิจัย ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในบริบทพื้นที่อื่น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทอดทิ้งการไม่นำองค์ความรู้ดั้งเดิมของไทยมาพัฒนาต่อยอด การขาดแคลนผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น คนส่วนใหญ่ละเลย ละทิ้ง ไม่สนใจภูมิปัญญาท้องถิ่น การขาดการสร้างสรรค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การขาดนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การขาดมาตรการและแนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากประชาชนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก โดยมีการเก็บข้อมูลเชิงลึกในการสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ลิเก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. (2539). **ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553).**รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง สำนักพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง.

_____. (2555). **การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2555 จาก http://www.thailocalgov.net/menu4.1.html

กฤษณา วงษาสันต์. **วิถีไทย.**กรุงเทพฯ : เธิร์ดเวฟเอ็ดดูเคชั่น, 2542.

กัญจน์ ผลภาษี (2554). **แนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (facebook) ในการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาบริหารธุรกิจ คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี. ถ่ายเอกสาร.

กันตพล บรรทัดทอง. (2557).**พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร.** มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. การค้นคว้าอิสระ (การสื่อสารเชิงกลยุทธ์).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (ถ่ายเอกสาร)

กาญจนา จันทร์ประเสริฐ. (2554). **การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ**. ดุษฎีนิพนธ์ ศษ.ด. (วิชาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.

กาญจนา รอดแก้ว. (2550).**การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน**.สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2555 จาก http://www.thaiedresearch.org.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). **การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ซัดเซสมีเดีย.

เกศริน แสงจันทร์เรือง (2554). **การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคม (กรณีศึกษา : การใช้ Facebook.com ของนักศึกษา**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การค้นคว้าอิสระ วท.ม. (การบริหารเทคโนโลยี).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

โกวิท วรพิพัฒน์ (2544). **ต้นคิด...คิดเป็น เพื่อให้.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โกวิทย์ พวงงาม. (2553). **การสังเคราะห์และถอดบทเรียนนวัตกรรมท้องถิ่นและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต้นแบบการบริหารจัดการภารกิจที่ถ่ายโอน)**.กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล.

ขนิฏฐา กาญจนรังสีนนท์. (2555). **การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา**. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2555. จาก www.northphc.org/doc/net.ppt

คนึงกิจ ลิ้มตระกูลและคนอื่น ๆ. (2555)**.องค์ความรู้เรื่อง "การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับชุมชน**".สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2554 จาก www.dmp.go.th/train/KMdetail/network.pdf

คมกฤช จันทร์ขจร. (2551). **การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

คารม คำพิฑูรย์. (2545). **การศึกษาการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(การบริหารการพัฒนา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

จักรกฤษณ์ ดาวไธสง. (2554). **ภูมิปัญญาท้องถิ่นพิมาย.** สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2554 จาก http://www.pm.ac.th/jk/social/index2.5htm

จักรพงษ์ พวงงามชื่น สวิชญาศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์ และนคเรศ รังควัต. (2556). เมษายน-มิถุนายน 2556.**การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน : กรณีศึกษา บ้านทาป่าเป่า ตำบลทาปลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน**. วารสารวิจัยและพัฒนา มจธ. .ปีที่ 36 ฉบับที่ 2.215-234. ถ่ายเอกสาร.

จันทิรา ธนสงวนวงศ์. (2554). **วิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย 3000-1301 หน่วยที่ 11 ภูมิปัญญาไทย**.สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2554 จาก http://mos.e-tech.ac.th/mdec/learning/s1301/unit011.html

จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2543). **ภูมิปัญญาอีสาน.**พิมพ์ครั้งที่ 3. อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซ็ท.

จำนง แรกพินิจ. (2552). **ภูมิปัญญาท้องถิ่น**. เอกสารประกอบการสอน

จำเนียร โกมลวานิช. (2553). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานในเขตจัดรูปที่ดินด้านการบริหารจัดการการใช้น้ำ : ศึกษากรณีโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน อำเภอท่าม่วงจังหวัดกาญจนบุรี.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา).กาญจนบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. ถ่ายเอกสาร.

จินดารัตน์ อาจศิริ.(2536). **ปลาแดกในวิถีชีวิตของชาวบรบือ** จังหวัดมหาสารคามปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา เน้นมนุษยศาสตร์) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร.

จิรวัฒน์ นาคพนม.(2549). **การพัฒนารูปแบบการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านอาชีพจักสานของชุมชนในจังหวัดอ่างทอง.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ด.(การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

จิราพร รุ่งโรจน์เกรียงไกร.(2554). **มาตรฐานผลิตภัณฑ์ มก.-ธ.ก.ส. ปลาร้า**. สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2554. จาก www.kuservice.ku.ac.th/cms_web/index.php?q=doc/d/97

จิโรจน์ ตั้งสกุล. (2547). **ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ศึกษากรณี เครื่องทองลงหิน ชุมชนประดิษฐ์โทรการ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร**.วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจันทรเกษม.ถ่ายเอกสาร.

ฉลาด จันทร์สมบัติ. (2544). **รายงานโครงการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหม่อนน้ำเกลี้ยงเวียงชัย**..มหาสารคาม : ประชาคมการศึกษาจังหวัดมหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ฉลาด จันทรสมบัติและคนอื่นๆ. (2543). **รายงานการวิจัยโครงการวิจัยองค์ฏรทางสังคมและพัฒนาการความเป็นประชาคม : กรณีศึกษาประชาคมตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม**.มหาสารคาม : ประชาคมการศึกษาจังหวัดมหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

_____. (2550). **การพัฒนาเครือข่ายการจัดการความรู้ครูเพื่อศิษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.** มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). **เทคโนโลยีการศึกษา : ทฤษฎีและการวิจัย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

_____. (2546).**การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์และบทเรียนบนเครือข่าย**. มหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชยากานต์ เรืองสุวรรณ. (2551,พฤษภาคม-สิงหาคม). **แบบจำลองภูมิปัญญาชุมชน กรณีศึกษาปลาส้มของชนชาวไทญ้อ หมู่บ้านท่าขอนยาง ตำบลท่าของยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม.** วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 3(2) : 75-86.

เชื้อชาย โพธิ์กลิ่น.(2553). **การพัฒนารูปแบบเครือข่ายชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรมในภาคอีสาน.**วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ชัยวัฒน์ ถิระพันธุ์ และปารชิาต สถาปิตานนท์. (2555). **การประชุมอย่างสร้างสรรค์ ศิลปะแห่งการสร้างพลังเพื่อการเปลี่ยน**.สืบค้นเมื่อ7 กุมภาพันธ์ 2555จาก http://www.pattanathai.nesdb.go.th/PTFweb/Interesting_menu/PalangPanDin/FileProject/Business/Rbusiness.doc

ณัฐกฤตา นันทะสิน (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคและความภักดีต่ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร.** สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 จาก www.culturalapproach.siam>images

ดาวเรือง มาจันทร์. (2552). **กระบวนการเรียนรู้ ของ "เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรทำนาแวงน่าง" จังหวัดมหาสารคาม.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) .มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2544). **"การสอนบนเว็บ (Web-Based Instruction) นวัตกรรมเพื่อคุณภาพการเรียนการ สอน"** วารสารศึกษาศาสตร์สาร ปี ที่ 28 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน หน้า 87 – 94

ทรงคุณ จันทจร.(2549).**การถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านในเรื่องทรัพยากรดินน้ำป่าไม้ของกลุ่มชาติพันธุ์กะเลิง**. มหาสารคาม : สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสานมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทัศนีย์ ทองไชย.(2542).**สภาพและแนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี.**วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(สังคมศึกษา) ขอนแก่น :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ถ่ายเอกสาร.

ธนพฤกษ์ ชามะรัตน์. (2555). **สถานภาพองค์ความรู้ของแนวคิดเครือข่ายทางสังคม** (State of Knowledge of Social Network). สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2555 จาก http://kroobannk.com/blog/4252.

ธวัชชัย อดิเทพสถิต (2545,มกราคม-กุมภาพันธ์). **"WBI การเรียนการสอนยุคไร้พรมแดน"**. สารเนคเทค. 9(44) :18-20)

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. (2543). **กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง.** ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.

นภัสกร กรวยสวัสดิ์ (2553,กันยายน-ธันวาคม). "**ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์"**. วารสารสารสนเทศศาสตร์.28(3) : 82.

นฤมล นิราทร. (2543). **การสร้างเครือข่ายการทำงาน : ข้อควรพิจารณาบางประการ**. กรุงเทพฯ : โครงการระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดปัญหาการใช้แรงงานเด็ก.

นลินรัตน์ รักกุศล. (2555). **การนำเสนอแนวทางส่งเสริมกระบวนเรียนรู้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2555 จาก http://www.thaiedresearch.org.

นันทิยา นางาม. (2551). **การสืบทอดภูมิปัญญาและการพัฒนาปลาแดกบริเวณลุ่มน้ำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน**.วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร.

นิคม ชมภูหลง.(2546). **วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษาและหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. ม.ป.ท. ถ่ายเอกสาร.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2536,สิงหาคม).**"ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากร"** ทิศทางไทย. 5(2) : 3.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2537). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

นุชนาฏ จันทวิเศษ. (2543). **การศึกษาเครือข่ายในการจัดทรัพยากรแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา : ชุมชนคูขุด ทะเลสาบสงขลา**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

นุชลี คล้ายวันเพ็ญ. (2553). **การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพระนคร.** สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

บุญชม ศรีสะอาด.(2543). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สุรีวิยาสาส์น.

ประจักษ์ บุญอารีย์. (2544). **ธรรมชาติกับวิถีชีวิตชุมชนอีสาน**. อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซ็ท.

ประเวศ วะสี. (2533). **ภูมิปัญญาและศักยภาพของชุมชน ปัญหาด้านวิกฤตสู่ทางรอด**. กรุงเทพฯ:หมู่บ้าน.

_____. (2536). **เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการพัฒนาสถาบันเกษตรกร.** กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร นิตรสารหมอชาวบ้าน.

_____ (2543, มีนาคม).**"การศึกษาชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น" เอกสารประกอบการสัมมนา ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและการพัฒนาชนบท สถาบันพัฒนาชนบท**.

ปรัชญนันท์ นิลสุข.(2543,มิถุนายน-ตุลาคม). **"การประเมินเว็บช่วยสอน Evaluation of Web-Based Instruction,"**เอกสารทางวิชาการเทคโน-ทับแก้ว.3(3) : 48-55.

ปรัชญาและปรัชญาการศึกษา. (2557). สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2557 จาก https://rci2010.files.wordpress.com/.../e0b89be0b8a3e0b8b1e0b88ae0b8...

ปรานอม ฉิมกลาง. (2547). **ประวัติกลุ่มสตรีธารปราสาท**. นครราชสีมา : กลุ่มสตรีธารปราสาท.

ปรีชา พิณทอง. (2532).**สารานุกรมภาษาถิ่นอีสาน-ไทย-อังกฤษ**.อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซ็ท.

ปาน กิมปี. (2540). **การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน**. วิทยานิพนธ์ ค.ด.(พัฒนศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ปิยนุช ยอดสมสวยและสุพิมพ์ วงษ์ทองแท้. (2552). **การศึกษาภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้านในอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก**. กรุงเทพฯ : คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฝ่ายวิชาการธนาคารกสิกรไทย.(2533,กรกฎาคม). **“ปลาร้าอาหารพื้นบ้านที่มีอนาคตไกล”**. วารสารสรุปข่าวธุรกิจ. 21(5) : 11-15”

พจนี พรหมจิตต์. (2555). **การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีส่วนร่วม**. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2555. จาก 203.114.112.231/ecs/…/cm/…/research-10-2012-02-08-12-26-47.pd…

พระมหาสุทิตย์ อาภากโร. (2547). **เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ.** กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).

พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

พิเชฐ คูชลธารา. (2557). **การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้ใหญ่วัยทำงาน**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). **การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก.** วิทยานิพนธ์ กศ.ด.(การบริหารการศึกษา)ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ถ่ายเอกสาร.

เพียรศรี จันทรบุตร. (2548). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การทำปลาร้า 4 รส กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.(หลักสูตรและการสอน)มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ไพฑูรย์ มีกุศล.(2550, กรกฎาคม – ธันวาคม). **“แนวคิดแนวทางในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ,”**วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช.2(2) : 4

ภิญโญ สาธร.(2554). **ความหมายความเป็นมาของภูมิปัญญาไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2554 จาก http://muangchan.blogspot.com/2011/03/blog-post_09.html

มณฑนา บรรพสุทธิ์. (2553). **การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและวิธีสอน). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

มหาสารคามคลิ๊ก. (2554). **ปลาร้าสร้างรายได้มหาสารคาม**. สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2554. จาก http://www.sarakhamclick.com/sarakham/สกู๊ปพิเศษ/

มาริสา นวลงาม. (2548). **องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กับการจัดการศึกษาในชุมชน.** วิทยานิพนธ์ (พัฒนาสังคม).สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.

มาเรียม ซอหมัด. (2548). **การพัฒนาเครือข่ายครู เพื่อการพัฒนาตนเองในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1และเขต 2.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ศิลปะศาสตร์ (ประชากรศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

มณนิภา ชุติบุตร. (2538, ธันวาคม). **"แนวทางการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน,"**วารสารหมู่บ้าน.7(5) : 78.

ยิ่งยง เทาประเสริฐ. (2537). **ศักยภาพภูมิปัญญาพื้นบ้าน.**ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

ระวี สัจจโสภณ. (2555). **รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้**. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2555. จาก http://wiki.edu.chula.ac.th/groups/a3394/wiki/2f5f5/

ราชบัณฑิตสถาน. (2542).**พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542**.กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊กพับสิเลชั่น.

_____.(2538).**พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2538**.กรุงเทพฯ :อักษรเจริญทัศน์.

รุ่ง แก้วแดง.(2541).**ปฏิวัติการศึกษาไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มติชน.

เรืองชัย อิทธิพล. (2549). **รวมเรื่องลิขิตชีวิตชาวผักไห่**. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วรรณภา เหล่าไพศาลพงษ์. (2554). **การศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหากับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วัฒนา พาผล. (2551). **การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : อาร์ แอนด์ ปริ้นท์.

วิภาวรรณ สุขสถิต. (2555).**การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่โดยการเรียนการสอนผ่านเว็บ.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2555 จาก www.thesis.swu.ac.th>Adu_Ed>Wipawan_S

วิมล จันทร์แก้ว. (2555). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3**. ปริญญานิพนธ์ ศษ.ด. (ศึกษาศษสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต. ถ่ายเอกสาร.

วิมลลักษณ์ ชูชาติ. (2540). **การนำเสนอรูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชุดา รัตนเพียร. (2542,มีนาคม). **“การเรียนการสอนผ่านเว็บ : ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย”** วารสารครุศาสตร์.27(3) : 29-35.

เวกวรพันธ์ ฉ่ำสันเทียะ.(2541).**การจัดการศึกษาเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิกรณีศึกษากลุ่มไทยลาวขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา)ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ถ่ายเอกสาร.

ศานติ นึกชอบ. (2552). **ปลาร้า**. เอกสารวิชาการ. บุรีรัมย์ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์.ถ่ายเอกสาร.

ศิริวรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2552**). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนปฐมวัย**. ปริญญานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและวิธีสอน). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2547). **รายงานการประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ เรื่อง สื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ส่วนมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา.

เศรษฐพงค์ มะลิสุวรรณ. (2558). **เครือข่ายสังคม (Social Networking)** สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2558 จาก http://www.vcharkarn.com/varticle/40698

สถาบันพระปกเกล้า.(2555).**ประวัติและความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล**.สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2555 จาก www.kpi.ac.th.

_____.(2550). **ความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบและความเป็นไปได้**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.

สถาบันราชภัฏนครปฐม.(2545).**ภูมิปัญญาจังหวัดนครปฐม.** นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.

สนอง โลหิตวิเศษ. (2555). **ข้อคิดเห็น การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการศึกษา.** สืบค้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2555 จาก image.evesu.multiply. multiply content.com/…/learnitg network-dev.

_____. (2544).**ปรัชญาการศึกษานอกระบบ.หน่วยที่ 3 ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบ**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สนองเดช เดชวัชรนนท์.(2553). **ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว**. ปริญญานิพนธ์ ปร.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

สมนึก ปัญญาสิงห์.(2532). **การพัฒนาชุมชน.** ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์. (2553). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.**ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

สรรรัชต์ ห่อไพศาล. (2544, กรกฎาคม-ธันวาคม). **นวัตกรรมและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสหัสวรรษใหม่ : กรณีการจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บ**.วารสารศรีปทุมปริทัศน์.1(2) : 93-104

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน.(2542).**โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 19.**พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.(2555). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2547.**สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2555 จาก www.krisdika.go.th'

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่อปท. (2553). **คู่มือการปฏิบัติงานตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.**กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ อปท..สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล.

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2554).**แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559**. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2554 จาก http://www.nesdb.go.th/portals/o/news/annual_meet/54/book/plan11_final.zip.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). **แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน.** เอกสารลำดับที่ 48/2542. หน่วยศึกษานิเทศ สำนักนิเทศและพัฒนามารงพิมพ์การศาสนา.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2541). **ตำนานเกี่ยวกับท้าวฮุ่งท้าวเจือง : มิติทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2555). **เครือข่ายการเรียนรู้ (Learning Network)**.เอกสารสาระหลักการและแนวคิดประกอบการดำเนินงาน กศน. : คัมภีร์ กศน.สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2555 จาก ebook.nfe.go.th/nfe_ebook/data_ebook/20/14_141_155.pdf

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2559). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559**. กรุงเทพฯ : สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2555). **มาตรฐานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.**กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **แนวทางการพัฒนาการวัดและการประเมินคุณลักษระอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

สุดาวรรณ มีบัว. (2547). **การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช.** วิทยานิพนธ์ รปม. (รัฐประศาสนศาสตร์)ขอนแก่น :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

สุพิน บุญชูวงศ์ และปวีณา ผาสุก สปิลเลอร์. (2551). **การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 2.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สุริชาติ จงจิตต์. (2551). **แนวทางการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพลังงานทางเลือกของชุมชน**.วิทยานิพนธ์ ค.ม.(พัฒนศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.

สุวรีย์ ศรีปูณะ. (2544). **การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ.**วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ (สิ่งแวดล้อม).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.ถ่ายเอกสาร.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). **จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสรี พงศ์พิศ. (2536).**ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ฟ.

_____(2548). **เครือข่าย (Net Work).** กรุงเทพฯ : สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนเจริญวิทย์การพิมพ์.

_____(2555). **เครือข่าย**. สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2555 จาก http://www.phongphit.com/content/view/84/2/

เหม ทองชัย. (2546).**ภูมิปัญญาไทย.**กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.

องค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี. (2554). **แผนพัฒนา 3 ปี พ.ศ.2555-2557**.พระนครศรีอยุธยา : องค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี. อัดสำเนา.

อะห์มัด ยี่สุ่นทรงและสมบูรณ์ สุวรรณราช. (2555). **การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (Network Building and Participatory)**. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2555 จาก http://hasbulad wordpress.com/2010/08/03/การสร้างเครือข่าย

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์. (2555). **การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาตนเอง (Self Development)**. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2555. จาก http://www.novabizz.com/Nova Ace/Personallty/Self_Development.

อำเภอผักไห่. (ม.ป.ป.). **บรรยายสรุปข้อมูลราชการ**. พระนครศรีอยุธยา : ม.ป.พ. อัดสำเนา.

เอกพงศ์ ไทรพุฒทอง (2549). **การพัฒนาเครือข่ายการทำงานสายปฏิบัติการระหว่างองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.วิทยาศาสตร์ (เทคโนโลยีการบริหาร).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

เอมิกา เหมมินทร์ (2556). **พฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. (สถิติประยุกต์).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.ถ่ายเอกสาร

เอี่ยม ทองดี. (2542). **ภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น**.เอกสารประกอบการบรรยาย วภพช 511 สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาชนบท . กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยมหิดล.ถ่ายเอกสาร.

Ashley,Dominic Tarlton. (1995,january). **"Bureaucratic Barriers and Constraints to the Utilization of Indigenous Knowledge in Sustainable Agriculture in Sierra Leone."** Dissertation Abstracts Internation. 55(07) : 1786-A

Cohen, John and Upholf, Noman. (1980, January). "Participation in Rural Development : Seeking Clarity Through Specifcity" **World Development**. 8-13.

Erwin, Willianm.(1976).**Partipation Management : Concept, Theory, and Implementation**. Atlanta, Ga : Georgia State University.

Favela, Jesus. (1994, November). **"Organizational Memory Management for Large-Scale Systems Development,"** Dissertation Abstracts International. 55(05) : 1914-A.

Gold, S. Eva. (2000). Community Organizing at a Neighborhood High School: Promises and Dilemmas in Building Parent-Educator Partnerships and Collaborations. **Dissertation Abstracts International**, 60(7) (january), 2338-A.

Glatthorn, Allan A.; & Fox, Linda E. (1996). **Quality Teaching Through Professional Development.** California: Corwin Press,Inc.

Gurung, Om Prasad**. (** 1997,January) . **"Customary System of Natural Resource Management Among Tarami Magars of Western Nepal,"** Dissertation Abstracts International. 57(07) :3096-A.

Keith, Davis. (1972). **Human Behavior of World – Man Ralations and OrganiZation Behavior.** New York : Mc Graw-Hill.

Krejcie, Robert V. and Daryle W . Morgan. (1970,). **Determining Sample Size for Research Activities Education and Psychological Measurement**.November, 607 – 609.

Michael, s., dittus, p., & epstein, j. (2007). **Family and CommunityInvolvement in Schools: Results from the School Health Policies and Programs Study 2006.** Journal of School Health, 77(8), 567-579.

Raihani & David G. (2012). **Parental Involvement in an Islamic school in Australia: An Exploratory Study**. Retrieved June,27,2012 from http://www.aare.edu.au/10pap/1797RaihaniGurr.pdf

Seibert, Scott Edward. (1994, November) . **“Social Interaction, Cross-Functional Integration and Project Performance in the New Product Development Process,”** Dissertation AbstractsInternational. 55(05) : 1320-A.

Shumin. K. (1999, December). **“Learning Style : Implication for ESL/EFL Instruction,”** English Teaching Furum. 37 : 7-9

Spry, G. & Graham, J. (2009) **Genuine Parent-School Partnerships, InCRANSTON, N. & ERLICH, L**. (Eds) Australian Educational LeadershipToday: Issues and Trends. Bowen Hills, Queensland: Australian AcademicPress, pp. 123-140.

Tripp,S. & Bichelmeyer,B.(1990) . **‘Rapid Prototyping : An Altermative Instructional Design Strategy,”** Educational Technology Research and Development. 38(1): 31-44.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยืนยันแบบสอบถาม
2. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยืนยันกรอบรูปแบบและประเมินหลักสูตร แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือในการวิจัย

1. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยืนยันแบบสอบถาม

ลำดับ	ตำแหน่ง	ชื่อ	นามสกุล	สถานที่ทำงาน
1	อาจารย์	ดร.นัทธีรัตน์	พีระพันธุ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2	อาจารย์	ดร.สมบูรณ์	บูรศิริรักษ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร. ชนกนารถ	บุญวัฒนะกุล	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
4	อาจารย์	ดร. วิรุฬ	นิลโมจน์	กองแผนงาน สำนักงาน กศน
5	อาจารย์	ดร. อารักษ์	อินทร์พยุง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
6	อาจารย์	ดร. จิรวัฒน์	นาคพนม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
7	อาจารย์	จินตนา	กล้ายประยงค์	สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

2. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยืนยันกรอบรูปแบบ และประเมิน หลักสูตร แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือในการวิจัย

ลำดับ	ตำแหน่ง	ชื่อ	นามสกุล	สถานที่ทำงาน
1	รองศาสตราจารย์	ดร.สุวัฒน์	วัฒนวงศ์	สถาบันรัชต์ภาคย์
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร. ชนกนารถ	บุญวัฒนะกุล	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3	อาจารย์	ดร. วิรุฬ	นิลโมจน์	สำนักงาน กศน
4	อาจารย์	ดร.ณรงค์	พิมสาร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
5	อาจารย์	ดร.สมบูรณ์	บูรศิริรักษ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6	อาจารย์	ดร. อารักษ์	อินทร์พยุง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
7	อาจารย์	ดร. จิรวัฒน์	นาคพนม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

ภาคผนวก ข

หนังสือราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยืนยันแบบสอบถาม
2. หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยืนยันกรอบรูปแบบ และประเมิน หลักสูตร แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือในการวิจัย
3. หนังสือขอความอนุเคราะห์ พัฒนาเครื่องมือ (Tryout) / เก็บข้อมูล/ทดลอง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15618

ที่ ศธ 0519.12/3158 **วันที่** 13 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤษ จันทร์ขจร และ อาจารย์สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.นัทธีรัตน์ พีระพันธุ์ และ อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ ดังนี้ เทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ การวัดผลและประเมินผล และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2649-5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092-283-5654

ที่ ศธ 0519.12/3/59

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.)

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤษ จันทร์ขจร และ อาจารย์สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ ดังนี้ เทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ การวัดผลและประเมินผล และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2649-5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092-283-5654

ที่ ศธ 0519.12/3160

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤษ จันทร์ขจร และ อาจารย์สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.จิรวัฒน์ นาคพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ ดังนี้ เทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ การวัดผลและประเมินผล และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2649-5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092-283-5654

ที่ ศธ 0519.12/361

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤษ จันทร์ขจร และ อาจารย์สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.อารักษ์ อินทร์พยุง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ ดังนี้ เทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ การวัดผลและประเมินผล และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2649-5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092-283-5654

ที่ ศธ 0519.12//362

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤษ จันทร์ขจร และ อาจารย์สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ ดังนี้ เทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ การวัดผลและประเมินผล และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2649-5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092-283-5654

ที่ ศธ 0519.12/5670

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤษ จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์จินตนา กล้ายประยงค์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจตรวจเครื่องมือ ดังนี้ เทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ การวัดผลและประเมินผล และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2649-5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092-283-5654

ที่ ศธ 0519.12/ 1853

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 มีนาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมิน หลักสูตร และแผนการเรียนรู้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 283 5654

ที่ ศธ 0519.12/ ๕๒๓๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕ พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมิน หลักสูตร และแผนการเรียนรู้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ดุษฎี โยเหลา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 283 5654

ที่ ศธ 0519.12/5222

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

5 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.)

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจแบบประเมิน หลักสูตร และแผนการเรียนรู้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ดุษฎี โยเหลา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 283 5654

ที่ ศธ 0519.12/ 1852

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 มีนาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.ณรงค์ พิมสาร

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมิน หลักสูตร และแผนการเรียนรู้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 283 5654

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15618

ที่ ศธ 0519.12/ ๖๗๓ **วันที่** ๕ พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.นัทธีรัตน์ พีระพันธุ์ และ อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจแบบประเมิน หลักสูตร และแผนการเรียนรู้ ทั้งนี้ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 283 5654

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ดุษฎี โยเหลา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/5219

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

5 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.จิรวัฒน์ นาคพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมิน หลักสูตร และแผนการเรียนรู้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ดุษฎี โยเหลา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 283 5654

ที่ ศธ 0519.12/ 5120

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

5 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.อารักษ์ อินทร์พยุง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมิน หลักสูตร และแผนการเรียนรู้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ดุษฎี โยเหลา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 283 5654

ที่ทำการปกครองผักไห่
รับที่ 1498
วันที่ 29 เม.ย. 2558
เวลา 11.00 น.

ที่ ศธ 0519.12/1959

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 เมษายน 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายอำเภอผักไห่

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤษ จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ เพื่อขอให้ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลกุฏี, ท่าดินแดง , ผักไห่ และตอนลาน ตอบแบบสอบถามเรื่อง สภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่าย การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในระหว่างเดือนเมษายน 2558

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(นางบังอร พงษ์สวัสดิ์)
ปลัดอำเภอผักไห่
๒๙ เม.ย. ๒๕๕๘

(นายสมศักดิ์ เจริญไพฑูรย์)
นายอำเภอผักไห่
29 เม.ย. 2558

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2649-5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092-283-5654

ที่ ศธ 0519.12/5382

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

11 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอเชิญประชาชนที่เป็นตัวแทนเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group)

เรียน นายอำเภอผักไห่

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญประชาชนที่เป็นตัวแทนผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) ในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ทั้งนี้นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 283 5654

ที่ ศธ 0519.12/ ง ๑๘๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 พฤษภาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายอำเภอผักไห่

เนื่องด้วย นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร และ อาจารย์ ดร.สุทธิรักษ์ หงสะมัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ในเขตพื้นที่อำเภอผักไห่ (ตำบลกุฎี , ท่าดินแดง , ผักไห่ และดอนลาน) เพื่อใช้หลักสูตรพัฒนาครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับผู้วิจัยการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน เพื่อเป็นข้อมูลการวิจัย ในระหว่างเดือนพฤษภาคม –กรกฎาคม 2559 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรินทร์ ชัยวิสุทธางกูร)
คณบดีคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 283 5654

ภาคผนวก ค

แบบประเมิน (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

1. แบบประเมินแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ด้านเนื้อหาหลักสูตร ปัจจัยองค์ประกอบ และรูปแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

2. แบบประเมินเกี่ยวกับองค์ประกอบ ข้อบ่งชี้ สำหรับรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. แบบประเมินหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. แบบประเมินแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5. แบบประเมินเครื่องมือ

   5.1 แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

   5.2 แบบประเมินความพึงพอใจ

   5.3 แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

   5.4 แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

ในการประเมินแบบสอบถามสภาพปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับนี้ เพื่อผู้วิจัยจะได้รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อการตรวจสอบยืนยัน ข้อคำถามที่ผู้วิจัยทำการรวบรวมมาจากการศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แบบสอบถามกลุ่มที่เก็บเพื่อสำรวจ สภาพปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาชุดนี้ ประกอบด้วย 4 ตอน โดยมีประเด็นหลัก ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัญหา และความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ตอนที่ 3 ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ

3. การตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญ โปรดแสดงความคิดเห็นโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาเติมรายละเอียดข้อเสนอแนะลงในช่องข้อเสนอแนะบริเวณช่องด้านขวาของแบบสอบถาม

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ/ปรับปรุง	ไม่เห็นด้วย	
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม					
1	เพศ (ชาย/หญิง)				
2	อายุ……ปี				
3	บ้านของท่านอยู่ในหมู่ที่.....				
4	บ้านของท่านอยู่ในเขต (ตำบลผักไห่ ตำบลดอนลาน ตำบลกุฎี ตำบลท่าดินแดง)				
5	การศึกษาของท่าน (ไม่ได้เรียนหนังสือ ไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับปริญญาตรีสูงกว่าระดับปริญญาตรี อื่น ๆ โปรดระบุ.....)				
6	อาชีพหลักของท่าน (ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน รับจ้างทั่วไป เกษตรกร อื่นๆ โปรดระบุ.....)				
7	อาชีพเสริม/อาชีพรองของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (ไม่มีอาชีพเสริม/อาชีพรอง ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน รับจ้างทั่วไป เกษตรกร อื่นๆ โปรดระบุ.....)				
8	ตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพในชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหาร อบต.(นายก อบต./รองนายกอบต./เลขานุการนายกอบต.) สมาชิก อบต. ประชาชนทั่วไป อื่น ๆ โปรดระบุ.....)				
ตอนที่ 2 สภาพปัญหา และความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่					

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ/ปรับปรุง	ไม่เห็นด้วย	
1. ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม					
	1.1 ถักเปลด้าย				
	1.2 พวงหรีด				
	1.3 ดอกไม้จันทน์				
	1.4 จักสาน				
	1.5 ทำเรือ				
	1.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
2. ด้านการแพทย์แผนไทย					
	2.1 หมอนวดหมอจับเส้น				
	2.2 หมอน้ำมัน				
	2.3 หมอเสก/หมอเป่า				
	2.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
3. ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน					
	3.1 กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน				
	3.2 กลุ่มผลิตภัณฑ์				
	3.3 กลุ่มออมทรัพย์สัจจะ				
	3.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
4. ด้านศิลปกรรม					
	4.1 วงปี่พาทย์				
	4.2 วงปี่พาทย์มอญ				
	4.3 ละครชาตรี				
	4.4 โขนสด				
	4.5 ลิเก				
	4.6 แตรวง				
	4.7 รำกลองยาว				
	4.8 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
5. ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี					
	5.1 ความเชื่อแบบพิธีพราหมณ์				
	5.1.1 การปลูกบ้าน				
	5.1.2 การขึ้นบ้านใหม่				
	5.1.3 การตั้งศาลพระภูมิ				
	5.1.4 การไหว้ครู ครอบครู บูชาครู				
	5.1.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
	5.2 ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์				
	5.2.1 การทำเสน่ห์				
	5.2.2 เจ้าเข้าทรง				
	5.2.3 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
	5.3 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ				
	5.3.1 แม่คงคาเช่น เชื่อกันว่าการทำให้แม่น้ำสกปรก พระแม่คงคาจะโกรธ และส่งผลให้น้ำท่วมหรือน้ำแล้ง				
	5.3.2 แม่โพสพเช่น เชื่อว่าพระแม่จะประทานความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ผลผลิตทางการเกษตร				
	5.3.3 แม่ธรณีเช่น เชื่อว่าพระแม่ธรณีจะช่วยคุ้มครองผืนนาและวัว ควาย และช่วยพิทักษ์คุ้มครองวิญญาณของคนตาย				
	5.3.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
	5.4 การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา				
	5.4.1 พิธีตักบาตร				
	5.4.2 พิธีถวายสังฆทาน				
	5.4.3 พิธีกรรมในงานมงคล เช่น การทำบุญในโอกาสต่าง ๆ				
	5.4.4 พิธีกรรมในงานอวมงคล เช่น บุญหน้าศพ				

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ/ปรับปรุง	ไม่เห็นด้วย	
	5.4.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
	5.5 ประเพณีครอบครัว				
	5.5.1 การโกนจุก				
	5.5.2 การบวช				
	5.5.3 การทำบุญบ้าน				
	5.5.4 การโกนผมไฟ				
	5.5.5 การอยู่ไฟ				
	5.5.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
	5.6 การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของเด็ก)				
	5.6.1 เล่นโพงพาง				
	5.6.2มอญซ่อนผ้า				
	5.6.3รีรีข้าวสาร				
	5.6.4เล่นลิงชิงหลัก				
	5.6.5ขี่ม้าส่งเมือง				
	5.6.6วิ่งเปี้ยว				
	5.6.7ลูกดิ่ง				
	5.6.8ลูกหิน				
	5.6.9ขี่ม้าก้านกล้วย				
	5.6.10ห่วงยาง				
	5.6.11เล่นว่าว				
	5.6.12 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
	5.7 การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของผู้ใหญ่)				
	5.7.1 เล่นช่วงรำ				
	5.7.2 หัวล้านชนกัน				
	5.7.3 เล่นผีพุ่งใต้				
	5.7.4 ลูกช่วง				
	5.7.5แข่งขันหมากรุกคน				
	5.7.6ชักกะเย่อ				
	5.7.7ปิดตาตีหม้อ				
	5.7.8 แข่งขันเรือยาว				
	5.7.9 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
6	ด้านโภชนาการ				
	6.1 อาหารคาว				
	6.1.1 หน่อไม้ดอง				
	6.1.2 ปลาย่าง				
	6.1.3 ปลาร้า				
	6.1.4 น้ำปลา				
	6.1.5 ปลาเค็ม				
	6.1.6 ปลาเจ่า				
	6.1.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
	6.2 ของหวาน (เครื่องแห้ง)				
	6.2.1 ขนมกง				
	6.2.2 ขนมสามเกลอ				
	6.2.3 ขนมทองหยอด				
	6.2.4 ขนมฝอยทอง				
	6.2.5 เม็ดขนุน				
	6.2.6 ลูกจัน				
	6.2.7 ขนมทองหยิบ				
	6.2.8 กระยาสารท				
	6.2.9 อื่น ๆ โปรดระบุ.....				

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ/ปรับปรุง	ไม่เห็นด้วย	
ด้านปัญหาและด้านความต้องการ					
7.	โปรดเรียงลำดับปัญหาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังต่อไปนี้โดยเรียงลำดับจากปัญหามากไปหาน้อย (1, 2, 3.....)				
	..... ไม่ถ่ายทอดให้กับคนอื่น				
	.....ถ่ายทอดแต่คนต่อมาไม่ได้ปฏิบัติ				
	..... ชาวบ้านไม่นิยมเหมือนสมัยก่อน				
	..... เทคโนโลยีทันสมัยเข้ามา				
	..... แรงงานหายาก				
	..... มีการจ้างงานมากขึ้น				
	..... ผู้คนอพยพย้ายถิ่นฐาน				
	..... อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
ด้านความต้องการ					
8.	ถ้าท่านได้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ท่านต้องการเรียนรู้เรื่องใด โปรดระบุภูมิปัญญาที่ต้องการเรียนรู้ 5 เรื่อง ตามลำดับ				
	1.....เหตุผล.....				
	2.....เหตุผล.....				
	3.....เหตุผล.....				
	4.....เหตุผล.....				
	5.....เหตุผล.....				
ตอนที่ 3 ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่					
ในเรื่องต่อไปนี้ ท่านมีความคิดเห็นด้วยในระดับใดหรือไม่เห็นด้วย					
ด้านปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย					
1	ท่านเชื่อว่าการใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะทำให้ท่านพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต				
2	ท่านเชื่อว่าท่านจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อลงมือทำ				
3	ท่านเชื่อว่าถ้าท่านว่ามีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวจะทำให้ท่านเรียนรู้ได้ดี				
4	ท่านเชื่อว่าการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นจะทำให้ท่านเกิดการเรียนรู้				
5	ท่านเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข				
6	ท่านเชื่อว่าคนที่จะมีความสุขได้ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น				
	ด้านองค์ความรู้				
7	องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง				
8	ท่านได้รับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น จากแหล่งใดบ้างมากน้อยเพียงใด				
	1) พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง				
	2) เพื่อนบ้าน คนในชุมชน				
	3) แหล่งเรียนรู้ของหมู่บ้าน เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพในชุมชน				
	4) แหล่งอาชีพ เช่น สถานประกอบการต่าง ๆ				
	5) วัด				
	6) โรงเรียน				
	7) ผู้นำชุมชน เช่น ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน				
	8) การศึกษาจากเอกสารและสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ตฯลฯ				
	9) สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้รู้ทั้งในชุมชนและนอกชุมชน				
	10) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
9	การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจาก 1) ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ				

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ/ปรับปรุง	ไม่เห็นด้วย	
	2) การฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ				
	3) การสังเกตและนำมาปฏิบัติ (เพิ่มอีก)				
	1) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
ด้านกิจกรรม					
กิจกรรมพบกลุ่ม					
10	ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้แบบใดที่ท่านสนใจ				
	1) แบบลงมือปฏิบัติ				
	2) แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง				
	3) เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ				
	4) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้				
	5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
11	การจัดกิจกรรมควรมีขั้นตอนแบบใด				
	1) สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้				
	2) สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ				
	3) สามารถลงมือปฏิบัติจริง				
	4) สามารถวิเคราะห์และฝึกการวางแผนการทำกิจกรรม อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคมได้				
	5) ต้องการให้มีการสรุปกิจกรรมเป็นตอน ๆ เมื่อจบกิจกรรมในแต่ละตอน				
	6) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
12	ท่านต้องการการประเมินผลการเรียนรู้แบบใด				
	1) จากผลงาน				
	2) จากการปฏิบัติกิจกรรม				
	3) จากการเข้าร่วมกิจกรรม				
	4) จากคำแนะนำ ติชม				
	5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
	กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์				
13	เรื่องมือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารที่ท่านใช้อยู่เป็นประจำ				
	1) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)				
	2) คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook)				
	3) แท็ปเล็ต (Tablet) เช่น Galaxynote 2, Galaxy Tab , ipad ,mini ipad				
	4) แฟบเล็ต (Phablet) เป็นอุปกรณ์สมาร์ทโฟนกึ่งแท็ปเล็ต เช่น Galaxynote 3 – 4				
	5) สมาร์ทโฟน (Smart Phone) เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy				
	6) ฟีเจอร์โฟน (Feature Phone) เป็นโทรศัพท์มือถือที่สามารถเน็ตได้ ถ่ายรูปได้				
	7) โทรศัพท์มือถือ (Basic Phone) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการโทรออกและรับสายได้				
	8) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
14	ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเตอร์เน็ตที่ท่านสนใจใช้เป็นประจำ				
	1) ส่งจดหมาย (e-mail)				
	2) ส่งข้อความ (sms)				
	3) ส่งข้อความผ่านแมสเซนเจอร์ (Messenger)				
	4) การส่งภาพ				
	5) การส่งข้อมูล				
	6) การดาวน์โหลดข้อมูล (download)การส่งข้อมูล (upload)				
	7) การสนทนา (Chat)				

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ/ปรับปรุง	ไม่เห็นด้วย	
	- Chat โดยการสนทนาทาง Line				
	- Chat โดยการสนทนาทาง Facebook				
	- Chat โดยการสนทนาทาง Messenger				
	- Chat ผ่านแอพพลิเคชั่นอื่น ๆ				
	8) ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ				
	9) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว ประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจ				
	10) แสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ)				
	11) ปรับข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหว				
	12) ส่งต่อความรู้ต่าง ๆ (Share - แชร์)				
	13) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอ				
	- IG (Instagram – อินสตาแกรม)				
	- Facebook				
	- Line				
	14) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
15	ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบใดที่ท่านสนใจ				
	1) สามารถกำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้				
	2) เลือกเรียนกิจกรรมได้				
	3) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้				
	4) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้				
	5) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้				
	6) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก				
	7) เมื่อทำกิจกรรมบนเครือข่ายแล้วสามารถประเมินตนเองได้ทันที				
	8) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
16	ท่านคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายจะได้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด				
	1) ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้				
	2) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว				
	3) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้				
	4) มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย ทำให้มีความสนุกสนานและน่าสนใจ				
	5) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น				
	6) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
ด้านการมีส่วนร่วม					
17	ขั้นตอนการมีส่วนร่วมใดที่ควรมีในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้				
	1) การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น				
	2) การวางแผนดำเนินกิจกรรม				
	3) การลงทุนและการปฏิบัติงาน				
	4) การติดตามและประเมินผลงาน				
18	การมีส่วนร่วมในระดับใดที่ควรมีในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้				
	1) เป็นผู้ให้ข้อมูล				
	2) รับข้อมูลข่าวสาร				
	3) การคิดและตัดสินใจ				
	4) การปฏิบัติ				
	5) การแลกเปลี่ยน เรียนรู้				
	6) การมีส่วนร่วมสนับสนุน				
	7) รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน				

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ/ปรับปรุง	ไม่เห็นด้วย	
	8) การประเมินผลการดำเนินงาน				
	9) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
ด้านการสนับสนุน					
19	ท่านมีส่วนในการสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของท่านอย่างไรบ้าง และในระดับใด				
	1) การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	2) การถ่ายทอดค่านิยมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่				
	3) การปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	4) การส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึก ร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	5) การส่งเสริมการปลุกจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	6) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น				
	7) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป				
	8) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน				
	9) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
20	การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนในด้านทรัพยากรใดบ้าง				
	1) คน เช่น ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ				
	2) เงิน				
	3) วัสดุอุปกรณ์				
	4) การจัดการ				
	5) เวลา				
	6) องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ				
	7) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
ด้านการเรียนรู้					
21	เมื่อท่านเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้ว ท่านจะมีลักษณะอย่างไร				
	1) มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง				
	2) มีการปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง สะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์				
	3) มีทักษะในการแสวงหาความรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง				
	4) มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา มีเหตุผล				
	5) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้				
	6) ส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	7) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	8) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
ด้านผลประโยชน์					
22	ท่านคิดว่าประโยชน์ของเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	1) ให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	2) เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ของสมาชิก (แหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร)				
	3) เกิดความการคิดริเริ่ม การต่อรอง และมุมมองใหม่ ๆ				
	4) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน				
	5) เกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น				
	6) เกิดความสบายใจ (เกิดความภาคภูมิใจ)				
	7) ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่ (อนุรักษ์ รักษาไว้)				

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ/ปรับปรุง	ไม่เห็นด้วย	
	8) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
	ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ				
	ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น				
23	ท่านเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นท่านคำนึงถึงสิ่งใด				
	1) ตระหนักถึงความสำคัญของเครือข่าย				
	2) พัฒนาตนเอง				
	3) มีความสนใจใฝ่รู้ในการเข้าร่วมในกิจกรรม				
	4) ทำเป็น (ต้องการปฏิบัติได้)				
	5) ประสบการณ์				
	6) มีอาชีพ				
	7) พัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	8) มีเพื่อนเข้ากลุ่มเข้าสังคม				
	9) อนุรักษ์และเผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง				
	10) รายได้				
	11) อื่นๆ โปรดระบุ.....				
	ขั้นการประสานงาน				
24	ท่านต้องการสิ่งใดในการประสานงาน				
	1) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน				
	2) มีการจัดหาทรัพยากรสนับสนุนที่เพียงพอต่อการดำเนินการและการจัดกิจกรรมต่างๆ				
	3) มีการให้ความช่วยเหลือและช่วยแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก และกลุ่มเป้าหมายได้				
	ขั้นการบริหารจัดการ				
25	ท่านมีความเห็นต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมภายในเครือข่ายว่ามีการกำหนดกลไกสร้างระบบจูงใจกับสมาชิกเครือข่าย ติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกอย่างหลากหลายรูปแบบ				
	ขั้นการพัฒนาและการรักษาความสัมพันธ์				
26	ท่านต้องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกอย่างไร				
	1) การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม/ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง				
	2) มีการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกเครือข่าย				
ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ					
ท่านมีความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างไรบ้างนอกเหนือไปจากแบบสอบถาม					
1. ท่านมีข้อคิดเห็นในเรื่องรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
2. ท่านมีข้อเสนอแนะในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่าน มีประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการนำข้อมูลไปเป็นฐานในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้ข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ ขอบคุณค่ะ

สุชานันท์ อ้อหิรัญ
นิสิตปริญญาเอก สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินองค์ประกอบ ข้อบ่งชี้ สำหรับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบประเมินชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยของ นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเหมาะสมของการใช้รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะได้รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อการตรวจสอบยืนยัน เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ผู้วิจัยทำการรวบรวมมาจากการศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากแบบสอบถาม สภาพปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเพิ่มเติมขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. แบบประเมินชุดนี้ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 4 ขั้นตอนการพัฒนา และข้อบ่งชี้ขององค์ประกอบ 80 ข้อ

4. การตอบแบบประเมิน ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญ โปรดแสดงความคิดเห็นโดยใส่เครื่องหมาย✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาเติมรายละเอียดข้อเสนอแนะลงในช่องข้อเสนอแนะบริเวณช่องด้านขวาของแบบประเมิน

ผลการวิจัยตามรูปแบบ			รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย	ระดับความคิดเห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	0	
รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ มี 7 องค์ประกอบ เรียงลำดับจากมากไปน้อย เป็นรายองค์ประกอบและรายข้อ ได้แก่			รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 4 ขั้นตอน เรียงตามลำดับ ดังนี้							
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	**$\bar{X}$**	**S.D.**								
รูปแบบเครือข่าย			**รูปแบบเครือข่าย**							
1. ด้านปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย	4.04	0.28	1. ด้านปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย							
2. ด้านองค์ความรู้	3.90	0.41	2. ด้านองค์ความรู้							
7. ด้านผลประโยชน์	3.87	0.61	3. ด้านผลประโยชน์							
6. ด้านการเรียนรู้	3.76	0.70	4. ด้านการเรียนรู้							
5. ด้านการสนับสนุน	3.65	0.57	5. ด้านการสนับสนุน							
4. ด้านการมีส่วนร่วม	3.62	0.48	6. ด้านการมีส่วนร่วม							
3. ด้านกิจกรรม	3.49	0.33	7. ด้านกิจกรรม							
รวมรายองค์ประกอบ	**3.76**	**0.37**								
1.ด้านปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย	**4.04**	**0.28**	**1.ด้านปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย**							
1.1 ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต			**1.1 ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต**							
1) ท่านเชื่อว่าการใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะทำให้ท่านพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	4.90	0.37	ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต							
1.2 ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม	3.99	0.36	**1.2 ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม**							
ท่านเชื่อว่าถ้าท่านมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวจะทำให้ท่านเรียนรู้ได้ดี	4.07	0.48	เรียนรู้จากประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ							
3) ท่านเชื่อว่าการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นจะทำให้ท่านเกิดการเรียนรู้	4.01	0.51								
1) ท่านเชื่อว่าท่านจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อลงมือทำ	3.89	0.66								
1.3 ปรัชญาคิดเป็น	3.68	0.43	**1.3 ปรัชญาคิดเป็น**							
1) ท่านเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข	4.13	0.58	เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข แต่ต้อง เป็นคนคิดเป็น รู้จักปรับตัว ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น							
2) ท่านเชื่อว่าคนที่จะมีความสุขได้ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	3.23	0.61								
4. ด้านองค์ความรู้	**3.90**	**0.41**	**2.ด้านองค์ความรู้** ความรู้ที่เกิดขึ้น จากการถ่ายทอดจากประสบการณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยความรู้นั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ ได้							

ผลการวิจัยตามรูปแบบ			รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย	ระดับความคิดเห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	0	
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	**S.D.**								
4.3 การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจาก	4.06	0.54	2.1**การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เกิดจาก**1) การฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ2)ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ และ3) การสังเกตและนำมาปฏิบัติ							
2) การฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ	4.11	0.73								
1) ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ	4.06	0.73								
3) การสังเกตและนำมาปฏิบัติ	4.01	0.70								
4.2 ท่านได้รับความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น จากแหล่งใดบ้างมากน้อยเพียงใด	3.83	0.41	**2.2 แหล่งรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจาก**1)ตัวบุคคล เช่น พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และผู้รู้ หรือปราชญ์ชาวบ้านเป็นต้น 2) สื่อ ได้แก่ โทรทัศน์ นิตยสารอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และ3)แหล่งวิชาการ เช่น โรงเรียน แหล่งอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน วัดที่ทำการกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น							
4.2.1 ความรู้ที่ได้รับจากตัวบุคคล	3.94	0.47								
1) พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง	4.16	0.63								
2) เพื่อนบ้าน คนในชุมชน	3.91	0.63								
3) สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้รู้ทั้งในชุมชนและนอกชุมชน	3.76	0.89								
4.2.3 ความรู้ที่ได้รับจากสื่อ - การศึกษาจากเอกสารและสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ตฯลฯ	3.84	0.92								
4.2.2 ความรู้ที่ได้รับจากแหล่งวิชาการ	3.76	0.44								
4) โรงเรียน	4.08	0.76								
2) แหล่งอาชีพ เช่น สถานประกอบการต่าง ๆ	3.97	0.68								
1) กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพในชุมชน	3.73	0.73								
3) วัด	3.64	0.76								
5) ผู้นำชุมชน เช่น ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	3.35	0.70								
4.1 องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง	3.80	0.73	**2.3 องค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติ**							
ความต้องการของประชาชนในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ **<u>สรุป</u>** 1. ด้านศิลปกรรม ลิเก ความถี่ 21 คน 2. ด้านโภชนาการ ของหวาน ทองหยอด ความถี่ 13 คน3. ด้านศิลปกรรม รำกลองยาว ความถี่ 11 คน 4. ด้านโภชนาการ ของหวาน ลูกจัน ความถี่11 คน และ 5. ด้านโภชนาการ ของหวาน ขนมกง ความถี่ 11 คน			**2.4 ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น** 1)ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ลิเก และรำกลองยาว 2)ด้านโภชนาการ ของหวาน ได้แก่ ทองหยอด ลูกจัน และ ขนมกง							

ผลการวิจัยตามรูปแบบ			รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย	ระดับความคิดเห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	0	
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	**S.D.**								
9. ด้านผลประโยชน์	**3.87**	**0.61**	**3. ด้านผลประโยชน์**สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น							
ท่านคิดว่าประโยชน์ของเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น										
9.4 กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น			3.1 กระบวนการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่หรืออนุรักษ์รักษาไว้							
ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่ (อนุรักษ์ รักษาไว้)	3.95	0.76								
9.1 แหล่งเรียนรู้	3.88	0.67	3.2 แหล่งเรียนรู้ ทำให้คนเกิด การ เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้							
1) ทำให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.91	0.73								
2) เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ของสมาชิก (แหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร)	3.85	0.84								
9.3 ความสัมพันธ์ทางสังคม	3.87	0.63	3.3 ความสัมพันธ์ทางสังคม ทำให้เกิด 1)ความภาคภูมิใจ 2)มั่นใจในการทำงาน และ 3) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน							
3) เกิดความภาคภูมิใจ	3.89	0.74								
2) เกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น	3.88	0.70								
1) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน	3.85	0.74								
9.2 อาชีพ			3.4 อาชีพ ทำให้เกิดความคิด ริเริ่ม การต่อรองและมุมมองใหม่ ๆ							
เกิดความการคิดริเริ่ม การต่อรอง และมุมมองใหม่ ๆ	3.78	0.85								
8. ด้านการเรียนรู้	**3.76**	**0.70**	**4. ด้านการเรียนรู้**โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ประสบการณ์ ดังนี้							
เมื่อท่านเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้ว ท่านคาดหวังอย่างไร										
8.3 เจตคติ	3.79	0.79	4.1มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น							
2) จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.79	0.87								
1) ส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.78	0.87								

ผลการวิจัยตามรูปแบบ			รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย	ระดับความคิดเห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	0	
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	**S.D.**								
8.1 ความรู้	3.77	0.80	4.2 มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง สะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์							
1) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง	3.80	0.91								
2) การปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์	3.74	0.87								
8.2 ทักษะ	3.74	0.75	4.3 มีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้ มีทักษะการทำงาน ร่วมกัน รู้จัก การแก้ไขปัญหา มีเหตุผล และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง							
3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้	3.78	0.85								
2) ทักษะการทำงานร่วมกันรู้จักการแก้ปัญหามีเหตุผล	3.72	0.85								
1) ทักษะในการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	3.72	0.87								
7. ด้านการสนับสนุน	**3.65**	**0.57**	**5. ด้านการสนับสนุน**การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับทรัพยากรที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการเผยแพร่							
7.1 การสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	3.66	0.68	5.1 การสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน							
1) การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.74	0.74	1) การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น							
5) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป	3.73	0.78	2) ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป							
3) การส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.72	0.85	3) ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น							
6) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน	3.63	0.86	4) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน							
4) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.61	0.87	5) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น							
2) การปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.52	0.83	6) ปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น							

ผลการวิจัยตามรูปแบบ			รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย	ระดับความคิดเห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	0	
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	**S.D.**								
7.2 การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนในด้านทรัพยากรใดบ้าง	3.64	0.58	5.2 การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุน							
2 เวลา	3.80	0.89	5.2.1 เวลา							
3 องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ	3.79	0.91	5.2.2 องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ							
7.2.1 ทรัพยากร	3.55	0.52	5.2.3 ทรัพยากร ได้แก่ 1) คน 2) วัสดุอุปกรณ์และ							
1) คน เช่น ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ	4.07	0.70	3) การจัดการ							
3) วัสดุอุปกรณ์	3.89	0.74								
4) การจัดการ	3.76	0.83								
2) เงิน	2.49	0.50								
6. ด้านการมีส่วนร่วม	**3.62**	**0.48**	**6. ด้านการมีส่วนร่วม**การเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในเครือข่าย							
6.2 การมีส่วนร่วมในระดับใดที่ควรมีในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้	3.71	0.51	**6.1 ระดับการมีส่วนร่วม**							
6.2.3 ระดับการใช้ประโยชน์ - รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน	3.77	0.69	6.1.1 ระดับการใช้ประโยชน์รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน							
6.2.2 ระดับการตัดสินใจ	3.74	0.47	6.1.2 ระดับการตัดสินใจโดยมีส่วนร่วมใน 1. การ							
2) การปฏิบัติ	3.91	0.65	ปฏิบัติ 2. การคิดและการตัดสินใจ 3.การแลกเปลี่ยน							
1) การคิดและตัดสินใจ	3.83	0.64	เรียนรู้ และ4.การมีส่วนร่วมสนับสนุน							
3) การแลกเปลี่ยน เรียนรู้	3.80	0.71								
4) การมีส่วนร่วมสนับสนุน	3.41	0.69								
6.2.1 ระดับความร่วมมือ	3.65	0.69	6.1.3 ระดับความร่วมมือ โดยต้องเป็นผู้ให้ข้อมูล และ							
1) เป็นผู้ให้ข้อมูล	3.72	0.72	รับข้อมูลข่าวสาร							
2) รับข้อมูลข่าวสาร	3.58	0.86								
6.2.4 ระดับการประเมินผล - การประเมินผลการดำเนินงาน	3.62	0.86	6.1.4 ระดับการประเมินผล ต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน							
6.1 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมใดมีในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้	3.54	0.56	**6.2 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม**							

ผลการวิจัยตามรูปแบบ			รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย	ระดับความคิดเห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	0	
1) การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น	3.79	0.79	6.2.1การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น							
2) การวางแผนดำเนินกิจกรรม	3.71	0.81	6.2.2การวางแผนดำเนินกิจกรรม							
4) การติดตามและประเมินผลงาน	3.56	0.85	6.2.3 การติดตามและประเมินผลงาน							
3) การลงทุนและการปฏิบัติงาน	3.10	0.63								
5. ด้านกิจกรรม	**3.49**	**0.33**	**7. กิจกรรม**การลงมือลงแรงทำอะไรสักอย่างให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ อาจจะทำคนเดียวหรืออาจทำร่วมกับคนอื่น							
กิจกรรมพบกลุ่ม	3.56	0.36	**7.1 กิจกรรมพบกลุ่ม**							
5.3 ท่านต้องการการประเมินผลการเรียนรู้แบบใด	3.68	0.53	**7.1.1 การประเมินผลการเรียนรู้**							
5.3.1 ความรู้ - จากผลงาน	3.95	0.65	1) จากความรู้ ในเรื่องของผลงาน							
5.3.2 ทักษะ - จากการปฏิบัติกิจกรรม	3.85	0.69	2) จากทักษะ ในการปฏิบัติกิจกรรม							
5.3.3 เจตคติ	3.46	0.74	3) จากเจตคติ ในการเข้าร่วมกิจกรรม							
1) จากการเข้าร่วมกิจกรรม	3.60	0.78								
2) จากคำแนะนำ ติชม	3.32	0.99								
. 5.2 การจัดกิจกรรมควรมีขั้นตอนแบบใด	**3.68**	**0.39**	**7.1.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรม**							
5.2.2 ขั้นดำเนินการ - สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	4.03	0.65	1) สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ							
5.2.1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม - สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้	3.81	0.69	2) สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้							
5.2.3 ขั้นวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ	3.56	0.46	3) สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้							
1) สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้	4.06	0.66								
2) สามารถวิเคราะห์และฝึกการวางแผนการทำกิจกรรม อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคมได้	3.05	0.66								
5.2.4 ขั้นสรุปบทเรียน - ต้องการให้มีการสรุปกิจกรรมเป็นตอน ๆ เมื่อจบกิจกรรมในแต่ละตอน	3.47	0.87	4) สามารถสรุปแต่ละกิจกรรมได้							

ผลการวิจัยตามรูปแบบ			รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย	ระดับความคิดเห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	0	
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	**S.D.**								
5.1 ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้แบบใดที่ท่านสนใจ	3.31	0.41	**7.1.3 ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้**							
1) แบบลงมือปฏิบัติ	4.04	0.77	1) แบบลงมือปฏิบัติ							
4) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	3.80	0.64	2) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้							
2) แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	2.76	0.69								
3) เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	2.64	0.67								
กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์	**3.43**	**0.39**	**7.2 กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์**							
5.7 ท่านคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายจะได้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด	3.87	0.50	**7.2.1 ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย**							
2) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว	4.08	0.69	1) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว							
1) ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.02	0.64	2) ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้							
5) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น	3.91	0.73	3) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น							
3) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้	3.88	0.76	4) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้							
4) มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย ทำให้มีความสนุกสนานและน่าสนใจ	3.45	0.64								
5.6 ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบใดที่ท่านสนใจ	3.79	0.58	**7.2.2 กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต**							
1) สามารถกำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้	4.04	0.62	1) กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้							
2) เลือกเรียนกิจกรรมได้	3.88	0.71	2) เลือกเรียนกิจกรรมได้							
6) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก	3.88	0.76	3) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก							
5) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้	3.84	0.74	4) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้							
7) เมื่อทำกิจกรรมบนเครือข่ายแล้วสามารถประเมินตนเองได้ทันที	3.72	0.78	5) สามารถประเมินตนเองได้ทันที							
3) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้	3.60	0.95	6) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้							
4) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้	3.60	0.89	7) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้							

ผลการวิจัยตามรูปแบบ			รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย	ระดับความคิดเห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	0	
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	**S.D.**								
5.5 ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ท่านสนใจใช้เป็นประจำ	3.43	0.64	**7.2.3 ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต**							
5.5.4 บริการค้นหาข้อมูล - ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ	3.90	0.73	1) ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ							
5.5.3 บริการที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายสามารถพูดคุยโต้ตอบกับผู้ใช้คนอื่น ๆ การสนทนา (Chat)	3.43	0.64	2) การสนทนาทาง Facebook และ Line							
- Chat โดยการสนทนาทาง Facebook	3.91	0.81								
- Chat โดยการสนทนาทาง Line	3.90	0.81								
- Chat โดยการสนทนาทาง Messenger	3.00	0.88								
- Chat ผ่านแอพพลิเคชั่นอื่น ๆ	2.90	0.86								
5.5.6 โปรแกรมที่มีการแบ่งปันข้อมูล การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรม	3.39	0.68	3) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรม Line และ Facebook							
- Line	3.90	0.82								
- Facebook	3.89	0.86								
- IG (Instagram – อินสตาแกรม)	2.35	0.68								
5.5.5 แสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมเครือข่ายในเรื่องต่าง ๆ	3.34	0.72	4) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว ประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจและแสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ)							
1) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว ประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจ	3.77	0.77								
2) แสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ)	3.57	1.15								
4) ส่งต่อความรู้ต่าง ๆ (Share – แชร์)	3.25	0.95								
3) ปรับข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหว	2.76	0.53								
5.5.2 บริการถ่านโอนข้อมูล	2.81	0.36								
1)การส่งภาพ	2.86	0.34								
2)การดาวน์โหลดข้อมูล (download)การส่งข้อมูล (upload)	2.75	0.55								
5.5.1 การรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมเครือข่าย	2.26	0.25								
2)ส่งข้อความ (sms) หรือแมสเซนเจอร์ (Messenger)	2.60	0.49								

ผลการวิจัยตามรูปแบบ			รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย	ระดับความคิดเห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	0	
ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม	$\bar{x}$	**S.D.**								
1) ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	1.92	0.27								
4) สมาร์ทโฟน (Smart Phone) เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple),ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy	4.13	0.73	7.2.4 สมาร์ทโฟน (Smart Phone)เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple),ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์(Google) เช่น iphone, Galaxy							
1) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)	2.79	0.48								
2) คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook)	2.72	0.60								
3) แท็ปเล็ต (Tablet) เช่น Galaxynote 2, Galaxy Tab , ipad ,mini ipadGalaxynote 3 – 4	2.66	0.60								
5) โทรศัพท์มือถือ (Basic Phone) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการโทรออกและรับสายได้	2.54	0.54								
			ขั้นตอนในการพัฒนา **1.ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น** 1.1ตระหนักถึงการอนุรักษ์เผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่น							
			1.2มีการปฏิบัติ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองและเป็นประสบการณ์							
			1.3ก่อให้เกิดการมีเพื่อน มีสังคม อาชีพ และพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น							
			2.ขั้นประสานงาน 2.1มีการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาร่วมกัน							
			2.2มีการประสานและให้การสนับสนุนทรัพยากร							
			3.ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ 3.1มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร							
			3.2แรงจูงใจในการใฝ่รู้							
			3.3เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน							

ผลการวิจัยตามรูปแบบ	รูปแบบที่สร้างจากผลการวิจัย	ระดับความคิดเห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	0	
	4.ขั้นบริหารจัดการ 4.1มีส่วนร่วมในกระบวนการทำกิจกรรม 4.2ร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 4.3มีระบบการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย							

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่าน มีประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการนำข้อมูลไปเป็นฐานในการพัฒนาเพื่อวิเคราะห์หาต้นแบบองค์ประกอบของ เครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาผู้วิจัยของกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้ข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ
นิสิตปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

3. แบบประเมินหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
หลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น							
วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้							
1.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น						
2.	มีทักษะในการเข้าร่วมเครือข่ายและการปฏิบัติกิจกรรม						
3.	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น						
เนื้อหาในการเรียนรู้							
4.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น						
5.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น						
6.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น						
7.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงาน						
ผลที่คาดว่าจะได้รับภายหลังการเรียนรู้							
8.	เกิดเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงาน/องค์กร กลุ่มผู้นำและกลุ่มประชาชนทั้งอำเภอให้เข้มแข็งและเป็นศูนย์การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นประสบการณ์และเผยแพร่ข่าวสารแก่สมาชิก						
9.	สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มในอาชีพต่างๆและเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มตามความต้องการและความถนัดให้มีความเข้มแข็งและประสานการทำงานอย่างมีระบบ						
10.	มีส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น						
11.	มีการรวมกลุ่มในการแสดงความสามารถด้านต่างๆ ตลอดจนร่วมสร้างความสามัคคีและสานสายใยสัมพันธ์อันดีของกลุ่ม						
12.	สามารถสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จางหาย หรือต้องการพัฒนา						
13.	สามารถสืบทอดและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรม						
กิจกรรมการเรียนรู้							
14.	กิจกรรมบนเครือข่าย						
15.	กิจกรรมลงพื้นที่ปฏิบัติ						
16.	กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้						
ระยะเวลาในการเรียนรู้							
17.	ใช้ระยะเวลาในกิจกรรมบนเครือข่ายและลงพื้นที่ปฏิบัติเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 10 ครั้ง 40 ชั่วโมง						

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
18.	ครั้งที่ 1 กิจกรรมบทนำ						
19.	ครั้งที่ 2ภูมิปัญญาท้องถิ่น						
20.	ครั้งที่ 3-5 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่น						
21.	ครั้งที่ 6จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น						
22.	ครั้งที่ 7-8 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น						
23.	ครั้งที่ 9-10 ความร่วมมือในการทำงาน(ขนมไทย)						
ดำเนินการวิจัย							
24.	ระยะเวลาประมาณ 2 เดือน						
สื่อการเรียนรู้							
25.	คู่มือการดำเนินการวิจัยสำหรับผู้วิจัย						
26.	สื่อการเรียนรู้ผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก(รักษ์ภูมิปัญญา :phakhai)						
การประเมินผล							
27.	สื่อการเรียนรู้ลงพื้นที่ปฏิบัติ:แบบทดสอบ(แบบประเมินตนเอง) แบบประเมินผลงานแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบวัดความพึงพอใจ						
28.	สื่อการเรียนรู้ผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก(รักษ์ภูมิปัญญา :phakhai)แบบวัดการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน						

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่าน มีประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการนำข้อมูลไปเป็นฐานการพัฒนาหลักสูตร แผนการเรียนรู้ และเครื่องมือ ในการวิจัยตามรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้ข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ ขอบคุณค่ะ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ

.....

4. แบบประเมินแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยเรียนรู้ที่ 1ภูมิปัญญาท้องถิ่น							
จุดประสงค์การเรียนรู้							
1.	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น						
2.	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีทักษะในการใช้งานผ่านเฟซบุ๊ก						
3.	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีมีเจตคติที่ดีต่อการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น						
สาระการเรียนรู้							
4.	วัตถุประสงค์ในการจัดเครือข่ายการเรียนรู้						
5.	ขั้นตอนการงานเฟซบุ๊ก						
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
	ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม						
6.	แจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้กลุ่มตัวอย่างทราบ						
7.	แจ้งแผนการจัดเครือข่ายการเรียนรู้ตามกิจกรรมพอสังเขปให้กลุ่มตัวอย่างทราบ						
8.	เลือกคณะกรรมการเครือข่ายการเรียนรู้						
9.	ให้กลุ่มคิดเสนอแนะกฎ ระเบียบในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้						
	ขั้นดำเนินกิจกรรม						
10.	จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธภาพให้กลุ่มตัวอย่างรู้จัก						
11.	ทบทวนความรู้เดิม ตรวจสอบความพร้อมในการเรียน ซักถามปัญหาและแนวทางแก้ไขพร้อมทำแบบวัดความรู้ก่อนเรียน (Pre-test)						
หลักฐาน ชิ้นงาน ผลงาน							
12.	แบบทดสอบ (แบบประเมินตนเองก่อนเรียน (Pre-test))						
สื่อการเรียนรู้							
13.	แผนการจัดการเรียนรู้						
วิธีการวัดและประเมินผล							
14.	แบบทดสอบ (แบบประเมินตนเองก่อนเรียน (Pre-test))						
แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยเรียนรู้ที่ 1สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น							
จุดประสงค์การเรียนรู้							
15.	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ทราบหลักการที่สำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น						
16.	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น						
17.	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้จักภูมิปัญญาท้องถิ่น						
สาระการเรียนรู้							
18.	ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น						
19.	หลักสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น						

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
20.	1.เสนอเนื้อหาจุดประสงค์ในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการสืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1. อธิบายแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย 2. สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้						
หลักฐาน ชิ้นงาน ผลงาน							
21.	- ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น - ใบความรู้ที่ 2 เรื่องการเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น - แหล่งเรียนรู้อื่นๆในท้องถิ่น -แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (internet) -เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบภูมิปัญญาท้องถิ่น						
สื่อการเรียนรู้							
22.	เฟซบุ๊ก						
วิธีการวัดและประเมินผล							
23	การสังเกตพฤติกรรม						
แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยเรียนรู้ที่ 1สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น							
จุดประสงค์การเรียนรู้							
24.	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้สามารถบอกลักษณะสำคัญและที่มาขององค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้						
25.	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้สามารถสืบค้นและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้						
สาระการเรียนรู้							
26.	ความเป็นมาของท้องถิ่นและความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น						
กิจกรรมการเรียนรู้							
27.	ให้กลุ่มสืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการ						
28.	ประสานงานกลุ่มผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้						
29.	พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขและวิธีดำเนินกิจกรรม						
หลักฐาน ชิ้นงาน ผลงาน							
30.	-แบบบันทึกการสัมภาษณ์ -แบบบันทึกการปฏิบัติงาน						
สื่อการเรียนรู้							
31.	เฟซบุ๊ก						
วิธีการวัดและประเมินผล							
32.	-แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม -แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล -แบบบันทึกการสัมภาษณ์ -แบบบันทึกการปฏิบัติงาน						

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	-บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง						
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น							
จุดประสงค์การเรียนรู้							
33.	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้ในการสร้างเครือข่าย						
34.	สามารถสืบค้นข้อมูล						
35.	อธิบายภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในพื้นที่ได้						
36.	เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้าและได้แนวทางมาพัฒนากิจกรรม						
สาระการเรียนรู้							
37.	สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่						
กิจกรรมการเรียนรู้							
38.	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เรื่องการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและความสำคัญของการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ และให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้บันทึกกิจกรรมลงในสมุด						
39.	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในพื้นที่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์						
หลักฐาน ชิ้นงาน ผลงาน							
40.	ใบงาน บันทึกการสืบค้นข้อมูล						
สื่อการเรียนรู้							
41.	- แหล่งเรียนรู้อื่นๆในท้องถิ่น -แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (internet) - ใบงาน - เฟซบุ๊ก						
วิธีการวัดและประเมินผล							
42.	- ใบงาน - ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์ -แบบบันทึกการสังเกต						
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น							
จุดประสงค์การเรียนรู้							
43.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น						
44.	มีความรู้ความเข้าใจมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้						
สาระการเรียนรู้							
45.	อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น						
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
46.	ทบทวนความรู้เดิม ตรวจสอบความพร้อมในการเรียน ซักถามปัญหาและแนวทางแก้ไข						
47.	เสนอเนื้อหา เรื่อง อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น						

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
48.	อธิบายแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย						
49.	สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมเครือข่าย มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง...อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน						
50.	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เรื่องอาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น						
หลักฐาน ชิ้นงาน ผลงาน							
51.	แบบสังเกต , แบบฝึก, แบบประเมินแบบบันทึกกิจกรรม						
สื่อการเรียนรู้							
52.	- แหล่งเรียนรู้อื่นๆในท้องถิ่น -แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (internet) - ใบงาน - เฟซบุ๊ก						
วิธีการวัดและประเมินผล							
53.	- ใบงาน - ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์สังเกตพฤติกรรม - ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม						
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น							
จุดประสงค์การเรียนรู้							
54.	ยกตัวอย่างบุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้						
55.	วิเคราะห์ผลงานของบุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้						
สาระการเรียนรู้							
56.	ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง.บุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้						
	1. สามารถแนะนำ และให้คำปรึกษาได้						
	2. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม						
	3. เพื่อให้ได้ข้อมูล/กิจกรรมในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น						
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
57.	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องแหล่งเรียนรู้/ที่มาขององค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่						
58.	อธิบายแนวทางในได้มาซึ่งแหล่งเรียนรู้/องค์ความรู้ของภูมิปัญญาที่ต้องการศึกษาหรือปฏิบัติ						
59.	การศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย						
60.	สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วม						
61.	มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ (ผู้รู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น)						
62.	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เรื่องแหล่งเรียนรู้ (ผู้รู้/ภูมิปัญญา						

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	ท้องถิ่น) สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมโดยใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วม และให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้บันทึกกิจกรรมลงในสมุด						
63.	กปราชญ์ชาวบ้าน และสร้างความเข้าใจบทบาท/หน้าที่						
64.	จดบันทึกคัดลอกขั้นตอนภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง.....ให้เป็นตัวอักษรโดยระดมสมอง						
65.	ไเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่อง ผู้รู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ภายในตำบลของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์						
หลักฐาน ชิ้นงาน ผลงาน							
66.	ใบงาน บันทึกการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และออกแบบ วิเคราะห์องค์ความรู้อินเทอร์เน็ต						
สื่อการเรียนรู้							
67.	-แหล่งเรียนรู้ 1. ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ 2. ผู้รู้ /ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. สืบค้นข้อมูลจากหนังสือ /เอกสาร/ เฟซบุ๊ก						
วิธีการวัดและประเมินผล							
68.	1. ใบงาน 2. ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานและสรุปการปฏิบัติงาน 3. คำแนะนำในส่วนที่บกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานในครั้งต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น						
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น							
จุดประสงค์การเรียนรู้							
69.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติขนมไทยประเภทขนมไทย						
70.	มีทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการทำขนมไทย ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้						
สาระการเรียนรู้							
71.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนมไทย ● กำเนิดขนมไทย ● ขนมกับวิถีไทย ● เอกลักษณ์ของขนมไทย ● ประเภทของขนมไทย						
72.	เกร็ดน่ารู้ในการทำขนมไทย ● การทำน้ำเชื่อม/การฟอกน้ำเชื่อม ● สีที่ใช้ในการทำอาหาร						
กิจกรรมการเรียนรู้							
73.	ศึกษาในความรู้เรื่องขนมกับวิถีไทย						
74.	แบ่งกลุ่มระดมความคิด เอกลักษณ์ของขนมไทย และนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้						

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
75.	แบ่งกลุ่มจัดทำเนื้อหาข้อมูลประวัติขนมไทยผ่านเครือข่ายการเรียนรู้						
76.	ศึกษาประเภทของขนมไทยจากใบความรู้ จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมจำแนกประเภทของขนมไทย และเขียนแผนผังความคิดประเภทของขนมไทย						
77.	ศึกษาเกร็ดน่ารู้ในการทำขนมไทยโดยใช้ใบความรู้						
78.	ร่วมกันสรุปความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนมไทย ขนมกับวิถีไทย ประเภทของขนมไทย เกร็ดน่ารู้ในการทำขนมไทย จัดทำเนื้อหาข้อมูลนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้						
หลักฐาน ชิ้นงาน ผลงาน							
79.	-เนื้อหาข้อมูลนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ -แผนผังความคิดประเภทของขนมไทย						
สื่อการเรียนรู้							
80.	- ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ - ผู้รู้ /ภูมิปัญญาท้องถิ่น - สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต - หนังสือ /เอกสาร/ เฟซบุ๊ก						
วิธีการวัดและประเมินผล							
81.	-เนื้อหาข้อมูลนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ -แผนผังความคิดประเภทของขนมไทย						
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น							
จุดประสงค์การเรียนรู้							
82.	สามารถถ่ายทอดกระบวนการทำงานให้ผู้อื่นรับรู้ได้						
83.	อธิบายแนวทางในได้มาซึ่งการถ่ายทอดองค์ความรู้ของภูมิปัญญาที่ต้องการศึกษาหรือปฏิบัติ						
สาระการเรียนรู้							
84.	ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง.....						
กิจกรรมการเรียนรู้							
85.	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องแหล่งเรียนรู้/ที่มาขององค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่						
86.	อธิบายแนวทางในได้มาซึ่งการถ่ายทอดองค์ความรู้ของภูมิปัญญาที่ต้องการศึกษาหรือปฏิบัติ						
87.	การศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย						
88.	สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมเครือข่าย						
89.	มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น						
90.	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ เรื่องกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ และให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้บันทึกกิจกรรมลงในสมุดบันทึกกิจกรรม						

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
91.	มอบหมายงานบทเรียน เรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ภายในตำบลของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์โดยนำประสบการณ์ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเครือข่าย						
หลักฐาน ชิ้นงาน ผลงาน							
92.	ใบงาน บันทึกการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และออกแบบ วิเคราะห์องค์ความรู้						
สื่อการเรียนรู้							
93.	-ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ - ผู้รู้ /ภูมิปัญญาท้องถิ่น - สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต - หนังสือ /เอกสาร/ เฟซบุ๊ก						
วิธีการวัดและประเมินผล							
94.	1. ใบงาน 2. ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานและสรุปการปฏิบัติงาน 3. คำแนะนำในส่วนที่บกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานในครั้งต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น 4. ตรวจผลการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม						
หน่วยการเรียนรู้ที่4 ความร่วมมือในการทำงาน							
จุดประสงค์การเรียนรู้							
95.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติขนมไทยประเภทขนมไทย						
96.	มีความรู้ความเข้าใจมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเทคนิคการทำขนมไทย ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้						
สาระการเรียนรู้							
97.	ความรู้ทั่วไปในการทำขนมไทย						
98.	เทคนิคในการทำขนมไทย (ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สาธิต คำนวณ สืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการทำงานกระบวนการกลุ่ม การแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา การจัดการ การอภิปราย นำเสนอสิ่งที่เรียนรู้และตัดสินใจแก้ปัญหาการทำงานอย่างมีเหตุผล)						
กิจกรรมการเรียนรู้							
99.	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องขนมไทยในพื้นที่และขนมไทยชนิดใดที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่						
100.	อธิบายแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย						
101.	สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้						
102.	มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ขนมไทย						

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
103.	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เรื่องการทำขนมไทย สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ และให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้บันทึกกิจกรรมลงในสมุดบันทึกกิจกรรม						
104.	มอบหมายงานบทเรียน เรื่อง ขนมลูกจัน(เสน่ห์จันทร์)ในการพบกลุ่มครั้งต่อไป						
105.	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่องขนมลูกจัน (เสน่ห์จันทร์)ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์						
หลักฐาน ชิ้นงาน ผลงาน							
106.	แบบสังเกต , แบบฝึก, แบบประเมิน						
สื่อการเรียนรู้							
107.	- แหล่งเรียนรู้อื่นๆในท้องถิ่น -แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (internet) - ใบงาน - เฟซบุ๊ก						
วิธีการวัดและประเมินผล							
108.	1. ใบงาน 2. ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์						
หน่วยการเรียนรู้ที่4 ความร่วมมือในการทำงาน							
จุดประสงค์การเรียนรู้							
109.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการทำงานร่วมกัน						
110.	มีทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการประสานงานและการทำงานร่วมกัน ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้						
111.	มีทัศนะคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน						
สาระการเรียนรู้							
112.	ความรู้ทั่วไปในการทำขนมไทย						
113.	เทคนิคในการทำขนมไทย						
กิจกรรมการเรียนรู้							
114.	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องขนมลูกจัน(เสน่ห์จันทร์)						
115.	อธิบายแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย						
116.	สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้						
117.	มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสูตร วิธีการใช้อุปกรณ์ และการจัดเตรียม เลือกซื้อวัตถุดิบในการประกอบอาหาร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึก						
118.	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เรื่องการทำขนมไทย สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แบบบันทึกการสังเกต						

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	พฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ และให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้บันทึกกิจกรรมลงในสมุดบันทึกกิจกรรม						
119.	มอบหมายงานบทเรียน เรื่อง ขนมลูกจัน(เส่น่ห์จันทร์)ในการพบกลุ่มครั้งต่อไป						
120.	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่องขนมลูกจัน (เส่น่ห์จันทร์)ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์						
121.	ให้ผู้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้กลุ่มเดิมเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ ส่วนผสม และเครื่องปรุงให้พร้อมก่อนการปฏิบัติ						
122.	ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยบันทึกขั้นตอนการปฏิบัติลงในแบบฟอร์มที่กำหนดให้						
123.	เมื่อผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ปฏิบัติงานเสร็จแล้วให้เก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย ทำความสะอาด						
หลักฐาน ชิ้นงาน ผลงาน							
124.	ใบงาน						
สื่อการเรียนรู้							
125.	- แหล่งเรียนรู้อื่นๆในท้องถิ่น -แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (internet) - ใบงาน - เฟซบุ๊ก						
วิธีการวัดและประเมินผล							
126.	1. ใบงาน 2. ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานและสรุปการปฏิบัติงาน 3. คำแนะนำในส่วนที่บกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานในครั้งต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น 4. ตรวจผลการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม 5.แบบทดสอบ (แบบประเมินตนเองหลังเรียน)(Post-test)						

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่าน มีประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการนำข้อมูลไปเป็นฐานการพัฒนาหลักสูตร แผนการเรียนรู้ และเครื่องมือ ในการวิจัยตามรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้ข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ ขอบคุณค่ะ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ

.....

5. แบบประเมินเครื่องมือในการวิจัย

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมและสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
เครื่องมือในการวิจัย							
แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม							
1.	ข้อมูลผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้						
2.	ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้						
3.	ความชัดเจนของข้อคำถาม						
4.	การจัดอันดับคำถาม						
แบบทดสอบวัดความรู้							
5.	ความรู้						
6.	ทักษะ						
7.	เจตคติ						
แบบสอบถามความพึงพอใจ							
8.	ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้						
9.	รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้						
10.	ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้						
11.	ความชัดเจนของข้อคำถาม						
12.	การจัดอันดับคำถาม						
แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม							
13.	ข้อมูลผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้						
14.	ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้						
15.	ความชัดเจนของข้อคำถาม						
16.	การจัดอันดับคำถาม						

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่าน มีประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการนำข้อมูลไปเป็นฐานการพัฒนาหลักสูตร แผนการเรียนรู้ และเครื่องมือ ในการวิจัยตามรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้ข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ ขอบคุณค่ะ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ

.....

แบบทดสอบวัดความรู้
การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม)

.....

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบประเมินความรู้ความเข้าใจนี้ใช้เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมการใช้รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. แบบประเมินความรู้ความเข้าใจมีจำนวน 20 ข้อ มีลักษณะข้อสอบแบบกาถูก-ผิด โดยใส่เครื่องหมาย ✓หน้าข้อที่ถูกและใส่เครื่องหมาย ✗หน้าข้อที่ผิด

1	วัฒนธรรมท้องถิ่นทำให้ทุกคนร่วมมือพัฒนาสร้างสรรค์กิจกรรมในชุมชน
2	ธงไตรรงค์เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นของชาติไทย
3	วิธีการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นควรมีการบันทึกภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ประกอบเป็นตำราเรียนในโรงเรียนและนอกโรงเรียน
4	ภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถแก้ปัญหาด้านการว่างงาน
5	วัฒนธรรมประเพณีการลงแขกถือเป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าต่อหมู่คณะ
6	การประกอบอาชีพในแต่ละท้องถิ่น จัดเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น
7	ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ช่วยทำให้คนในชุมชนพึ่งตนเองได้ ต้องพึ่งพาตนเองจากสังคมภายนอก
8	ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดจากความสัมพันธ์ของคน สังคม และสิ่งแวดล้อมเท่านั้น
9	ความสำคัญของเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยคือแสดงให้ทั่วโลกรู้จักประเทศไทยและเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น
10	ประเพณีเกี่ยวกับวันครอบครัวของสังคมไทยคือประเพณีสงกรานต์
11	ถ้าคนเราต้องการทราบเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมหนึ่ง ๆ ควรสังเกตวัฒนธรรมของสังคม
12	สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
13	ภาษาถิ่น เป็นภูมิปัญญาสาขาภาษาและวรรณกรรม
14	ภูมิปัญญาด้านอาหารเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างคนกับธรรมชาติ
15	วัดและศาสนาเป็นศูนย์กลางของสังคมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
16	ภูมิปัญญาพื้นบ้านคือเนื้อเรื่ององค์ความรู้ที่ใช้โดยทั่ว ๆ ไปในชุมชน
17	ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอดคล้องกับความรู้
18	คุณยายพาหลานไปทำพิธีสะเดาะเคราะห์ เนื่องจากหมอดูทำนายว่าหลานชะตาไม่ดี จัดเป็นภูมิปัญญาด้านความเชื่อและศาสนา
19	การรักษาสัมพันธภาพ คือ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน อันทำให้เกิดความร่วมมือ การติดต่อสื่อสารกัน
20	การประสานการมีส่วนร่วม สิ่งที่เป็นหัวใจในกระบวนการคือการรับรู้ข้อมูล

แบบสอบถามความพึงพอใจในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้
ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อ-สกุล.....วัน/เดือน/ปี.....

แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ท่านโปรดตอบข้อคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง ซึ่งผลคะแนนที่ได้ผู้วิจัยจะเปิดเผยเป็นภาพรวมโดยไม่มีผลเสียต่อตัวผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แต่อย่างไร

<u>คำอธิบาย</u>

แบบสอบถามความพึงพอใจประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 53 ข้อ เมื่อท่านอ่านข้อคำถามจบกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน ความหมายของระดับความพึงพอใจแบ่งเป็น 6 ระดับ คือ มากที่สุด , มาก , ปานกลาง , น้อย , น้อยที่สุด , ไม่พึงพอใจ

หลังจากที่ท่านเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แล้ว ท่านมีความพึงพอใจในข้อต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					ไม่พึงพอใจ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	ด้านปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย						
1.	ท่านได้พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต						
2.	ท่านได้ประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติ						
3.	ท่านมีการปรับตัวในการคิด ทำ และแก้ปัญหา						
	ด้านองค์ความรู้						
4.	ท่านได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ						
5.	ท่านได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในการทำงาน						
6.	ท่านได้เรียนรู้จากการสังเกตและการนำมาปฏิบัติ						
7.	ท่านสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย						
8.	ท่านเรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน.						
9.	เนื้อหาตอบสนองความต้องการของท่าน						
	ด้านผลประโยชน์						
10.	รูปแบบเครือข่ายมีการส่งเสริม อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น						
11.	มีศูนย์กลางในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น						

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					ไม่พึงพอใจ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
12.	มีการรวมกลุ่มในการแสดงความสามารถด้านต่างๆ ตลอดจนร่วมสร้างความสามัคคีและสานสายใยสัมพันธ์อันดีของกลุ่ม						
13.	เกิดความคิดริเริ่ม การต่อรอง และมุมมองใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ						
	ด้านการเรียนรู้						
14.	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น						
15.	มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของท่าน						
16.	มีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย และมีทักษะการทำงานร่วมกัน						
	ด้านการสนับสนุน						
17.	ถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติ						
18.	ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป						
19.	ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น						
20.	สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน						
21.	ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น						
22.	ปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น						
23.	สนับสนุนด้านเวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ และทรัพยากร (คน, วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ)						
	ด้านการมีส่วนร่วม						
	ท่านมีส่วนร่วมใน						
24.	การใช้ผลประโยชน์						
25.	การตัดสินใจ ในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่นการวางแผนดำเนินกิจกรรม และการติดตามและประเมินผลงาน						
26.	ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและรับข้อมูลข่าวสาร						
27.	การประเมินผลการดำเนินงาน						
	ด้านกิจกรรม						
	กิจกรรมการพบกลุ่ม						
28.	ประเมินผลการเรียนรู้						
29.	ขั้นตอนการกิจกรรมการเรียนรู้						
30.	ลักษณะการจัดกิจกรรม (ลงมือปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้)						
	กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์						
31.	สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน						

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					ไม่พึงพอใจ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	สะดวก รวดเร็ว						
32.	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้						
33.	ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น						
34.	ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้						
35.	กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้						
36.	เลือกเรียนกิจกรรมได้						
37.	สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก						
38.	สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้						
39.	สามารถประเมินตนเองได้						
40.	สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้						
41.	สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้						
42.	ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต						
	ขั้นตอนการพัฒนา						
	ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น						
43	ตระหนักถึงการอนุรักษ์เผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่น						
44	มีการปฏิบัติ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองและเป็นประสบการณ์						
45	ก่อให้เกิดการมีเพื่อน มีสังคม อาชีพ และพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น						
	ขั้นประสานงาน						
46	มีการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาร่วมกัน						
47	มีการประสานและให้การสนับสนุนทรัพยากร						
	ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์						
48	มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร						
49	แรงจูงใจในการใฝ่รู้						
50	เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน						
	ขั้นบริหารจัดการ						
51	มีส่วนร่วมในกระบวนการทำกิจกรรม						
52	ร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง						
53	มีระบบการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านมีประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อพัฒนาปรับแก้ให้เหมาะสมต่อไป ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้ข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ ขอบคุณค่ะ

นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ
นิสิตปริญญาเอกสาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่อง.....

สถานภาพผู้ประเมิน ( ) ตนเอง ( ) เพื่อน ( ) ผู้วิทยากร

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น					
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการบริหารจัดการภายในเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเหมาะสม					
3. สามารถปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามขั้นตอนภูมิปัญญาท้องถิ่นได้					
4. สามารถประสานหรือนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาช่วยเหลือและแบ่งปันแก่สมาชิกในเครือข่าย					
5. สามารถวางแผนการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสม					
6. มีการแบ่งงานกันรับผิดชอบ					
7. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก					
8. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิก					
9. มีการสรุปทบทวน เรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง					
10. สามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้					
รวม					

ข้อเสนอแนะ

……

……

……ผู้ประเมิน

(.....)

แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
การเรียนรู้ “สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

เรื่อง.....

สถานภาพผู้ประเมิน ( ) ตนเอง ( ) เพื่อน ( ) ผู้วิทยากร

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น					
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการบริหารจัดการภายในเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเหมาะสม					
3. สามารถปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามขั้นตอนการสืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นได้					
4. สามารถประสานหรือนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาช่วยเหลือและแบ่งปันแก่สมาชิกในเครือข่าย					
5. สามารถวางแผนการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสม					
6. มีการแบ่งงานกันรับผิดชอบ					
7. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก					
8. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิก					
9. มีการสรุปทบทวน เรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง					
10. สามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้					
รวม					

ข้อเสนอแนะ

……

……

……..ผู้ประเมิน

(.....)

แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
การเรียนรู้ "การจัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น"

เรื่อง.....

สถานภาพผู้ประเมิน ( ) ตนเอง ( ) เพื่อน ( ) ผู้วิทยากร

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาไทย					
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการการจัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น					
3. สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นได้					
4. สามารถประสานหรือนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาช่วยเหลือและแบ่งปันแก่สมาชิกในเครือข่าย					
5. สามารถวางแผนการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสม					
6. มีการแบ่งงานกันรับผิดชอบ					
7. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก					
8. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิก					
9. มีการสรุปทบทวน เรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง					
10. สามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้					
รวม					

ข้อเสนอแนะ

……

……

……ผู้ประเมิน

(.....)

แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
การเรียนรู้ “การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น”

เรื่อง.....

สถานภาพผู้ประเมิน ( ) ตนเอง ( ) เพื่อน ( ) ผู้วิทยากร

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น					
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น					
3. สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นได้					
4. สามารถประสานหรือนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาช่วยเหลือและแบ่งปันแก่สมาชิกในเครือข่าย					
5. สามารถวางแผนการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสม					
6. มีการแบ่งงานกันรับผิดชอบ					
7. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก					
8. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิก					
9. มีการสรุปทบทวน เรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง					
10. สามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้					
รวม					

ข้อเสนอแนะ

……

……

……..ผู้ประเมิน

(.....)

แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
การเรียนรู้ “ความร่วมมือในการทำงาน”

เรื่อง.....

สถานภาพผู้ประเมิน ( ) ตนเอง ( ) เพื่อน ( ) ผู้วิทยากร

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือในการทำงานด้านภูมิปัญญาไทย					
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนความร่วมมือในการทำงานด้านภูมิปัญญาไทย					
3. สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนความร่วมมือในการทำงานด้านภูมิปัญญาไทยได้					
4. สามารถประสานหรือนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาช่วยเหลือและแบ่งปันแก่สมาชิกในเครือข่าย					
5. สามารถวางแผนการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสม					
6. มีการแบ่งงานกันรับผิดชอบ					
7. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก					
8. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิก					
9. มีการสรุปทบทวน เรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง					
10. สามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้					
รวม					

ข้อเสนอแนะ

……

……

……ผู้ประเมิน

(.....)

แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ชื่อ – สกุล .....

กิจกรรม.....วันที่.....

ลำดับที่	หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1	คณะทำงาน						
2	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่						
3	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม						
4	การติดต่อสื่อสารระหว่างกัน						
5	การให้ความร่วมมือ						
	รวม						

ภาคผนวก ง

1. แบบสนทนากลุ่ม

2. ผลการสนทนากลุ่ม

3. รายนามสนทนากลุ่ม

แบบสนทนากลุ่ม
เรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวทางในการสนทนากลุ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาข้อสรุปของภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรูปแบบที่เหมาะสมตรงตามความต้องการของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มากำหนดกรอบในการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อกำหนดขอบเขตของหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เพื่อกำหนดโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และการวัดและประเมินผลในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
5. เพื่อเสนอแนะรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้

กรอบแนวคิด

1. หลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการเรียนรู้

คำถาม

1. เรื่องใดที่ท่านคิดว่าควรเลือกเป็นหัวข้อในการจัดหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นใดที่ท่านสนใจให้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ขึ้น
2. หัวข้อที่เลือก ควรจัดลำดับก่อนหลังในการเรียนรู้อย่างไร
3. ลำดับหัวข้อ และกำหนดการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร

ลำดับที่	หัวข้อในการจัดการเรียนรู้	นำมาใช้	ไม่นำมาใช้	ลำดับที่ในการจัดการเรียนรู้
	ด้านศิลปกรรม			
1	ลิเก			
2	รำกลองยาว			
	ด้านโภชนาการ			
	ของหวาน			
3	ทองหยอด			
4	ขนมลูกจัน			
5	ขนมกง			

4. ท่านคิดว่าการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่น ควรประกอบด้วยสิ่งใดบ้าง

5. ท่านคิดว่าการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและการขยายเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้ประสบความสำเร็จนั้น ควรดำเนินการอย่างไร

6. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาหรือไม่

คุณลักษณะของเครือข่าย

1. การจัดความสัมพันธ์ที่มีความเชื่อมโยงอย่างเปิดกว้าง ไม่จำกัด
2. ความสัมพันธ์เชิงการแลกเปลี่ยน ที่เน้นการประสานความร่วมมือ
3. มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ความต้องการ กิจกรรมร่วมกัน

รูปแบบเครือข่าย

1. เครือข่ายเชิงพื้นที่ ที่มีการรวมกลุ่มที่อาศัยพื้นที่ดำเนินการเป็นปัจจัยหลักในการทำงานร่วมกัน เป็นเครือข่ายเชิงโครงสร้าง

2. เครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม เป็นเครือข่ายที่ใช้ประเด็นกิจกรรมเป็นปัจจัยหลักในการรวมตัวเป็นเครือข่าย โดยมองข้ามมิติเชิงพื้นที่

การประเมินผล

1. ระดับความรู้ที่เพิ่มขึ้นและความสามารถในการประยุกต์ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เหมาะสมทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการดำเนินงาน

2. การมีระบบฐานข้อมูลความรู้และสารสนเทศทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

3. จำนวนครั้งในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. จำนวนผู้มีความรู้ ความสามารถและทักษะทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถถ่ายทอดสู่กลุ่มเป้าหมาย

5. จำนวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. จำนวนข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เหมาะสมทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลการสนทนาการกลุ่มดังนี้

1) ข้อสรุปในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ เรื่องขนมไทย

2) ขอบข่าย โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และการวัดและประเมินผลในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดขอบข่ายเนื้อหาในการทำกิจกรรมควบคู่ไปกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก (รักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) ระยะเวลาในกิจกรรมพบกลุ่ม จำนวน 12 ครั้ง และกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ จำนวน 40 ชั่วโมง ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2559 - กรกฎาคม 2559 โดยสรุปขอบข่ายเนื้อหาที่ควรนำมาใช้ในหลักสูตรได้ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สาระสำคัญภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นสาระสำคัญ บุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นสาระสำคัญความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนมไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงาน สาระสำคัญ ขนมไทย จากหัวข้อเนื้อหาที่เลือกไว้ สามารถจัดลำดับและกำหนดกรอบเวลาได้ ดังแสดงในตาราง

ตารางขอบข่ายเนื้อหาและกรอบเวลาในการจัดกิจกรรม

ที่	ขอบข่ายเนื้อหา	กรอบเวลาในการจัดกิจกรรม
1	กิจกรรมบทนำ	3 ชั่วโมง
2	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	6 ชั่วโมง
3	หน่วยการเรียนรู้ที่1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สาระสำคัญภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	8 ชั่วโมง
4	หน่วยการเรียนรู้ที่2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น สาระสำคัญ บุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	9 ชั่วโมง
5	หน่วยการเรียนรู้ที่3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น สาระสำคัญความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนมไทย	8 ชั่วโมง
6	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงาน สาระสำคัญ ขนมไทย	6 ชั่วโมง

3) ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และแนวทางการวัดและประเมินผล ดังปรากฏในตารางวัตถุประสงค์การเรียนรู้และแนวทางวัดและประเมินผลที่สรุปได้จากการสนทนากลุ่ม

ตารางวัตถุประสงค์การเรียนรู้และแนวทางวัดและประเมินผลที่สรุปได้จากการสนทนากลุ่ม

ที่	ขอบข่ายเนื้อหา	วัตถุประสงค์การเรียนรู้	แนวทางการวัดและประเมินผล
1	กิจกรรมบทนำ	อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีทักษะในการใช้งานผ่านเฟซบุ๊ก มีเจตคติที่ดีต่อการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	-แบบประเมินตนเองก่อนเรียน (Pre-test)
2	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 1.ทราบหลักการที่สำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. รู้จักภูมิปัญญาท้องถิ่น	-แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล -บันทึกผลหลังการเรียนรู้ -บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3	หน่วยการเรียนรู้ที่1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สาระสำคัญภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 1. สามารถบอกลักษณะสำคัญและที่มาขององค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ 2. สามารถสืบค้นและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้	-แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม/รายบุคคล -แบบบันทึกการสัมภาษณ์ -แบบบันทึกการปฏิบัติงาน -บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4	หน่วยการเรียนรู้ที่2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นสาระสำคัญ บุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 1. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใน 3 ประเด็น คือ 1.1 ร่วมปรึกษาหารือในการหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น 1.2 ร่วมประชุมเพื่อแก้ปัญหาและตัดสินใจ 1.3 เสนอแนวทางหรือทางออกสำหรับการจัดหาปราชญ์ชาวบ้าน 2. มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการในการได้ปราชญ์ชาวบ้าน	-แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม/รายบุคคล
5	หน่วยการเรียนรู้ที่3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นสาระสำคัญ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนมไทย	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติขนมไทยประเภทขนมไทย 2. มีทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการทำขนมไทย ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	-เนื้อหาข้อมูลนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้

ตารางวัตถุประสงค์การเรียนรู้และแนวทางวัดและประเมินผลที่สรุปได้จากการสนทนากลุ่ม (ต่อ)

ที่	ขอบข่ายเนื้อหา	วัตถุประสงค์การเรียนรู้	แนวทางการวัดและประเมินผล
6	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงานสาระสำคัญ ขนมไทย	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการทำงานร่วมกัน 2. มีทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการประสานงานและการทำงานร่วมกัน ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 3. มีทัศนะคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน	-ใบงาน -บันทึกการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และออกแบบ วิเคราะห์องค์ความรู้นำเสนอความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นตามเอกสารเพิ่มเติมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น -แบบประเมินตนเองหลังเรียน (post-test)

4) ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่น ประกอบด้วยการสร้างและการประสานความเชื่อมโยงหน่วยงาน ชุมชน ในการเข้ามามีบทบาทในกระบวนการเรียนรู้ของสมาชิกในเครือข่ายการเรียนรู้ มีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยมีการระดมทรัพยากร (คน วัสดุ และการจัดการ) วิชาการ เข้ามาดำเนินการเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และยืดหยุ่นตามความต้องการ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระจายความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นไม่เพียงเกิดแก่ประชาชน หากนำไปประยุกต์ใช้กับเครือข่ายการเรียนรู้อื่นหรือกลุ่มอื่นอาจเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น ซึ่งหากดำเนินการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำหนดให้

- การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ควบคู่กับกิจกรรมพบกลุ่ม เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องประสบการณ์กันอยู่เสมอ การมีส่วนร่วม การแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเพิ่มพูนความรู้ทักษะไปใช้และถ่ายทอดต่อไป

- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องของอาชีพ และสามารถนำเอาความรู้ที่ได้นั้นมาประกอบเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลักได้ อีกทั้งมีความเชื่อมั่นในความรู้และทักษะของตนเอง ว่าสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์นี้แก่บุคคลทั่วไปได้

5) ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ดังนี้

- ตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นในการสร้างเครือข่ายโดยต้องสร้างความตระหนักแก่สมาชิกของเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาให้เห็นถึงความสำคัญ เป้าหมาย และความต้องการที่มีร่วมกัน

- การประสานงาน โดยมีการประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารแหล่งเรียนรู้ ทรัพยากรระหว่างกัน มีการเชื่อมโยงสมาชิกในเรื่องที่สนใจร่วมกัน

- การบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดกลไกในการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

- การพัฒนาและการรักษาความสัมพันธ์ เมื่อเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ต่อกันนั้น สมาชิกต่างยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน มีการให้ความช่วยเหลือและการแก้ปัญหาภายในเครือข่าย มีการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิก และมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาเครือข่าย

6) ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- การลงพื้นที่ปฏิบัติควรมีปราชญ์หรือผู้รู้ที่เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ มาให้คำแนะนำในการปฏิบัติ ขอบข่ายเนื้อหาและกรอบระยะเวลาควรขึ้นอยู่กับบริบทของเนื้อหาที่จะเกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในเครือข่าย ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

- การวัดและประเมินผลควรดูจากผลงานหรือชิ้นงานที่เกิดจากการเรียนรู้นั้น ว่ามีทักษะกระบวนการในการปฏิบัติ

- การเรียนรู้นี้ไม่เพียงได้ความรู้แต่อาจได้ภาคีเครือข่ายจากการประสาน

รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 09.00 น.

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	ลายมือชื่อ
1	นางศศินี เรือนงาม	28 ม.4 ต.บางลี่ใหญ่	ศศินี
2	นาย ชัยศักดิ์ ตาแก้ว	68 ม.3 บ้านหนองหัวคู่	
3	นาย ปรีชา ไม้หนองแก	34/1 ม.3 บ้านหนองน้ำใหญ่	ปรีชา
4	นาง อัจฉรา คงเดช	74/1 ม.6 ต.บางลี่ใหญ่	อัจฉรา
5	นาง กนกวรรณ สุขศรีสด	95 ม.4 ต.หนองน้ำใหม่	
6	นาง ประยงค์ ปัญจิต	62/44 ม.11 ต.หนองน้ำใหญ่	ประยงค์
7	นายเอกสิทธิ์ ศรีสุวรรณ	25 หมู่ 3 ต.ลาดชิด	
8	นายชัยวัฒน์ เอี่ยมละเอียด	43/2 หมู่ 4 ต.ลาดชิด	
9	นาง ญาศินันท์ ฟังนิล	42/1 ม.1 ต.ลักกาง	ญาศินันท์
10	นายวรวุฒิ สว่างแสง	82/8 ม.1 ต.หนองน้ำใหญ่	
11	นางสาวลัมนอง ตาสะแกดี	22/1 ม.1 ต.ลักกาง	
12	นายวิโรจน์ ปรีชา	28/1 ม.6 ตำบลกุฎี	

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบยืนยันแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ผลการหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความรู้

4. ผลการประเมินหลักสูตร แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือประเมินรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ

5. ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อน-หลังเข้าร่วมกิจกรรม (t-test)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบยืนยันแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง และรายละเอียดการปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุปข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม											
1	เพศ (ชาย/หญิง)	1	1	1	1	1	1	1	7	1.00	
2	อายุ.....ปี	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	เสนอให้กำหนดเป็นช่วงอายุจะทำให้วิเคราะห์ข้อมูลง่ายขึ้น
3	บ้านของท่านอยู่ในหมู่ที่.....	1	1	1	-1	1	1	1	6	0.86	เสนอให้ตัดออก
4	บ้านของท่านอยู่ในเขต (ตำบลผักไห่ตำบลดอนลานตำบลกุฎีตำบลท่าดินแดง)	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	เสนอให้ปรับภาษาใหม่
5	การศึกษาของท่าน (ไม่ได้เรียนหนังสือไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระดับปริญญาตรีสูงกว่าระดับปริญญาตรีอื่น ๆโปรดระบุ.....)	1	1	1	0	1	0	1	5	0.71	เสนอให้ปรับช่วงระดับการศึกษาให้กระชับ
6	อาชีพหลักของท่าน (ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวพนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชนรับจ้างทั่วไปเกษตรกรอื่น ๆ โปรดระบุ.....)	1	1	1	1	1	1	1	7	1.00	
7	อาชีพเสริม/อาชีพรองของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (ไม่มีอาชีพเสริม/อาชีพรองข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวพนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชนพนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชนรับจ้างทั่วไปเกษตรกรอื่น ๆ โปรดระบุ.....)	1	1	1	-1	0	0	1	4	0.57	เสนอให้ตัดออกเน้นเฉพาะอาชีพหลัก
8	ตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพในชุมชน (กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหาร อบต. (นายกอบต./รองนายกอบต./เลขานุการนายกอบต.)สมาชิก อบต. ประชาชน	1	1	1	1	1	1	1	7	1.00	ปรับตำแหน่งเรียงจากลำดับต่ำมาสูง

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุปข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
	ทั่วไปอื่นๆ โปรดระบุ.....)										
ตอนที่ 2 สภาพ ปัญหา และความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่											หัวข้อในแต่ละด้าน ควรมีหัวข้อย่อยสัก 3-5 หัวข้อ
	1. ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม										
	1.1 ถักเปลด้าย	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	1.2 พวงหรีด	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	1.3 ดอกไม้จันทน์	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	1.4 จักสาน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	1.5 ทำเรือ	1	1	1	0	0	1	1	5	0.71	เสนอให้ปรับภาษา
	1.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2. ด้านการแพทย์แผนไทย										
	2.1 หมอนวดหมอจับเส้น	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2.2 หมอน้ำมัน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2.3 หมอเสก/หมอเป่า	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3. ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน										
	3.1 กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3.2 กลุ่มผลิตภัณฑ์	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3.3 กลุ่มออมทรัพย์สัจจะ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4. ด้านศิลปกรรม										
	4.1 วงปีพาทย์	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	เสนอให้ปรับเป็นวงปีพาทย์วงเครื่องสายวงมโหรี และเพลงพื้นบ้าน
	4.2 วงปีพาทย์มอญ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4.3 ละครชาตรี	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4.4 โขนสด	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4.5 ลิเก	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4.6 แตรวง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4.7 รำกลองยาว	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4.8 อื่นๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5. ด้านปรัชญาศาสนาและประเพณี										
	5.1 ความเชื่อแบบพิธีพราหมณ์										
	5.1.1 การปลูกบ้าน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.1.2 การขึ้นบ้านใหม่	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	เสนอให้ปรับภาษาใหม่
	5.1.3 การตั้งศาลพระภูมิ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	เสนอให้ปรับภาษาใหม่
	5.1.4 การไหว้ครูครอบครูบูชาครู	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.1.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.2 ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์										
	5.2.1 การทำเสน่ห์	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุปข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
	5.2.2 เจ้าเข้าทรง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	เสนอให้ปรับภาษาใหม่
	5.2.3 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.3 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ										
	5.3.1 แม่คงคาเช่นเชื่อกันว่าการทำให้แม่น้ำสกปรกพระแม่คงคาจะโกรธและส่งผลให้น้ำท่วมหรือน้ำแล้ง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.3.2 แม่โพสพเช่นเชื่อว่าพระแม่จะประทานความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ผลผลิตทางการเกษตร	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.3.3 แม่ธรณีเช่นเชื่อว่าพระแม่ธรณีจะช่วยคุ้มครองผืนนาและวัวควาย และช่วยพิทักษ์คุ้มครองวิญญาณของคนตาย	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.3.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.4 การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา										
	5.4.1 พิธีตักบาตร	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.4.2 พิธีถวายสังฆทาน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.4.3 พิธีกรรมในงานมงคลเช่นการทำบุญในโอกาสต่าง ๆ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.4.4 พิธีกรรมในงานอวมงคลเช่นบุญหน้าศพ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	เสนอให้ปรับภาษาใหม่
	5.4.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.5 ประเพณีครอบครัว										
	5.5.1 การโกนจุก	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.5.2 การบวช	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.5.3 การทำบุญบ้าน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.5.4 การโกนผมไฟ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.5.5 การอยู่ไฟ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.5.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6 การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของเด็ก)										
	5.6.1 เล่นโพงพาง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6.2 มอญซ่อนผ้า	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6.3รีรีข้าวสาร	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6.4 เล่นลิงชิงหลัก	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6.5 ขี่ม้าส่งเมือง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6.6 วิ่งเปี้ยว	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6.7 ลูกดิ่ง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6.8 ลูกหิน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุป ข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
	5.6.9 ขี่ม้าก้านกล้วย	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6.10 ห่วงยาง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6.11 เล่นว่าว	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.6.12 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.7 การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของผู้ใหญ่)										
	5.7.1 เล่นช่วงรำ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.7.2 หัวล้านชนกัน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.7.3 เล่นผีพุ่งใต้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	ปรับให้ถูกต้อง
	5.7.4 ลูกช่วง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.7.5 แข่งขันหมากรุกคน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.7.6 ชักกะเย่อ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.7.7 ปิดตาตีหม้อ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.7.8 แข่งขันเรือยาว	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5.7.9 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6. ด้านโภชนาการ										
	6.1 อาหารคาว										
	6.1.1 หน่อไม้ดอง	1	1	1	0	1	0	1	5	0.71	
	6.1.2 ปลาย่าง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.1.3 ปลาร้า	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.1.4 น้ำปลา	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.1.5 ปลาเค็ม	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.1.6 ปลาเจ่า	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.1.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.2 ของหวาน (เครื่องแห้ง)										
	6.2.1 ขนมกง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.2.2 ขนมสามเกลอ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.2.3 ขนมทองหยอด	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.2.4 ขนมฝอยทอง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.2.5 เม็ดขนุน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.2.6 ลูกจัน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.2.7 ขนมทองหยิบ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.2.8 กระยาสารท	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6.2.9 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ด้านปัญหาและด้านความต้องการ										
7	โปรดเรียงลำดับปัญหาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นดังต่อไปนี้โดยเรียงลำดับจากปัญหามากไปหาน้อย (1, 2, 3..) ..... ไม่ถ่ายทอดให้กับคนอื่น .....ถ่ายทอดแต่คนต่อมาไม่ได้ปฏิบัติ ..... ชาวบ้านไม่นิยมเหมือนสมัยก่อน	1	0	0	0	1	1	1	4	0.57	เสนอให้ปรับข้อคำถามให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและให้เพิ่มจำนวนให้มากขึ้น

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุปข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
	..... เทคโนโลยีทันสมัยเข้ามา										
	..... แรงงานหายาก										
	..... มีการจ้างงานมากขึ้น										
	..... ผู้คนอพยพย้ายถิ่นฐาน										
	..... อื่น ๆ โปรดระบุ.....										
	ด้านความต้องการ										
8	ถ้าท่านได้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ท่านต้องการเรียนรู้เรื่องใดโปรดระบุภูมิปัญญาที่ต้องการเรียนรู้ 5 เรื่องตามลำดับ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	1.....										
	2.....										
	3.....										
	4.....										
	5.....										
ตอนที่ 3 ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่											
	ในเรื่องต่อไปนี้ท่านมีความคิดเห็นด้วยในระดับใดหรือไม่เห็นด้วย										
	ด้านปรัชญาแนวคิดและหลักการของเครือข่าย										
1	ท่านเชื่อว่าการใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะทำให้ท่านพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
2	ท่านเชื่อว่าท่านจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อลงมือทำ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
3	ท่านเชื่อว่าถ้าท่าน~~ว่า~~มีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวจะทำให้ท่านเรียนรู้ได้ดี	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	เสนอให้ปรับภาษาใหม่
4	ท่านเชื่อว่าการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นจะทำให้ท่านเกิดการเรียนรู้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
5	ท่านเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	
6	ท่านเชื่อว่าคนที่จะมีความสุขได้ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ด้านองค์ความรู้										
7	องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในตัวบุคคลซึ่งได้มาจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง	1	1	-1	0	1	1	1	5	0.71	

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุป ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
8	ท่านได้รับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นจากแหล่งใดบ้างมากน้อยเพียงใด										ข้ออื่นๆ หลายข้อเป็นแหล่งเรียนรู้ของหมู่บ้านหรือชุมชนเหมือนกันตัด "แหล่งเรียนรู้ของหมู่บ้าน เช่น "
	1) พ่อแม่ครอบครัวญาติพี่น้อง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) เพื่อนบ้านคนในชุมชน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) แหล่งเรียนรู้ของหมู่บ้านเช่น กลุ่มแม่บ้านกลุ่มอาชีพในชุมชน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4) แหล่งอาชีพ เช่นสถานประกอบการต่าง ๆ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5) วัด	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6) โรงเรียน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	7) ผู้นำชุมชน เช่น ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	8) การศึกษาจากเอกสารและสื่อต่าง ๆ เช่นโทรทัศน์นิตยสารอินเทอร์เน็ต ฯลฯ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	9) สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้รู้ทั้งในชุมชนและนอกชุมชน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	10) อื่น ๆโปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
9	การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเกิดจาก										
	1) ประสบการณ์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) การฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) การสังเกตและนำมาปฏิบัติ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4) อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ด้านกิจกรรม										
	กิจกรรมพบกลุ่ม										
10	ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้แบบใดที่ท่านสนใจ										
	1) แบบลงมือปฏิบัติ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	คล้ายข้อ 2
	4) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	คล้ายข้อ 1
	5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
11	การจัดกิจกรรมควรมีขั้นตอนแบบใด										
	1) สามารถเลือกหลักสูตรเนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้	1	1	-1	0	1	1	1	5	0.71	
	2) สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) สามารถลงมือปฏิบัติจริง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	เพิ่มได้"
	4) สามารถวิเคราะห์และฝึกการวางแผนการทำกิจกรรมอาชีพรวมทั้งการ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุป ข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
	ดำเนินชีวิตและสังคมได้										
	5) ต้องการให้มีการสรุปกิจกรรมเป็นตอน ๆ เมื่อจบกิจกรรมในแต่ละตอน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6) อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
12	ท่านต้องการการประเมินผลการเรียนรู้แบบใด										
	1) จากผลงาน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) จากการปฏิบัติกิจกรรม	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) จากการเข้าร่วมกิจกรรม	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4) จากคำแนะนำ ติชม	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5) อื่น ๆโปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์										
13	เครื่องมือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารที่ท่านใช้อยู่เป็นประจำ										ปรับให้มีจำนวนน้อยลง
	1) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook)	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) แท็ปเล็ต (Tablet) เช่น Galaxy note 2, Galaxy Tab , ipad ,mini ipad	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4) แฟบเล็ต (Phablet) เป็นอุปกรณ์สมาร์ทโฟนกึ่งแท็ปเล็ต เช่น Galaxy note 3 – 4	1	1	-1	0	1	1	1	5	0.71	
	5) สมาร์ทโฟน (Smart Phone) เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลายรองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6) ฟีเจอร์โฟน (Feature Phone) เป็นโทรศัพท์มือถือที่สามารถเน็ตได้ถ่ายรูปได้	1	1	-1	0	1	1	1	5	0.71	
	7) โทรศัพท์มือถือ (Basic Phone) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการโทรออกและรับสายได้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	8) อื่นๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
14	ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเตอร์เน็ตที่ท่านสนใจใช้เป็นประจำ										เสนอให้ปรับภาษาให้ถูกต้อง ปรับข้อที่คล้ายกันให้รวมอยู่ด้วยกัน และให้จำนวนข้อน้อยลง
	1) ส่งจดหมาย (e-mail)	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	
	2) ส่งข้อความ (sms)	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) ส่งข้อความผ่านแมสเซนเจอร์ (Messenger)	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	
	4) การส่งภาพ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5) การส่งข้อมูล	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุป ข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
	6) การดาวน์โหลดข้อมูล (download) การส่งข้อมูล (upload)	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	
	7) การสนทนา (Chat)										
	- Chat โดยการสนทนาทาง Line	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	- Chat โดยการสนทนาทาง Facebook	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	-Chat โดยการสนทนาทาง Messenger	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	
	-Chat ผ่านแอพพลิเคชั่นอื่น ๆ	1	0	1	0	1	1	1	5	0.71	
	8) ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	9)แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวประเด็นต่างๆหรือบทความที่น่าสนใจ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	10) แสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ)	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	11) ปรับข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหว	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	
	12) ส่งต่อความรู้ต่าง ๆ (Share - แชร์)	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	13) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอ										
	- IG (Instagram – อินสตาแกรม)	1	0	0	0	1	1	1	4	0.57	
	- Facebook	1	0	0	0	1	1	1	4	0.57	
	-Line	1	0	0	0	1	1	1	4	0.57	
	14) อื่นๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
15	ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบใดที่ท่านสนใจ										เสนอให้ปรับจำนวนข้อให้น้อยลง และให้ชัดเจนมากขึ้น
	1) สามารถกำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) เลือกเรียนกิจกรรมได้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4)สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5) สามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	7) เมื่อทำกิจกรรมบนเครือข่ายแล้วสามารถประเมินตนเองได้ทันที	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	8) อื่น ๆโปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
16	ท่านคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายจะได้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด										
	1) ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1	1	-1	0	1	1	1	4	0.57	

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุป ข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
	2) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจนสะดวกรวดเร็ว	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4) มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายทำให้มีความสนุกสนานและน่าสนใจ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6) อื่น ๆโปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ด้านการมีส่วนร่วม										
17	ขั้นตอนการมีส่วนร่วมใดที่ควรมีในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้										
	1) การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) การวางแผนดำเนินกิจกรรม	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) การลงทุนและการปฏิบัติงาน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4) การติดตามและประเมินผลงาน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
18	การมีส่วนร่วมในระดับใดที่ควรมีในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้										เสนอให้ปรับจำนวนข้อให้น้อยลง และให้ชัดเจนมากขึ้น
	1) เป็นผู้ให้ข้อมูล	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) รับข้อมูลข่าวสาร	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) การคิดและตัดสินใจ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4) การปฏิบัติ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6) การมีส่วนร่วมสนับสนุน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	7) รับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	8) การประเมินผลการดำเนินงาน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	9) อื่น ๆโปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ด้านการสนับสนุน										
19	ท่านมีส่วนในการสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของท่านอย่างไรบ้างและในระดับใด										ปรับข้อที่คล้ายกันให้รวมอยู่ด้วยกันและปรับให้จำนวนข้อน้อยลง ใกล้เคียงกัน
	1) การถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) การถ่ายทอดค่านิยมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) การปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	
	4) การส่งเสริมการเรียนรู้ตระหนักมี	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	ใกล้เคียงกัน

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุปข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
	จิตสำนึกร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น										
	5) การส่งเสริมการปลุกจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	
	6) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	7)ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	8) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	9) อื่น ๆโปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
20	การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนในด้านทรัพยากรใดบ้าง										
	1)คนเช่นผู้รู้ปราชญ์ชาวบ้านวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2)เงิน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3)วัสดุอุปกรณ์	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4) การจัดการ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5)เวลา	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6)องค์ความรู้เทคนิควิธีการ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	7) อื่น ๆโปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ด้านการเรียนรู้										
21	เมื่อท่านเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้วท่านจะมีลักษณะอย่างไร										เสนอให้ปรับจำนวนข้อให้น้อยลง และให้ชัดเจนมากขึ้น
	1) มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) มีการปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) มีทักษะในการแสวงหาความรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4)มีทักษะการทำงานร่วมกันรู้จักการแก้ปัญหามีเหตุผล	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6) มีการอนุรักษ์และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	7)มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญา	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุป ข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
	ท้องถิ่น										
	8) อื่น ๆโปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ด้านผลประโยชน์										
22	ท่านคิดว่าประโยชน์ของเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น										เสนอให้ปรับจำนวนข้อให้น้อยลง และให้ชัดเจนมากขึ้น
	1)ให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2) เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ของสมาชิก (แหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร)	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3) เกิดความการคิดริเริ่มการต่อรองและมุมมองใหม่ ๆ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	4) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5)เกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6)เกิดความสบายใจ (เกิดความภาคภูมิใจ)	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	7) ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่ (อนุรักษ์รักษาไว้)	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	8) อื่น ๆโปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ										
	ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น										
23	ท่านเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นท่านคำนึงถึงสิ่งใด										เพิ่ม "หาก" "ได้รับสิ่งใด"
	1)ตระหนักถึงความสำคัญของเครือข่าย	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	2)พัฒนาตนเอง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	3)มีความสนใจใฝ่รู้ในการเข้าร่วมในกิจกรรม	1	-1	-1	0	1	1	1	2	0.29	ควรตัดออก
	4)ทำเป็น (ต้องการปฏิบัติได้)	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	5)ประสบการณ์	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	6)มีอาชีพ	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	7)พัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	-1	0	1	1	1	5	0.71	ซ้ำข้อ 1,2
	8)มีเพื่อนเข้ากลุ่มเข้าสังคม	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	9)อนุรักษ์และเผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	10) รายได้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	11) อื่นๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ขั้นการประสานงาน										
24	ท่านต้องการสิ่งใดในการประสานงาน										
	1) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	

ข้อ	รายละเอียดข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	I.O.C.	สรุป ข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ
		1	2	3	4	5	6	7			
	2)มีการจัดหาทรัพยากรสนับสนุนที่เพียงพอต่อการดำเนินการและการจัดกิจกรรมต่างๆ	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	เสนอให้ปรับภาษาใหม่
	3)มีการให้ความช่วยเหลือและช่วยแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก และกลุ่มเป้าหมายได้	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ขั้นการบริหารจัดการ										
25	ท่านมีความเห็นต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมภายในเครือข่ายว่ามีการกำหนดกลไกสร้างระบบจูงใจกับสมาชิกเครือข่าย ติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกอย่างหลากหลายรูปแบบ	1	1	0	0	1	1	1	5	0.71	เสนอให้ปรับภาษาใหม่
	ขั้นการพัฒนาและการรักษาความสัมพันธ์										
26	ท่านต้องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกอย่างไร										
	1)การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม/ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	เสนอให้ปรับภาษาใหม่
	2)มีการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกเครือข่าย	1	1	1	0	1	1	1	6	0.86	
	ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ ท่านมีความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างไรบ้างนอกเหนือไปจากแบบสอบถาม										ปรับภาษาให้เหมาะสม
	1.1 ท่านมีข้อคิดเห็นในเรื่องรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	1	1	1	1	1	7	1.00	
	1.2 ท่านมีข้อเสนอแนะในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	1	1	1	1	1	7	1.00	

2. ผลการหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความรู้

ข้อที่	รายการ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปผล
1	วัฒนธรรมท้องถิ่นทำให้ทุกคนร่วมมือพัฒนาสร้างสรรค์กิจกรรมในชุมชน	0.70	0.20	ใช้ได้
2	ธงไตรรงค์เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นของชาติไทย	0.77	0.20	ใช้ได้
3	วิธีการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นควรมีการบันทึกภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ประกอบเป็นตำราเรียนในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	0.77	0.27	ใช้ได้
4	ภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถแก้ปัญหาด้านการว่างงาน	0.77	0.27	ใช้ได้
5	วัฒนธรรมประเพณีการลงแขกถือเป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าต่อหมู่คณะ	0.70	0.20	ใช้ได้
6	การประกอบอาชีพในแต่ละท้องถิ่น จัดเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น	0.67	0.27	ใช้ได้
7	ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ช่วยทำให้คนในชุมชนพึ่งตนเองได้ต้องพึ่งพาตนเองจากสังคมภายนอก	0.67	0.23	ใช้ได้
8	ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดจากความสัมพันธ์ของคน สังคม และสิ่งแวดล้อมเท่านั้น	0.77	0.20	ใช้ได้
9	ความสำคัญของเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยคือแสดงให้ทั่วโลกรู้จักประเทศไทยและเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น	0.77	0.20	ใช้ได้
10	ประเพณีเกี่ยวกับวันครอบครัวของสังคมไทยคือประเพณีสงกรานต์	0.73	0.20	ใช้ได้
11	ถ้าคนเราต้องการทราบเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมหนึ่ง ๆ ควรสังเกตวัฒนธรรมของสังคม	0.67	0.30	ใช้ได้
12	สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	0.73	0.23	ใช้ได้
13	ภาษาถิ่น เป็นภูมิปัญญาสาขาภาษาและวรรณกรรม	0.70	0.20	ใช้ได้
14	ภูมิปัญญาด้านอาหารเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างคนกับธรรมชาติ	0.77	0.20	ใช้ได้
15	วัดและศาสนาเป็นศูนย์กลางของสังคมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	0.57	0.37	ใช้ได้
16	ภูมิปัญญาพื้นบ้านคือเนื้อเรื่ององค์ความรู้ที่ใช้โดยทั่ว ๆ ไปในชุมชน	0.70	0.20	ใช้ได้
17	ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอดคล้องกับความรู้	0.70	0.20	ใช้ได้
18	คุณยายพาหลานไปทำพิธีสะเดาะเคราะห์ เนื่องจากหมอดูทำนายว่าหลานชะตาไม่ดี จัดเป็นภูมิปัญญาด้านความเชื่อและศาสนา	0.77	0.20	ใช้ได้
19	การรักษาสัมพันธภาพ คือ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันอันทำให้เกิดความร่วมมือ การติดต่อสื่อสารกัน	0.77	0.27	ใช้ได้
20	การประสานการมีส่วนร่วม สิ่งที่เป็นหัวใจในกระบวนการคือการรับรู้ข้อมูล	0.67	0.23	ใช้ได้

3. ผลการประเมินหลักสูตร แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือประเมินรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	หลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	**7**	**4.44**	**0.515**	**มาก**
วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.86	0.378	มากที่สุด
	มีทักษะในการเข้าร่วมเครือข่ายและการปฏิบัติกิจกรรม	7	4.71	0.488	มากที่สุด
	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.14	0.900	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.57**	**0.535**	**มากที่สุด**
เนื้อหาในการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7	4.57	0.787	มากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.57	0.535	มากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.57	0.535	มากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงาน	7	4.14	0.378	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.46**	**0.366**	**มาก**
ผลที่คาดว่าจะได้รับภายหลังการเรียนรู้	เกิดเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงาน/องค์กร กลุ่มผู้นำและกลุ่มประชาชนทั้งอำเภอให้เข้มแข็งและเป็นศูนย์การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นประสบการณ์และเผยแพร่ข่าวสารแก่สมาชิก	7	4.57	0.787	มากที่สุด
	สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มในอาชีพต่าง ๆและเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มตามความต้องการและความถนัดให้มีความเข้มแข็งและประสานการทำงานอย่างมีระบบ	7	4.57	0.787	มากที่สุด
	มีส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น	7	4.43	0.535	มาก
	มีการรวมกลุ่มในการแสดงความสามารถด้านต่าง ๆตลอดจนร่วมสร้างความสามัคคีและสานสายใยสัมพันธ์อันดีของกลุ่ม	7	4.71	0.488	มากที่สุด
	สามารถสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จางหาย หรือต้องการพัฒนา	7	4.57	0.535	มากที่สุด
	สามารถสืบทอดและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรม	7	4.57	0.535	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.57**	**0.450**	**มากที่สุด**
กิจกรรมการรู้เรียน	กิจกรรมบนเครือข่าย	7	4.57	0.787	มากที่สุด
	กิจกรรมลงพื้นที่ปฏิบัติ	7	4.57	0.787	มากที่สุด
	กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	7	4.86	0.378	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.67**	**0.609**	**มากที่สุด**
ระยะเวลาในการเรียนรู้	ใช้ระยะเวลาในกิจกรรมบนเครือข่ายและลงพื้นที่ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 10 ครั้ง 40 ชั่วโมง	7	4.29	0.756	มาก
แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ครั้งที่ 1 กิจกรรมบทนำ	7	4.43	0.787	มาก
	ครั้งที่ 2 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.71	0.488	มากที่สุด
	ครั้งที่ 3-5 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.43	0.787	มาก
	ครั้งที่ 6 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.43	0.787	มาก
	ครั้งที่ 7-8 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.29	0.756	มาก
	ครั้งที่ 9-10 ความร่วมมือในการทำงาน(ขนมไทย)	7	4.43	0.535	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.45**	**0.614**	**มาก**
ดำเนินการวิจัย	ระยะเวลาประมาณ 2 เดือน	**7**	4.29	0.756	มาก
สื่อการเรียนรู้	คู่มือการดำเนินการวิจัยสำหรับผู้วิจัย	**7**	4.43	0.787	มาก
	สื่อการเรียนรู้ผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก(รักษ์ภูมิปัญญา :phakhai)	**7**	4.14	0.690	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.29**	**0.699**	**มาก**
การ	สื่อการเรียนรู้ลงพื้นที่ปฏิบัติ: แบบทดสอบวัดความรู้ แบบ	**7**	4.57	0.787	มากที่สุด

	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ประเมินผล	ประเมินความรู้ ทักษะ และคูณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรมแบบสอบถามความพึงพอใจ				
	สื่อการเรียนรู้ผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก(รักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน	**7**	4.14	0.690	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.36**	**0.690**	**มาก**

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายการประเมิน		N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้		**7**	**4.40**	**0.539**	**มาก**
หน่วยเรียนรู้ที่ 1 ภูมิปัญญาท้องถิ่น		**7**	**4.50**	**0.649**	**มากที่สุด**
จุดประสงค์การเรียนรู้	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7	4.71	0.756	มากที่สุด
	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีทักษะในการใช้งานผ่าน เฟซบุ๊ก	7	4.71	0.756	มากที่สุด
	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีมีเจตคติที่ดีต่อการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7	4.57	0.787	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.67**	**0.745**	**มากที่สุด**
สาระการเรียนรู้	วัตถุประสงค์ในการจัดเครือข่ายการเรียนรู้	7	4.86	0.378	มากที่สุด
	ขั้นตอนการงานเฟซบุ๊ก	7	4.29	0.756	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.57**	**0.535**	**มากที่สุด**
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้		**7**	**4.75**	**0.382**	**มากที่สุด**
ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม	แจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้กลุ่มตัวอย่างทราบ	7	5.00	0.000	มากที่สุด
	แจ้งแผนจัดเครือข่ายการเรียนรู้ตามกิจกรรมพอสังเขปให้กลุ่มตัวอย่างทราบ	7	5.00	0.000	มากที่สุด
	เลือกคณะกรรมการเครือข่ายการเรียนรู้	7	4.86	0.378	มากที่สุด
	ให้กลุ่มคิดเสนอแนะกฎ ระเบียบในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	7	4.86	0.378	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.93**	**0.189**	**มากที่สุด**
ขั้นดำเนินกิจกรรม	จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธภาพให้กลุ่มตัวอย่างรู้จัก	7	4.57	0.787	มากที่สุด
	ทบทวนความรู้เดิม ตรวจสอบความพร้อมในการเรียน ซักถามปัญหาและแนวทางแก้ไขพร้อมทำแบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน (Pre-test)	7	4.57	0.787	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.57**	**0.732**	**มากที่สุด**
หลักฐานชิ้นงานผลงาน	แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน (Pre-test)	7	4.00	1.528	มาก
สื่อการเรียนรู้	แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	7	4.57	0.787	มากที่สุด
วิธีการวัดและประเมินผล	แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน (Pre-test)	7	4.43	0.787	มาก
หน่วยเรียนรู้ที่ 2 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		**7**	**4.38**	**0.648**	**มาก**
จุดประสงค์การ	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ทราบหลักการที่สำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.57	0.787	มากที่สุด

	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เรียนรู้					
	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.71	0.756	มากที่สุด
	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้รู้จักภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.71	0.756	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.67**	**0.745**	**มากที่สุด**
สาระการเรียนรู้	ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.43	0.787	มาก
	หลักสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.29	0.756	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.36**	**0.748**	**มาก**
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เสนอเนื้อหา จุดประสงค์ในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการสืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขั้นดำเนินกิจกรรม 1.อธิบายแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย 2.สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้	**7**	**4.43**	**0.787**	**มาก**
หลักฐานชิ้นงานผลงาน	- ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น - ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น - แหล่งเรียนรู้อื่นๆในท้องถิ่น -แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (internet) -เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบภูมิปัญญาท้องถิ่น	**7**	4.43	0.787	มาก
สื่อการเรียนรู้	เฟซบุ๊ก	**7**	4.14	0.900	มาก
วิธีการวัดและประเมินผล	แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในกิจกรรม	**7**	4.29	0.756	มาก
หน่วยเรียนรู้ที่ 2 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ต่อ)		**7**	4.37	0.608	มาก
จุดประสงค์การเรียนรู้	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้สามารถบอกลักษณะสำคัญและที่มาขององค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	7	4.57	0.787	มากที่สุด
	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้สามารถสืบค้นและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้	7	4.86	0.378	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.71**	**0.567**	**มากที่สุด**
สาระการเรียนรู้	ความเป็นมาของท้องถิ่นและความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น	7	4.43	0.787	มาก
กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ให้กลุ่มสืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการ	7	4.29	0.951	มาก
	ประสานงานกลุ่มผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้	7	4.14	0.690	มาก
	พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขและวิธีดำเนินกิจกรรม	7	4.29	0.756	มาก
	ค่าเฉลี่ย	7	4.24	0.738	มาก
หลักฐานชิ้นงาน	-แบบบันทึกการสัมภาษณ์ -แบบบันทึกการปฏิบัติงาน	7	4.43	0.787	มาก

รายการประเมิน		N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ผลงาน					
สื่อการเรียนรู้	เฟซบุ๊ก	7	4.14	0.690	มาก
วิธีการวัดและประเมินผล	-แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม -แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล -แบบบันทึกการสัมภาษณ์ -แบบบันทึกการปฏิบัติงาน -บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	7	4.29	0.756	มาก
หน่วยเรียนรู้ที่ 2 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ต่อ)		**7**	4.37	0.633	มาก
จุดประสงค์การเรียนรู้	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้ในการสร้างเครือข่าย	**7**	4.57	0.787	มากที่สุด
	สามารถสืบค้นข้อมูล	**7**	4.43	0.787	มาก
	อธิบายภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในพื้นที่ได้	**7**	4.57	0.787	มากที่สุด
	เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้าและได้แนวทางมาพัฒนากิจกรรม	**7**	4.43	0.787	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.50**	**0.764**	**มากที่สุด**
สาระการกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้	สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	**7**	4.43	0.787	มาก
	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เรื่องการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและความสำคัญของการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ และให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้บันทึกกิจกรรมลงในสมุด	**7**	4.29	0.756	มาก
	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในพื้นที่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์	**7**	4.29	0.756	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.29**	**0.699**	**มาก**
หลักฐานชิ้นงานผลงาน	ใบงาน บันทึกการสืบค้นข้อมูล	**7**	4.43	0.535	มาก
สื่อการเรียนรู้	- แหล่งเรียนรู้อื่นๆในท้องถิ่น -แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (internet) - ใบงาน - เฟซบุ๊ก	**7**	4.29	0.756	มาก
วิธีการวัดและประเมินผล	- ใบงาน - ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์ - แบบบันทึกการสังเกต	**7**	4.29	0.756	มาก
หน่วยเรียนรู้ที่ 2 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)		**7**	4.50	0.442	มากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	**7**	4.57	0.535	มากที่สุด
	มีความรู้ความเข้าใจมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับ อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	**7**	4.71	0.488	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.64**	**0.476**	**มากที่สุด**
สาระการ	อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	**7**	4.5	0.53	มากที่สุด

	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เรียนรู้			7	5	
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	ทบทวนความรู้เดิม ตรวจสอบความพร้อมในการเรียน ซักถามปัญหาและแนวทางแก้ไข	7	4.43	0.787	มาก
	เสนอเนื้อหา เรื่อง อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.43	0.787	มาก
	อธิบายแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย	7	4.29	0.756	มาก
	สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมเครือข่าย มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง...อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน	7	4.43	0.787	มาก
	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เรื่องอาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.29	0.756	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.37**	**0.697**	**มาก**
หลักฐานชิ้นงานผลงาน	แบบสังเกต , แบบฝึก, แบบประเมิน แบบบันทึกกิจกรรม	7	4.71	0.488	มากที่สุด
สื่อการเรียนรู้	- แหล่งเรียนรู้อื่นๆในท้องถิ่น -แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (internet) - ใบงาน - เฟซบุ๊ก	7	4.43	0.535	มาก
วิธีการวัดและประเมินผล	- ใบงาน - ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์สังเกตพฤติกรรม - ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม	7	4.29	0.488	มาก
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น		7	4.51	0.459	มากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้	ยกตัวอย่างบุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	7	4.57	0.535	มากที่สุด
	วิเคราะห์ผลงานของบุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	7	4.14	0.690	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.36**	**0.556**	**มาก**
สาระการเรียนรู้	ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง.บุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	7			
	1. สามารถแนะนำ และให้คำปรึกษาได้	7	4.57	0.535	มากที่สุด
	2. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม	7	4.43	0.535	มาก
	3. เพื่อให้ได้ข้อมูล/กิจกรรมในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.43	0.535	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.43**	**0.535**	**มาก**
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องแหล่งเรียนรู้/ที่มาขององค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	7	4.43	0.535	มาก
	อธิบายแนวทางในได้มาซึ่งแหล่งเรียนรู้/องค์ความรู้ของภูมิปัญญาที่ต้องการศึกษาหรือปฏิบัติ	7	4.71	0.488	มากที่สุด
	การศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย	7	4.71	0.488	มากที่สุด
	สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วม	7	4.4	0.78	มาก

	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
			3	7	
	มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ (ผู้รู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น)	**7**	4.71	0.488	มากที่สุด
	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เรื่องแหล่งเรียนรู้ (ผู้รู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น) สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมโดยใช้แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม และให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้บันทึกกิจกรรมลงในสมุด	**7**	4.57	0.535	มากที่สุด
	เลือกปราชญ์ชาวบ้าน และสร้างความเข้าใจบทบาท/หน้าที่	**7**	4.71	0.488	มากที่สุด
	จดบันทึกคัดลอกขั้นตอนภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง.....ให้เป็นตัวอักษรโดยระดมสมอง	**7**	4.43	0.535	มาก
	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่อง ผู้รู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ภายในตำบลของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์	**7**	4.29	0.488	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.57**	**0.408**	**มากที่สุด**
หลักฐานชิ้นงานผลงาน	ใบงาน บันทึกการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และออกแบบ วิเคราะห์องค์ความรู้อินเทอร์เน็ต	**7**	4.57	0.535	มากที่สุด
สื่อการเรียนรู้	-แหล่งเรียนรู้ 1. ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ 2. ผู้รู้ /ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. สืบค้นข้อมูลจากหนังสือ /เอกสาร/ เฟซบุ๊ก	**7**	4.57	0.535	มากที่สุด
วิธีการวัดและประเมินผล	1. ใบงาน 2. ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานและสรุปการปฏิบัติงาน 3. คำแนะนำในส่วนที่บกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานในครั้งต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	**7**	4.57	0.535	มากที่สุด
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น		**7**	4.33	0.543	มาก
จุดประสงค์การเรียนรู้	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติขนมไทยประเภทขนมไทย	**7**	4.57	0.535	มากที่สุด
	มีทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการทำขนมไทย ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันดี้	**7**	4.29	0.756	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.36**	**0.748**	**มาก**
สาระการเรียนรู้	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนมไทย ● กำเนิดขนมไทย ● ขนมกับวิถีไทย ● เอกลักษณ์ของขนมไทย ● ประเภทของขนมไทย	**7**	4.43	0.787	มาก
	เกร็ดน่ารู้ในการทำขนมไทย ● การทำน้ำเชื่อม/การฟอกน้ำเชื่อม ● สีที่ใช้ในการทำอาหาร	**7**	4.14	0.690	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.21**	**0.699**	**มาก**
กิจกรรมการเรียนรู้	ศึกษาในความรู้เรื่องขนมกับวิถีไทย	**7**	4.29	0.756	มาก
	แบ่งกลุ่มระดมความคิด เอกลักษณ์ของขนมไทย และนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้	**7**	4.14	0.690	มาก
	แบ่งกลุ่มจัดทำเนื้อหาข้อมูลประวัติขนมไทยผ่านเครือข่ายการเรียนรู้	**7**	4.29	0.756	มาก

	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	ศึกษาประเภทของขนมไทยจากใบความรู้ จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมจำแนกประเภทของขนมไทย และเขียนแผนผังความคิดประเภทของขนมไทย	7	4.29	0.756	มาก
	ศึกษาเกร็ดน่ารู้ในการทำขนมไทยโดยใช้ใบความรู้	7	4.29	0.756	มาก
	ร่วมกันสรุปความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนมไทย ขนมกับวิถีไทย ประเภทของขนมไทย เกร็ดน่ารู้ในการทำขนมไทย จัดทำเนื้อหาข้อมูลนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้	7	4.29	0.756	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.26**	**0.666**	**มาก**
หลักฐานชี้งานผลงาน	-เนื้อหาข้อมูลนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ -แผนผังความคิดประเภทของขนมไทย	7	4.29	0.756	มาก
สื่อการเรียนรู้	- ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ - ผู้รู้ /ภูมิปัญญาท้องถิ่น - สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต - หนังสือ /เอกสาร/ เฟซบุ๊ก	7	4.43	0.535	มาก
วิธีการวัดและประเมินผล	-เนื้อหาข้อมูลนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ -แผนผังความคิดประเภทของขนมไทย	7	4.43	0.535	มาก
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น(ต่อ)		7	4.39	0.658	มาก
จุดประสงค์การเรียนรู้	สามารถถ่ายทอดกระบวนการทำงานให้ผู้อื่นรับรู้ได้	7	4.29	0.756	มาก
	อธิบายแนวทางในได้มาซึ่งการถ่ายทอดองค์ความรู้ของภูมิปัญญาที่ต้องการศึกษาหรือปฏิบัติ	7	4.29	0.756	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.36**	**0.748**	**มาก**
สาระการเรียนรู้	ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง.....	7	4.43	0.787	มาก
กิจกรรมการเรียนรู้	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องแหล่งเรียนรู้/ที่มาขององค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	7	4.29	0.756	มาก
	อธิบายแนวทางในได้มาซึ่งการถ่ายทอดองค์ความรู้ของภูมิปัญญาที่ต้องการศึกษาหรือปฏิบัติ	7	4.57	0.535	มากที่สุด
	การศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย	7	4.57	0.535	มากที่สุด
	สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมเครือข่าย	7	4.29	0.756	มาก
	มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	4.43	0.787	มาก
	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ เรื่องกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ และให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้บันทึกกิจกรรมลงในสมุดบันทึกกิจกรรม	7	4.43	0.787	มาก
	มอบหมายงานบทเรียน เรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ภายในตำบลของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์โดยนำประสบการณ์ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเครือข่าย	7	4.71	0.488	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.53**	**0.582**	**มากที่สุด**

	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
หลักฐานชิ้นงานผลงาน	ใบงาน บันทึกการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และออกแบบ วิเคราะห์องค์ความรู้	**7**	4.71	0.488	มากที่สุด
สื่อการเรียนรู้	-ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ - ผู้รู้ /ภูมิปัญญาท้องถิ่น - สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต - หนังสือ /เอกสาร/ เฟซบุ๊ก	**7**	4.29	0.756	มาก
วิธีการวัดและประเมินผล	1. ใบงาน 2. ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานและสรุปการปฏิบัติงาน 3. คำแนะนำในส่วนที่บกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานในครั้งต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น 4. ตรวจผลการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม	**7**	4.43	0.535	มาก
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ความร่วมมือในการทำงาน		**7**	4.31	0.656	มาก
จุดประสงค์การเรียนรู้	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติขนมไทยประเภทขนมไทย	**7**	4.43	0.787	มาก
	มีความรู้ความเข้าใจมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเทคนิคการทำขนมไทย ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	**7**	4.29	0.951	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.29**	**0.951**	**มาก**
สาระการเรียนรู้	ความรู้ทั่วไปในการทำขนมไทย	**7**	4.29	0.951	มาก
	เทคนิคในการทำขนมไทย (ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สาธิต คำนวณ สืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม การแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา การจัดการ การอภิปราย นำเสนอสิ่งที่เรียนรู้และตัดสินใจแก้ปัญหาการทำงานอย่างมีเหตุผล)	**7**	4.57	0.787	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.64**	**0.627**	**มากที่สุด**
กิจกรรมการเรียนรู้	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องขนมไทยในพื้นที่และขนมไทยชนิดใดที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	**7**	4.71	0.488	มากที่สุด
	อธิบายแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย	**7**	4.43	0.787	มาก
	สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้	**7**	4.43	0.535	มาก
	มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ขนมไทย	**7**	4.43	0.787	มาก
	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เรื่องการทำขนมไทย สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ และให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้บันทึกกิจกรรมลงในสมุดบันทึกกิจกรรม	**7**	4.29	0.756	มาก
	มอบหมายงานบทเรียน เรื่อง ขนมลูกจัน (เสน่ห์จันทร์) ในการพบกลุ่มครั้งต่อไป	**7**	4.43	0.787	มาก
	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่อง ขนมลูกจัน (เสน่ห์จันทร์) ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์	**7**	4.29	0.756	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.37**	**0.704**	**มาก**
หลักฐานชิ้นงานผลงาน	แบบสังเกต , แบบฝึก, แบบประเมิน	**7**	4.29	0.756	มาก

	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
สื่อการเรียนรู้	- แหล่งเรียนรู้อื่นๆในท้องถิ่น -แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (internet) - ใบงาน - เฟซบุ๊ก	**7**	4.29	0.756	มาก
วิธีการวัดและประเมินผล	1. ใบงาน 2. ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์	**7**	4.14	0.690	มาก
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ความร่วมมือในการทำงาน(ต่อ)		**7**	4.31	0.598	มาก
จุดประสงค์การเรียนรู้	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการทำงานร่วมกัน	**7**	4.14	0.690	มาก
	มีทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการประสานงานและการทำงานร่วมกัน ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	**7**	4.43	0.535	มาก
	มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน	**7**	4.57	0.535	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.48**	**0.504**	**มาก**
สาระการเรียนรู้	ความรู้ทั่วไปในการทำขนมไทย	**7**	4.43	0.535	มาก
	เทคนิคในการทำขนมไทย	**7**	4.43	0.535	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.43**	**0.535**	**มาก**
กิจกรรมการเรียนรู้	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่อง ขนมลูกจัน (เสน่ห์จันทร์)	**7**	4.43	0.535	มาก
	อธิบายแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย	**7**	4.29	0.756	มาก
	สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้	**7**	4.29	0.756	มาก
	มอบหมายให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาเกี่ยวกับเรื่องดังนี้ สูตร วิธีการใช้อุปกรณ์ และการจัดเตรียม เลือกซื้อวัตถุดิบในการประกอบอาหาร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึก	**7**	4.29	0.756	มาก
	สรุปผลจากการนำเสนอและการซักถามของผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้เรื่อง การทำขนมไทย สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ และให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้บันทึกกิจกรรมลงในสมุดบันทึกกิจกรรม	**7**	4.14	0.690	มาก
	มอบหมายงานบทเรียน เรื่อง ขนมลูกจัน (เสน่ห์จันทร์) ในการพบกลุ่มครั้งต่อไป	**7**	4.29	0.756	มาก
	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ไปศึกษาค้นคว้าในเรื่อง ขนมลูกจัน (เสน่ห์จันทร์) ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์	**7**	4.14	0.690	มาก
	ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้กลุ่มเดิมเตรียมอุปกรณ์ เครื่องใช้ ส่วนผสม และเครื่องปรุงให้พร้อมก่อนการปฏิบัติ	**7**	4.14	0.690	มาก
	ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยบันทึกขั้นตอนการปฏิบัติลงในแบบฟอร์มที่กำหนดให้	**7**	4.14	0.690	มาก
	เมื่อผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ปฏิบัติงานเสร็จแล้วให้เก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย ทำความสะอาด	**7**	4.29	0.756	มาก
	ค่าเฉลี่ย	**7**	**4.21**	**0.689**	**มาก**
หลักฐานชิ้นงานผลงาน	ใบงาน	**7**	4.14	0.690	มาก

	รายการประเมิน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
สื่อการเรียนรู้	- แหล่งเรียนรู้อื่นๆในท้องถิ่น -แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (internet) - ใบงาน - เฟซบุ๊ก	**7**	4.29	0.756	มาก
วิธีการวัดและประเมินผล	1. ใบงาน 2. ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานและสรุปการปฏิบัติงาน 3. คำแนะนำในส่วนที่บกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานในครั้งต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น 4. ตรวจผลการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม 5.แบบทดสอบวัดความรู้หลังเรียน (Post-test)	**7**	4.14	0.690	มาก

ผลการประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ

รายการประเมิน			N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เครื่องมือในการวิจัย			**7**	**4.44**	**0.713**	**มาก**
แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	ข้อมูลผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้			4.29	0.756	มาก
	ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้			4.29	0.756	มาก
	ความชัดเจนของข้อคำถาม			4.29	0.756	มาก
	การจัดอันดับคำถาม			4.14	0.690	มาก
		ค่าเฉลี่ย		**4.18**	**0.657**	**มาก**
แบบทดสอบวัดความรู้	ความรู้			4.00	0.577	มาก
	ทักษะ			4.43	0.787	มาก
	เจตคติ			4.43	0.787	มาก
		ค่าเฉลี่ย		**4.43**	**0.787**	**มาก**
แบบสอบถามความพึงพอใจ	ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้			4.57	0.787	มากที่สุด
	รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้			4.57	0.787	มากที่สุด
	ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้			4.57	0.787	มากที่สุด
	ความชัดเจนของข้อคำถาม			4.57	0.787	มากที่สุด
	การจัดอันดับคำถาม			4.57	0.787	มากที่สุด
		ค่าเฉลี่ย		**4.54**	**0.772**	**มากที่สุด**
แบบประเมินความรู้ ทักษะและคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม	ข้อมูลผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้			4.43	0.787	มาก
	ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้			4.43	0.787	มาก
	ความชัดเจนของข้อคำถาม			4.57	0.787	มากที่สุด
	การจัดอันดับคำถาม			4.57	0.787	มากที่สุด
		ค่าเฉลี่ย		**4.50**	**0.750**	**มากที่สุด**

ภาคผนวก ฉ

คู่มือการดำเนินการวิจัยสำหรับผู้วิจัย

คู่มือการดำเนินการวิจัยสำหรับผู้วิจัย

การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สุชานันท์ อ้อหิรัญ

นิสิตปริญญาเอก
สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

1. รูปแบบ
2. หลักสูตร
เหตุผลและความจำเป็น
จุดมุ่งหมายหลักสูตร
เนื้อหาของหลักสูตร
กิจกรรมและระยะเวลา
โครงสร้างหลักสูตร
3. แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ตารางการจัดกิจกรรม
5. เครื่องมือการประเมินในการวิจัย
แบบทดสอบวัดความรู้
แบบสอบถามความพึงพอใจ
แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
6. เครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านกิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ ผ่านเฟซบุ๊ก กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) และ (ผ่านไลน์กลุ่มรักษ์ภูมิปัญญา)

รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวคิดและความสำคัญ

รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่สร้างขึ้นภายใต้แนวคิดจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีเครือข่าย แนวคิดเกี่ยวกับเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับแนวคิดของฟริตจ๊อฟ คาปร้า (Fritjof Capra) ได้พัฒนาทฤษฎีข่ายใยชีวิต (The Web of Lefe) โดยแนวคิดหลักของทฤษฎี คือ ชีวิตทั้งหลายในระดับต่าง ๆ ล้วนดำรงอยู่อย่างเป็นระบบ ในลักษณะของระบบที่โยงอยู่ด้วยกันเป็นข่ายใยสังเคราะห์ข้อมูลของปาน กิมปี (2540), ประภาพรรณ ไชยวงษ์ (2544) , สุวรีย์ ศรีปูณะ (2544) , นงนภัศ เที่ยงกมล (2548) , มาเรียม ซอหมัด (2548) , เอกพงศ์ ไทรพุฒทอง (2549) , กาญจนา รอดแก้ว (2550) , ฉลาด จันทรสมบัติ และคนอื่น ๆ (2550) , สุริชาติ จงจิตต์ (2551) , ดาวเรืองมาจันทร์(2552), เชื้อชายโพธิ์กลิ่น(2553) , สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ (2553) , คนึงกิจ ลิ้มตระกูล และคนอื่น ๆ (2555) , พจนี พรหมจิตต์ (2555) , ระวี สัจจโสภณ และอาชัญญา รัตนอุบล (2555) , สนอง โลหิตวิเศษ (2555) , อะห์มัด ยี่สุ่นทรง และสมบูรณ์ สุวรรณราช (2555) , อาชัญญา รัตนอุบล (2555) ,ไซเบิร์ท (Seibert. 1994) ,ซีมัว (Seymour.1997) , โกลด์ (Gold.2000) , ฟิตซ์เจอรัลด์ (Fitzgerald. 2003) , ไมเคิล , ดิททัส, &เอปสตีน(Michael , Dittus, & Epstein. 2007) , เชรสต้า ; และคนอื่น ๆ(Shrestha ; and others. 2008) , สเปรย์และเกรแฮม. (Spry. G. & Graham. J.2009) และรัยฮานี และเดวิด(Raihani & David G.2012) ได้องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ และ 4 ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

1. ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่ายโดยคำนึงถึงปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม และปรัชญาคิดเป็นประกอบในการดำเนินการ

1.1 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีลักษณะเป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ที่มุ่งความอยากรู้อยากเห็น มีทักษะความสามารถในการเรียนรู้

1.2 เรียนรู้จากประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาและนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3 เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการมีความสุข แต่ต้องรู้จักปรับตัวเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยมุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และให้โอกาสตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และเกิดความสุข

ซึ่งการจัดกิจกรรม ประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อยคือ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การลงมือปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา และปรับใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีกิจกรรมหลักคือ การใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพื่อการแก้ปัญหาและนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับพื้นฐานการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมของแต่ละคน โดยตอบสนองตามความต้องการและสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประสบการณ์ สามารถนำประสบการณ์ที่มีอยู่มาประยุกต์เข้ากับการทำกิจกรรม และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และมุ่งให้เห็นประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมจากการฝึกฝนการวิเคราะห์ปัญหา ที่พบในระหว่างลงมือปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

2. กิจกรรม มีทั้งกิจกรรมในด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และแก้ปัญหาอันเป็นพื้นฐานการดำรงชีวิต มีการปรับปรุงความรู้และเทคโนโลยีให้สมสมัยแล้วนำมาใช้ในวิถีชีวิตจริง ซึ่งในกระบวนการทำกิจกรรมมีทั้งกิจกรรมการพบกลุ่ม กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ที่สามารถระดมความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมีการร่วมดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการร่วมเครือข่ายช่วยสะท้อนการจัดกิจกรรม ที่ส่งผลให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการร่วมมือดำเนินกิจกรรมจนสามารถถอดบทเรียนหรือถอดองค์ความรู้ได้ โดยกิจกรรมพบกลุ่ม ประกอบด้วย การประเมินผลการเรียนรู้ 1) จากความรู้ในเรื่องของผลงาน 2) จากทักษะ ในการปฏิบัติกิจกรรม และ 3) จากเจตคติ ในการเข้าร่วมกิจกรรม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 1) สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ 2) สามารถเลือกหลักสูตร เนื้อหาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้ และ 3) สามารถลงมือปฏิบัติจริงได้ ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ 1) แบบลงมือปฏิบัติ และ 2) มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ ประกอบด้วย ประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่าย 1) สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน สะดวก รวดเร็ว 2) ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 3) ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็ปไซต์อื่น และ 4) ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมได้ กิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 1) กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาได้ 2) เลือกเรียนกิจกรรมได้ 3) สามารถเรียนและทบทวนในเวลาที่สะดวก 4) สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ 5) สามารถประเมินตนเองได้ทันที 6) สามารถกำหนดเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมได้ และ 7) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนได้ ลักษณะกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 1) ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ 2) การสนทนาทาง Facebook และ Line 3) การแบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านโปรแกรม Line และ Facebook และ 4) แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวประเด็นต่าง ๆ หรือบทความที่น่าสนใจและแสดงความพึงพอใจ (กด Like - กดถูกใจ) เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารได้แก่ สมาร์ทโฟน (Smart Phone)เป็นโทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลาย รองรับการใช้งาน 3G ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (Apple), ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Google) เช่น iphone, Galaxy

ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ การให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม การอธิบายให้ผู้เข้าร่วมเห็นประโยชน์ของการทำงานร่วมกัน ทั้งที่เกิดจากการปฏิบัติงานร่วมกัน การให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสแนะนำผู้เข้าร่วมด้วยกัน โดยมีกิจกรรมหลักคือจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาและส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถและทักษะด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ (การพบกลุ่มและเครือข่ายออนไลน์)

3. การเรียนรู้ มีการลงมือปฏิบัติกระทำจริง ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เน้นการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติโดยมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำงานร่วมกันซึ่งส่งผลต่อการดำเนินในการพัฒนาต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จและการเรียนรู้ต้องมีความต่อเนื่องในการแสวงหาความรู้ โดยการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเกิด 1) จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) ความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสะท้อนความรู้ทักษะและประสบการณ์ และ 3) มีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายการเรียนรู้ มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ไขปัญหา มีเหตุผล และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ซึ่งการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ การชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีกิจกรรมหลักคือ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การทำงานกลุ่ม การศึกษาค้นคว้า การเรียนรู้จากประสบการณ์และการนำไปประยุกต์ใช้

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ และการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. องค์ความรู้โดยที่มาขององค์ความรู้จาก 4.1) ตัวบุคคล เช่น พ่อแม่ ครอบครัว ญาติ พี่น้อง เพื่อนบ้าน และผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้าน 4.2) สื่อ เช่น โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต 4.3) แหล่งวิชาการ เช่น โรงเรียน แหล่งอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน วัด ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยองค์ความรู้เกิดจากการฝึกปฏิบัติ ประสบการณ์ และการสังเกตและนำมาปฏิบัติ ซึ่งองค์ความรู้นี้เป็นองค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล และ 4.4) ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ลิเก และรำกลองยาว และด้านโภชนาการ ของหวาน ได้แก่ ทองหยอด ลูกจัน และขนมกง ซึ่งควรมีการจัดหลักสูตรเครือข่ายให้กับผู้เข้าร่วมเครือข่ายสม่ำเสมอ โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ซึ่งการจัดกิจกรรม ประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อยคือ รวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสบการณ์ โดยมีกิจกรรมหลักคือ การเข้าเรียนรู้จากองค์ความรู้บนเครือข่ายและการเรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถโดยตรง

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในเครือข่ายตั้งแต่ร่วมวางแผนงาน ร่วมดำเนินงานตามแผน ร่วมแลกเปลี่ยนแก้ไขปัญหา ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล และเกิดกลไกการทำงานร่วมกัน โดยมีขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้ 5.1) ร่วมการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหา 5.2) ร่วมการตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนแก้ไขปัญหา 5.3) ร่วมปฏิบัติงานในกิจกรรมตามแผน และ 5.4) ร่วมการประเมินผลงานกิจกรรม/โครงการโดยมีการติดตามและประเมินผลเป็นประจำสม่ำเสมอและถี่ถ้วนโดยดูความสอดคล้องของแผนการทำงานกับวัตถุประสงค์ ความก้าวหน้า และความสำเร็จของเครือข่ายในแต่ละระยะ ทั้งนี้ควรให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดวิธีการ เครื่องชี้วัดประสิทธิภาพของกิจกรรมเครือข่ายและร่วมเรียนรู้ตลอดกระบวนการติดตามและประเมินผล

ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือการประสานและร่วมมือในการร่วมกิจกรรม ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแสดงความคิดเห็น การประชุม การระดมความคิด การมีส่วนร่วม โดยมีกิจกรรมหลักคือ การระดมความคิดเห็น จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ จัดกระบวนการกลุ่มให้กลุ่มเป้าหมายได้ทำงานและแก้ปัญหาร่วมกัน และเป็นผู้จัดการความรู้

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประสานความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และประสบการณ์

6. การสนับสนุน การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของเครือข่ายเกี่ยวกับทรัพยากรที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการเผยแพร่ 6.1) การสนับสนุนหรือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน โดยการถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูญหายไป ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนัก มีจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและท้องถิ่นด้วยกัน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น และปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 6.2) การเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนเวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ และทรัพยากร (คน, วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ)

ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือการจัดสรรทรัพยากรทุกด้านสำหรับใช้ในโครงการ ประกอบด้วย คน วัสดุอุปกรณ์ เวลา องค์ความรู้ เทคนิควิธีการ การจัดการ โดยมีกิจกรรมหลักคือ การสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7. ผลประโยชน์ ที่ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีได้รับร่วมกัน คือ กระบวนการในการจัดภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ทำให้เกิดการคงอยู่หรืออนุรักษ์รักษาไว้ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นศูนย์กลางการ

เรียนรู้ของคนในชุมชน เป็นการรักษาความสัมพันธภาพอย่างต่อเนื่อง และอาชีพ ทำให้เกิดความคิดริเริ่ม การต่อรอง และมุมมองใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ เพื่อการสนับสนุนและก่อให้เกิดเครือข่ายการพัฒนาที่เหนียวแน่น

ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ การแบ่งปันความรู้เป็นการเผยแพร่ความรู้ มีมนุษย์สัมพันธ์ต่อกัน โดยมีกิจกรรมหลักคือ การประสานผลประโยชน์ร่วมกัน

การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 4 ขั้น ได้แก่

1. ขั้นตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น โดยสร้างความตระหนักให้แก่ให้เห็นถึงความสำคัญ เป้าหมาย และความต้องการที่มีร่วมกัน มีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการพัฒนาตนเองและความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ประสบการณ์ อาชีพ และมีเจตคติที่ดีในการอนุรักษ์และเผยแพร่ (แลกเปลี่ยน) ภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีเพื่อน เข้ากลุ่ม เข้าสังคม และมีรายได้

2. ขั้นประสานงาน โดยมีการเชื่อมโยงระหว่างกันของสมาชิกทั้งในและนอกเครือข่าย โดยมีแหล่งเรียนรู้ และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

3. ขั้นบริหารจัดการ โดยการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสมาชิกมีการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ร่วมในออกแบบรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมจัดหาทรัพยากรสนับสนุนที่เพียงพอต่อการดำเนินการ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับสมาชิกเครือข่าย โดยมีกลไกการสร้างระบบจูงใจกับให้สมาชิกด้วยกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ และความสนใจในแต่ละด้าน

4. ขั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ โดยสมาชิกมีการยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน มีการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันโดยสร้างความรู้สึกและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาเครือข่าย และการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

หลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. เหตุผลและความจำเป็น

จากสาเหตุปัญหาของการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้ทำการศึกษาประเด็นปรัชญาและแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่การเรียนรู้ของผู้ใหญ่แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่แนวคิดทฤษฎีเครือข่าย/การพัฒนาเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้พบแนวคิดในการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการสืบหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร รู้จักเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านเพื่อพัฒนาชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งวิธีการ กระบวนการในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้นำความรู้ ประสบการณ์ไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในความภูมิใจ ผูกพันกับท้องถิ่น ดังนั้นจึงได้พบแนวทางในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจาก จากประชากรและกลุ่มตัวอย่างในอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มประชาชน จำนวน 371 คน พบว่า ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา สภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ 6 ด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นได้ค่อนข้างบ่อย ได้แก่ พวงหรีด และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ทำเรือ/ต่อเรือ (ซ่อม สร้าง) และถักเปลด้าย

2. ด้านการแพทย์แผนไทย พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ หมอน้ำมัน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ หมอนวดหมอจับเส้นและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ หมอเสก/หมอเป่า

3. ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มออมทรัพย์สัจจะ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์

4. ด้านศิลปกรรม พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ ลิเก แตรวง และวงปี่พาทย์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ รำกลองยาว และวงเครื่องสาย และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ โขนสด และละครชาตรี

5. ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี

5.1 ความเชื่อแบบพิธีพราหมณ์ พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ และการไหว้ครู ครอบครู บูชาครู และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อยได้แก่ การปลูกบ้าน และการตั้งศาลพระภูมิ/ศาลเจ้าที่

5.2 ความเชื่อไสยศาสตร์ พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ การสะเดาะเคราะห์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ การทรงเจ้า และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ การทำเสน่ห์

5.3 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ แม่โพสพเช่น เชื่อว่าพระแม่จะประทานความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ผลผลิตทางการเกษตร และแม่ธรณีเช่น เชื่อว่าพระแม่ธรณีจะช่วยคุ้มครองผืนนาและวัว ควาย และช่วยพิทักษ์คุ้มครองวิญญาณของคนตายและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ แม่คงคาเช่น เชื่อกันว่าการทำให้แม่น้ำสกปรก พระแม่คงคาจะโกรธ และส่งผลให้น้ำท่วมหรือน้ำแล้ง

5.4 การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ พิธีตักบาตร และพิธีถวายสังฆทาน

5.5 ประเพณีครอบครัว พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ การบวช และการทำบุญบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ การโกนผมไฟ และการอยู่ไฟ

5.6การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของเด็ก) พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ เล่นว่าว ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ห่วงยาง และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ ลูกดิ่ง

5.7 การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นของผู้ใหญ่) พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ ชักกะเย่อ และแข่งขันเรือยาว ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ปิดตาตีหม้อและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ เล่นผีพุ่งไต้ และหัวล้านชนกัน

6. ด้านโภชนาการ

6.1 อาหารคาว พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ ปลาเค็ม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นนาน ๆ ครั้ง ได้แก่ ปลาเจ่า และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ ปลาย่าง และปลาร้า

6.2 ของหวาน (เครื่องแห้ง) พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นเป็นประจำ ได้แก่ ขนมฝอยทอง และขนมทองหยอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นค่อนข้างบ่อย ได้แก่ ขนมทองหยิบ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ ลูกจัน

ปัญหาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอำเภอผักไห่ ได้แก่ การทอดทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอันดับแรก การไม่นำองค์ความรู้ดั้งเดิมของไทยมาพัฒนาต่อยอด การขาดแคลนผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น คนส่วนใหญ่ละเลย ละทิ้ง ไม่สนใจภูมิปัญญาท้องถิ่น การขาดการสร้างสรรค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การขาดนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และการขาดมาตรการและแนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นตามลำดับ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประชาชนมีความต้องการเรียนรู้ในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ 5 อันดับ ได้แก่ ด้านศิลปกรรม ลิเก ด้านโภชนาการ ของหวาน ทองหยอด ด้านศิลปกรรม รำกลองยาว ด้านโภชนาการ ของหวาน ลูกจัน และขนมกง

ประชาชนมีความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ ได้แก่ ปรัชญา แนวคิดและหลักการของเครือข่าย องค์ความรู้ ผลประโยชน์ การเรียนรู้ ด้านการสนับสนุน ด้านการมีส่วนร่วม และกิจกรรม

หลังจากที่ได้ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแล้ว จึงได้นำผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุงรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนำไปสู่การสร้างหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหลักสูตรมีเนื้อหาที่ส่งเสริมและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตอบสนองความต้องการ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุน นำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และร่วมกันรักษาภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนไว้

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลังจากดำเนินการแล้วผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรจะ

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. มีทักษะในการเข้าร่วมเครือข่ายและการปฏิบัติกิจกรรม
3. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. เกิดการขยายเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. เนื้อหาของหลักสูตร

เนื้อหาของหลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมุ่งเน้นการนำไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยเนื้อหาย่อย 4 หน่วยการเรียนรู้ดังนี้

กิจกรรมบทนำภูมิปัญญาท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงาน

4. กิจกรรมและระยะเวลา

กิจกรรมการในดำเนินการและการติดตามผลใช้เวลาประมาณ 2 เดือน ตามหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-4 โดยมีกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมบนเครือข่าย ประกอบด้วยกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการนำเสนอผลงานการปฏิบัติการ

2. กิจกรรมลงพื้นที่ปฏิบัติคือการปฏิบัติที่ได้ฝึกและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ออกแบบแล้วทดลองในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้เวลา

3. กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือการนำผลงานการปฏิบัติการเรียนรู้ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติกลับมานำเสนอบนเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่น ๆ

5. โครงสร้างหลักสูตร

เรื่อง/หน่วย	ระยะเวลา	จุดประสงค์	ขอบเขตเนื้อหา	วิธีการจัดกิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
กิจกรรมบทนำภูมิปัญญาท้องถิ่น	3 ชั่วโมง	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีทักษะในการใช้งานผ่านเฟซบุ๊ก 3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีมีเจตคติที่ดีต่อการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1. วัตถุประสงค์ในการจัดเครือข่ายการเรียนรู้ 2. ขั้นตอนการงานเฟซบุ๊ก 3. ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. หลักสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น	การทำกิจกรรมควบคู่ไปกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก (รักษ์ภูมิปัญญา :phakhai)	1. เอกสารประกอบการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน (Pre-test)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	14 ชั่วโมง	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้สามารถบอกลักษณะสำคัญและที่มาขององค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้สามารถสืบค้นและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้	ความเป็นมาของท้องถิ่นและความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น	การทำกิจกรรมควบคู่ไปกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก(รักษ์ภูมิปัญญา :phakhai)	1. เอกสารประกอบการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	แบบประเมินความรู้ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้าน	9 ชั่วโมง	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใน 3 ประเด็น คือ 1.1 ร่วมปรึกษาหารือในการหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญา	ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้	การทำกิจกรรมควบคู่ไปกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก(รักษ์	1. เอกสารประกอบการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 2. แผนการจัด	แบบประเมินความรู้ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม

เรื่อง/หน่วย	ระยะเวลา	จุดประสงค์	ขอบเขตเนื้อหา	วิธีการจัดกิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น		ท้องถิ่น 1.2 ร่วมประชุมเพื่อแก้ปัญหาและตัดสินใจ 1.3 เสนอแนวทางหรือทางออกสำหรับการจัดหาปราชญ์ชาวบ้าน 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการในการได้ปราชญ์ชาวบ้าน		ภูมิปัญญา :phakhai)	กิจกรรมการเรียนรู้	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	8 ชั่วโมง	1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติขนมไทยประเภทขนมไทย 2. มีทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการทำขนมไทย ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนมไทย ● กำเนิดขนมไทย ● ขนมกับวิถีไทย ● เอกลักษณ์ของขนมไทย ● ประเภทของขนมไทย 2. เกร็ดน่ารู้ในการทำขนมไทย ● การทำน้ำเชื่อม/การฟอกน้ำเชื่อม ● สีที่ใช้ในการทำอาหาร	การทำกิจกรรมควบคู่ไปกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก(รักษ์ภูมิปัญญา :phakhai) -ปลาแดดเดียว -ขนมต้ม -ขนมทองหยอด -ขนมฝอยทอง	1. เอกสารประกอบการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	-แบบประเมินความรู้ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงาน	9 ชั่วโมง	1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการทำงานร่วมกัน 2. มีทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการประสานงานและการทำงานร่วมกัน ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 3. มีทัศนะคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน	1. ความรู้ทั่วไปในการทำขนมไทย 2. เทคนิคในการทำขนมไทย	การทำกิจกรรมควบคู่ไปกับเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านแอพพลิเคชั่นเฟซบุ๊ก(รักษ์ภูมิปัญญา :phakhai)	1. เอกสารประกอบการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	-แบบประเมินความรู้ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม -แบบสอบถามความพึงพอใจ -แบบทดสอบวัดความรู้หลังเรียน (post-test)

7. แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เวลาที่ใช้ในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 40 ชั่วโมง

เรื่อง	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	จำนวนครั้ง	ระยะเวลา	เครื่องมือในการวิจัย
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	กิจกรรมบทนำ	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีทักษะในการใช้งานผ่านเฟซบุ๊ก 3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีมีเจตคติที่ดีต่อการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ชี้แจงวัตถุประสงค์หลักสูตร 1. วัตถุประสงค์ในการจัดเครือข่ายการเรียนรู้ 2. ขั้นตอนการงานเฟซบุ๊ก	1.แจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้กลุ่มตัวอย่างทราบ 2.จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธภาพให้กลุ่มตัวอย่างรู้จัก 3.กิจกรรมพบกลุ่ม/กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์	1 ครั้ง	3 ชั่วโมง	แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน (Pre-test)
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ทราบหลักการที่สำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้จักภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.ความรู้ความสามารถ -อธิบายความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น -ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 2.ทักษะกระบวนการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ 3.คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้	1.กระตุ้นเตือนเรื่องความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันเป็นทีม การให้ความร่วมมือกับกลุ่ม 2.เสนอเนื้อหาและจุดประสงค์ในการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น 3.ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ให้ศึกษาเอกสารและค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ 4.ร่วมกันสรุปแนวทางการเรียนรู้และนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1 ครั้ง	6 ชั่วโมง	แบบประเมินความรู้ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม

เรื่อง	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	จำนวนครั้ง	ระยะเวลา	เครื่องมือในการวิจัย
			- เรียนรู้จากประสบการณ์ - มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน - ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	5.กิจกรรมพบกลุ่ม/กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์			
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ทราบหลักการที่สำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้จักภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. มีความรู้ความเข้าใจมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. หลักสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น 3.ความเป็นมาของท้องถิ่นและความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น 4.สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ 5.อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.เสนอเนื้อหาจุดประสงค์ในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการสืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2. สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3.ให้กลุ่มสืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการ 4.ประสานงานกลุ่มผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ 5.พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขและวิธีดำเนินกิจกรรม 6.อาชีพเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน	3 ครั้ง	8 ชั่วโมง	แบบประเมินความรู้ทักษะและคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ยกตัวอย่างบุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ 2. วิเคราะห์ผลงานของบุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง. บุคคลที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	1. ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องแหล่งเรียนรู้/ที่มาขององค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ 2. อธิบายแนวทางในได้มาซึ่งแหล่งเรียนรู้/องค์ความรู้ของภูมิปัญญาที่ต้องการศึกษาหรือปฏิบัติ	1 ครั้ง	3 ชั่วโมง	-ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์โดยผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน

เรื่อง	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	จำนวนครั้ง	ระยะเวลา	เครื่องมือในการวิจัย
				3. สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม 4.ศึกษาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ (ผู้รู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น) 6. เลือกปราชญ์ชาวบ้าน และสร้างความเข้าใจบทบาท/หน้าที่			และสรุปการปฏิบัติงาน -แบบประเมินความรู้ ทักษะและคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
แหล่งเรียนรู้/ที่มาขององค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติขนมไทยประเภทขนมไทย 2. มีทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการทำขนมไทย ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 3. สามารถถ่ายทอดกระบวนการทำงานให้ผู้อื่นรับรู้ได้ 4. อธิบายแนวทางในได้มาซึ่งการถ่ายทอดองค์ความรู้ของภูมิปัญญาที่ต้องการศึกษาหรือปฏิบัติ	1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนมไทย ● กำเนิดขนมไทย ● ขนมกับวิถีไทย ● เอกลักษณ์ของขนมไทย ● ประเภทของขนมไทย 2. เกร็ดน่ารู้ในการทำขนมไทย ● การทำน้ำเชื่อม/การฟอกน้ำเชื่อม ● สีที่ใช้ในการทำอาหาร	กิจกรรมพบกลุ่ม/กิจกรรมบนเครือข่ายออนไลน์ -ปลาแดดเดียว -ขนมต้ม -ขนมทองหยอด -ขนมฝอยทอง	4 ครั้ง	14 ชั่วโมง	-เนื้อหาข้อมูลนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ -แบบประเมินความรู้ ทักษะและคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนมไทย	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงาน	1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติขนมไทยประเภทขนมไทย 2. มีความรู้ความเข้าใจมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเทคนิคการทำขนมไทย ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. ความรู้ทั่วไปในการทำขนมไทย 2. เทคนิคในการทำขนมไทย (ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สาธิต คำนวณ สืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม	1.ให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องขนมไทยในพื้นที่และขนมไทยชนิดใดที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ 2. อธิบายแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มอบหมาย 3. สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ	2 ครั้ง	6 ชั่วโมง	-ข้อเสนอผ่านเครือข่ายออนไลน์ -แบบสอบถามความพึงพอใจ -แบบประเมินความรู้ ทักษะและคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม

เรื่อง	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	จำนวนครั้ง	ระยะเวลา	เครื่องมือในการวิจัย
			การแสวงหาความรู้กระบวนการแก้ปัญหาการจัดการ การอภิปรายนำเสนอสิ่งที่เรียนรู้และตัดสินใจแก้ปัญหาการทำงานอย่างมีเหตุผล)	ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้			-แบบทดสอบวัดความรู้หลังเรียน (Post-test)

แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมบทนำ **ผู้เข้าร่วมการเครือข่าย**

เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น **เวลา 3 ชั่วโมง**

.....

หน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมบทนำ

แนะนำการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์หลักสูตร

สาระสำคัญ

ชี้แจงวัตถุประสงค์หลักสูตรเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีต่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่อง แล้วช่วยกันขับเคลื่อนการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน และขั้นตอนการงานเฟซบุ๊ก

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีทักษะในการใช้งานผ่านเฟซบุ๊ก
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีมีเจตคติที่ดีต่อการเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้

1. วัตถุประสงค์ในการจัดเครือข่ายการเรียนรู้
2. ขั้นตอนการงานเฟซบุ๊ก

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ชี้แจงความเป็นมาของเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นกำหนดสภาพ ปัญหาและความต้องการ

1. แจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้กลุ่มตัวอย่างทราบ

2. แจ้งแผนการจัดเครือข่ายการเรียนรู้ตามกิจกรรมพอสังเขปให้กลุ่มตัวอย่างทราบ

ขั้นแสวงหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้

1. เลือกคณะกรรมการเครือข่ายการเรียนรู้
2. ให้กลุ่มคิดเสนอแนะกฎ ระเบียบในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้
3. ซักถามปัญหาและแนวทางแก้ไข

ขั้นปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้

จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธภาพให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักกัน

ขั้นประเมินผลการเรียนรู้

ทำแบบทดสอบวัดความรู้ (Pre-test)

แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **ผู้เข้าร่วมเครือข่าย**
เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น **เวลา 6 ชั่วโมง**

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1.1

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ของดีผักไห่)

สาระสำคัญ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นความรู้ การกระทำ การดำเนินกิจกรรมตามครรลองของวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่มาแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมทุกยุคทุกสมัย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ทราบหลักการที่สำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้จักภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้

1. ความรู้ความสามารถ
   - อธิบายความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น
   - ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
2. ทักษะกระบวนการ
   ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
   - มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีวินัย
   - ใฝ่เรียนรู้
   - เรียนรู้จากประสบการณ์
   - มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
   - ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ทบทวนความรู้เดิม ตรวจสอบความพร้อม ซักถามปัญหาและแนวทางแก้ไข

2. กระตุ้นเตือนเรื่องความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันเป็นทีม การให้ความร่วมมือกับกลุ่ม

ขั้นกำหนดสภาพ ปัญหาและความต้องการ

เสนอเนื้อหาและจุดประสงค์ในการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นแสวงหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้

1. ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ให้ศึกษาเอกสารประกอบการเรียน

2. ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

ขั้นปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้

ผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันสรุปแนวทางการเรียนรู้ และนำเสนอผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการ

สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้รายบุคคล ดังนี้

- ความรับผิดชอบ
- มีส่วนร่วมในการทำงาน
- ใฝ่เรียนรู้
- การลงมือปฏิบัติ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการเข้าร่วมกิจกรรม

(รายละเอียด สามารถติดต่อผู้วิจัย)

8. ตารางการจัดกิจกรรม

ครั้งที่	วันเดือนปี	เวลา	หน่วยการเรียนรู้	วิทยากร
1	3 พ.ค. 59	09.00-12.00 น. 3 ชั่วโมง	ปฐมนิเทศ ประเมินตนเองก่อนเรียน (pre-test) กิจกรรมบทนำภูมิปัญญาท้องถิ่น	อารมณ์ สุภาพเนตร
2	12 พ.ค. 59	09.00-16.00 น. 6 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น	อารมณ์ สุภาพเนตร
3	16 พ.ค. 59	09.00-12.00 น. 3 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง	อารมณ์ สุภาพเนตร
4	21 พ.ค. 59	09.00-12.00 น. 3 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	อารมณ์ สุภาพเนตร
5	28 พ.ค. 59	09.00-11.00 น. 2 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง สืบหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	อารมณ์ สุภาพเนตร
6	4 มิ.ย. 59	09.00-12.00 น. 3 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จัดหาปราชญ์ชาวบ้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น	อารมณ์ สุภาพเนตร
7	9 มิ.ย. 59	09.00-12.00 น. 3 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่3การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง แหล่งเรียนรู้/ที่มาขององค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	อารมณ์ สุภาพเนตร
8	18 มิ.ย. 59	09.00-12.00 น. 3 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง แหล่งเรียนรู้/ที่มาขององค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	อารมณ์ สุภาพเนตร
9	19 มิ.ย. 59	09.00-15.00 น. 5 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง แหล่งเรียนรู้/ที่มาขององค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	อารมณ์ สุภาพเนตร
10	20 มิ.ย. 59	09.00-12.00 น. 3 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การถ่ายทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง แหล่งเรียนรู้/ที่มาขององค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่	อารมณ์ สุภาพเนตร
11	4 ก.ค. 59	09.00-12.00 น. 3 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงาน เรื่อง ความรู้เบื้องต้น	อารมณ์ สุภาพเนตร

ครั้งที่	วันเดือนปี	เวลา	หน่วยการเรียนรู้	วิทยากร
			เกี่ยวกับขนมไทย	
12	10 ก.ค. 59	09.00-12.00 น. 3 ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความร่วมมือในการทำงาน เรื่อง เรียนรู้การปฏิบัติงานขนมไทยลูกจันท์/เสน่ห์จันทร์ ประเมินตนเองหลังเรียน (post-test)	อารมณ์ สุภาพเนตร

ภาคผนวก ช

รายงานกลุ่มทดลอง

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ			
				ณ. ร้ส. ลาดระเด็ด	๑๖.๓๓ กุฎี	วัด. ศส. กุฎี	ศาลปะปากน้ำ
				วันที่ 3 พ.ค. 59	12 พ.ค. 59	16 พ.ค. 59	21 พ.ค. 5
				เวลา ๐๙.๐๐-12.๐๐น.	๐๙.๐๐-16.๐๐น.	๐๙.๐๐-12.๐๐น.	๐๙.๐๐-12.๐
1	[illegible]	[illegible]	087-8183578	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
6	[illegible]	[illegible]	0897652951	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
7	[illegible]	[illegible]	089-8016393	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
8	[illegible]	[illegible]	045-296884	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
9	[illegible]	[illegible]	084-8306538	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
10	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
11	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
12	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
13	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
14	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
15	[illegible]	[illegible]	089-7601885	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ			
				ณ. ศาลาประชาคม ม.3 หนองน้ำใหญ่ วันที่ 25 พ.ค. 59 เวลา 09.00-11.00 น.	ศาลาประชาคม ม.1 หนองน้ำใหญ่ 4 มิ.ย. 59 09.00-12.00 น.	ชุมชน บ้านแค 9 มิ.ย. 59 09.00-12.00 น.	ชุมชน ลาดชิด 18 มิ.ย. 59 09.00-12.00 น.
1	นางกลิ่น เรืองกาญ	28 หมู่ 4 ต. หนองน้ำใหญ่	089-8183576	กลิ่น	กลิ่น	กลิ่น	กลิ่น
2	นายสมชัย มาแก้ว	18 หมู่ 3 ต. หนองน้ำใหญ่					
3	นายนรี [illegible]	35/1 หมู่ 3 ต. หนองน้ำใหญ่					
4	นางสมจิตร [illegible]	95 หมู่ 7 ต. หนองน้ำใหญ่					
5	นางประยงค์ สุขสีโต	62/4 หมู่ 11 ต. หนองน้ำใหญ่		ประยงค์	ประยงค์	ประยงค์	ประยงค์
6	นางสุชีรพร แสงประภาสิทธิ์	19/1 หมู่ 1 ต. บ้านแค	0876824757	สุชีรพร	สุชีรพร	สุชีรพร	สุชีรพร
7	นางสาวรอย [illegible]	6/2 หมู่ 4 ต. ลาดชิด	089-8016373				
8	นางประคอง [illegible]	12 หมู่ 4 ต. หนองน้ำใหญ่	035-296804				
9	นางนงนุช [illegible]	16 หมู่ 1 ต. บ้านแค	089-8309588	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
10	นายอรัญ [illegible]	63/8 หมู่ 1 ต. หนองน้ำใหญ่					
11	นางสุมนฑา [illegible]	22/1 หมู่ 1 ต. หนองน้ำใหญ่					
12	นายอิสรพงษ์ [illegible]	25/1 หมู่ 6 ต. ลาดชิด					
13	นายพงษ์ [illegible]	95 หมู่ 7 ต. หนองน้ำใหญ่		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
14	นายอภิรัตน์ [illegible]	70/1 หมู่ 6 ต. หนองน้ำใหญ่		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
15	นางอินทิญ [illegible]	68 หมู่ 3 ต. หนองน้ำใหญ่	081-160 1855	จันทพิมุ	จันทพิมุ	จันทพิมุ	จันทพิมุ

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ			
				ณ. ลานเต้นแอโรบิกหน้าที่ทำการ	ศูนย์บริการสาธารณสุข	สนามกีฬาอำเภอ	วัดบ้านจ้อ
				วันที่ 19 มิ.ย. 59	20 มิ.ย. 59	4 ก.ค. 59	10 ก.ค. 59
				เวลา 09.00-16.00น	09.00-12.00น	09.00-12.00น	09.00-12.00น
1	นางสาวนิ เสียงกลม	28 หมู่ 4 ต. หนองน้ำใหญ่	087-8183576				
2	นายสมชาติ หาแก้ว	48 หมู่ 3 ต. หนองน้ำใหญ่					
3	นายหนึ่ง ปานโตนกิ	38/1 หมู่ 3 ต. หนองน้ำใหญ่					
4	นางสมัยนา สุขสอาด	95 หมู่ 7 ต. หนองน้ำใหญ่					
5	นางปรียนาถ สุขรัตน์	62/4 หมู่ 11 ต. หนองน้ำใหญ่					
6	นางสุริยพร กาญจนประสิทธิ์	19/1 หมู่ 1 ต. ผักไห่	087 682 4751				
7	นางสาวรวย กลมกูล	6/2 หมู่ 4 ต. เจ้าเสด็จ	089-8016393				
8	นางปราณี กาญจนสกุล	12 หมู่ 4 ต. หนองน้ำใหญ่	085-2966804				
9	นางนวลจันทร์ เดชาอัมพ์	16 หมู่ 1 ต. ผักไห่	089-8045588				
10	นายชวัล สว่างแจ้ง	63/5 หมู่ 1 ต. หนองน้ำใหญ่					
11	นางสมนึก ตาบุญ เกตุ	22/1 หมู่ 1 ต. หนองน้ำใหญ่					
12	นายอิสรา นิลิล	28/1 หมู่ 6 ต. ลาดชิด					
13	นายพนา สังข์พงษ์	95 หมู่ 7 ต. หนองน้ำใหญ่					
14	นายอภิชาติ ตาหวาย	70/1 หมู่ 6 ต. หนองน้ำใหญ่					
15	นางอนิการ์ นาสกิ	68 หมู่ 3 ต. หนองน้ำใหญ่	081-160 1885				

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ			
				ณ. ชุ ลาดระใส	อนต ฤทธิ์	รพ. สต. ฤทธิ์	ศิลาประชาคม ม.1 ต. บางเ
				วันที่ 3 พ.ค. 59	12 พ.ค 59	16 พ.ค. 59	21 พ.ค. 59
				เวลา 09.00 -12.00น.	09.00 - 16.00น.	09.00-12.00น	09.00 - 12.00น.
16	[illegible]	22/1 ม. 1 ต. ลักษาร์	062-3582528	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
17	[illegible]	42/1 ม. 1 ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
18	[illegible]	42/1 ม. 1 ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
19	[illegible]	32/1 หมู่ 4 ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
20	[illegible]	32/2 หมู่ 7 ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
21	[illegible]	55 หมู่ 6 ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
22	[illegible]	61 หมู่ 6 ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
23	[illegible]	25 หมู่ 3 ต. ลาดชิด	092-7625798	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
24	[illegible]	43/2 หมู่ 4 ต. ลาดชิด	084-0908147	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
25	[illegible]	หมู่ 5 ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
26	[illegible]	161 หมู่ 4 ต. ลาดชิด		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
27	[illegible]	53/1 หมู่ 2 ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
28	[illegible]	61 หมู่ 6 ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
29	[illegible]	32/3 หมู่ 7 ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
30	[illegible]	32/3 หมู่ 7. ต. ลักษาร์		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ			
				ณ. ศูนย์ประชุม ม.3 หนองน้ำใหญ่	ศาลาประชาคม ม.1 หนองน้ำใหญ่	อบต.บ้านแค	อบต.ลาดชิด
				วันที่ 28 พ.ค. 59	4 มิ.ย. 59	9 มิ.ย. 59.	18 มิ.ย. 59.
				เวลา 09.00-11.00 น.	09.00-12.00 น.	09.00-12.00 น.	09.00-12.00 น.
16	[illegible]	22/1 ม.1 ต.[illegible]	062-9382528	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
17	[illegible]	42/1 ม.1 ต.[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
18	[illegible]	42/1 ม.1 ต.[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
19	[illegible]	32/1 หม่ [illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
20	[illegible]	32/1 หม่ [illegible] ต. [illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
21	[illegible]	55 ซอย 6 ต. [illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
22	[illegible]	61 หมู่ 6 ต. [illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
23	[illegible]	45 หม่ 3 ต. [illegible]	092-7625798	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
24	[illegible]	43/2 หม่ 4 ต. [illegible]	084-0708747	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
25	[illegible]	หม่ 5 ต. [illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
26	[illegible]	55/1 หม่ 2 ต. [illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
27	[illegible]	16/2 หม่ 4 ต. [illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
28	[illegible]	61 หม่ 6 ต. [illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
29	[illegible]	52/1 หม่ 7 ต. [illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
30	[illegible]	92/3 หม่ 7 ต. [illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมในเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ			
				ณ. กศน.ตำบลลาดน้ำเค็ม	ร.ร.จัดตามสนเหนือ	อบต. ถอนสมอ	วัดป่าหันอ.
				วันที่ 19 มิ.ย. 59.	20 มิ.ย. 59	4 ก.ค. 59.	10 ก.ค. 59
				เวลา 09.00-15.00น.	09.00-12.00น.	09.00 - 12.00น.	09.00-12.00น.
16	นายณัฐดนัย ศรีประเสริฐ	22/1 ม.1 ต.ลาดน้ำเค็ม	062-9582528	ณัฐวรรณ	ณัฐวรรณ	ณัฐวรรณ	ณัฐวรรณ
17	นายฤทธิพันธ์ ปั้นมิ่ง	42/1 ม.1 ต.ลาดน้ำเค็ม		ญาศินันท์	ญาศินันท์	ญาศินันท์	ญาศินันท์
18	นายกมลวิทย์ หนูอินทร์	42/1 ม.1 ต.ลาดน้ำเค็ม		เพชรจิรา	เพชรจิรา	เพชรจิรา	เพชรจิรา
19	นายวรวรรณ สนธิวงศ์	32/1 หมู่ 9 ต.ลาดน้ำเค็ม					
20	นายธนพนธ์ ธัญญา	58/2 หมู่ 4 ต.ลาดน้ำเค็ม		ธนพร	ธนพร	ธนพร	ธนพร
21	นางอารมณ์ พึ่งเจ๊ะ	55 หมู่ 6 ต.พักไห่		อารมณ์	อารมณ์	อารมณ์	อารมณ์
22	นางนงนุช ธีมณา	61 หมู่ 6 ต.พักไห่	092-7626748	นงนุช	นงนุช	นงนุช	นงนุช
23	นายอดิศักดิ์ ฉัตรสมอ	185 หมู่ 3 ต.ลาดน้ำเค็ม					
24	นางจิตอร ธรรมศรีพัฒน์	43/2 หมู่ 4 ต.ลาดน้ำเค็ม	080-0708147				
25	นายสุวโรจน์ ศรีโสภา	หมู่ 5 ต.ท่าดินแดง					
26	นายสันติพงษ์ ศรีโสภา	55/1 หมู่ 2 ต.ป่าฝาง					
27	นายภาสกร เจียมสกุลเกษม	16/2 หมู่ 4 ต.ลาดน้ำเค็ม		ภาสกร	ภาสกร	ภาสกร	ภาสกร
28	นางสาวพนิดา พานทองนิล	61 หมู่ 6 ต. พักไห่		พนิดา	พนิดา	พนิดา	พนิดา
29	นาย ทรัพย์ ชูบัวลี	52/3 หมู่ 7 ต.พักไห่		ทรัพย์	ทรัพย์	ทรัพย์	ทรัพย์
30	นาง อัจฉราพร ชูบัวลี	52/3 หมู่ 7 ต.พักไห่		อัจฉราพร	อัจฉราพร	อัจฉราพร	อัจฉราพร

ภาคผนวก ซ

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรมการพบกลุ่ม

การสนทนากลุ่ม

กิจกรรมการพบกลุ่ม

กิจกรรมการร่วมทำกิจกรรม

กิจกรรมด้านต่างๆ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุชานันท์ อ้อหิรัญ
วันเดือนปีเกิด	20 กันยายน 2523
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1/6 หมู่ 7 ตำบลศาลาแดง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง 14000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	รักษาการตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงาน กศน.ชั้น 3 กลุ่มแผนงาน ตึกสำนักงาน กศน. กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนิน เขตดุสิต แขวงวังจันทร์เกษม กทม. 10130

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาปีที่ 5 จาก โรงเรียนสตรีวิทยา
พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
พ.ศ.2545	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) เกียรตินิยมอันดับ 2 เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา จาก สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ.2547	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) เทคโนโลยีการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ.2558	การศึกษามหาบัณฑิต (ศษ.ม.) บริหารการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
พ.ศ.2559	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) การศึกษาผู้ใหญ่ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ